

ΟΔΗΓΙΑ 2014/24/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 26ης Φεβρουαρίου 2014

σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 53 παράγραφος 1, το άρθρο 62 και το άρθρο 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η ανάθεση δημόσιων συμβάσεων από τις αρχές των κρατών μελών ή εκ μέρους αυτών πρέπει να είναι σύμφωνη με τις αρχές της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και ιδίως με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, την αρχή της ελευθερίας της εγκατάστασης και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, καθώς και με τις αρχές που απορρέουν από αυτές, όπως είναι η αρχή της ίσης μεταχείρισης, η αρχή της αποφυγής διακρίσεων, η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, η αρχή της αναλογικότητας και η αρχή της διαφάνειας. Εντούτοις, για δημόσιες συμβάσεις που υπερβαίνουν ορισμένη αξία, είναι σκόπιμο να θεσπιστούν διατάξεις για τον συντονισμό των εθνικών διαδικασιών προμήθειας, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οι εν λόγω αρχές εφαρμόζονται στην πράξη και ότι οι δημόσιες προμήθειες είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό.

(2) Οι δημόσιες προμήθειες διαδραματίζουν βασικό ρόλο στη στρατηγική «Ευρώπη 2020», που εκτίθεται στην από 3ης Μαρτίου 2010 ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ευρώπη 2020 — Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» («Στρατηγική Ευρώπη 2020 για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη») ως ένα από τα αγορακεντρικά εργαλεία που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την επίτευξη έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, παράλληλα με τη διασφάλιση της πλέον αποδοτικής χρήσης των δημόσιων πόρων. Για

τον σκοπό αυτόν, οι ισχύοντες κανόνες για τις δημόσιες προμήθειες που εγκρίθηκαν δυνάμει της οδηγίας 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ και της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁵⁾, θα πρέπει να αναθεωρηθούν και να εκσυγχρονιστούν, για να αυξηθεί η αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών, με τη διευκόλυνση ιδίως της συμμετοχής μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στις δημόσιες προμήθειες, καθώς και για να μπορέσουν οι αγοραστές να αξιοποιήσουν καλύτερα τις δημόσιες προμήθειες για την επίτευξη κοινών κοινωνικών στόχων. Επίσης, είναι αναγκαίο να διευκρινιστούν βασικές έννοιες και όροι, προκειμένου να κατοχυρωθεί η ασφάλεια δικαίου και να ενσωματωθούν ορισμένες πτυχές από τη σχετική πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

(3) Κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ⁽⁶⁾, ιδίως όσον αφορά την επιλογή μέσων επικοινωνίας, τεχνικών προδιαγραφών, κριτηρίων ανάθεσης και όρων εκτελέσεων των συμβάσεων.

(4) Η αυξανόμενη ποικιλομορφία της δημόσιας δράσης έχει καταστήσει αναγκαίο τον σαφέστερο ορισμό της ίδιας της έννοιας των προμηθειών· η διευκρίνιση αυτή δεν θα πρέπει όμως να διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας σε σύγκριση με εκείνο της οδηγίας 2004/18/ΕΚ. Οι κανόνες της Ένωσης σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες δεν αποσκοπούν να καλύψουν όλες τις μορφές εκταμίευσης δημόσιου χρήματος, αλλά μόνο όσες στοχεύουν στην απόκτηση έργων, αγαθών ή υπηρεσιών μέσω δημόσιας σύμβασης. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η απόκτηση έργων, αγαθών ή υπηρεσιών θα πρέπει να υπόκειται στην παρούσα οδηγία, είτε γίνεται μέσω αγοράς ή μίσθωσης είτε μέσω άλλων συμβατικών μορφών.

Η απόκτηση θα πρέπει να γίνεται αντιληπτή υπό ευρείαν έννοια, ως απόκτηση των ωφελειών των σχετικών έργων, αγαθών ή υπηρεσιών, χωρίς να απαιτείται απαραίτητα η μεταβίβαση της κυριότητας στις αναθέτουσες αρχές. Επιπλέον, η απλή χρηματοδότηση δραστηριότητας, κατά κύριο λόγο μέσω επιχορηγήσεων, που συνδέεται συχνά με την υποχρέωση επιστροφής των ποσών που ελήφθησαν εάν δεν χρησιμοποιηθούν για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζονται, δεν εμπίπτει συνήθως στους κανόνες για τις δημόσιες προμήθειες. Ομοίως, περιπτώσεις στις οποίες όλοι οι

⁽¹⁾ ΕΕ C 191 της 29.6.2012, σ. 84.

⁽²⁾ ΕΕ C 391 της 18.12.2012, σ. 49.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Ιανουαρίου 2014 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Φεβρουαρίου 2014.

⁽⁴⁾ Οδηγία 2004/17/ΕΚ του ΕΚ και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών προμήθειας στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 1).

⁽⁵⁾ Οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων έργων, αγαθών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114).

⁽⁶⁾ Εγκρίθηκε με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου, της 26ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με τη σύμβαση, από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (ΕΕ L 23 της 27.1.2010, σ. 35).

φορείς που πληρούν ορισμένους όρους μπορούν να ασκούν συγκεκριμένα καθήκοντα χωρίς επιλογή, όπως στα συστήματα επιλογής πελάτη και τα συστήματα επιταγών παροχής υπηρεσιών, δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως προμήθειες αλλά ως συστήματα απλής αδειοδότησης (π.χ. άδειες για φάρμακα ή ιατρικές υπηρεσίες).

- (5) Θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι καμία διάταξη της παρούσας οδηγίας δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να αναθέτουν σε εξωτερικούς φορείς την παροχή υπηρεσιών που επιθυμούν να παρέχουν τα ίδια ή να οργανώνουν με άλλα μέσα πλην των δημόσιων συμβάσεων κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας. Η παροχή υπηρεσιών που βασίζεται σε νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις ή σε συμβάσεις εργασίας δεν θα πρέπει να καλύπτεται. Σε ορισμένα κράτη μέλη αυτό μπορεί να συμβαίνει, επί παραδείγματι, με ορισμένες διοικητικές και κρατικές υπηρεσίες, όπως είναι οι εκτελεστικές και οι νομοθετικές υπηρεσίες, ή με ορισμένες υπηρεσίες υπέρ του κοινωνικού συνόλου, όπως είναι υπηρεσίες στον τομέα των εξωτερικών υποθέσεων ή της δικαιοσύνης ή οι υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης.

- (6) Υπενθυμίζεται επίσης ότι η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να επηρεάζει τη νομοθεσία των κρατών μελών στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης. Ομοίως, δεν θα πρέπει να αφορά την ελευθέρωση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος που ανατίθενται σε δημόσιες ή ιδιωτικές οντότητες ούτε την ιδιωτικοποίηση δημόσιων φορέων παροχής υπηρεσιών.

Θα πρέπει, επίσης, να υπενθυμιστεί ότι τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να οργανώνουν την παροχή υποχρεωτικών κοινωνικών υπηρεσιών ή άλλων υπηρεσιών—όπως, επί παραδείγματι, των ταχυδρομικών— είτε με τη μορφή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος είτε με τη μορφή μη οικονομικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος είτε ως συνδυασμό των ανωτέρω. Τονίζεται ότι οι μη οικονομικές υπηρεσίες γενικού συμφέροντος δεν θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

- (7) Τέλος, θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι η παρούσα οδηγία δεν θίγει την ελευθερία των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών να καθορίζουν, σύμφωνα με το δικαίωμα της Ένωσης, τις υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, το πεδίο εφαρμογής και τα χαρακτηριστικά της υπηρεσίας που θα παρασχεθεί, συμπεριλαμβανομένων τυχόν όρων σχετικά με την ποιότητά της, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι δημόσιας πολιτικής τους. Η παρούσα οδηγία επίσης δεν θα πρέπει να θίγει την εξουσία των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών να παρέχουν, να παραγγέλλουν και να χρηματοδοτούν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος, σύμφωνα με το άρθρο 14 της ΣΛΕΕ και το πρωτόκολλο αριθ. 26 για τις υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος που προσαρτάται στη ΣΛΕΕ και στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). Επιπλέον, η παρούσα οδηγία δεν αφορά τη

χρηματοδότηση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ή τα συστήματα ενισχύσεων που χορηγούν τα κράτη μέλη, ιδίως στον κοινωνικό τομέα, σύμφωνα με τους ενωσιακούς κανόνες περί ανταγωνισμού.

- (8) Μια σύμβαση θα πρέπει να θεωρείται δημόσια σύμβαση έργων μόνο στην περίπτωση που το αντικείμενό της καλύπτει ειδικά την εκτέλεση δραστηριοτήτων από τις απαριθμούμενες στο παράρτημα II, ακόμα κι αν η σύμβαση καλύπτει την παροχή και άλλων υπηρεσιών που είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των εν λόγω δραστηριοτήτων. Οι δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, ιδίως στον τομέα των υπηρεσιών διαχείρισης ακινήτων, μπορούν, σε ορισμένες περιπτώσεις, να περιλαμβάνουν και την εκτέλεση έργων. Ωστόσο, όταν τα έργα αυτά είναι παρεμπιπτόντα ως προς το κύριο αντικείμενο της σύμβασης, και αποτελούν ενδεχόμενη συνέπεια ή συμπλήρωμα αυτού του αντικειμένου, το γεγονός ότι τα εν λόγω έργα συμπεριλαμβάνονται στη σύμβαση δεν μπορεί να δικαιολογήσει τον χαρακτηρισμό της δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών ως δημόσιας σύμβασης έργων.

Εντούτοις, λόγω της ποικιλομορφίας που παρουσιάζουν οι δημόσιες συμβάσεις έργων, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν να προβλέπουν τόσο χωριστή όσο και κοινή ανάθεση των συμβάσεων για τον σχεδιασμό και την εκτέλεση των έργων. Η παρούσα οδηγία δεν αποσκοπεί να επιβάλει ούτε την κοινή ούτε τη χωριστή ανάθεση συμβάσεων.

- (9) Για την υλοποίηση έργου που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που ορίζει η αναθέτουσα αρχή, η εν λόγω αρχή πρέπει να έχει λάβει μέτρα για τον καθορισμό του είδους του έργου ή, τουλάχιστον, να έχει ασκήσει καθοριστική επιρροή στον σχεδιασμό του. Όταν ο εργολάβος εκτελεί το σύνολο ή μέρος του έργου με δικά του μέσα ή μεριμνά για την εκτέλεση με άλλα μέσα δεν θα πρέπει να αλλάζει τον χαρακτηρισμό της σύμβασης ως σύμβασης έργων, εφόσον αναλαμβάνει άμεση ή έμμεση υποχρέωση, νομικώς εκτελεστέα, να μεριμνήσει για την εκτέλεση των έργων.

- (10) Η έννοια «αναθέτουσες αρχές» και ειδικότερα ο όρος «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» έχουν εξεταστεί επανειλημμένως στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προκειμένου να αποσαφηνιστεί ότι το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να παραμείνει αμετάβλητο, είναι σκόπιμο να διατηρηθούν οι ορισμοί επί των οποίων βασίστηκε το Δικαστήριο και να ενσωματωθούν ορισμένες διευκρινίσεις που προσφέρει η νομολογία για την καλύτερη κατανόηση των ορισμών αυτών, χωρίς πρόθεση τροποποίησης της σημασίας τους, ως έχει διαμορφωθεί από τη νομολογία. Για τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι ένας οργανισμός ο οποίος λειτουργεί υπό κανονικές συνθήκες αγοράς, στοχεύει στο κέρδος και υφίσταται τις ζημιές που απορρέουν από την άσκηση της δραστηριότητάς του δεν θα πρέπει να θεωρείται «οργανισμός δημοσίου δικαίου», δεδομένου ότι έχει συσταθεί για να ικανοποιήσει ή του έχει ανατεθεί το καθήκον να ικανοποιήσει ανάγκες γενικού συμφέροντος οι οποίες θεωρούνται ότι έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα.

Ομοίως, η προϋπόθεση που αφορά την προέλευση της χρηματοδότησης ενός οργανισμού έχει αποτελέσει επίσης αντικείμενο εξέτασης από τη νομολογία, η οποία έχει διευκρινίσει μεταξύ άλλων ότι χρηματοδότηση «κατά το πλείστον» σημαίνει περισσότερο από το μισό και ότι μια τέτοια χρηματοδότηση μπορεί να περιλαμβάνει πληρωμές από χρήστες οι οποίες επιβάλλονται, υπολογίζονται και εισπράττονται σύμφωνα με κανόνες δημοσίου δικαίου.

- (11) Στην περίπτωση μεικτών συμβάσεων, οι ισχύοντες κανόνες θα πρέπει να καθορίζονται σε συνάρτηση με το κύριο αντικείμενο της σύμβασης, εάν τα διάφορα τμήματα της συγκεκριμένης σύμβασης είναι αντικειμενικώς αδύνατον να διαχωριστούν. Θα πρέπει συνεπώς να διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίον οι αναθέτουσες αρχές θα καθορίζουν εάν τα διάφορα μέρη είναι δυνατό να διαχωριστούν ή όχι. Η διευκρίνιση αυτή θα πρέπει να βασίζεται στη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η αξιολόγηση θα γίνεται σε κατά περίπτωση βάση και οι εκπεφρασμένες ή εκτιμώμενες προθέσεις της αναθέτουσας αρχής όσον αφορά τις διάφορες πτυχές που καθιστούν μια μεικτή σύμβαση αδιαίρετη θα πρέπει να είναι επαρκείς και να υποστηρίζονται από αντικειμενικά αποδεικτικά στοιχεία, επαρκή να τις αιτιολογήσουν και να θεμελιώσουν την ανάγκη σύναψης ενιαίας σύμβασης. Αιτιολογημένη ανάγκη σύναψης ενιαίας σύμβασης θα μπορούσε, επί παραδείγματι, να υπάρξει στην περίπτωση κατασκευής ενιαίου κτιρίου του οποίου ένα μέρος θα χρησιμοποιηθεί απευθείας από την αναθέτουσα αρχή και άλλο μέρος θα λειτουργήσει στη βάση παραχώρησης, επί παραδείγματι, ως χώρος στάθμευσης για το κοινό. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η ανάγκη σύναψης ενιαίας σύμβασης μπορεί να οφείλεται και σε τεχνικούς και σε οικονομικούς λόγους.

- (12) Στην περίπτωση μεικτών συμβάσεων οι οποίες μπορούν να διαχωριστούν, οι αναθέτουσες αρχές παραμένουν βεβαίως ελεύθερες να αναθέτουν χωριστές συμβάσεις για τα επιμέρους τμήματα της μεικτής σύμβασης, οπότε οι διατάξεις που εφαρμόζονται σε καθένα από τα επιμέρους τμήματα θα πρέπει να προσδιορίζονται αποκλειστικώς σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης προμήθειας. Αντιθέτως, εάν οι αναθέτουσες αρχές επιλέγουν να συμπεριλάβουν άλλα στοιχεία στην προμήθεια, ανεξαρτήτως της αξίας τους και του νομικού καθεστώτος στο οποίο θα υπόκειντο σε διαφορετική περίπτωση, τότε ως βασική αρχή θα πρέπει ισχύει ότι, σε περίπτωση που, εάν ανετίθετο μόνη της, η σύμβαση θα έπρεπε να ανατεθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, τότε η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμοστεί σε ολόκληρη τη μεικτή σύμβαση.

- (13) Ωστόσο, θα πρέπει να προβλεφθούν ειδικές διατάξεις για τις μεικτές συμβάσεις που άπτονται της άμυνας ή της ασφάλειας ή περιλαμβάνουν τμήματα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ΣΛΕΕ. Στις περιπτώσεις αυτές, θα πρέπει να είναι δυνατή η μη εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, υπό την προϋπόθεση ότι υφίσταται αντικειμενικός λόγος για την ανάθεση ενιαίας σύμβασης και ότι η απόφαση για

την ανάθεση ενιαίας σύμβασης δεν λαμβάνεται με σκοπό την εξαίρεση συμβάσεων από την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας ή της οδηγίας 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι δεν θα πρέπει να εμποδίζονται οι αναθέτουσες αρχές να επιλέγουν να εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία, αντί της οδηγίας 2009/81/ΕΚ, σε ορισμένες μεικτές συμβάσεις.

- (14) Πρέπει να αποσαφηνιστεί ότι η έννοια του «οικονομικού φορέα» πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικά, ώστε να καλύπτει κάθε πρόσωπο και/ή οντότητα που προσφέρει την εκτέλεση εργασιών, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής υπό την οποία έχει επιλέξει να λειτουργεί. Ως εκ τούτου, η έννοια του οικονομικού φορέα περιλαμβάνει εταιρείες, υποκαταστήματα, θυγατρικές, συμπράξεις, συνεταιριστικές επιχειρήσεις, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, πανεπιστήμια, δημόσια και ιδιωτικά, και άλλες μορφές οντοτήτων πλην των φυσικών προσώπων, ασχέτως του εάν πρόκειται υπό όλες τις περιστάσεις για «νομικά πρόσωπα».

- (15) Διευκρινίζεται ότι οι όμιλοι οικονομικών φορέων, ακόμη και όταν συνασπίζονται υπό μορφή προσωρινής ένωσης, μπορούν να συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης χωρίς να χρειάζεται να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή. Αν χρειάζεται, φερ' ειπείν όταν απαιτείται από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνη, ενδέχεται να χρειαστεί συγκεκριμένη μορφή, όταν ανατίθεται η σύμβαση σε αντίστοιχους ομίλους.

Τονιστέον επίσης ότι οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν να καθορίζουν ρητά τον τρόπο με τον οποίο οι όμιλοι οικονομικών φορέων πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις σχετικά με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία ή τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, που απαιτούνται όταν οι οικονομικοί φορείς συμμετέχουν μεμονωμένα.

Η εκτέλεση της σύμβασης από ομίλους οικονομικών φορέων ενδέχεται να χρειασθεί όρους που δεν επιβάλλονται σε μεμονωμένους συμμετέχοντες. Οι όροι αυτοί, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν αντικειμενική και αναλογική βάση, θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, φερ' ειπείν, την απαίτηση να οριστεί κοινός εκπρόσωπος ή επικεφαλής εταίρος, για τους σκοπούς της διαδικασίας προμήθειας ή την απαίτηση πληροφόρησης σχετικά με τη σύνθεσή τους.

⁽¹⁾ Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 216 της 20.8.2009, σ. 76).

- (16) Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να χρησιμοποιούν όλα τα μέσα τα οποία διαθέτουν βάσει του εθνικού δικαίου, ούτως ώστε να αποτρέπουν τη στρέβλωση των διαδικασιών δημόσιων προμηθειών λόγω σύγκρουσης συμφερόντων, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών προσδιορισμού, πρόληψης και αποκατάστασης της σύγκρουσης συμφερόντων.
- (17) Η απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου ⁽¹⁾, καθόσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, ενέκρινε συγκεκριμένα τη συμφωνία περί Δημοσίων Προμηθειών του ΠΟΕ (η «ΣΔΠ»). Στόχος της ΣΔΠ εν λόγω συμφωνίας είναι η θέσπιση ενός πολυμερούς πλαισίου ισόρροπων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων για τις δημόσιες συμβάσεις, με σκοπό την ελευθέρωση και την επέκταση του παγκόσμιου εμπορίου. Όσον αφορά τις συμβάσεις που καλύπτονται από τα παραρτήματα 1, 2, 4 και 5 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ευρωπαϊκή Ένωση Προσαρτήματος Ι της ΣΔΠ, καθώς και από άλλες σχετικές διεθνείς συμφωνίες που δεσμεύουν την Ένωση, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να πληρούν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις εν λόγω συμφωνίες, εφαρμόζοντας την παρούσα οδηγία σε οικονομικούς φορείς τρίτων χωρών που έχουν υπογράψει τις συμφωνίες αυτές.
- (18) Η ΣΔΠ εφαρμόζεται σε συμβάσεις που υπερβαίνουν ορισμένα κατώτατα όρια, τα οποία καθορίζονται στη ΣΔΠ και εκφράζονται ως ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα. Τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να ευθυγραμμιστούν για να διασφαλιστεί ότι αντιστοιχούν στα κατώτατα όρια της ΣΔΠ εκφρασμένα σε ευρώ. Ενδεικνύεται, επίσης, να προβλεφθεί περιοδική αναθεώρηση των εκφρασμένων σε ευρώ κατώτατων ορίων, προκειμένου να προσαρμόζονται, μέσω καθαρά μαθηματικής πράξης, ανάλογα με τις τυχόν διακυμάνσεις της αξίας του ευρώ σε σχέση με τα εν λόγω ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα. Πέραν των εν λόγω περιοδικών μαθηματικών αναπροσαρμογών, η αύξηση των κατώτατων ορίων ως ορίζονται στη ΣΔΠ θα πρέπει να εξετασθεί κατά τον επόμενο γύρο διαπραγματεύσεων.
- (19) Θα πρέπει να αποσαφηνιστεί ότι, για την εκτίμηση της αξίας μιας σύμβασης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλα τα έσοδα, είτε εισπράττονται από την αναθέτουσα αρχή είτε από τρίτους. Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι, για την εκτίμηση των κατώτατων ορίων, η έννοια των ομοιογενών αγαθών θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως αναφερόμενη σε προϊόντα τα οποία προορίζονται για πανομοιότυπες ή παρεμφερείς χρήσεις, π.χ. προμήθεια ενός φάσματος τροφίμων ή διάφορων ειδών επίπλων γραφείου. Κατά κανόνα, ένας οικονομικός φορέας που δραστηριοποιείται στον σχετικό τομέα θα πρέπει να διαθέτει αυτού του είδους τις προμήθειες στο σύνθηδες φάσμα των προϊόντων του.
- (20) Όσον αφορά την εκτίμηση της αξίας μιας συγκεκριμένης προμήθειας, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η εκτίμηση της αξίας βάσει υποδιαίρεσης της προμήθειας επιτρέπεται μόνο όταν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι. Φερ' ειπείν, θα μπορούσε να δικαιολογηθεί η εκτίμηση αξιών συμβάσεων στο επίπεδο χωριστής λειτουργικής μονάδας της αναθέτουσας αρχής, π.χ. σχολείου ή νηπιαγωγείου, εφόσον η εν λόγω μονάδα είναι ανεξάρτητα υπεύθυνη για τις προμήθειές της.
- Αυτό τεκμαίρεται όταν η χωριστή λειτουργική μονάδα διεξάγει ανεξάρτητα τις διαδικασίες προμήθειας και λαμβάνει τις αποφάσεις αγοράς, διαθέτει χωριστή γραμμή προϋπολογισμού για τις συγκεκριμένες προμήθειες, συνάπτει τη σύμβαση ανεξάρτητα και τη χρηματοδοτεί από προϋπολογισμό τον οποίο έχει στη διάθεσή της. Η υποδιαίρεση δεν δικαιολογείται όταν η αναθέτουσα αρχή απλώς διοργανώνει διαδικασία προμήθειας κατά τρόπο αποκεντρωμένο.
- (21) Οι δημόσιες συμβάσεις που ανατίθενται από αναθέτουσες αρχές δραστηριοποιούμενες στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και εμπίπτουν στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αυτών καλύπτονται από την οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾. Οι συμβάσεις όμως που ανατίθενται από αναθέτουσες αρχές στο πλαίσιο δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών θαλάσσιων, παράκτιων ή ποτάμιων μεταφορών εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (22) Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη και, συνεπώς, δεν εφαρμόζεται σε προμήθειες που εκτελούνται από διεθνείς οργανισμούς εξ ονόματός τους και για ίδιο λογαριασμό. Πρέπει, ωστόσο, να διευκρινιστεί σε ποιο βαθμό θα πρέπει να εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία σε προμήθειες που διέπονται από ειδικούς διεθνείς κανόνες.
- (23) Για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων με αντικείμενο την παροχή ορισμένων οπτικοακουστικών και ραδιοφωνικών υπηρεσιών από παρόχους υπηρεσιών μέσω ενημέρωσης θα πρέπει να επιτρέπεται η συνεκτίμηση πτυχών με πολιτιστική ή κοινωνική σημασία οι οποίες καθιστούν απρόσφορη την εφαρμογή των κανόνων περί προμηθειών. Για τους λόγους αυτούς, θα πρέπει συνεπώς να προβλεφθεί εξαίρεση για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που ανατίθενται από τους ίδιους τους παρόχους υπηρεσιών μέσω ενημέρωσης για την αγορά, την ανάπτυξη, την παραγωγή ή τη συμπαραγωγή προγραμμάτων έτοιμων προς χρησιμοποίηση και άλλων προπαρασκευαστικών υπηρεσιών, όπως εκείνων που αφορούν σενάρια ή καλλιτεχνικές υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για την παραγωγή του προγράμματος. Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η εξαίρεση αυτή θα εφαρμόζεται τόσο στις υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών μέσων όσο και στις κατά παραγγελία υπηρεσίες (μη γραμμικές υπηρεσίες). Ωστόσο, η εξαίρεση αυτή δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στην προμήθεια του τεχνικού εξοπλισμού που είναι αναγκαίος για την παραγωγή, τη συμπαραγωγή και την εκπομπή αυτών των προγραμμάτων.
- (24) Θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι οι υπηρεσίες διατηρίας και συμβιβασμού και άλλες συναφείς μορφές διευθέτησης διαφορών παρέχονται συνήθως από φορείς ή πρόσωπα που είναι αντικείμενο συμφωνίας ή επιλογής, κατά τρόπο ο οποίος δεν μπορεί να διέπεται από κανόνες περί προμηθειών. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να ισχύει για τις συμβάσεις υπηρεσιών όσον αφορά την παροχή τους, ανεξαρτήτως του χαρακτηρισμού τους από το εθνικό δίκαιο.

⁽¹⁾ Απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994) (ΕΕ L 336 της 23.12.1994, σ. 1).

⁽²⁾ Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις προμήθειες από φορείς που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (βλέπε σελίδα 243 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- (25) Ορισμένες νομικές υπηρεσίες προσφέρονται από παρόχους υπηρεσιών που ορίζονται από δικαστήριο ή δικαιοδοτικό όργανο κράτους μέλους, περιλαμβανόμενοι εκπροσώπηση πελατών σε δικαστικές υποθέσεις από δικηγόρους, πρέπει να παρέχονται από συμβολαιογράφους ή συνδέονται με την άσκηση επίσημης εξουσίας. Οι νομικές αυτές υπηρεσίες συνήθως παρέχονται από φορείς ή φυσικά πρόσωπα που ορίζονται ή επιλέγονται κατά τρόπο μη επιδεχόμενο ρυθμίσεως διά κανόνων περί προμηθειών, όπως η περίπτωση ορισμού εισαγγελιών σε ορισμένα κράτη μέλη. Κατά συνέπεια, οι νομικές υπηρεσίες αυτές θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (26) Είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι ο όρος «χρηματοπιστωτικά μέσα» χρησιμοποιείται στην παρούσα οδηγία με την έννοια που έχει και σε άλλες νομοθετικές πράξεις για την εσωτερική αγορά και, κατόπιν της πρόσφατης δημιουργίας του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, θα πρέπει να οριστεί ότι οι συναλλαγές με το εν λόγω Ταμείο και Μηχανισμό θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Θα πρέπει, τέλος, να διευκρινιστεί ότι τα δάνεια, είτε συνδέονται είτε όχι με την έκδοση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων ή με άλλες σχετικές εργασίες, θα πρέπει να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (27) Θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι το άρθρο 5 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, προβλέπει ρητά ότι οι οδηγίες 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ εφαρμόζονται αντιστοίχως στις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και στις δημόσιες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών δημόσιων επιβατικών μεταφορών με λεωφορείο ή τραμ εφαρμόζονται, ενώ στις συμβάσεις παραχώρησης δημόσιων υπηρεσιών μεταφορών με λεωφορείο ή τραμ ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1370/2007. Υπενθυμίζεται επίσης ότι ο εν λόγω κανονισμός εξακολουθεί να εφαρμόζεται σε (δημόσιες) συμβάσεις υπηρεσιών καθώς και σε συμβάσεις παραχώρησης δημόσιων επιβατικών μεταφορών με σιδηρόδρομο ή μετρό. Για να αποσαφηνιστούν οι σχέσεις μεταξύ της παρούσας οδηγίας και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1370/2007, θα πρέπει να οριστεί ρητώς ότι οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να εφαρμόζονται σε δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών για την παροχή υπηρεσιών δημόσιων επιβατικών μεταφορών με σιδηρόδρομο ή μετρό, η ανάθεση των οποίων θα πρέπει να συνεχίσει να διέπεται από τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού. Αν ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 επιτρέπει να ορίζονται από το εθνικό δίκαιο τυχόν αποκλίσεις από τους κανόνες του, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να συνεχίσουν να προβλέπουν στην εθνική νομοθεσία ότι οι δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών για υπηρεσίες δημόσιων επιβατικών μεταφορών με σιδηρόδρομο ή μετρό πρέπει να ανατίθενται με διαδικασία ανάθεσης σύμβασης σύμφωνης προς τους γενικούς κανόνες τους περί δημοσίων προμηθειών.
- (28) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ορισμένες υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης, όταν παρέχονται από μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς ή ενώσεις, εφόσον η ιδιαίτερη φύση των εν λόγω οργανισμών θα ήταν δύσκολο να διατηρηθεί σε περίπτωση που οι πάροχοι υπηρεσιών θα έπρεπε να επιλεγούν σύμφωνα με τις διαδικασίες της παρούσας οδηγίας. Ωστόσο, η εξαίρεση δεν θα πρέπει να επεκταθεί πέραν των απολύτως απαραίτητων. Θα πρέπει ως εκ τούτου να οριστεί ρητά ότι οι υπηρεσίες ασθενοφόρων για τη διακομιδή ασθενών δεν θα πρέπει να αποκλειστούν. Εν προκειμένω, θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η Ομάδα 601 του CPV «Υπηρεσίες Χερσαίων Μεταφορών» δεν καλύπτει τις υπηρεσίες ασθενοφόρων για τη διακομιδή ασθενών οι οποίες καλύπτονται από την τάξη 8514 του CPV. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι υπηρεσίες του κωδικού 85143000-3 του CPV, οι οποίες συνιστούν αποκλειστικά σε υπηρεσίες ασθενοφόρων για τη διακομιδή ασθενών, θα πρέπει να υπόκεινται στο ειδικό καθεστώς για κοινωνικές και άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες («απλοποιημένο καθεστώς»). Συνεπώς, οι μεικτές συμβάσεις για την παροχή υπηρεσιών ασθενοφόρων γενικά θα υπόκεινται επίσης στο απλουστευμένο καθεστώς, εάν η αξία των υπηρεσιών διακομιδής ασθενών είναι υψηλότερη από την αξία άλλων υπηρεσιών ασθενοφόρων.
- (29) Θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται μόνο στις αναθέτουσες αρχές των κρατών μελών. Κατά συνέπεια, τα πολιτικά κόμματα γενικά δεν θα υπόκεινται στις διατάξεις της, εφόσον δεν είναι αναθέτουσες αρχές. Ωστόσο, πολιτικά κόμματα σε ορισμένα κράτη μέλη μπορούν να καλύπτονται από την έννοια των οργανισμών δημοσίου δικαίου.
- Εντούτοις, ορισμένες υπηρεσίες (όπως η παραγωγή προπαγανδιστικών ταινιών και βιντεοταινιών) συνδέονται άρρηκτα με τις πολιτικές απόψεις του παρόχου υπηρεσιών, όταν παρέχονται στο πλαίσιο εκλογικής εκστρατείας· κατά συνέπεια, οι πάροχοι υπηρεσιών επιλέγονται κανονικά κατά τρόπο που δεν μπορεί να διέπεται από τους κανόνες περί προμηθειών.
- Τέλος, θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι το καταστατικό και η χρηματοδότηση των ευρωπαϊκών πολιτικών κομμάτων και των ευρωπαϊκών πολιτικών ιδρυμάτων υπόκεινται σε κανόνες διαφορετικούς από αυτούς της παρούσας οδηγίας.
- (30) Σε ορισμένες περιπτώσεις, μια συγκεκριμένη αναθέτουσα αρχή ή μια συγκεκριμένη ένωση αναθετουσών αρχών ενδέχεται να είναι η μοναδική πηγή για μια συγκεκριμένη υπηρεσία, για την παροχή της οποίας έχει αποκλειστικό δικαίωμα δυνάμει δημοσιευμένων νομοθετικών, κανονιστικών ή δημοσιευμένων διοικητικών διατάξεων συμβατών προς τη ΣΛΕΕ. Θα πρέπει να αποσαφηνιστεί ότι είναι δυνατή η ανάθεση δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών στην εν λόγω αναθέτουσα αρχή ή ένωση χωρίς εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
- (31) Υπάρχει σοβαρή νομική ασάφεια σχετικά με τον βαθμό στον οποίο οι συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ φορέων δημόσιου τομέα θα πρέπει να καλύπτονται από τους κανόνες περί δημοσίων προμηθειών. Η σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ερμηνεύεται διαφορετικά από τα διάφορα κράτη μέλη, ακόμα και από τις διάφορες αναθέτουσες αρχές. Κατά συνέπεια, κρίνεται αναγκαίο να αποσαφηνιστεί σε ποιες περιπτώσεις οι συμβάσεις που συνάπτονται εντός του δημόσιου τομέα δεν υπόκεινται στην εφαρμογή των κανόνων περί δημοσίων προμηθειών.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 και 1107/70 (ΕΕ L 315 της 3.12.2007, σ. 1).

Η εν λόγω αποσαφήνιση θα πρέπει να βασίζεται στις αρχές που έχουν διατυπωθεί στη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το γεγονός ότι οι συμβαλλόμενοι σε μια συμφωνία είναι οι ίδιοι δημόσιες αρχές δεν αποκλείει από μόνο του την εφαρμογή των κανόνων περί δημοσίων προμηθειών. Εντούτοις, η εφαρμογή των κανόνων περί δημοσίων προμηθειών δεν πρέπει να παρεμποδίζει το δικαίωμα των δημόσιων αρχών να εκτελούν τα καθήκοντα παροχής δημοσίων υπηρεσιών που τους ανατίθενται χρησιμοποιώντας ίδιους πόρους, συνεργαζόμενες, ενδεχομένως, με άλλες δημόσιες αρχές.

Θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι τυχόν εξαιρούμενες συνεργασίες μεταξύ δημοσίων φορέων δεν θα προκαλούν στρέβλωση του ανταγωνισμού έναντι των ιδιωτικών οικονομικών φορέων, εφόσον θέτουν τον ιδιωτικό πάροχο υπηρεσιών σε πλεονεκτική θέση έναντι των ανταγωνιστών.

- (32) Οι δημόσιες συμβάσεις που ανατίθενται σε ελεγχόμενα νομικά πρόσωπα δεν θα πρέπει να υπόκεινται στην εφαρμογή των διαδικασιών που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, εάν η αναθέτουσα αρχή ασκεί στο εν λόγω πρόσωπο έλεγχο ανάλογο εκείνου που ασκεί επί των δικών της υπηρεσιών, υπό την προϋπόθεση ότι το ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο εκτελεί ποσοστό άνω του 80 % των δραστηριοτήτων του κατά την εκτέλεση των συμβάσεων που του ανατίθενται από την ελέγχουσα αναθέτουσα αρχή ή από άλλα νομικά πρόσωπα ελεγχόμενα από την εν λόγω αναθέτουσα αρχή, ανεξαρτήτως του ωφελούμενου από την εκτέλεση των συμβάσεων.

Η εξαίρεση δεν θα πρέπει να επεκτείνεται σε καταστάσεις όπου υπάρχει άμεση συμμετοχή ιδιωτικού οικονομικού φορέα στο κεφάλαιο του ελεγχόμενου νομικού προσώπου εφόσον, σε αυτές τις περιπτώσεις, η ανάθεση δημόσιας σύμβασης χωρίς διαγωνισμό θα παρέχει στον ιδιωτικό οικονομικό φορέα με κεφαλαιακή συμμετοχή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο αδικαιολόγητο πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών του. Ωστόσο, λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των δημοσίων φορέων με υποχρεωτική ιδιότητα μέλους, όπως των οργανισμών που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση ή άσκηση ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών, αυτό δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η συμμετοχή συγκεκριμένων ιδιωτικών οικονομικών φορέων στο κεφάλαιο του ελεγχόμενου νομικού προσώπου καθίσταται υποχρεωτική μέσω διάταξης του εθνικού δικαίου, σύμφωνα με τις Συνθήκες, υπό την προϋπόθεση ότι η συμμετοχή αυτή είναι δεν προβλέπει ελέγχους και αποκλεισμούς και δεν συνεπάγεται αποφασιστική επιρροή στις αποφάσεις του ελεγχόμενου νομικού προσώπου. Θα πρέπει να διευκρινιστεί περαιτέρω ότι το αποφασιστικό στοιχείο είναι μόνο η άμεση ιδιωτική συμμετοχή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο. Κατά συνέπεια, όταν υπάρχει ιδιωτική κεφαλαιακή συμμετοχή στην ελέγχουσα αναθέτουσα αρχή ή αρχές, αυτό δεν αποκλείει την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο, χωρίς την εφαρμογή των διαδικασιών της παρούσας οδηγίας, διότι οι εν λόγω συμμετοχές δεν επηρεάζουν αρνητικά τον ανταγωνισμό μεταξύ ιδιωτικών οικονομικών φορέων.

Επίσης, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι αναθέτουσες αρχές, όπως οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου, οι οποίες μπορούν να έχουν ιδιωτική κεφαλαιακή συμμετοχή, θα πρέπει να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν την εξαίρεση για την οριζόντια συνεργασία. Κατά συνέπεια, όταν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις όσον αφορά την οριζόντια συνεργασία, η σχετική εξαίρεση θα πρέπει να επεκταθεί στις εν λόγω αναθέτουσες αρχές, όταν η σύμβαση συνάπτεται αποκλειστικά μεταξύ αναθέτουσών αρχών.

- (33) Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν να επιλέξουν να παρέχουν από κοινού τις δημόσιες υπηρεσίες τους μέσω συνεργασίας, χωρίς να υποχρεούνται να χρησιμοποιούν κάποια ιδιαίτερη νομική μορφή. Η συνεργασία αυτή μπορεί να καλύπτει όλα τα είδη των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την εκτέλεση υπηρεσιών και υποχρεώσεων παροχής υπηρεσιών που ανατίθενται στις συμμετέχουσες αρχές ή αναλαμβάνονται από αυτές, όπως υποχρεωτικά ή εθελούσια καθήκοντα τοπικών ή περιφερειακών αρχών ή υπηρεσίες που ανατίθενται σε συγκεκριμένους οργανισμούς δημοσίου δικαίου. Οι υπηρεσίες που παρέχονται από τις διάφορες συμμετέχουσες αρχές δεν είναι απαραίτητο να είναι όμοιες-μπορούν επίσης να είναι συμπληρωματικές.

Οι συμβάσεις για την από κοινού παροχή δημοσίων υπηρεσιών δεν θα πρέπει να υπόκεινται στην εφαρμογή των κανόνων που ορίζονται στην παρούσα οδηγία, υπό τις προϋποθέσεις ότι αυτές συνάπτονται αποκλειστικά μεταξύ αναθέτουσών αρχών, ότι η υλοποίηση της συνεργασίας αυτής εξυπηρετεί αποκλειστικά σκοπούς που αφορούν το δημόσιο συμφέρον και ότι κανένας ιδιωτικός πάροχος υπηρεσιών δεν περιέρχεται σε πλεονεκτική θέση έναντι των ανταγωνιστών του.

Για να πληροί τις προϋποθέσεις αυτές, η συνεργασία θα πρέπει να στηρίζεται σε συνεργατική αντίληψη. Αυτό δεν συνεπάγεται ότι όλες οι συμμετέχουσες αρχές αναλαμβάνουν την εκτέλεση βασικών συμβατικών υποχρεώσεων, εφόσον αναλαμβάνουν δέσμευση να συμβάλουν στη συνεργατική εκτέλεση της σχετικής δημόσιας υπηρεσίας. Επιπροσθέτως, η υλοποίηση της συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένων τυχόν χρηματοοικονομικών συναλλαγών μεταξύ συμμετεχουσών αναθέτουσών αρχών, θα πρέπει να εξυπηρετεί αποκλειστικά σκοπούς που αφορούν το δημόσιο συμφέρον.

- (34) Υπάρχουν περιπτώσεις όπου μια νομική οντότητα ενεργεί, δύναμει των οικείων διατάξεων του εθνικού δικαίου, ως όργανο ή τεχνική υπηρεσία για καθορισμένες αναθέτουσες αρχές και υποχρεούται να εκτελεί εντολές που λαμβάνει από τις εν λόγω αναθέτουσες αρχές, χωρίς να έχει καμία επιρροή στην αμοιβή για τις εργασίες της. Λόγω της μη συμβατικής της φύσης, μια τέτοια αμιγώς διοικητική σχέση δεν θα πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διαδικασιών δημοσίων προμηθειών.

- (35) Η συγχρηματοδότηση προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης (E&A) από πηγές του βιομηχανικού κλάδου θα πρέπει να ενθαρρύνεται. Θα πρέπει, κατά συνέπεια, να διευκρινιστεί ότι η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις όπου δεν υφίσταται τέτοια συγχρηματοδότηση και όπου από τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων E&A ωφελείται η οικεία αναθέτουσα αρχή. Τούτο δεν θα πρέπει να αποκλείει τη δυνατότητα του παρόχου των υπηρεσιών που διεξήγαγε τις εν λόγω δραστηριότητες να δημοσιεύει απολογισμό των δραστηριοτήτων αυτών, εφόσον η αναθέτουσα αρχή διατηρεί το αποκλειστικό δικαίωμα να χρησιμοποιεί τα αποτελέσματα της E&A κατά την άσκηση της δραστηριότητάς της. Ωστόσο, δεν εμποδίζει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας τυχόν εικονική κοινοχρησία των αποτελεσμάτων της E&A ή καθαρά συμβολική συμμετοχή στην αμοιβή του παρόχου υπηρεσιών.
- (36) Η απασχόληση και η εργασία συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη και αποτελούν βασικά στοιχεία για τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους. Σε αυτό το πλαίσιο, σημαντικό ρόλο μπορούν να διαδραματίσουν τα προστατευόμενα εργαστήρια. Το ίδιο ισχύει και για άλλες κοινωνικές επιχειρήσεις κύριος σκοπός των οποίων είναι η κοινωνική και επαγγελματική ένταξη ή επανένταξη ατόμων με αναπηρίες και μειονεκτούντων ατόμων, όπως των ανέργων, μελών μειονεκτούντων μειονοτήτων ή άλλων κοινωνικά περιθωριοποιημένων ομάδων. Ωστόσο, τα εργαστήρια ή οι επιχειρήσεις αυτές ενδέχεται να μην είναι σε θέση να λαμβάνουν συμβάσεις υπό κανονικές συνθήκες ανταγωνισμού. Είναι, κατά συνέπεια, σκόπιμο να προβλεφθεί ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα στα εργαστήρια ή τις επιχειρήσεις αυτές το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων ή σε ορισμένες παρτίδες δημόσιων συμβάσεων, ή να τους αναθέτουν κατ' αποκλειστικότητα την εκτέλεση συμβάσεων στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης.
- (37) Λόγω της ενδεδειγμένης ένταξης περιβαλλοντικών, κοινωνικών και εργασιακών απαιτήσεων στις διαδικασίες δημόσιων προμηθειών, είναι ιδιαίτερα σημαντικό τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές να λάβουν κατάλληλα μέτρα για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου οι οποίες ισχύουν στον τόπο εργασίας όπου εκτελούνται τα έργα ή παρέχονται οι εργασίες, και απορρέουν από νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και αποφάσεις, σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, καθώς και από συλλογικές συμβάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω κανόνες (και η εφαρμογή τους) συμμορφούνται με το δικαίο της Ένωσης. Ομοίως, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από διεθνείς συμφωνίες, οι οποίες έχουν επικυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη και περιληφθεί στο παράρτημα X θα πρέπει να εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης. Ωστόσο, αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει με κανένα τρόπο την εφαρμογή όρων και συνθηκών απασχόλησης πιο ευνοϊκών για τους εργαζόμενους.
- Τα σχετικά μέτρα θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με τις βασικές αρχές του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με σκοπό, ιδίως, την εξασφάλιση ίσης μεταχείρισης. Τα σχετικά μέτρα θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με την οδηγία 96/71/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ και κατά τρόπο που εξασφαλίζει ίση μεταχείριση και
- δεν εισάγει διακρίσεις, άμεσα ή έμμεσα, κατά οικονομικών φορέων και εργαζομένων από άλλα κράτη μέλη.
- (38) Οι υπηρεσίες θα πρέπει να θεωρούνται ότι παρέχονται στον τόπο εκτέλεσης των χαρακτηριστικών επιδόσεων. Όταν οι υπηρεσίες παρέχονται από απόσταση, φερ' ειπείν, από τηλεφωνικά κέντρα, οι υπηρεσίες αυτές θα πρέπει να θεωρούνται ότι παρέχονται στον τόπο εκτέλεσης των υπηρεσιών, ανεξαρτήτως των τόπων και των κρατών μελών όπου προορίζονται.
- (39) Οι σχετικές υποχρεώσεις θα μπορούσαν να αντικατοπτρίζονται σε ρητρες συμβάσεων. Επίσης, θα πρέπει να επιτρέπεται η προσθήκη ρητρών για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς συλλογικές συμβάσεις, βάσει του δικαίου της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις. Η μη συμμόρφωση προς τις σχετικές υποχρεώσεις μπορεί να θεωρηθεί σοβαρό παράπτωμα του συγκεκριμένου οικονομικού φορέα, δυνάμενο να επιφέρει τον αποκλεισμό του από τη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης.
- (40) Ο έλεγχος της τήρησης των εν λόγω διατάξεων του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου θα πρέπει να διενεργείται στα ενδεδειγμένα στάδια της διαδικασίας προμήθειας, δηλαδή κατά την εφαρμογή των γενικών αρχών που διέπουν την επιλογή των συμμετεχόντων και την ανάθεση των συμβάσεων, κατά την εφαρμογή των κριτηρίων αποκλεισμού και κατά την εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές. Η απαραίτητη επαλήθευση για τον σκοπό αυτό θα πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με τις συναφείς διατάξεις της παρούσας οδηγίας, ιδίως, αυτές οι οποίες διέπουν τα αποδεικτικά μέσα και τις υπεύθυνες δηλώσεις.
- (41) Καμία διάταξη της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να απαγορεύει την επιβολή ή την εφαρμογή μέτρων απαραίτητων για την προστασία της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, των χρηστών ηθών, της υγείας, της ζωής των ανθρώπων και των ζώων ή για τη διατήρηση των φυτών, ή και άλλων περιβαλλοντικών μέτρων, ιδίως με βασικό σκοπό την αειφόρο ανάπτυξη, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά είναι σύμφωνα προς τη ΣΛΕΕ.
- (42) Είναι επιτακτική η ανάγκη να παρασχεθεί στις αναθέτουσες αρχές μεγαλύτερη ευελιξία για την επιλογή διαδικασίας προμήθειας που να προβλέπει διαπραγματεύσεις. Εκτενέστερη χρήση των διαδικασιών αυτών είναι, εξάλλου, πιθανό να αυξήσει τις διασυννοριακές συναλλαγές, καθώς η αξιολόγηση έδειξε ότι οι συμβάσεις που ανατίθενται μέσω διαδικασίας με διαπραγμάτευση και προηγούμενη δημοσίευση, έχουν ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό επιτυχίας διασυννοριακών προσφορών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να προβλέπουν τη χρήση της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση ή του ανταγωνιστικού διαλόγου σε διάφορες περιπτώσεις όπου οι ανοικτές ή οι κλειστές διαδικασίες χωρίς διαπραγμάτευση δεν είναι πιθανό να οδηγήσουν σε ικανοποιητικά αποτελέσματα. Υπενθυμίζεται ότι η χρήση του ανταγωνιστικού διαλόγου έχει αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια από τη σκοπιά της αξίας των συμβάσεων. Έχει αποδειχθεί χρησιμότητα σε περιπτώσεις που οι αναθέτουσες αρχές δεν είναι σε θέση να ορίσουν τα μέσα που θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους ή να εκτιμήσουν τι μπορεί να προσφέρει η αγορά ως τεχνικές, χρηματοδοτικές ή νομικές λύσεις. Η κατάσταση αυτή μπορεί να παρουσιαστεί ιδίως στις περιπτώσεις που αφορούν καινοτόμα έργα, εκτέλεση σημαντικών έργων υποδομής ολοκληρωμένων μεταφορών, μεγάλα δίκτυα

⁽¹⁾ Οδηγία 96/71/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών (ΕΕ L 18 της 21.1.1997, σ. 1).

πληροφορικής ή έργα που απαιτούν περίπλοκη και διαρθρωμένη χρηματοδότηση. Κατά περίπτωση, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να ενθαρρύνονται να ορίζουν επικεφαλής του σχεδίου για την εξασφάλιση καλής συνεργασίας μεταξύ των οικονομικών φορέων και της αναθέτουσας αρχής κατά τη διαδικασία ανάθεσης.

- (43) Για τις συμβάσεις έργων, περιπτώσεις όπως οι προαναφερθείσες περιλαμβάνουν έργα που δεν είναι συνήθη κτίρια ή που οι εργασίες αφορούν σχεδιαστικές ή καινοτόμες λύσεις. Για υπηρεσίες ή αγαθά που απαιτούν προσαρμογή ή σχεδιασμό, είναι πιθανόν να αξίζει η χρήση της ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση ή του ανταγωνιστικού διαλόγου. Η προσαρμογή ή οι σχεδιαστικές αυτές προσπάθειες είναι ιδιαίτερα αναγκαίες στην περίπτωση περίπλοκων αγορών όπως εξελιγμένα προϊόντα, υπηρεσίες πνευματικής φύσεως, φερ' ειπείν, υπηρεσίες παροχής συμβουλών, υπηρεσίες αρχιτεκτονικής ή μηχανικής, ή μεγάλα έργα τεχνολογίας των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ). Στις περιπτώσεις αυτές, ενδέχεται να πρέπει να πραγματοποιηθούν διαπραγματεύσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η συγκεκριμένη προμήθεια ή υπηρεσία ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής. Στην περίπτωση έτοιμων προς χρήση υπηρεσιών ή αγαθών που μπορούν να παράσχουν πολλοί φορείς της αγοράς, δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται η ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση και ο ανταγωνιστικός διάλογος.
- (44) Η ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση θα πρέπει επίσης να είναι δυνατή σε περιπτώσεις όπου μια ανοικτή ή μια κλειστή διαδικασία έχει αποφέρει μόνο αντικανονικές ή απαράδεκτες προσφορές. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν να διεξάγουν διαπραγματεύσεις με σκοπό τη λήψη κανονικών και αποδεκτών προσφορών.
- (45) Η ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση θα πρέπει να συνοδεύεται από κατάλληλες διασφαλίσεις, με τις οποίες θα εξασφαλίζεται η τήρηση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας. Πιο συγκεκριμένα, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να αναφέρουν εκ των προτέρων τις ελάχιστες απαιτήσεις που χαρακτηρίζουν τη φύση της προμήθειας και δεν θα πρέπει να τροποποιηθούν κατά τις διαπραγματεύσεις. Τα κριτήρια ανάθεσης και η στάθμισή τους θα πρέπει να παραμένουν σταθερά καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας και να μην υπόκεινται σε διαπραγμάτευση, ώστε να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων. Οι διαπραγματεύσεις πρέπει να αποσκοπούν στη βελτίωση των προσφορών, ώστε να δίνεται στις αναθέτουσες αρχές η δυνατότητα να αγοράζουν έργα, αγαθά και υπηρεσίες απόλυτα προσαρμοσμένα στις ιδιαίτερες ανάγκες τους. Οι διαπραγματεύσεις μπορούν να αφορούν όλα τα χαρακτηριστικά των έργων, των αγαθών και των υπηρεσιών που αγοράζονται, όπως, επί παραδείγματι, η ποιότητα, οι ποσότητες, οι εμπορικές ρήτρες, καθώς και οι κοινωνικές, περιβαλλοντικές και καινοτόμες πτυχές, υπό τον όρο ότι δεν αποτελούν ελάχιστες απαιτήσεις.

Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι ελάχιστες απαιτήσεις που θέτει η αναθέτουσα αρχή είναι οι όροι και τα

χαρακτηριστικά (κυρίως φυσικά, λειτουργικά και νομικά) στα οποία πρέπει να ανταποκρίνεται ή τα οποία πρέπει να διαθέτει μια προσφορά ώστε να μπορεί η αναθέτουσα αρχή να αναθέσει τη σύμβαση σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης που έχει επιλέξει. Για τη διασφάλιση της διαφάνειας και της ιχνηλασιμότητας της διαδικασίας, όλες οι φάσεις θα πρέπει να τεκμηριώνονται δεόντως. Επιπλέον, όλες οι προσφορές καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας θα πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς.

- (46) Θα πρέπει να επιτρέπεται στις αναθέτουσες αρχές να συντομεύουν ορισμένες προθεσμίες που ισχύουν για τις ανοικτές και κλειστές διαδικασίες και για τις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, εάν οι προθεσμίες αυτές δεν θα ήταν εφικτό να τηρηθούν λόγω επείγουσας ανάγκης, η οποία πρέπει να αιτιολογείται δεόντως από τις αναθέτουσες αρχές. Θα πρέπει να αποσαφηνιστεί ότι δεν είναι απαραίτητο να πρόκειται για κατεπείγουσα ανάγκη οφειλομένη σε γεγονότα τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει και για τα οποία δεν ευθύνεται.
- (47) Η έρευνα και η καινοτομία, συμπεριλαμβανομένης της οικολογικής και της κοινωνικής καινοτομίας, συγκαταλέγονται στους βασικούς μοχλούς της μελλοντικής ανάπτυξης και έχουν τοποθετηθεί στο επίκεντρο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Οι δημόσιες αρχές θα πρέπει να κάνουν τη βέλτιστη στρατηγική χρήση των δημόσιων προμηθειών για την ενθάρρυνση της καινοτομίας. Η αγορά καινοτόμων αγαθών, έργων και υπηρεσιών είναι βασική στη βελτίωση της αποδοτικότητας και της ποιότητας των δημόσιων υπηρεσιών, αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα σημαντικές κοινωνικές προκλήσεις. Συνεισφέρει στην επίτευξη της βέλτιστης οικονομικής απόδοσης για το δημόσιο χρήμα, και αποφέρει ευρύτερα οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη από την άποψη της δημιουργίας νέων ιδεών, της μετουσίωσής τους σε καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες, και, κατά συνέπεια, της προώθησης της αειφόρου οικονομικής ανάπτυξης.

Υπενθυμίζεται ότι στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2007 με τίτλο «Προεμπορικές δημόσιες συμβάσεις: προώθηση της καινοτομίας για την εξασφάλιση βιώσιμων και ποιοτικών δημόσιων υπηρεσιών στην Ευρώπη», η οποία αφορά δημόσιες προμήθειες υπηρεσιών Ε&Α που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, περιγράφεται μια σειρά υποδειγμάτων προμηθειών. Τα υποδείγματα αυτά παραμένουν διαθέσιμα μέχρι σήμερα, όμως η παρούσα οδηγία θα πρέπει να συμβάλει στη διευκόλυνση των δημόσιων προμηθειών καινοτομίας και να βοηθήσει τα κράτη μέλη να επιτύχουν τους στόχους της «Ένωσης καινοτομίας».

- (48) Λόγω της σπουδαιότητας της καινοτομίας, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να επιτρέπουν την υποβολή εναλλακτικών προσφορών όσο το δυνατόν συχνότερα. Κατά συνέπεια θα πρέπει να επισημανθεί στις αρχές αυτές η ανάγκη να καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που θα πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές, προτού να επιτρέπουν την υποβολή τους.

(49) Όταν η ανάγκη για την ανάπτυξη καινοτόμου προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου και η επακόλουθη απόκτηση των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων που προκύπτουν δεν μπορεί να καλυφθεί με λύσεις ήδη διαθέσιμες στην αγορά, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ειδική διαδικασία προμήθειας για τις συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Η ειδική αυτή διαδικασία θα πρέπει να επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να συγκροτούν μια μακροπρόθεσμη σύμπραξη καινοτομίας για την ανάπτυξη και την επακόλουθη απόκτηση νέων, καινοτόμων προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων, εφόσον τα εν λόγω καινοτόμα προϊόντα, υπηρεσίες ή έργα μπορούν να παραδοθούν στα συμφωνηθέντα επίπεδα επιδόσεων και το συμφωνηθέν κόστος, χωρίς ανάγκη χωριστής διαδικασίας προμήθειας για την αγορά. Η σύμπραξη καινοτομίας θα πρέπει να βασίζεται στους διαδικαστικούς κανόνες που εφαρμόζονται στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση και οι συμβάσεις να ανατίθενται με βάση αποκλειστικά την καλύτερη αναλογία τιμής-ποιότητας· πρόκειται για το ασφαλέστερο κριτήριο σύγκρισης προσφορών για καινοτόμες λύσεις. Είτε πρόκειται για πολύ μεγάλα έργα είτε για μικρότερα καινοτόμα έργα, η σύμπραξη καινοτομίας θα πρέπει να είναι δομημένη κατά τρόπο ώστε να μπορεί να ενεργοποιήσει την απαραίτητη ζήτηση της αγοράς, παρέχοντας κίνητρα για την ανάπτυξη μιας καινοτόμου λύσης χωρίς στεγανοποίηση της αγοράς.

Ός εκ τούτου, οι αναθέτουσες αρχές δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούν τις συμπράξεις καινοτομίας κατά τρόπο που να εμποδίζει, να περιορίζει ή να στρεβλώνει τον ανταγωνισμό. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η δημιουργία παράλληλων συμπράξεων καινοτομίας με περισσότερους από έναν εταίρους θα μπορούσε να συμβάλει στην αποφυγή τέτοιων αποτελεσμάτων.

(50) Λόγω των επιζήμιων επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε άκρως εξαιρετικές περιπτώσεις. Η εξαίρεση αυτή θα πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις που είτε η δημοσίευση είναι αδύνατη, για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης οφειλομένης σε γεγονότα τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει και για τα οποία δεν ευθύνεται, είτε είναι σαφές εξ αρχής ότι η δημοσίευση δεν θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό ή σε καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά την προμήθεια, μεταξύ άλλων και γιατί αντικειμενικά υπάρχει μόνο ένας οικονομικός φορέας που μπορεί να εκτελέσει τη σύμβαση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα έργα τέχνης, όπου η ταυτότητα του καλλιτέχνη συνδέεται άρρηκτα με τον μοναδικό χαρακτήρα και την αξία του έργου τέχνης. Η αποκλειστικότητα μπορεί να οφείλεται και σε άλλους λόγους, όμως μόνο καταστάσεις αντικειμενικής αποκλειστικότητας μπορούν να δικαιολογήσουν τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση, εφόσον η κατάσταση της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε από την ίδια την αναθέτουσα αρχή με στόχο τη μελλοντική διαδικασία προμήθειας.

Οι αναθέτουσες αρχές που επικαλούνται αυτή την εξαίρεση θα πρέπει να αιτιολογούν γιατί δεν υπάρχουν εύλογες εναλλακτικές ή υποκατάστατα, όπως η χρήση εναλλακτικών

διαύλων διανομής ακόμα και εκτός του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής ή να εξετάζουν παρεμφερή από άποψη λειτουργίας έργα, αγαθά και υπηρεσίες.

Στις περιπτώσεις που η κατάσταση της αποκλειστικότητας οφείλεται σε τεχνικούς λόγους, αυτοί θα πρέπει να προσδιορίζονται με ακρίβεια και να αιτιολογούνται κατά περίπτωση. Θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, επί παραδείγματι, την τεχνική αδυναμία άλλων οικονομικών φορέων να επιτύχουν τις απαιτούμενες επιδόσεις ή την αναγκαιότητα χρήσης ειδικής τεχνογνωσίας, εργαλείων ή μέσων που μόνον ένας φορέας διαθέτει. Οι τεχνικοί λόγοι μπορεί να προέρχονται επίσης από ειδικές απαιτήσεις διαλειτουργικότητας που πρέπει να πληρούνται για να εξασφαλιστεί η λειτουργία των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών.

Τέλος, η διαδικασία προμήθειας δεν είναι χρήσιμη όταν αγοράζονται άμεσα αγαθά σε αγορά πρώτων υλών, περιλαμβανομένων των χρηματιστηρίων εμπορίας βασικών αγαθών, όπως είναι τα αγροτικά προϊόντα, πρώτων υλών και ενέργειας, όπου η πολυμερής ρυθμιζόμενη και εποπτευόμενη εμπορική δομή εγγυάται κατά τρόπο φυσικό τις τιμές της αγοράς.

(51) Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι διατάξεις σχετικά με την προστασία εμπιστευτικών πληροφοριών ουδόλως εμποδίζουν την κοινοποίηση μη εμπιστευτικών τμημάτων συνημμένων συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν επακόλουθων αλλαγών.

(52) Τα ηλεκτρονικά μέσα πληροφοριών και επικοινωνιών μπορούν να απλουστεύσουν σε μεγάλο βαθμό τη δημοσίευση συμβάσεων και να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια των διαδικασιών προμήθειας. Θα πρέπει να αποτελέσουν τον συνήθη τρόπο επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών στις διαδικασίες προμήθειας, δεδομένου ότι ενισχύουν τις δυνατότητες των οικονομικών φορέων να συμμετέχουν σε διαδικασίες προμήθειας σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά. Για τον σκοπό αυτόν, θα καταστούν υποχρεωτικές η διαβίβαση των γνωστοποιήσεων σε ηλεκτρονική μορφή, η ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της προμήθειας και —μετά από μεταβατική περίοδο 30 μηνών— η πλήρης ηλεκτρονική επικοινωνία, δηλαδή η επικοινωνία με ηλεκτρονικά μέσα σε όλες τις φάσεις της διαδικασίας, περιλαμβανομένης της διαβίβασης αιτήσεων συμμετοχής και ειδικότερα της διαβίβασης των προσφορών (ηλεκτρονική υποβολή). Τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να διατηρήσουν το δικαίωμα να προχωρήσουν ακόμη περισσότερο εφόσον το επιθυμούν. Πρέπει, επίσης, να αποσαφηνιστεί ότι η υποχρεωτική χρήση των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας σύμφωνα με την παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει, ωστόσο, να υποχρεώνει τις αναθέτουσες αρχές να επεξεργάζονται ηλεκτρονικά τις προσφορές ούτε να καθιστά υποχρεωτική την ηλεκτρονική αξιολόγηση ή την αυτόματη επεξεργασία. Επιπλέον, δυνάμει της παρούσας οδηγίας, μετά την ανάθεση της σύμβασης δεν θα πρέπει να υφίσταται η υποχρέωση να χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνιών για κανένα στοιχείο της διαδικασίας δημοσίων προμηθειών ούτε και για την εσωτερική επικοινωνία εντός της αναθέτουσας αρχής.

(53) Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει, πλιν συγκεκριμένων καταστάσεων, να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, τα οποία δεν επιφέρουν διακρίσεις, είναι γενικά διαθέσιμα και διαλειτουργικά με τα γενικώς χρησιμοποιούμενα προϊόντα ΤΠΕ και δεν περιορίζουν την πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία προμήθειας. Όταν χρησιμοποιούνται, τα εν λόγω μέσα θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τη δυνατότητα πρόσβασης των ατόμων με αναπηρίες. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η υποχρέωση να χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα σε όλα τα στάδια της διαδικασίας δημοσίων προμηθειών δεν θα ήταν ενδεδειγμένη στην περίπτωση όπου η χρήση ηλεκτρονικών μέσων απαιτεί ειδικευμένα εργαλεία ή μορφοτύπους αρχείων που δεν είναι γενικώς διαθέσιμοι ή στην περίπτωση όπου οι σχετικές επικοινωνίες μπορούν να γίνουν μόνο με τη χρήση ειδικού εξοπλισμού γραφείου. Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει, συνεπώς, να μην υποχρεούνται να απαιτούν τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας κατά τη διαδικασία υποβολής σε ορισμένες περιπτώσεις, που θα πρέπει να προσδιορίζονται ρητά. Στην οδηγία θα πρέπει να ορίζεται ότι στις εν λόγω περιπτώσεις συγκαταλέγονται καταστάσεις κατά τις οποίες απαιτείται η χρησιμοποίηση ειδικού εξοπλισμού γραφείου τον οποίο δεν διαθέτουν συνήθως οι αναθέτουσες αρχές, όπως εκτυπωτές για εκτύπωση σε μεγάλες διαστάσεις. Σε κάποιες διαδικασίες προμήθειας, στα έγγραφα της προμήθειας μπορεί να απαιτείται η υποβολή υλικού ή υπό κλίμακα προπλάσματος το οποίο δεν μπορεί να υποβληθεί στις αναθέτουσες αρχές με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το πρόπλασμα θα πρέπει να υποβάλλεται στις αναθέτουσες αρχές ταχυδρομικώς ή άλλως.

Διευκρινίζεται ωστόσο ότι η χρήση άλλων μέσων επικοινωνίας θα πρέπει να περιορίζεται στα στοιχεία εκείνα του διαγωνισμού για τα οποία δεν απαιτούνται ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας.

Είναι σκόπιμο να διευκρινιστεί ότι, εφόσον απαιτείται για τεχνικούς λόγους, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να θέτουν ένα μέγιστο όριο για το μέγεθος των υποβαλλόμενων φακέλων.

(54) Ενδέχεται να υπάρχουν εξαιρετικές περιπτώσεις κατά τις οποίες θα πρέπει να επιτρέπεται στις αναθέτουσες αρχές να μη χρησιμοποιήσουν τέτοια ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, όταν αυτό είναι απαραίτητο για την προστασία του ιδιαίτερα ευαίσθητου χαρακτήρα των πληροφοριών. Τονιστέον ότι, όταν η χρήση ηλεκτρονικών εργαλείων τα οποία δεν είναι γενικά διαθέσιμα μπορεί να παράσχει το απαραίτητο επίπεδο προστασίας, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται αυτά τα ηλεκτρονικά εργαλεία, όπως όταν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν τη χρήση ειδικών ασφαλών μέσων επικοινωνίας στα οποία παρέχουν πρόσβαση.

(55) Οι διαφορετικοί τεχνικοί μορφοτύποι ή διαδικασίες και τα διαφορετικά πρότυπα ανταλλαγής μηνυμάτων ενδέχεται να δημιουργήσουν εμπόδια στη διαλειτουργικότητα, όχι μόνο στο εσωτερικό κάθε κράτους μέλους αλλά και κυρίως μεταξύ των κρατών μελών. Προκειμένου, επί παραδείγματι, να συμπετάχουν σε διαδικασία προμήθειας στην οποία επιτρέπεται ή απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων, οι οποίοι

αποτελούν έναν μορφότυπο για την παρουσίαση και την οργάνωση των πληροφοριών κατά τρόπο που είναι κοινός για όλους τους προσφέροντες και προσφέρεται για ηλεκτρονική επεξεργασία, οι οικονομικοί φορείς θα υποχρεούνταν, ελλείψει τυποποίησης, να προσαρμόζουν τους καταλόγους τους σε κάθε διαδικασία προμήθειας, πράγμα το οποίο θα συνεπαγόταν την παροχή παρεμφερών πληροφοριών σε διαφορετικούς μορφοτύπους, αναλόγως των προδιαγραφών της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής. Η τυποποίηση λοιπόν των μορφοτύπων του καταλόγου θα βελτιώσει το επίπεδο της διαλειτουργικότητας, θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητα και θα μειώσει την απαιτούμενη από τους οικονομικούς φορείς προσπάθεια.

(56) Όταν η Επιτροπή εξετάζει κατά πόσον υφίσταται ανάγκη να διασφαλιστεί ή να ενισχυθεί η διαλειτουργικότητα μεταξύ διαφορετικών τεχνικών μορφοτύπων ή διαδικασιών και προτύπων αποστολής μηνυμάτων μέσω της επιβολής της χρήσης συγκεκριμένων προτύπων και, εφόσον διαπιστώσει ότι υφίσταται ανάγκη, διερευνά ποια πρότυπα να επιβάλει, θα πρέπει να λαμβάνει σοβαρότατα υπόψη τις γνώμες των ενδιαφερομένων μερών. Θα πρέπει επίσης να εξετάζει σε ποιο βαθμό έχει ήδη χρησιμοποιηθεί στην πράξη ένα συγκεκριμένο πρότυπο από τους οικονομικούς φορείς και τις αναθέτουσες αρχές και πόσο αποτελεσματικό υπήρξε. Πριν να καταστήσει ένα τεχνικό πρότυπο υποχρεωτικό, η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να μελετά προσεκτικά το κόστος που αυτό θα επιφέρει, ιδίως σε ό,τι αφορά τις προσαρμογές υφιστάμενων λύσεων ηλεκτρονικών προμηθειών, περιλαμβανομένων των υποδομών, των διαδικασιών και του λογισμικού. Εάν τα συγκεκριμένα πρότυπα δεν τα αναπτύσσει διεθνής, ευρωπαϊκός ή εθνικός οργανισμός τυποποίησης, θα πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις για τα πρότυπα των ΤΠΕ που θεσπίζει ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1025/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾.

(57) Πριν να προσδιορίσουν το επίπεδο ασφάλειας που απαιτείται για τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνιών που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στα διάφορα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να αξιολογήσουν την αναλογικότητα μεταξύ, αφενός, των απαιτήσεων που σκοπό έχουν να διασφαλίσουν την ορθή και αξιόπιστη αναγνώριση των αποστολέων της επικοινωνίας καθώς και την πληρότητα του περιεχομένου της και, αφετέρου, του κινδύνου προβλημάτων π.χ. σε καταστάσεις όπου τα μηνύματα αποστέλλονται από αποστολέα διαφορετικό από εκείνον που αναφέρεται ως τέτοιος. Εάν όλες οι άλλες παράμετροι παραμένουν αμετάβλητες, τούτο σημαίνει ότι το επίπεδο ασφάλειας που απαιτείται, επί παραδείγματι, για ένα ηλεκτρονικό ταχυδρομείο με το οποίο ζητείται επιβεβαίωση της ακριβούς διεύθυνσης στην οποία θα πραγματοποιηθεί μια ενημερωτική συνάντηση δεν πρέπει να ορίζεται σε επίπεδο ίδιο με αυτό με την υποβολή της προσφοράς, η οποία

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1025/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με την ευρωπαϊκή τυποποίηση, την τροποποίηση των οδηγιών του Συμβουλίου 89/686/ΕΟΚ και 93/15/ΕΟΚ και των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 94/9/ΕΚ, 94/25/ΕΚ, 95/16/ΕΚ, 97/23/ΕΚ, 98/34/ΕΚ, 2004/22/ΕΚ, 2007/23/ΕΚ, 2009/23/ΕΚ και 2009/105/ΕΚ και την κατάργηση της απόφασης 87/95/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της απόφασης αριθ. 1673/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 316 της 14.11.2012, σ. 12).

είναι δεσμευτική για τον οικονομικό φορέα. Ομοίως, η αξιολόγηση της αναλογικότητας θα μπορούσε να οδηγήσει σε απαίτηση χαμηλότερων επιπέδων ασφάλειας για την εκ νέου υποβολή ηλεκτρονικών καταλόγων ή την υποβολή προσφορών σε ένα πλαίσιο «μίνι» διαγωνισμών εντός μιας συμφωνίας-πλαίσιου ή την πρόσβαση σε έγγραφα της προμήθειας.

(58) Αν και τα βασικά στοιχεία μιας διαδικασίας προμήθειας, όπως τα έγγραφα της προμήθειας, οι αιτήσεις συμμετοχής, η επιβεβαίωση ενδιαφέροντος και οι προσφορές, θα πρέπει να διακοινωνούνται πάντοτε γραπτώς, η προφορική επικοινωνία με τους οικονομικούς φορείς θα πρέπει να συνεχίσει να είναι δυνατή, υπό τον όρο ότι το περιεχόμενο της τεκμηριώνεται επαρκώς. Αυτό είναι αναγκαίο προκειμένου να διασφαλιστεί το δέον επίπεδο διαφάνειας που θα επιτρέπει να επαληθεύεται κατά πόσον έχει τηρηθεί η αρχή της ίσης μεταχείρισης. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι οι προφορικές επικοινωνίες με τους προσφέροντες οι οποίες ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στο περιεχόμενο και την αξιολόγηση των προσφορών να τεκμηριώνονται επαρκώς και με τα ενδεδειγμένα μέσα, όπως με γραπτές ή ηχητικές καταγραφές ή συνόψεις των βασικών στοιχείων της επικοινωνίας.

(59) Στις αγορές δημόσιων προμηθειών της Ένωσης παρατηρείται έντονη τάση συγκέντρωσης της ζήτησης από τους αγοραστές του Δημοσίου, με στόχο την επίτευξη οικονομικών κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων χαμηλότερων τιμών και κόστους συναλλαγής, καθώς και την καλύτερη και πιο επαγγελματική διαχείριση των προμηθειών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της συγκέντρωσης των αγορών είτε βάσει του αριθμού των εμπλεκόμενων αναθέτουσών αρχών είτε βάσει του όγκου και της αξίας των αγορών με την πάροδο του χρόνου. Ωστόσο, η συγκέντρωση και η κεντρική διαχείριση των αγορών θα πρέπει να υπόκειται σε προσεκτική παρακολούθηση, προκειμένου να αποφεύγεται η υπερβολική συγκέντρωση αγοραστικής δύναμης και οι αθέμιτες πρακτικές, και να διαφυλάσσονται η διαφάνεια και ο ανταγωνισμός καθώς και οι ευκαιρίες πρόσβασης στην αγορά για τις ΜΜΕ.

(60) Το μέσο των συμφωνιών-πλαίσιων χρησιμοποιείται ευρέως και θεωρείται αποτελεσματική τεχνική προμηθειών σε ολόκληρη την Ευρώπη. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να διατηρηθεί σε μεγάλο βαθμό ως έχει. Εντούτοις, χρειάζεται να διευκρινιστούν ορισμένες πτυχές, και ιδίως ότι οι συμφωνίες-πλαίσια δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται από αναθέτουσες αρχές που δεν αναφέρονται σε αυτές. Για τον σκοπό αυτό, οι αναθέτουσες αρχές που είναι εξαρχής συμβαλλόμενα μέρη σε συγκεκριμένη συμφωνία-πλαίσιο θα πρέπει να αναφέρονται σαφώς, είτε με την ονομασία τους είτε με άλλον τρόπο, επί παραδείγματι με αναφορά σε συγκεκριμένη κατηγορία αναθέτουσών αρχών εντός μιας σαφώς καθορισμένης περιοχής, έτσι ώστε οι καλυπτόμενες αναθέτουσες αρχές να μπορούν να αναγνωρίζονται εύκολα και με τρόπο αναμφισβήτητο. Ομοίως, δεν θα πρέπει να είναι δυνατή η είσοδος νέων οικονομικών φορέων σε μια συμφωνία-πλαίσιο μετά τη

σύναψή της. Αυτό σημαίνει, επί παραδείγματι, ότι στις περιπτώσεις που μια κεντρική αρχή αγορών χρησιμοποιεί ένα συνολικό μητρώο αναθέτουσών αρχών ή κατηγοριών τους, όπως οι τοπικές αρχές δεδομένης γεωγραφικής περιοχής, οι οποίες μπορούν να προσφεύγουν στις συμφωνίες-πλαίσια που συνάπτει, η κεντρική αυτή αρχή αγορών θα πρέπει να ενεργεί κατά τρόπον ώστε να έχει τη δυνατότητα να επαληθεύει όχι μόνο την ταυτότητα της συγκεκριμένης αναθέτουσας αρχής αλλά και την ημερομηνία κατά την οποία αποκτά το δικαίωμα χρήσης της συμφωνίας-πλαίσιου που έχει συνάψει η κεντρική αρχή αγορών, δεδομένου ότι η ημερομηνία αυτή καθορίζει ποιες συμφωνίες-πλαίσια μπορεί να χρησιμοποιεί η συγκεκριμένη αναθέτουσα αρχή.

(61) Στις αντικειμενικές προϋποθέσεις για τον προσδιορισμό του ποιος από τους οικονομικούς φορείς που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία-πλαίσιο θα πρέπει να ασκήσει ένα συγκεκριμένο καθήκον, όπως η παροχή αγαθών ή υπηρεσιών για χρήση από φυσικά πρόσωπα, θα πρέπει να επιτραπεί, στο πλαίσιο συμφωνιών-πλαίσιων όπου ορίζονται όλοι οι όροι, να περιλαμβάνονται οι ανάγκες ή η επιλογή των ενδιαφερόμενων φυσικών προσώπων.

Θα πρέπει να παρέχεται περισσότερη ευελιξία στις αναθέτουσες αρχές όταν προβαίνουν σε προμήθειες βάσει συμφωνιών-πλαίσιων οι οποίες συνάπτονται με περισσότερους του ενός οικονομικού φορέα και οι οποίες καθορίζουν όλους τους όρους.

Σε τέτοιες περιπτώσεις, θα πρέπει να επιτρέπεται στις αναθέτουσες αρχές να αποκτούν συγκεκριμένα έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που καλύπτονται από τη συμφωνία-πλαίσιο, είτε ζητώντας τα από έναν από τους οικονομικούς φορείς, που καθορίζονται σύμφωνα με αντικειμενικά κριτήρια και βάσει των όρων που έχουν ήδη τεθεί, είτε αναθέτοντας συγκεκριμένη σύμβαση για τα εν λόγω έργα, αγαθά ή υπηρεσίες μετά τη διεξαγωγή «μίνι διαγωνισμών» μεταξύ των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία-πλαίσιο. Για την εξασφάλιση της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν στα έγγραφα της προμήθειας για τη συμφωνία-πλαίσιο τα αντικειμενικά κριτήρια βάσει των οποίων θα γίνεται η επιλογή μεταξύ των δύο αυτών μεθόδων εκτέλεσης της συμφωνίας-πλαίσιου. Τα κριτήρια αυτά θα μπορούσαν επί παραδείγματι να συνδέονται με την ποσότητα, την αξία ή τα χαρακτηριστικά των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών, περιλαμβανομένης της ανάγκης υψηλότερου επιπέδου υπηρεσιών ή ασφαλείας, ή με τις εξελίξεις των επιπέδων των τιμών σε σύγκριση με προκαθορισμένο δείκτη τιμών. Οι συμφωνίες-πλαίσιο δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται εσφαλμένα ή με τέτοιο τρόπο ώστε να αποκλείουν, να περιορίζουν ή να στρεβλώνουν τον υγιή ανταγωνισμό. Οι αναθέτουσες αρχές δεν θα πρέπει να είναι υποχρεωμένες σύμφωνα με την παρούσα οδηγία να προμηθεύονται έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες, οι οποίες καλύπτονται από κάποια συμφωνία-πλαίσιο, στα πλαίσια της εν λόγω συμφωνίας-πλαίσιου.

- (62) Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι, ενώ οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο πρέπει να ανατεθούν πριν από την εκπνοή της προθεσμίας της ίδιας της συμφωνίας-πλαισίου, η διάρκεια των επιμέρους συμβάσεων που βασίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο δεν απαιτείται να συμπίπτει με τη διάρκειά της εν λόγω συμφωνίας-πλαισίου, αλλά μπορεί να είναι, κατά περίπτωση, βραχύτερη ή μακρότερη. Θα πρέπει, ιδίως, να επιτρέπεται ο καθορισμός της διάρκειας των επιμέρους συμβάσεων που βασίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες, όπως ο χρόνος που απαιτείται για την εκτέλεσή τους, όπου περιλαμβάνεται η συντήρηση εξοπλισμού με προσδόκιμο ωφέλιμης διάρκειας ζωής μεγαλύτερο των τεσσάρων ετών ή όπου απαιτείται ευρείας έκτασης εκπαίδευση του προσωπικού για την εκτέλεση της σύμβασης.
- Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι μπορεί να υπάρξουν εξαιρετικές περιπτώσεις στις οποίες θα πρέπει να επιτραπεί διάρκεια μεγαλύτερη των τεσσάρων ετών για τις ίδιες τις συμφωνίες-πλαίσια. Τέτοιες περιπτώσεις, οι οποίες πρέπει να είναι δεόντως δικαιολογημένες με κριτήριο, ιδίως, το αντικείμενο της συμφωνίας-πλαισίου, μπορούν να προκύψουν, για παράδειγμα, όταν χρειάζεται να διαθέτουν οι οικονομικοί φορείς εξοπλισμό με περίοδο απόσβεσης μεγαλύτερη των τεσσάρων ετών, ο οποίος πρέπει να είναι διαθέσιμος ανά πάσα στιγμή, καθ' όλη τη διάρκεια της συμφωνίας-πλαισίου.
- (63) Από την αποκτηθείσα πείρα προκύπτει το συμπέρασμα ότι χρειάζεται να προσαρμοστούν επίσης οι κανόνες που διέπουν τα δυναμικά συστήματα αγορών, ώστε να μπορούν στις αναθέτουσες αρχές να αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητες τις οποίες προσφέρει το μέσο αυτό. Τα συστήματα χρειάζονται απλούστευση· ειδικότερα, θα πρέπει να λειτουργούν υπό τη μορφή κλειστής διαδικασίας, η οποία θα καταργήσει την ανάγκη ενδεικτικών προσφορών, οι οποίες έχουν κριθεί ως μία από τις σημαντικότερες επιβαρύνσεις που σχετίζονται με τα δυναμικά συστήματα αγορών. Έτσι, οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας υποβάλλει αίτηση συμμετοχής και πληροί τα κριτήρια επιλογής θα πρέπει να επιτρέπεται να λαμβάνει μέρος στις διαδικασίες προμήθειας που διεξάγονται μέσω του δυναμικού συστήματος αγορών εντός της περιόδου ισχύος του. Αυτή η τεχνική αγορών επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να έχουν στη διάθεσή τους ένα ιδιαίτερα ευρύ φάσμα προσφορών και, συνεπώς, να εξασφαλίζουν την καλύτερη δυνατή χρησιμοποίηση των δημόσιων πόρων, αυξάνοντας τον ανταγωνισμό όταν πρόκειται για συνηθισμένα ή έτοιμα προς χρήση προϊόντα, έργα ή υπηρεσίες που είναι κατά κανόνα διαθέσιμες στην αγορά.
- (64) Η εξέταση των αιτήσεων συμμετοχής θα πρέπει κανονικά να γίνεται εντός 10 εργάσιμων ημερών το πολύ, δεδομένου ότι η αξιολόγηση των κριτηρίων επιλογής θα γίνεται με βάση τις απλουστευμένες απαιτήσεις τεκμηρίωσης τις οποίες καθορίζει η παρούσα οδηγία. Όταν όμως συγκροτείται για πρώτη φορά ένα δυναμικό σύστημα αγορών, οι αναθέτουσες αρχές ενδέχεται, λόγω της ανταπόκρισης στην πρώτη δημοσίευση γνωστοποίησης προκήρυξης σύμβασης ή της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, να δεχθούν έναν τόσο μεγάλο αριθμό αιτήσεων συμμετοχής, ώστε να χρειάζονται περισσότερο χρόνο για να τις εξετάσουν. Αυτό θα πρέπει να γίνεται δεκτό, υπό τον όρο ότι δεν δρομολογείται προμήθεια πριν να εξεταστούν όλες οι αιτήσεις. Οι αναθέτουσες αρχές θα είναι ελεύθερες να οργανώνουν την εξέταση των αιτήσεων συμμετοχής όπως αυτές κρίνουν, αποφασίζοντας επί παραδείγματι να τις εξετάζουν μια φορά την εβδομάδα μόνο, υπό τον όρο ότι τηρούνται οι προθεσμίες για την εξέταση κάθε αίτησης.
- (65) Οποιαδήποτε στιγμή κατά την περίοδο ισχύος του δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να είναι ελεύθερες να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να υποβάλουν νέα και επικαιροποιημένη υπεύθυνη δήλωση ότι πληρούν τα κριτήρια της ποιοτικής επιλογής, εντός εύλογης προθεσμίας. Πρέπει να υπενθυμιστεί ότι ισχύει και στο ειδικό πλαίσιο των δυναμικών συστημάτων αγορών η —προβλεπόμενη στις γενικές διατάξεις της παρούσας οδηγίας περί αποδεικτικών μέσων— δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να ζητεί από τους οικονομικούς φορείς να υποβάλουν δικαιολογητικά καθώς και η υποχρέωσή της να ζητεί δικαιολογητικά από τον προσφέροντα στον οποίο έχει αποφασίσει ότι θα αναθέσει τη σύμβαση.
- (66) Για να αυξηθούν οι πιθανότητες των ΜΜΕ να συμμετέχουν σε ένα μεγάλης κλίμακας δυναμικό σύστημα αγορών, όπως, επί παραδείγματι, σε σύστημα το οποίο χειρίζεται μια κεντρική αρχή αγορών, η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να μπορεί να οργανώνει το σύστημα βάσει αντικειμενικά καθορισμένων κατηγοριών προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών. Οι κατηγορίες αυτές θα πρέπει να ορίζονται με αναφορά σε αντικειμενικούς παράγοντες, όπως, επί παραδείγματι, το μέγιστο επιτρεπόμενο μέγεθος συγκεκριμένων συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν στο πλαίσιο της εν λόγω κατηγορίας ή μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή στην οποία πρόκειται να εκτελεστούν ειδικές συμβάσεις. Στις περιπτώσεις που ένα δυναμικό σύστημα αγορών χωρίζεται σε κατηγορίες, η αναθέτουσα αρχή εφαρμόζει κριτήρια επιλογής τα οποία είναι αναλογικά προς τα χαρακτηριστικά της εκάστοτε κατηγορίας.
- (67) Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι κατά κανόνα οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί δεν ενδείκνυται για ορισμένες δημόσιες συμβάσεις έργων και ορισμένες δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού όπως ο σχεδιασμός έργων, διότι μόνο τα στοιχεία που επιδέχονται αυτόματη αξιολόγηση με ηλεκτρονικά μέσα, χωρίς παρέμβαση ή εκτίμηση της αναθέτουσας αρχής, ήτοι μόνο τα στοιχεία που είναι προσδιορίσιμα ποσοτικά κατά τρόπον ώστε να εκφράζονται αριθμητικώς ή ως ποσοστά μπορούν να αποτελούν αντικείμενο ηλεκτρονικών πλειστηριασμών.
- Θα πρέπει, όμως, να διευκρινιστεί επίσης ότι οι ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί μπορούν να χρησιμοποιούνται σε διαδικασία προμήθειας για την απόκτηση συγκεκριμένου δικαιώματος πνευματικής δημιουργίας. Είναι επίσης σκόπιμο να υπενθυμιστεί ότι, αν και οι αναθέτουσες αρχές παραμένουν ελεύθερες να περιορίζουν τον αριθμό των υποψηφίων ή των προσφερόντων εφόσον δεν έχει ξεκινήσει ο πλειστηριασμός, δεν επιτρέπεται καμία περαιτέρω μείωση των προσφερόντων που συμμετέχουν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό μετά την έναρξη του πλειστηριασμού.
- (68) Αναπτύσσονται συνεχώς νέες ηλεκτρονικές τεχνικές αγορών, όπως είναι οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι. Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι είναι ένας μορφότυπος για την παρουσίαση και την οργάνωση των πληροφοριών κατά τρόπον ο οποίος είναι κοινός για όλους τους προσφέροντες και προσφέρεται για ηλεκτρονική επεξεργασία. Ένα παράδειγμα είναι η παρουσίαση των προσφορών σε λογιστικό φύλλο. Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν να απαιτούν ηλεκτρονικούς καταλόγους σε όλες τις διαθέσιμες διαδικασίες όπου απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας. Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι συμβάλλουν στην ενίσχυση του ανταγωνισμού και στον εξορθολογισμό των δημόσιων προμηθειών, ιδίως εξοικονομώντας χρόνο και χρήματα. Εντούτοις, θα

πρέπει να θεσπιστούν ορισμένοι κανόνες για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση της χρήσης των νέων τεχνικών με τους κανόνες της παρούσας οδηγίας και με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής των διακρίσεων και της διαφάνειας. Εν προκειμένω, η χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων για την παρουσίαση των προσφορών δεν θα πρέπει σημαίνει ότι οι οικονομικοί φορείς θα μπορούν να περιορίζονται στη διαβίβαση του γενικού τους καταλόγου. Οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι υποχρεωμένοι να προσαρμόζουν τους γενικούς τους καταλόγους στην εκάστοτε διαδικασία προμήθειας. Η προσαρμογή αυτή θα διασφαλίζει ότι ο κατάλογος που διαβιβάζεται στο πλαίσιο διαδικασίας προμήθειας περιλαμβάνει μόνο τα προϊόντα, τα έργα ή τις υπηρεσίες που οι οικονομικοί φορείς κρίνουν —έπειτα από προσεκτική εξέταση— ότι ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής. Οι οικονομικοί φορείς θα έχουν συνεπώς τη δυνατότητα να αντιγράφουν πληροφορίες από τον γενικό τους κατάλογο, όχι όμως να τον υποβάλουν ολόκληρο.

Επιπλέον, εφόσον παρέχονται επαρκείς εγγυήσεις σχετικά με τη διασφάλιση της ιχνηλασιμότητας, της ίσης μεταχείρισης και της προβλεψιμότητας, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν να προκηρύσσουν διαγωνισμούς σχετικά με ειδικές αγορές βάσει ηλεκτρονικών καταλόγων που έχουν διαβιβαστεί προηγουμένως, ιδίως εάν προκηρυχθεί νέος διαγωνισμός στο πλαίσιο συμφωνίας-πλαίσου ή εάν χρησιμοποιείται δυναμικό σύστημα αγορών.

Στις περιπτώσεις που οι αναθέτουσες αρχές προκηρύσσουν διαγωνισμούς, ο οικείος οικονομικός φορέας θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ελέγχει ότι διαγωνισμός τον οποίο προκηρύσσει η αναθέτουσα αρχή δεν περιέχει εκ παραδρομής λάθη. Εφόσον υπάρχουν τέτοια λάθη, ο οικονομικός φορέας δεν θα δεσμεύεται από τον διαγωνισμό τον οποίο έχει προκηρύξει η αναθέτουσα αρχή, εκτός εάν διορθωθεί το λάθος.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις των κανόνων σχετικά με τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να αποφεύγουν την επιβολή αδικαιολόγητων εμποδίων στην πρόσβαση των οικονομικών φορέων σε διαδικασίες προμήθειας στις οποίες οι προσφορές πρέπει να προσκομίζονται υπό τη μορφή ηλεκτρονικών καταλόγων και οι οποίες εγγυώνται τη συμμόρφωση με τις γενικές αρχές της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης.

- (69) Στην πλειονότητα των κρατών μελών χρησιμοποιούνται ολόένα και περισσότερο τεχνικές συγκέντρωσης των προμηθειών. Οι κεντρικές αρχές αγορών αναλαμβάνουν την πραγματοποίηση αγορών, τη διαχείριση δυναμικών συστημάτων αγορών ή την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων / συμφωνιών-πλαίσου που προορίζονται για άλλες αναθέτουσες αρχές, είτε έναντι αμοιβής είτε όχι. Οι αναθέτουσες αρχές για τις οποίες συνάπτεται μια συμφωνία-πλαίσιο θα πρέπει να μπορούν να τη

χρησιμοποιούν για μεμονωμένες ή επαναλαμβανόμενες αγορές. Λόγω του μεγάλου όγκου των αγοραζόμενων ποσοτήτων οι τεχνικές αυτές μπορούν να συμβάλουν στην αύξηση του ανταγωνισμού και θα πρέπει να ενισχύσουν την επαγγελματική διαχείριση των δημόσιων αγορών. Πρέπει συνεπώς να υπάρξει μέριμνα για έναν ενωσιακό ορισμό των κεντρικών αρχών αγορών που θα αφορά ειδικά τις αναθέτουσες αρχές και θα διευκρινίζεται ότι οι κεντρικές αρχές αγορών λειτουργούν με δύο διαφορετικούς τρόπους.

Μπορούν να λειτουργούν πρώτον ως πωλητές χονδρικής που αγοράζουν, αποθηκεύουν ή επαναπωλούν ή δεύτερον, μπορούν να λειτουργούν ως μεσάζοντες που αναθέτουν συμβάσεις, χειρίζονται δυναμικά συστήματα αγορών ή συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσια για χρήση από τις αναθέτουσες αρχές. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορούν να αναλαμβάνουν τον ρόλο του μεσάζοντα, διεξάγοντας αυτόνομα τις σχετικές διαδικασίες ανάθεσης, χωρίς να λαμβάνουν λεπτομερείς οδηγίες από τις οικείες αναθέτουσες αρχές· σε άλλες περιπτώσεις, μπορούν να διεξάγουν τις διαδικασίες ανάθεσης βάσει οδηγιών από τις οικείες αναθέτουσες αρχές, εξ ονόματός τους και για λογαριασμό τους.

Επιπλέον, θα πρέπει να θεσπιστούν κανόνες για την ανάθεση της ευθύνης τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία στην κεντρική αρχή αγορών και τις αναθέτουσες αρχές που πραγματοποιούν αγορές από την κεντρική αρχή αγορών ή μέσω αυτής. Σε περίπτωση που η κεντρική αρχή αγορών έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα για τη διεξαγωγή των διαδικασιών προμήθειας, θα πρέπει επίσης να έχει την άμεση και αποκλειστική ευθύνη για τη νομιμότητα των διαδικασιών. Σε περίπτωση που μια αναθέτουσα αρχή εκτελεί ορισμένα τμήματα της διαδικασίας, επί παραδείγματι την εκ νέου διεξαγωγή διαγωνισμού στο πλαίσιο συμφωνίας-πλαίσου ή την ανάθεση μεμονωμένων συμβάσεων βάσει δυναμικού συστήματος αγορών, θα πρέπει να συνεχίσει να φέρει την ευθύνη για τα στάδια που εκτελεί.

- (70) Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν να αναθέτουν δημόσια σύμβαση υπηρεσιών για την παροχή κεντρικών δραστηριοτήτων προμηθειών σε κεντρική αρχή αγορών χωρίς να εφαρμόζονται οι διαδικασίες της παρούσας οδηγίας· θα πρέπει επίσης να επιτρέπεται οι εν λόγω δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών να περιλαμβάνουν την παροχή επικουρικών δραστηριοτήτων προμηθειών. Οι δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών για την παροχή επικουρικών δραστηριοτήτων προμηθειών, όταν δεν πραγματοποιούνται από κεντρική αρχή αγορών στο πλαίσιο της εκ μέρους της παροχής κεντρικών δραστηριοτήτων προμηθειών προς την οικεία αναθέτουσα αρχή αλλά με άλλον τρόπο, θα πρέπει να ανατίθενται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας. Πρέπει να υπενθυμιστεί επίσης ότι η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις που παρέχονται μεν κεντρικές ή επικουρικές δραστηριότητες προμηθειών, όχι όμως με σύμβαση εξ επαχθούς αιτίας που συνιστά προμήθεια κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας.

(71) Η ενίσχυση των διατάξεων που αφορούν τις κεντρικές αρχές αγορών δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να αποτρέπει τις τρέχουσες πρακτικές περιστασιακών από κοινού προμηθειών, δηλαδή λιγότερο θεσμωποιημένων και συστηματικών κοινών αγορών ή την καθιερωμένη πρακτική της προσφυγής σε παρόχους υπηρεσιών που προετοιμάζουν και διαχειρίζονται διαδικασίες προμήθειας εξ ονόματος και για λογαριασμό μιας αναθέτουσας αρχής και βάσει οδηγιών της. Αντίθετα, ορισμένα χαρακτηριστικά των από κοινού προμηθειών θα πρέπει να διευκρινιστούν λόγω του σημαντικού ρόλου που μπορούν να διαδραματίζουν οι συγκεκριμένες προμήθειες, μεταξύ άλλων, και όσον αφορά τα καινοτόμα έργα.

Οι από κοινού προμήθειες μπορούν να λαμβάνουν διάφορες μορφές, από τις συντονισμένες προμήθειες μέσω της εκπόνησης κοινών τεχνικών προδιαγραφών για έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που πρόκειται να προμηθευτούν διάφορες αναθέτουσες αρχές, με κάθε μία από αυτές να διεξάγει χωριστή διαδικασία προμήθειας, μέχρι περιπτώσεις όπου οι αναθέτουσες αρχές διεξάγουν από κοινού μια διαδικασία προμήθειας είτε ενεργώντας μαζί είτε αναθέτοντας σε μια αναθέτουσα αρχή τη διαχείριση της διαδικασίας προμήθειας εξ ονόματος όλων των αναθετουσών αρχών.

Στην περίπτωση που διάφορες αναθέτουσες αρχές διεξάγουν από κοινού διαδικασία προμήθειας, είναι από κοινού υπεύθυνες για την τήρηση των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από την παρούσα οδηγία. Εντούτοις, στην περίπτωση που οι αναθέτουσες αρχές διεξάγουν μέρη μόνο της διαδικασίας προμήθειας, η κοινή ευθύνη υφίσταται μόνο για τα μέρη της διαδικασίας που διεξάγονται από κοινού. Κάθε αναθέτουσα αρχή θα είναι υπεύθυνη μόνο για τις διαδικασίες ή τα μέρη της διαδικασίας που διεξάγει μόνη, όπως η ανάθεση μιας σύμβασης, η σύναψη συμφωνίας-πλαίσου, ο χειρισμός δυναμικού συστήματος αγορών, η εκ νέου διεξαγωγή διαγωνισμού στο πλαίσιο μιας συμφωνίας-πλαίσου ή ο προσδιορισμός του ποιος από τους οικονομικούς φορείς που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη συμφωνία-πλαίσιο θα ασκήσει ένα συγκεκριμένο καθήκον.

(72) Τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας είναι προσφέρονται ιδιαίτερα για την υποστήριξη πρακτικών και εργαλείων συγκέντρωσης των προμηθειών, χάρη στη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης και αυτόματης επεξεργασίας δεδομένων που προσφέρουν, καθώς και στην ελαχιστοποίηση του κόστους πληροφόρησης και συναλλαγών. Συνεπώς, σε πρώτο στάδιο, η χρήση των εν λόγω ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας θα πρέπει να καταστεί υποχρεωτική για τις κεντρικές αρχές αγορών, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να διευκολυνθεί η εφαρμογή συγκλινοσών πρακτικών σε ολόκληρη την Ένωση. Στη συνέχεια, θα πρέπει να θεσπιστεί γενική υποχρέωση χρήσης των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας σε όλες τις διαδικασίες προμήθειας, μετά την πάροδο 30 μηνών.

(73) Η από κοινού ανάθεση δημόσιων συμβάσεων από αναθέτουσες αρχές διαφορετικών κρατών μελών αντιμετωπίζει επί του παρόντος συγκεκριμένες νομικές δυσκολίες λόγω της σύγκρουσης των εθνικών νομοθεσιών. Παρά το γεγονός ότι η οδηγία 2004/18/EK επέτρεψε εμμέσως τις διασυνοριακές από κοινού δημόσιες προμήθειες, οι αναθέτουσες αρχές εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικές νομικές και πρακτικές δυσκολίες όταν αγοράζουν από κεντρικές αρχές αγορών σε άλλα κράτη μέλη ή αναθέτουν από κοινού δημόσιες συμβάσεις. Προκειμένου να επιτραπεί στις αναθέτουσες αρχές να αντλήσουν τα μέγιστα οφέλη από τις δυνατότητες

της εσωτερικής αγοράς από άποψη οικονομικών κλίμακα και επιμερισμού κινδύνων-οφελών, μεταξύ άλλων και για καινοτόμα έργα που εμπεριέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο από αυτόν που μπορεί ευλόγως να αναλάβει μια αναθέτουσα αρχή μεμονωμένα, οι δυσκολίες αυτές θα πρέπει να αντιμετωπιστούν. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να θεσπιστούν νέοι κανόνες σχετικά με τις διασυνοριακές από κοινού προμήθειες, προκειμένου να διευκολυνθεί η συνεργασία μεταξύ των αναθετουσών αρχών και να ενισχυθούν τα οφέλη από την εσωτερική αγορά με τη δημιουργία διασυνοριακών επιχειρηματικών δυνατοτήτων για προμηθευτές και παρόχους υπηρεσιών. Οι κανόνες αυτοί θα πρέπει να καθορίζουν τους όρους για τη διασυνοριακή χρησιμοποίηση των κεντρικών αρχών αγορών και να υποδεικνύουν την εφαρμοστέα νομοθεσία περί δημοσίων προμηθειών, περιλαμβανομένου του εφαρμοστέου δικαίου για τα ένδικα μέσα, σε περιπτώσεις διασυνοριακών από κοινού διαδικασιών, συμπληρώνοντας τους σχετικούς για τη σύγκρουση νόμων κανόνες που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾. Επιπλέον, οι αναθέτουσες αρχές διαφορετικών κρατών μελών θα πρέπει να μπορούν να συγκροτούν κοινές νομικές οντότητες, οι οποίες ιδρύονται δυνάμει εθνικού ή του ενωσιακού δικαίου. Χρειάζονται ειδικοί κανόνες για την εν λόγω μορφή από κοινού προμηθειών.

Ωστόσο, οι αναθέτουσες αρχές δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούν τη δυνατότητα διασυνοριακών από κοινού προμηθειών με σκοπό να παρακάμπτουν αναγκαστικούς κανόνες του δημοσίου δικαίου, σύμφωνους με το ενωσιακό δίκαιο, στους οποίους υπόκεινται στο κράτος μέλος όπου είναι εγκατεστημένες. Στους κανόνες αυτούς μπορούν να περιλαμβάνονται, επί παραδείγματι, διατάξεις σχετικά με τη διαφάνεια και την πρόσβαση στα έγγραφα ή ειδικές απαιτήσεις για την ιχνηλασιμότητα ευαίσθητων αγαθών.

(74) Οι τεχνικές προδιαγραφές που καθορίζονται από τους αγοραστές του Δημοσίου πρέπει να επιτρέπουν το άνοιγμα των δημόσιων προμηθειών στον ανταγωνισμό καθώς και την επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να είναι δυνατή η υποβολή προσφορών που αντικατοπτρίζουν την ποικιλία των προτύπων για τεχνικές λύσεις και των τεχνικών προδιαγραφών στην αγορά, συμπεριλαμβανομένων όσων καταρτίζονται βάσει των κριτηρίων απόδοσης βάσει του κύκλου ζωής και της βιωσιμότητας της διαδικασίας παραγωγής των έργων, αγαθών και υπηρεσιών.

Κατά συνέπεια, οι τεχνικές προδιαγραφές θα πρέπει να καταρτίζονται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται ο τεχνητός περιορισμός του ανταγωνισμού μέσω απαιτήσεων που να ευνοούν έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα, αντικατοπτρίζοντας βασικά χαρακτηριστικά των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων που παρέχονται συνήθως από τον οικονομικό φορέα αυτό. Η κατάρτιση των τεχνικών προδιαγραφών ως προς τις λειτουργικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις εκτέλεσης επιτρέπει εν γένει την επίτευξη του ανωτέρω στόχου με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Οι λειτουργικές απαιτήσεις και οι σχετικές με την εκτέλεση απαιτήσεις συνιστούν επίσης ενδεδειγμένα μέσα που θα ευνοήσουν την καινοτομία στις δημόσιες προμήθειες και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται όσο το δυνατόν ευρύτερα. Σε περίπτωση αναφοράς σε ευρωπαϊκό πρότυπο ή, ελλείψει αυτού, σε εθνικό πρότυπο, θα πρέπει να

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενόχες (Ρώμη Ι) (ΕΕ L 177 της 4.7.2008, σ. 6).

εξετάζονται από τις αναθέτουσες αρχές προσφορές βασιζόμενες σε άλλες ισοδύναμες λύσεις. Υπεύθυνος για την απόδειξη της ισοδυναμίας με το απαιτούμενο σήμα θα πρέπει να είναι ο οικονομικός φορέας.

Προκειμένου να αποδείξουν την εν λόγω ισοδυναμία, θα πρέπει να μπορεί να απαιτείται από τους προσφέροντες να παρέχουν στοιχεία επαληθευμένα από τρίτο μέρος· ωστόσο, θα πρέπει επίσης να επιτρέπονται τυχόν άλλα ενδεδειγμένα αποδεικτικά μέσα, όπως ο τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας είτε δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή εκθέσεις δοκιμών είτε δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, υπό την προϋπόθεση ότι ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα έργα, τα αγαθά και οι υπηρεσίες πληρούν τις απαιτήσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια ανάθεσης ή τους όρους εκτέλεσης σύμβασης.

- (75) Οι αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να αγοράσουν έργα, αγαθά ή υπηρεσίες με συγκεκριμένα περιβαλλοντικά, κοινωνικά ή άλλα χαρακτηριστικά θα πρέπει να είναι σε θέση να αναφέρουν συγκεκριμένα σήματα, όπως το ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα, τα (πολυ)εθνικά οικολογικά σήματα ή οποιδήποτε άλλο σήμα, υπό την προϋπόθεση ότι οι απαιτήσεις για την απόκτηση του σήματος συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης, όπως είναι η περιγραφή του προϊόντος και η παρουσίασή του, συμπεριλαμβανομένων και των απαιτήσεων σχετικά με τη συσκευασία. Επιπλέον, είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι εν λόγω απαιτήσεις να αναπτύσσονται και να υιοθετούνται βάσει αντικειμενικά επαληθεύσιμων κριτηρίων, μέσω μιας διαδικασίας στην οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κρατικοί οργανισμοί, οι καταναλωτές, οι κατασκευαστές, οι διανομείς ή οι περιβαλλοντικές οργανώσεις, και το σήμα να είναι προσίτιο και διαθέσιμο σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα ώστε οι αναφορές στα σήματα να μην έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της καινοτομίας. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα μπορούσαν να είναι δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς, επιχειρήσεις ή κάθε είδους μη κυβερνητικοί οργανισμοί (οι οποίοι δεν ανήκουν σε κυβέρνηση και δεν είναι συμβατικές επιχειρήσεις).

Επίσης, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι συγκεκριμένοι εθνικοί ή κυβερνητικοί φορείς ή οργανισμοί μπορούν να συμμετέχουν στην κατάρτιση απαιτήσεων σήματος που μπορούν να χρησιμοποιούνται σε σχέση με την προμήθεια από τις δημόσιες αρχές χωρίς οι φορείς και οι οργανισμοί να απολέσουν το καθεστώς τους ως τρίτων μερών.

Οι αναφορές στα σήματα δεν θα πρέπει να συνεπάγονται περιορισμό της καινοτομίας.

- (76) Για όλες τις προμήθειες που προορίζονται για χρήση από πρόσωπα, είτε πρόκειται για το ευρύ κοινό είτε για το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής, οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να καθορίζουν τεχνικές προδιαγραφές, προκειμένου να λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή τον σχεδιασμό για όλους τους χρήστες, εκτός από δέοντως δικαιολογημένες περιπτώσεις.

- (77) Κατά την κατάρτιση τεχνικών προδιαγραφών, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις που απορρέουν από το δικαίωμα της Ένωσης στον τομέα της προστασίας δεδομένων, ιδίως όσον αφορά τον σχεδιασμό της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων (προστασία δεδομένων από τον σχεδιασμό).

- (78) Οι δημόσιες προμήθειες θα πρέπει να προσαρμόζονται στις ανάγκες των ΜΜΕ. Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν τον Κώδικα Βέλτιστων Πρακτικών που περιλαμβάνεται στο έγγραφο εργασίας της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 2008, με τίτλο «Ευρωπαϊκός Κώδικας Βέλτιστων Πρακτικών για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜΜΕ στις συμβάσεις δημόσιων προμηθειών», παρέχοντας κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο εφαρμογής του πλαισίου δημόσιων προμηθειών κατά τρόπο που διευκολύνει τη συμμετοχή των ΜΜΕ. Προς τούτο και για να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει ιδίως να ενθαρρύνονται να υποδιαιρούν τις μεγάλες συμβάσεις σε παρτίδες. Η υποδιάρθρωση θα μπορούσε να γίνεται είτε σε ποσοτική βάση, ώστε το μέγεθος των επιμέρους συμβάσεων να αντιστοιχεί καλύτερα στις δυνατότητες των ΜΜΕ, είτε σε ποιοτική βάση, αναλόγως του είδους και των διαθεσίμων εξειδικεύσεων, ώστε να προσαρμόζεται καλύτερα το περιεχόμενο των επιμέρους συμβάσεων στους εξειδικευμένους τομείς των ΜΜΕ ή σύμφωνα με τις διαδοχικές φάσεις των σχεδίων.

Το μέγεθος και το αντικείμενο των παρτίδων θα πρέπει να καθορίζεται ελεύθερα από την αναθέτουσα αρχή η οποία, σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της προμήθειας, θα πρέπει επίσης να μπορεί να αναθέτει κάποιες από τις παρτίδες χωρίς να εφαρμόζει τις διαδικασίες της παρούσας οδηγίας. Η αναθέτουσα αρχή θα έχει καθήκον να εξετάζει την ορθότητα της υποδιάρθρωσης συμβάσεων σε παρτίδες και θα είναι ελεύθερη να αποφασίζει αυτόνομα, βάσει οιαδήποτε σκεπτικού κρίνει πρόσφορο, χωρίς να υπόκειται σε διοικητική ή δικαστική εποπτεία. Εφόσον η αναθέτουσα αρχή αποφασίσει ότι δεν είναι σκόπιμη η υποδιάρθρωση της σύμβασης σε παρτίδες, στη χωριστή έκθεση ή στα έγγραφα της προμήθειας θα πρέπει να αναφέρονται οι κύριοι λόγοι αυτής της επιλογής. Τέτοιοι λόγοι θα ήταν, επί παραδείγματι, να αποφανθεί η αναθέτουσα αρχή ότι η υποδιάρθρωση εγκυμονεί τον κίνδυνο να περιοριστεί ο ανταγωνισμός ή να γίνει η εκτέλεση της σύμβασης υπερβολικά δύσκολη από τεχνικής απόψεως ή ακριβή, ή ότι η ανάγκη να συντονιστούν οι διάφοροι εργολάβοι των παρτίδων ενδέχεται να θέσει σε σοβαρό κίνδυνο την ορθή εκτέλεση της σύμβασης.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν την ελευθερία να ενθαρρύνουν τις προσπάθειές τους ώστε να διευκολύνουν τη συμμετοχή των ΜΜΕ στην αγορά δημόσιων προμηθειών, επεκτείνοντας σε μικρότερες συμβάσεις την υποχρέωση εξέτασης της υποδιάρθρωσης των συμβάσεων σε παρτίδες, απαιτώντας από τις αναθέτουσες αρχές να αιτιολογούν την απόφασή τους να μην χωρίζουν τις συμβάσεις σε παρτίδες ή καθιστώντας υποχρεωτική την υποδιάρθρωση σε παρτίδες υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Για τον ίδιο σκοπό, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να έχουν την ελευθερία να προβλέπουν μηχανισμούς για απευθείας πληρωμές σε υπεργολάβους.

- (79) Όταν οι συμβάσεις υποδιαιρούνται σε παρτίδες, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει, προκειμένου, παραδείγματος χάρι, να διατηρήσουν τον ανταγωνισμό ή να διασφαλίσουν την αξιοπιστία του εφοδιασμού, να μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό των παρτίδων για τις οποίες μπορεί να υποβάλει προσφορά ένας οικονομικός φορέας· θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να περιορίζουν τον αριθμό των παρτίδων που μπορούν να ανατεθούν σε έναν προσφέροντα.

Ωστόσο, ο στόχος της διευκόλυνσης της μεγαλύτερης πρόσβασης των ΜΜΕ στις δημόσιες προμήθειες ενδέχεται να υπονομευθεί, εάν οι αναθέτουσες αρχές υποχρεωθούν να αναθέσουν τη σύμβαση ανά παρτίδα, ακόμη και αν αυτό συνεπάγεται την αποδοχή λύσεων ουσιωδώς λιγότερο πλεονεκτικών σε σχέση με μια σύμβαση η οποία συγκεντρώνει διάφορες ή όλες τις παρτίδες. Όταν η δυνατότητα εφαρμογής της μεθόδου αυτής έχει ήδη αναφερθεί ρητά προηγουμένως, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να διενεργήσουν συγκριτική αξιολόγηση των προσφορών, ούτως ώστε να καθορισθεί αν οι προσφορές συγκεκριμένου προσφέροντος για συγκεκριμένο συνδυασμό παρτίδων πληρούν, ως σύνολο, τα κριτήρια ανάθεσης σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, όσον αφορά αυτές τις παρτίδες, καλύτερα από τις προσφορές των χωριστών παρτίδων, μεμονωμένα. Εάν ναι, η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αναθέσει σύμβαση που συνδυάζει τις εν λόγω παρτίδες με το συγκεκριμένο προσφέροντα. Διευκρινίζεται ότι οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να διενεργήσουν τη συγκριτική αξιολόγηση, πρώτον, καθορίζοντας ποιες προσφορές πληρούν βέλτιστα τα κριτήρια ανάθεσης για κάθε παρτίδα και στη συνέχεια συγκρίνοντάς τις με τις προσφορές που έχουν υποβληθεί από συγκεκριμένο προσφέροντα για συγκεκριμένο συνδυασμό παρτίδων συνολικά.

- (80) Προκειμένου οι διαδικασίες να γίνουν ταχύτερες και αποτελεσματικότερες, οι προθεσμίες για τη συμμετοχή σε διαδικασίες προμήθειας θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν μικρότερες και να μη δημιουργούν περιττούς φραγμούς στην πρόσβαση οικονομικών παραγόντων προερχόμενων από την εσωτερική αγορά και ιδίως ΜΜΕ. Θα πρέπει συνεπώς να μην παραβλέπεται το γεγονός ότι οι αναθέτουσες αρχές, όταν καθορίζουν τις προθεσμίες για την παραλαβή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, θα πρέπει να συνυπολογίζουν την πολυπλοκότητα της σύμβασης και τον χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών, ακόμη κι αν αυτό συνεπάγεται τον καθορισμό προθεσμιών μεγαλύτερων από τις ελάχιστες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία. Από την άλλη πλευρά, η χρήση ηλεκτρονικών μέσων πληροφοριών και επικοινωνιών και ειδικότερα η διαδραστικότητα όλων των εγγράφων της προμήθειας σε ηλεκτρονική μορφή σε όλους τους οικονομικούς φορείς, τους προσφέροντες και τους υποψηφίους καθώς και η ηλεκτρονική διαβίβαση των ανακοινώσεων οδηγούν σε αυξημένη διαφάνεια και εξοικονόμηση χρόνου. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να υπάρξει πρόνοια για τη μείωση των ελάχιστων προθεσμιών, σύμφωνα με τους κανόνες που θεσπίζει η συμφωνία και υπό τον όρο ότι είναι συμβατές με τον συγκεκριμένο τρόπο διαβίβασης που προβλέπεται σε επίπεδο Ένωσης. Επιπλέον, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συντομεύουν περαιτέρω τις προθεσμίες παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών όταν λόγοι επείγοντος καθιστούν ανέφικτη την τήρηση των κανονικών προθεσμιών, χωρίς όμως να καθιστούν αδύνατη τη συνήθη διαδικασία με δημοσίευση.

Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου καταστάσεις κατεπίγουσας ανάγκης τις οποίες η οικεία αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει και για τις οποίες δεν είναι υπεύθυνη καθιστούν αδύνατη τη διεξαγωγή συνήθους διαδικασίας ακόμη και με συντόμηση της προθεσμίας, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν, στο μέτρο του απολύτως αναγκαίου, να αναθέτουν συμβάσεις κάνοντας χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση. Αυτό μπορεί να συμβεί σε περίπτωση φυσικών καταστροφών, όπου απαιτείται άμεση δράση.

- (81) Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν επαρκή χρόνο για την κατάρτιση κατάλληλων προσφορών μπορεί να έχει ως συνέπεια ότι η προθεσμία που ορίστηκε αρχικά θα πρέπει να παραταθεί. Η περίπτωση αυτή θα συντρέχει ιδίως όταν γίνονται σημαντικές αλλαγές στα έγγραφα της προμήθειας. Θα πρέπει επίσης, στο πλαίσιο αυτό, να διευκρινιστεί ότι ως σημαντικές αλλαγές νοούνται, ιδίως όσον αφορά τις τεχνικές προδιαγραφές, οι αλλαγές ως προς τις οποίες οι οικονομικοί φορείς χρειάζονται επιπλέον χρόνο προκειμένου να τις κατανοήσουν και να ανταποκριθούν καταλλήλως. Θα πρέπει ωστόσο να καταστεί σαφές ότι οι αλλαγές αυτές δεν θα πρέπει να είναι τόσο ουσιώδεις ώστε να σημαίνουν ότι θα είχε επιτραπεί η συμμετοχή άλλων υποψηφίων, πέραν αυτών που είχαν αρχικά επιλεγεί, ή ότι η διαδικασία προμήθειας θα είχε προσελκύσει και άλλους φορείς για να συμμετάσχουν σε αυτήν. Η περίπτωση αυτή θα συντρέχει, ιδίως, όταν οι αλλαγές καθιστούν τη σύμβαση ή τη συμφωνία-πλαίσιο ουσιωδώς διαφορετική ως προς τον χαρακτήρα της, σε σχέση με αυτήν που είχε αρχικά προβλεφθεί στα έγγραφα προμήθειας.
- (82) Πρέπει να διευκρινιστεί ότι οι πληροφορίες που αφορούν ορισμένες αποφάσεις που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προμήθειας, συμπεριλαμβανομένης της απόφασης μη ανάθεσης σύμβασης ή μη σύναψης συμφωνίας-πλαισίου, θα πρέπει να αποστέλλονται από τις αναθέτουσες αρχές χωρίς οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες να πρέπει να τις ζητούν. Πρέπει επίσης να υπενθυμιστεί ότι η οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου⁽¹⁾ προβλέπει την υποχρέωση να παρέχουν οι αναθέτουσες αρχές στους ενδιαφερόμενους υποψηφίους ή προσφέροντες, χωρίς και πάλι να πρέπει αυτοί να το ζητήσουν, συνοπτική αιτιολόγηση ορισμένων από τις κεντρικές αποφάσεις που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια μιας διαδικασίας προμήθειας. Διευκρινίζεται τέλος ότι οι υποψήφιοι και οι προσφέροντες θα πρέπει να μπορούν να ζητούν λεπτομερέστερες πληροφορίες όσον αφορά αυτή την αιτιολόγηση, οι δε αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να υποχρεούνται να παρέχουν τις πληροφορίες αυτές, εκτός εάν υπάρχουν σοβαροί λόγοι που συνηγορούν υπέρ του αντιθέτου. Οι λόγοι αυτοί θα πρέπει να καθοριστούν στην παρούσα οδηγία. Για να διασφαλιστεί η αναγκαία διαφάνεια στο πλαίσιο των διαδικασιών προμήθειας για τις οποίες διεξάγονται διαπραγματεύσεις και διάλογος με προσφέροντες, οι προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτή προσφορά θα πρέπει, εντός των ίδιων προθεσμιών, να μπορούν να ζητούν πληροφορίες για τη διεξαγωγή και την πρόοδο της διαδικασίας.

(¹) Οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί της εφαρμογής των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης συμβάσεων κρατικών προμηθειών και δημοσίων έργων (ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 33).

(83) Οι υπερβολικά αυστηρές απαιτήσεις όσον αφορά την οικονομική και χρηματοπιστωτική ικανότητα συχνά αποτελούν αδικαιολόγητο εμπόδιο στη συμμετοχή ΜΜΕ σε δημόσιες προμήθειες. Ενδεχόμενες τέτοιες απαιτήσεις θα πρέπει να είναι συναφείς και ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. Ειδικότερα, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται στις αναθέτουσες αρχές να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να έχουν έναν ελάχιστο κύκλο εργασιών ο οποίος θα είναι δυσανάλογος προς το αντικείμενο της σύμβασης· η σχετική απαίτηση δεν θα πρέπει κανονικά να υπερβαίνει κατ' ανώτατο όριο το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Ωστόσο, σε δρόντως δικαιολογημένες περιστάσεις, θα πρέπει να μπορούν να εφαρμόζονται υψηλότερες απαιτήσεις. Οι εν λόγω περιστάσεις μπορεί να σχετίζονται με τους υψηλούς κινδύνους που συνεπάγεται η εκτέλεση της σύμβασης ή με το γεγονός ότι η έγκαιρη και ορθή εκτέλεσή της είναι κρίσιμης σημασίας, παραδείγματος χάρι γιατί αποτελεί απαραίτητη προκαταρκτική προϋπόθεση για την εκτέλεση άλλων συμβάσεων.

Σε αυτές τις δρόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να παραμένουν ελεύθερες να αποφασίσουν αυτόνομα αν είναι σκόπιμο και κατάλληλο να προβλεφθούν υψηλότερες ελάχιστες απαιτήσεις κύκλου εργασιών χωρίς διοικητική ή δικαστική εποπτεία. Όταν πρόκειται να εφαρμοστούν υψηλότερες ελάχιστες απαιτήσεις κύκλου εργασιών, οι αναθέτουσες αρχές παραμένουν ελεύθερες να ορίσουν το επίπεδο, εφόσον είναι συναφές και ανάλογο με το αντικείμενο της σύμβασης. Όταν η αναθέτουσα αρχή αποφασίσει ότι η ελάχιστη απαίτηση κύκλου εργασιών θα πρέπει να οριστεί σε επίπεδο άνω του διπλασίου της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, οι βασικοί λόγοι της επιλογής της αναθέτουσας αρχής θα πρέπει να αναφέρονται στη χωριστή έκθεση ή τα έγγραφα της προμήθειας.

Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν επίσης να ζητήσουν πληροφορίες σχετικά με την αναλογία, φερ' ειπείν, ενεργητικού και παθητικού στους ετήσιους λογαριασμούς. Η θετική αναλογία από την οποία προκύπτουν επίπεδα ενεργητικού υψηλότερα από του παθητικού θα μπορούσε να παράσχει πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία για την οικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα.

(84) Πολλοί οικονομικοί φορείς, μεταξύ αυτών και οι ΜΜΕ, θεωρούν ότι ένα σημαντικό εμπόδιο στη συμμετοχή τους στις δημόσιες προμήθειες είναι ο διοικητικός φόρτος που απορρέει από την ανάγκη προσκόμισης σημαντικού αριθμού πιστοποιητικών ή άλλων εγγράφων που σχετίζονται με τα κριτήρια αποκλεισμού και τα κριτήρια επιλογής. Ο περιορισμός των εν λόγω απαιτήσεων, φερ' ειπείν, με χρήση του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Προμήθειας (ΕΕΕΠ) που συνίσταται σε ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, θα μπορούσε να απλοποιήσει σημαντικά τη διαδικασία, προς όφελος τόσο των αναθετουσών αρχών όσο και των οικονομικών φορέων.

Ο προσφέρων στον οποίο έχει αποφασιστεί να ανατεθεί η σύμβαση θα πρέπει, ωστόσο, να υποχρεούται να παράσχει τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία και οι αναθέτουσες αρχές δεν θα πρέπει να συνάπτουν συμβάσεις με προσφέροντες που δεν είναι σε θέση να το πράξουν. Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να ζητούν ανά πάσα στιγμή όλα ή κάποια από τα δικαιολογητικά έγγραφα, εφόσον θεωρούν ότι αυτό είναι απαραίτητο για την ομαλή διεξαγωγή της διαδικασίας. Χαρακτηριστική τέτοια

περίπτωση είναι οι διαδικασίες δύο φάσεων —κλειστές διαδικασίες, ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικοί διάλογοι και συμπράξεις καινοτομίας— στις οποίες οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας να περιορίζουν τον αριθμό των υποψηφίων που καλούνται να υποβάλουν προσφορές. Η απαίτηση υποβολής των συμπληρωματικών εγγράφων τη στιγμή της επιλογής των υποψηφίων που θα κληθούν μπορεί να δικαιολογηθεί με σκοπό να αποφευχθεί οι αναθέτουσες αρχές να καλέσουν υποψηφίους οι οποίοι αργότερα αποδεικνύονται ανίκανοι να υποβάλουν τα δικαιολογητικά έγγραφα στο στάδιο της ανάθεσης, εμποδίζοντας τη συμμετοχή άλλων υποψηφίων που πληρούν κατά τα λοιπά τα κριτήρια επιλογής.

Θα πρέπει να προβλέπεται ρητά ότι το ΕΕΕΠ θα πρέπει επίσης να παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες όσον αφορά τις οντότητες στις ικανότητες των οποίων βασίζεται ο οικονομικός φορέας, ούτως ώστε η επαλήθευση των πληροφοριών αυτών να διενεργείται μαζί και με τους ίδιους όρους με την επαλήθευση που αφορά τον κύριο οικονομικό φορέα.

(85) Είναι σημαντικό οι αποφάσεις που λαμβάνουν οι αναθέτουσες αρχές να βασίζονται σε πρόσφατη πληροφόρηση, ιδίως σε ό,τι αφορά τους λόγους αποκλεισμού, δεδομένου ότι σημαντικές αλλαγές μπορούν να επέλθουν με αρκετά ταχύ ρυθμό, για παράδειγμα, σε περίπτωση οικονομικών δυσκολιών οι οποίες καθιστούν ακατάλληλο τον οικονομικό φορέα ή, αντίστροφα, επειδή αποπληρώθηκε εν τω μεταξύ εκκρεμής χρέος που αφορούσε εισφορές κοινωνικής ασφάλισης. Είναι επομένως προτιμητέο να επαληθεύουν οι αναθέτουσες αρχές, όπου αυτό είναι δυνατόν, την πληροφόρηση αυτή χρησιμοποιώντας τις σχετικές βάσεις δεδομένων, οι οποίες ενδεικνύονται να είναι εθνικές, κατά την έννοια ότι πρέπει να τις διαχειρίζονται δημόσιες αρχές. Στην παρούσα φάση εξέλιξης, ενδέχεται να υπάρχουν ακόμη περιπτώσεις όπου η ανωτέρω επαλήθευση δεν είναι προς το παρόν δυνατή για τεχνικούς λόγους. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει μέτρα προώθησης, τα οποία μπορούν να διευκολύνουν την ευχερή ηλεκτρονική πρόσβαση σε ενημερωμένη πληροφόρηση, όπως την ενίσχυση των εργαλείων που προσφέρουν πρόσβαση σε εικονικούς φακέλους επιχειρήσεων ή μέσα διευκόλυνσης της διαλειτουργικότητας μεταξύ βάσεων δεδομένων ή άλλα συνοδευτικά μέτρα.

Ενδεικνύεται επίσης να προβλέπεται ότι οι αναθέτουσες αρχές δεν θα πρέπει να ζητούν έγγραφα που είναι ακόμη ενημερωμένα, τα οποία έχουν ήδη στην κατοχή τους από προηγούμενες διαδικασίες προμήθειας. Ωστόσο, θα πρέπει επίσης να αποτρέπεται η δυσανάλογη επιβάρυνση των αναθετουσών αρχών με υποχρεώσεις αρχειοθέτησης και πρωτοκόλλησης στο πλαίσιο αυτό. Συνεπώς, η εν λόγω υποχρέωση θα πρέπει να επιβάλλεται μόνον όταν η χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας είναι υποχρεωτική, καθώς η ηλεκτρονική διαχείριση εγγράφων θα καταστήσει το έργο αυτό πολύ ευκολότερο για τις αναθέτουσες αρχές.

(86) Μπορεί να επιτευχθεί περαιτέρω απλοποίηση τόσο για τους οικονομικούς φορείς όσο και για τις αναθέτουσες αρχές με τη χρήση τυποποιημένων εντύπων υπεύθυνων δηλώσεων, μέσω της οποίας θα μπορούσαν να μειωθούν τα προβλήματα που αφορούν την ακριβή σύνταξη των επίσημων δηλώσεων και των δηλώσεων συναίνεσης και να αντιμετωπιστούν τα ζητήματα γλώσσας.

- (87) Η Επιτροπή παρέχει και διαχειρίζεται ένα ηλεκτρονικό σύστημα, το e-Certis, το οποίο ενημερώνεται και επαληθεύεται επί του παρόντος σε εδελοντική βάση από τις εθνικές αρχές. Σκοπός του e-Certis είναι να διευκολύνει την ανταλλαγή πιστοποιητικών και άλλων αποδεικτικών εγγράφων που απαιτούνται συχνά από τις αναθέτουσες αρχές. Η μέχρι στιγμής πείρα έχει δείξει ότι η εδελοντική ενημέρωση και επαλήθευση δεν επαρκούν για την αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων που προσφέρει το e-Certis για την απλούστευση και τη διευκόλυνση των ανταλλαγών εγγράφων, προς όφελος ιδίως των ΜΜΕ. Επομένως, σε πρώτο στάδιο, θα πρέπει να καταστεί υποχρεωτική η διατήρησή του· σε μεταγενέστερο στάδιο, η χρήση του e-Certis θα γίνει υποχρεωτική.
- (88) Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορεί να απαιτούν την εφαρμογή μέτρων ή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά την εκτέλεση μιας δημόσιας σύμβασης. Τα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης, ανεξαρτήτως της καταγραφής τους σύμφωνα με τις πράξεις της Ένωσης, όπως ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, μπορούν να καταδεικνύουν την τεχνική ικανότητα του οικονομικού φορέα να εκτελέσει τη σύμβαση. Αυτό περιλαμβάνει τα πιστοποιητικά οικολογικού σήματος και τα κριτήρια περιβαλλοντικής διαχείρισης. Όταν ο οικονομικός φορέας δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω καταγεγραμμένα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης ή δεν έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει την εν λόγω πρόσβαση εντός των σχετικών προθεσμιών, θα πρέπει να μπορεί να υποβάλει περιγραφή των εφαρμοζόμενων μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα μέτρα εξασφαλίζουν το ίδιο επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος με τα μέτρα που απαιτούνται βάσει της περιβαλλοντικής διαχείρισης.
- (89) Η έννοια των κριτηρίων ανάθεσης είναι κεντρική στην παρούσα οδηγία. Είναι, ως εκ τούτου, σημαντικό να εκτιθενται οι σχετικές διατάξεις με τον πλέον απλό και ομαλό τρόπο. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση του όρου: «η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά» ως κυρίαρχης έννοιας, καθώς η τελική επιλογή των αναδόχων θα πρέπει να γίνει σύμφωνα με την κρίση της επιμέρους αναθέτουσας αρχής περί της οικονομικά καλύτερης λύσης μεταξύ αυτών που προσφέρονται. Προς αποφυγή σύγχυσης με το κριτήριο ανάθεσης που είναι σήμερα γνωστό ως «η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά» στις οδηγίες 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ, θα πρέπει να γίνεται χρήση διαφορετικού όρου για την κάλυψη αυτής της έννοιας, δηλαδή της «καλύτερης αναλογίας τιμής-ποιότητας». Συνεπώς, θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με τη σχετική νομολογία που αφορά τις οδηγίες αυτές, εξαιρουμένων των περιπτώσεων όπου η παρούσα οδηγία προβλέπει λύση σαφώς διαφορετική ως προς την ουσία.
- (90) Η ανάθεση της σύμβασης θα πρέπει να πραγματοποιείται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τις αρχές της διαφάνειας, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης, με σκοπό να διασφαλίζεται αντικειμενική σύγκριση της σχετικής αξίας των προσφορών, ώστε να προσδιορίζεται, σε συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού, ποια προσφορά είναι η πιο συμφέρουσα από οικονομική άποψη. Θα πρέπει να προβλέπεται

ριτά ότι η πιο συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά θα πρέπει να εκτιμάται βάσει της καλύτερης αναλογίας τιμής-ποιότητας, πράγμα το οποίο θα πρέπει να περιλαμβάνει πάντοτε στοιχείο αποτελεσματικότητας σε σχέση με την τιμή ή το κόστος. Θα πρέπει επίσης να διευκρινιστεί ότι η πιο συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά θα μπορούσε επίσης να εκτιμηθεί μόνο βάσει της αποτελεσματικότητας σε σχέση με την τιμή ή το κόστος. Επίσης, υπενθυμίζεται ότι οι αναθέτουσες αρχές είναι ελεύθερες να ορίσουν τα κατάλληλα ποιοτικά πρότυπα μέσω τεχνικών προδιαγραφών ή μέσω των όρων εκτέλεσης της σύμβασης.

Προκειμένου οι δημόσιες προμήθειες να στραφούν περισσότερο προς την ποιότητα, θα πρέπει να επιτραπεί στα κράτη μέλη να απαγορεύουν ή να περιορίζουν τη χρήση μόνο της τιμής ή μόνο του κόστους για την αξιολόγηση της πιο συμφέρουσας προσφοράς από οικονομική άποψη, εφόσον το κρίνουν σκόπιμο.

Για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης κατά την ανάθεση συμβάσεων, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να υποχρεούνται να δημιουργούν τις απαιτούμενες συνθήκες διαφάνειας, ώστε να μπορούν όλοι οι προσφέροντες να ενημερώνονται επαρκώς για τα κριτήρια και τις ρυθμίσεις που θα ισχύσουν κατά τη λήψη της απόφασης για την ανάθεση της σύμβασης. Θα πρέπει συνεπώς να υποχρεώνονται οι αναθέτουσες αρχές να αναφέρουν τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης και τη σχετική στάθμιση καθενός εξ αυτών. Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει, ωστόσο, να έχουν τη δυνατότητα να παρεκκλίνουν από την αναφορά της στάθμισης των κριτηρίων σε πλήρως δικαιολογημένες περιπτώσεις, τις οποίες πρέπει να μπορούν να αιτιολογούν, όταν η στάθμιση αυτή δεν μπορεί να καταρτιστεί εκ των προτέρων, ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της σύμβασης. Σε αυτές τις περιπτώσεις, θα πρέπει να αναφέρουν τα κριτήρια σε φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.

(91) Δυνάμει του άρθρου 11 της ΣΛΕΕ οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης, ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη. Η παρούσα οδηγία διευκρινίζει με ποιον τρόπο οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης, ενώ ταυτόχρονα εγγυάται στις αρχές αυτές τη δυνατότητα να επιτυγχάνουν, για τις συμβάσεις τους, την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής.

(92) Κατά την εκτίμηση της καλύτερης αναλογίας τιμής-ποιότητας, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να καθορίζουν τα σχετικά με το αντικείμενο της σύμβασης οικονομικά και ποιοτικά κριτήρια τα οποία θα χρησιμοποιήσουν για τον σκοπό αυτό. Τα κριτήρια αυτά θα πρέπει, συνεπώς, να επιτρέπουν τη συγκριτική αξιολόγηση του επιπέδου απόδοσης που προσφέρει κάθε προσφορά σε συνάρτηση με το αντικείμενο της σύμβασης, όπως ορίζεται στις τεχνικές προδιαγραφές. Όσον αφορά την καλύτερη αναλογία τιμής-ποιότητας, στην παρούσα οδηγία παρατίθεται μη εξαντλητικός κατάλογος πιθανών κριτηρίων ανάθεσης, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών και κοινωνικών πτυχών. Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να ενθαρρύνονται ώστε τα κριτήρια ανάθεσης που επιλέγουν να τους επιτρέπουν να αποκτούν έργα, αγαθά και υπηρεσίες υψηλής ποιότητας που να ανταποκρίνονται κατά τον καλύτερο τρόπο στις ανάγκες τους.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, περί της εκούσιας συμμετοχής οργανισμών σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 761/2001 και των αποφάσεων της Επιτροπής 2001/681/ΕΚ και 2006/193/ΕΚ (ΕΕ L 342 της 22.12.2009, σ. 1).

Τα επιλεγμένα κριτήρια ανάθεσης δεν θα πρέπει να παρέχουν στην αναθέτουσα αρχή απεριόριστη ελευθερία επιλογής και θα πρέπει να διασφαλίζουν τη δυνατότητα πραγματικού και δίκαιου ανταγωνισμού και να συνοδεύονται από ρυθμίσεις που να επιτρέπουν την ουσιαστική εξακρίβωση των πληροφοριών που παρέχουν οι προσφέροντες.

Για να προσδιοριστεί η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, εξασφαλίζεται η καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής, η απόφαση ανάθεσης της σύμβασης δεν θα πρέπει να βασίζεται μόνο σε μη κοστολογικά κριτήρια. Τα ποιοτικά κριτήρια θα πρέπει συνεπώς να συνοδεύονται από ένα κοστολογικό κριτήριο το οποίο θα μπορούσε, ανάλογα με την επιλογή της αναθέτουσας αρχής, να είναι είτε η τιμή είτε μια προσέγγιση βασιζόμενη στη σχέση αποδοτικότητας-κόστους, όπως, επί παραδείγματι, η κοστολόγηση του κύκλου ζωής. Τα κριτήρια ανάθεσης δεν θα πρέπει, ωστόσο, να θίγουν την εφαρμογή εθνικών διατάξεων που καθορίζουν τις αμοιβές για ορισμένες υπηρεσίες ή σταθερές τιμές για ορισμένα αγαθά.

(93) Όπου οι εθνικές διατάξεις καθορίζουν την αμοιβή για ορισμένες υπηρεσίες ή τις τιμές ορισμένων προμηθειών, θα πρέπει να διευκρινίζεται ότι εξακολουθεί να είναι δυνατή η αποτίμηση της σχέσης ποιότητας-τιμής επί τη βάση και άλλων παραγόντων πέραν της τιμής ή της αμοιβής μόνον. Ανάλογα με τη σχετική υπηρεσία ή προϊόν, στους παράγοντες αυτούς μπορεί, για παράδειγμα, να περιλαμβάνονται οι όροι παράδοσης και πληρωμής, πτυχές της εξυπηρέτησης μετά την πώληση (π.χ. η έκταση των συμβουλευτικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών αντικατάστασης) ή περιβαλλοντικές ή κοινωνικές πτυχές (π.χ. αν τα βιβλία τυπώθηκαν σε ανακυκλωμένο χαρτί ή χαρτί που έχει παραχθεί με αειφόρο εκμετάλλευση της ξυλείας, οι δαπάνες που οφείλονται σε περιβαλλοντικούς εξωτερικούς παράγοντες ή αν προωθείται η κοινωνική ένταξη μειονεκτούντων ατόμων ή μελών ευάλωτων κοινωνικών ομάδων μεταξύ των προσώπων που συμμετέχουν στην εκτέλεση της σύμβασης). Δεδομένου ότι υπάρχουν πολλές δυνατότητες αποτίμησης της σχέσης ποιότητας-τιμής στη βάση ουσιαστικών κριτηρίων, θα πρέπει να αποφεύγεται η χρησιμοποίηση της κλίρωσης ως μοναδικού μέσου ανάθεσης της σύμβασης.

(94) Στις περιπτώσεις όπου η ποιότητα του απασχολούμενου προσωπικού επηρεάζει το επίπεδο απόδοσης της σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν ως κριτήριο ανάθεσης την οργάνωση, τα προσόντα και την πείρα του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σχετικής σύμβασης, καθώς αυτό μπορεί να επηρεάσει την ποιότητα της εκτέλεσης της σύμβασης και, κατ' επέκταση, την οικονομική αξία της προσφοράς. Ένα τέτοιο παράδειγμα θα μπορούσαν να αποτελέσουν οι συμβάσεις για υπηρεσίες διανοητικής φύσεως, όπως οι υπηρεσίες συμβούλων ή αρχιτεκτόνων. Οι αναθέτουσες αρχές που κάνουν χρήση αυτής της δυνατότητας θα πρέπει να διασφαλίζουν, με κατάλληλα συμβατικά μέσα, ότι το προσωπικό που έχει αναλάβει την εκτέλεση της σύμβασης πληροί τα καθορισθέντα ποιοτικά πρότυπα και ότι η αντικατάσταση του προσωπικού αυτού είναι δυνατή μόνο με τη συναίνεση της αναθέτουσας αρχής, η οποία ελέγχει ότι οι αντικαταστάτες παρέχουν ισοδύναμα εχέγγυα ποιότητας.

(95) Είναι εξαιρετικά σημαντικό να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό των δημόσιων προμηθειών για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Εν προκειμένω, θα πρέπει να υπενθυμιστεί ότι οι δημόσιες προμήθειες είναι ουσιαστικές για τη δημιουργία καινοτομίας, η οποία έχει μεγάλη σημασία για τη μελλοντική ανάπτυξη στην Ευρώπη. Εντούτοις,

δεδομένων των σημαντικών διαφορών μεταξύ διαφόρων τομέων και αγορών, δεν θα ήταν σκόπιμος ο καθορισμός γενικών υποχρεωτικών απαιτήσεων για προμήθειες στον περιβαλλοντικό και τον κοινωνικό τομέα και στον τομέα της καινοτομίας.

Η νομοθεσία της Ένωσης έχει ήδη ορίσει υποχρεωτικές απαιτήσεις όσον αφορά τις προμήθειες για την επίτευξη ειδικών στόχων στους τομείς των οχημάτων οδικών μεταφορών [οδηγία 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1)], και του εξοπλισμού γραφείου [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 106/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (2)]. Επιπλέον, έχει προχωρήσει σημαντικά ο καθορισμός κοινών μεθοδολογιών για την κοστολόγηση κύκλου ζωής.

Κρίνεται, επομένως, σκόπιμο να διατηρηθεί αυτή η πρακτική, ήτοι να εναπόκειται στις ειδικές ανά τομέα νομοθετικές πράξεις ο ορισμός υποχρεωτικών στόχων και σκοπών σε συνάρτηση με τις ιδιαίτερες πολιτικές και συνθήκες που επικρατούν στον κάθε τομέα καθώς και η προώθηση της ανάπτυξης και της χρήσης ευρωπαϊκών προσεγγίσεων για την κοστολόγηση του κύκλου ζωής ως μέσου περαιτέρω ενίσχυσης της χρήσης των δημόσιων προμηθειών προς στήριξη της διατηρήσιμης ανάπτυξης.

(96) Τα εν λόγω ειδικά ανά τομέα μέτρα θα πρέπει να συμπληρωθούν από προσαρμογή των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2001/18/ΕΚ ώστε να δοθεί στις αρμόδιες αρχές η δυνατότητα να προωθούν τους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη στο πλαίσιο των στρατηγικών τους για τις προμήθειες. Θα πρέπει, συνεπώς, να καταστεί σαφές ότι, εκτός εάν η εκτίμηση βασίζεται μόνο στην τιμή, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να προσδιορίζουν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και το χαμηλότερο κόστος χρησιμοποιώντας μια προσέγγιση κοστολόγησης του κύκλου ζωής. Η έννοια της κοστολόγησης του κύκλου ζωής περιλαμβάνει όλες τις πτυχές του κόστους καθ' όλον τον κύκλο ζωής των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών.

Περιλαμβάνει, συνεπώς, το εσωτερικό κόστος, όπως το κόστος της έρευνας που θα διεξαχθεί, της ανάπτυξης, της παραγωγή, της μεταφοράς, της χρήσης, της συντήρησης και της απόρριψης στο τέλος του κύκλου ζωής, μπορεί όμως να περιλαμβάνει και τις πτυχές του κόστους που οφείλονται σε εξωτερικές περιβαλλοντικές παρενέργειες, όπως η ρύπανση που προκαλεί η εξόρυξη των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται στο προϊόν ή προκαλούνται από αυτό ή την κατασκευή του, υπό την προϋπόθεση ότι είναι δυνατή η χρηματική αποτίμηση και η παρακολούθησή τους. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούν οι αναθέτουσες αρχές για την εκτίμηση των πτυχών του κόστους που οφείλονται σε εξωτερικές περιβαλλοντικές παρενέργειες θα πρέπει να καθορίζονται εκ των προτέρων με αντικειμενικό τρόπο που δεν δημιουργεί διακρίσεις και να είναι προσβάσιμες από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι μέθοδοι αυτές είναι δυνατό να καθορίζονται σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο· ωστόσο, για να αποφεύγονται στρεβλώσεις του ανταγωνισμού λόγω εξατομικευμένων μεθοδολογιών, θα πρέπει να παραμένουν γενικές, υπό την έννοια ότι δεν θα πρέπει να αναπτύσσονται ειδικά για μία συγκεκριμένη διαδικασία δημόσιων προμηθειών.

(1) Οδηγία 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την προώθηση καθαρών και ενεργειακών αποδοτικών οχημάτων οδικών μεταφορών (ΕΕ L 120 της 15.5.2009, σ. 5).

(2) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 106/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με το κοινοτικό πρόγραμμα επισήμανσης της ενεργειακής απόδοσης του εξοπλισμού γραφείου (ΕΕ L 39 της 13.2.2008, σ. 1).

Θα πρέπει να αναπτυχθούν κοινές μεθοδολογίες σε επίπεδο Ένωσης για τον υπολογισμό του κόστους του κύκλου ζωής για συγκεκριμένες κατηγορίες αγαθών ή υπηρεσιών. Όταν αναπτύσσονται αυτές οι κοινές μεθοδολογίες, η χρήση τους θα πρέπει να καθίσταται υποχρεωτική.

Ακόμη, θα πρέπει να εξετάζεται η σκοπιμότητα καθιέρωσης κοινής μεθοδολογίας για την κοστολόγηση του κύκλου κοινωνικής ζωής, λαμβανομένων υπόψη υπαρχουσών μεθοδολογιών, όπως των Κατευθυντηρίων Γραμμών για την Κοινωνική Ανάλυση του Κύκλου Ζωής Προϊόντων που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του Περιβαλλοντικού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών.

- (97) Επίσης, προκειμένου να ενταχθεί καλύτερα η κοινωνική και η περιβαλλοντική παράμετρος στις διαδικασίες προμήθειας, θα πρέπει να επιτρέπεται στις αναθέτουσες αρχές να χρησιμοποιούν για τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν βάσει της δημόσιας σύμβασης κριτήρια ανάθεσης ή όρους εκτέλεσης σύμβασης τα οποία να καλύπτουν κάθε πτυχή και στάδιο του κύκλου ζωής τους, από την εξόρυξη των πρώτων υλών για το προϊόν έως το στάδιο της απόρριψής του, περιλαμβανομένων και των παραγόντων που εμπλέκονται στη συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής, παροχής ή εμπορίας και των όρων εμπορίας των εν λόγω έργων, αγαθών ή υπηρεσιών, ή ειδικές διαδικασίες σε μεταγενέστερο στάδιο του κύκλου ζωής τους, ακόμη και αν οι παράγοντες αυτοί δεν αποτελούν μέρος της υλικής τους υπόστασης. Κριτήρια και όροι που αναφέρονται σε τέτοιες διαδικασίες παραγωγής ή παροχής είναι, επί παραδείγματι, η μη χρήση τοξικών χημικών στην παραγωγή των αγορασθέντων προϊόντων ή η παροχή των αγοραζόμενων υπηρεσιών με τη χρήση ενεργειακά αποδοτικών μηχανημάτων. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα κριτήρια και τους όρους αυτούς περιλαμβάνονται επίσης κριτήρια ανάθεσης ή όροι εκτέλεσης σύμβασης που αφορούν την παροχή ή τη χρήση προϊόντων δικαίου εμπορίου κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της προς ανάθεση σύμβασης. Τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις που αφορούν την εμπορία και τους όρους της μπορούν φερ' ειπείν, να αναφέρουν το γεγονός ότι το προϊόν προέρχεται από ισότιμη εμπορία, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης καταβολής ελάχιστης τιμής ή πριμ σε σχέση με την τιμή στους παραγωγούς. Οι όροι εκτέλεσης της σύμβασης που αφορούν περιβαλλοντικές παραμέτρους είναι δυνατό να περιλαμβάνουν, επί παραδείγματι, την παράδοση, τη συσκευασία και τη διάθεση των προϊόντων και, σε ό,τι αφορά τα έργα και τις υπηρεσίες, τη μείωση των απορριμμάτων ή την αποδοτικότητα των πόρων.

Εντούτοις, ο όρος της σύνδεσης με το αντικείμενο της σύμβασης αποκλείει κριτήρια και όρους σχετιζόμενους με γενική εταιρική πολιτική, η οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί ως παράγοντας που χαρακτηρίζει τη συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής ή παροχής των αγοραζόμενων έργων, αγαθών ή υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται στις αναθέτουσες αρχές να απαιτούν από τους προσφέροντες να διαθέτουν εταιρική πολιτική για κοινωνική ή περιβαλλοντική ευθύνη.

- (98) Είναι εξαιρετικά σημαντικό η σύμβαση να περιέχει κριτήρια ανάθεσης ή όρους εκτέλεσης της σύμβασης που να αφορούν τις κοινωνικές πτυχές της διαδικασίας παραγωγής των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών που πρόκειται να παρασχεθούν. Επίσης, τα κριτήρια και οι όροι αυτοί θα πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με την οδηγία 96/71/ΕΚ, όπως την

ερμήνευσε το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και δεν θα πρέπει να επιλέγονται ή να εφαρμόζονται κατά τρόπο που δημιουργεί άμεσες ή έμμεσες διακρίσεις εις βάρος οικονομικών φορέων από άλλα κράτη μέλη ή από τρίτες χώρες που είναι συμβαλλόμενα μέρη στη ΣΔΠ ή σε συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών στις οποίες είναι συμβαλλόμενο μέρος η Ένωση. Ως εκ τούτου, οι απαιτήσεις για τους βασικούς όρους εργασίας που ρυθμίζει η οδηγία 96/71/ΕΚ, όπως τα κατώτατα όρια αποδοχών, θα πρέπει να παραμένουν στα επίπεδα που ορίζει η εθνική νομοθεσία ή οι συλλογικές συμβάσεις που ισχύουν σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο στο πλαίσιο της εν λόγω οδηγίας.

Οι όροι εκτέλεσης μιας σύμβασης μπορούν επίσης να αποσκοπούν στην ενθάρρυνση της εφαρμογής μέτρων για την προαγωγή της ισότητας γυναικών και ανδρών στην εργασία, την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και το συνδυασμό εργασίας και ιδιωτικής ζωής, την προστασία του περιβάλλοντος ή της καλής διαβίωσης των ζώων και την επί της ουσίας συμμόρφωση προς τις θεμελιώδεις συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) και την πρόσληψη περισσότερων μειονεκτούντων ατόμων από εκείνα που απαιτούνται βάσεις της εθνικής νομοθεσίας.

- (99) Αντικείμενο κριτηρίων ανάθεσης ή όρων εκτέλεσης της σύμβασης μπορούν να αποτελέσουν επίσης μέτρα που προσβλέπουν στην προστασία της υγείας του προσωπικού που συμμετέχει στη διαδικασία παραγωγής, στη διευκόλυνση της κοινωνικής ενσωμάτωσης μειονεκτούντων ατόμων ή μελών ευάλωτων ομάδων μεταξύ των ατόμων στα οποία έχει ανατεθεί η εκτέλεση της σύμβασης, ή στην κατάρτιση με αντικείμενο τις δεξιότητες που απαιτούνται για την εν λόγω σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι αφορούν έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν βάσει της σύμβασης. Παραδείγματος χάρη, κριτήρια ή όροι αυτού του είδους μπορούν να αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στην απαγόρευση μακροχρόνια ανέργων ή στην υλοποίηση μέτρων κατάρτισης για ανέργους ή νέους κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της προς ανάθεση σύμβασης. Στις τεχνικές προδιαγραφές οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να περιλαμβάνουν κοινωνικές απαιτήσεις αυτού του είδους που να χαρακτηρίζουν ευθέως το προϊόν ή την υπηρεσία, όπως η δυνατότητα πρόσβασης σε άτομα με αναπηρία ή ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες.
- (100) Οι δημόσιες συμβάσεις δεν θα πρέπει να ανατίθενται σε οικονομικούς φορείς που έχουν συμμετάσχει σε εγκληματική οργάνωση ή που έχουν κριθεί ένοχοι για δωροδοκία, για απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, για τρομοκρατικά εγκλήματα, για νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Η μη καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης θα πρέπει επίσης να τιμωρείται με υποχρεωτικό αποκλεισμό στο επίπεδο της Ένωσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, ωστόσο, να μπορούν να προβλέπουν παρέκκλιση από τους υποχρεωτικούς αυτούς αποκλεισμούς σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου επιτακτικοί λόγοι γενικού συμφέροντος καθιστούν αναγκαία την ανάθεση της σύμβασης. Μια τέτοια περίπτωση είναι, επί παραδείγματι, η επείγουσα ανάγκη για εμβόλια ή για εξοπλισμό έκτακτης ανάγκης που μπορούν να αγοραστούν μόνο από οικονομικό φορέα για τον οποίο ισχύει κατά τα λοιπά ένας από τους υποχρεωτικούς λόγους αποκλεισμού.

(101) Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει επίσης να έχουν τη δυνατότητα να αποκλείουν οικονομικούς φορείς οι οποίοι έχουν φανεί αναξιόπιστοι, επί παραδείγματι λόγω παραβάσεων περιβαλλοντικών ή κοινωνικών υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων και των κανόνων σχετικά με τη δυνατότητα πρόσβασης ατόμων με αναπηρίες, ή λόγω άλλων μορφών σοβαρών επαγγελματικών παραπτώματων, όπως είναι οι παραβιάσεις των κανόνων περί ανταγωνισμού ή περί δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι το σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω την ακεραιότητα του οικονομικού φορέα και, ως εκ τούτου, να καταστήσει τον οικονομικό φορέα ακατάλληλο να λάβει την ανάθεση δημόσιας σύμβασης, ανεξαρτήτως εάν ο οικονομικός φορέας έχει άλλως την τεχνική και οικονομική ικανότητα να εκτελέσει τη σύμβαση.

Δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή φέρει την ευθύνη για τις συνέπειες πιθανής λανθασμένης της απόφασης, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει επίσης να παραμένουν ελεύθερες να αποφαινούνται ότι έχει σημειωθεί σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα όταν, πριν την έκδοση τελικής και δεσμευτικής απόφασης για την ύπαρξη λόγων υποχρεωτικού αποκλεισμού, μπορούν να αποδείξουν με ενδεδειγμένα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει παραβεί τις υποχρεώσεις του, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων που αφορούν την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, εκτός εάν το εθνικό δίκαιο ορίζει άλλως. Θα πρέπει επίσης να μπορούν να αποκλείουν υποψηφίους ή προσφέροντες των οποίων οι επιδόσεις σε παλαιότερες δημόσιες συμβάσεις παρουσίασαν σοβαρές αδυναμίες σε βασικές απαιτήσεις, όπως η αδυναμία παροχής ή εκτέλεσης, σημαντικές ελλείψεις στο παρασχεθέν προϊόν ή υπηρεσία με αποτέλεσμα να μην μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον σκοπό για τον οποίο προοριζόταν, ή ανάρμοστη διαγωγή που δημιουργεί σοβαρές αμφιβολίες για την αξιοπιστία του οικονομικού φορέα. Το εθνικό δίκαιο θα πρέπει να προβλέπει τη μέγιστη διάρκεια αυτών των αποκλεισμών.

Όταν βασίζονται σε λόγους προαιρετικού αποκλεισμού, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να δίδουν ιδιαίτερη προσοχή στην αρχή της αναλογικότητας. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν ελάσσονες παρατυπίες να οδηγήσουν στον αποκλεισμό οικονομικού φορέα. Όταν, ωστόσο, συρρέουν επαναλαμβανόμενες περιπτώσεις ελασσόνων παρατυπιών, μπορεί να γεννηθούν αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία οικονομικού φορέα, οι οποίες μπορούν ενδεχομένως να δικαιολογούν τον αποκλεισμό του.

(102) Θα πρέπει, ωστόσο, να επιτρέπεται στους οικονομικούς φορείς να υιοθετούν μέτρα συμμόρφωσης με στόχο την άρση των συνεπειών τυχόν ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων και την αποτελεσματική πρόληψη των παρανομιών. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να συνίστανται ιδίως σε μέτρα που αφορούν το προσωπικό και την οργάνωση, όπως είναι η διακοπή όλων των δεσμών με πρόσωπα ή οργανισμούς που εμπλέκονται στην παράνομη συμπεριφορά, κατάλληλα μέτρα αναδιοργάνωσης προσωπικού, η εφαρμογή συστημάτων υποβολής εκθέσεων και ελέγχου, η δημιουργία δομής εσωτερικού ελέγχου για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης και η έγκριση εσωτερικών κανόνων ευθύνης και αποζημίωσης. Όταν τα εν λόγω μέτρα προσφέρουν επαρκείς εγγυήσεις, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν θα πρέπει πλέον να αποκλείεται για αυτούς τους λόγους και μόνον. Οι οικονομικοί φορείς θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ζητούν να εξετάζονται τα μέτρα συμμόρφωσης που λαμβάνονται με σκοπό την πιθανή συμμετοχή τους στη διαδικασία προμήθειας. Θα πρέπει, εντούτοις, να εναπόκειται στα κράτη μέλη να

καθορίζουν τους ακριβείς διαδικαστικούς και ουσιαστικούς όρους που θα ισχύσουν σε τέτοιες περιπτώσεις. Θα πρέπει ειδικότερα να έχουν την ελευθερία να αποφασίζουν αν επιθυμούν να επιτρέπουν στις επιμέρους αναθέτουσες αρχές να προβαίνουν οι ίδιες στις σχετικές αξιολογήσεις ή να αναθέτουν το καθήκον αυτό σε άλλες αρχές, σε κεντρικό ή μη επίπεδο.

(103) Οι προσφορές που φαίνονται αφύσικα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες ενδέχεται να βασίζονται σε τεχνικά, οικονομικά ή νομικά αβάσιμες παραδοχές ή πρακτικές. Σε περίπτωση που ο προσφέρων δεν μπορεί να παράσχει ικανοποιητική εξήγηση, η αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να δικαιούται να απορρίψει την προσφορά. Η απόρριψη θα πρέπει να είναι υποχρεωτική σε περιπτώσεις όπου η αναθέτουσα αρχή έχει διαπιστώσει ότι η ασυνήθιστα χαμηλή τιμή ή το ασυνήθιστα χαμηλό κόστος που προτείνεται είναι αποτέλεσμα της μη συμμόρφωσης με υποχρεωτική ενωσιακή νομοθεσία ή συμβατή προς αυτή εθνική νομοθεσία στους τομείς του κοινωνικού, εργατικού ή περιβαλλοντικού δικαίου, ή με διατάξεις του διεθνούς εργατικού δικαίου.

(104) Με τους όρους εκτέλεσης της σύμβασης θεσπίζονται συγκεκριμένες απαιτήσεις για την εκτέλεση της σύμβασης. Αντίθετα από τα κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης που αποτελούν τη βάση για συγκριτική αξιολόγηση της ποιότητας των προσφορών, οι όροι εκτέλεσης της σύμβασης είναι προκαθορισμένες και αντικειμενικές απαιτήσεις οι οποίες δεν επηρεάζουν την αξιολόγηση των προσφορών. Οι όροι εκτέλεσης μιας σύμβασης θα πρέπει να συνάδουν με την παρούσα οδηγία εφόσον δεν εισάγουν άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις και σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης, το οποίο περιλαμβάνει όλους τους παράγοντες που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής, παροχής ή εμπορίας. Στους εν λόγω όρους περιλαμβάνονται και εκείνοι που αφορούν τη διαδικασία εκτέλεσης της σύμβασης, αλλά όχι οι απαιτήσεις που σχετίζονται με γενική εταιρική πολιτική.

Οι όροι εκτέλεσης μιας σύμβασης θα πρέπει να αναφέρονται στη γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης, στην προκαταρκτική γνωστοποίηση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού ή στα έγγραφα της προμήθειας.

(105) Είναι σημαντικό να διασφαλίζεται με κατάλληλες ενέργειες των αρμόδιων εθνικών αρχών και εντός του πεδίου ευθύνης και αρμοδιότητας αυτών, όπως, για παράδειγμα των επίθεωρήσεων εργασίας ή των οργανισμών προστασίας του περιβάλλοντος, η τήρηση από τους υπεργολάβους των ισχυουσών υποχρεώσεων που επιβάλλει η περιβαλλοντική, κοινωνική και εργατική νομοθεσία, οι οποίες προβλέπονται στο δίκαιο της Ένωσης, στα εθνικά δίκαια, σε συλλογικές συμβάσεις ή στις διατάξεις του διεθνούς περιβαλλοντικού, κοινωνικού ή εργατικού δικαίου που απαριθμούνται στην παρούσα οδηγία, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω διατάξεις και η εφαρμογή τους συνάδουν προς το δίκαιο της Ένωσης.

Είναι επίσης αναγκαίο να διασφαλιστεί, σε κάποιο βαθμό, η διαφάνεια στην αλυσίδα υπεργολαβίας, καθώς αυτό θα παύσει στις αναθέτουσες αρχές πληροφόρηση σχετικά με αυτούς που είναι παρόντες στα εργοτάξια, στα οποία εκτελούνται εργασίες για αυτές, ή σχετικά με το ποιες επιχειρήσεις παρέχουν υπηρεσίες σε κτίρια, ή εντός αυτών, και σε υποδομές ή χώρους, όπως δημαρχεία, δημοτικά σχολεία, αθλητικές εγκαταστάσεις, λιμένες ή αυτοκινητοδρόμους, για τους οποίους είναι υπεύθυνες ή επί των οποίων έχουν άμεση εποπτεία οι αναθέτουσες αρχές. Θα πρέπει να καταστεί σαφές ότι η υποχρέωση παροχής των απαιτούμενων

πληροφοριών βαρύνει, εν πάση περιπτώσει, τον κύριο εργολάβο, είτε στη βάση ειδικών ρητρών, τις οποίες θα πρέπει κάθε αναθέτουσα αρχή να συμπεριλάβει σε όλες τις διαδικασίες προμήθειας, είτε στη βάση υποχρεώσεων τις οποίες θα επιβάλουν τα κράτη μέλη στους κύριους εργολάβους μέσω διατάξεων γενικής εφαρμογής.

Θα πρέπει επίσης να αποσαφηνιστεί ότι, όταν το εθνικό δίκαιο κράτους μέλους προβλέπει μηχανισμό εις ολόκληρον ευθύνης των υπεργολάβων και του κύριου εργολάβου, πρέπει να εφαρμόζονται οι όροι που αφορούν την τήρηση των ισχυουσών υποχρεώσεων στους χώρους της περιβαλλοντικής, κοινωνικής και εργατικής νομοθεσίας που έχουν θεσπισθεί με διατάξεις του δικαίου της Ένωσης, ή με διατάξεις εθνικών δικαίων, συλλογικών συμβάσεων ή του διεθνούς περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου που απαριθμούνται στην παρούσα οδηγία, υπό την προϋπόθεση ότι η εφαρμογή τους συνάδει προς το δίκαιο της Ένωσης. Επιπροσθέτως, θα πρέπει να ορίζεται ρητώς ότι τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν περαιτέρω ρυθμίσεις, επεκτείνοντας, για παράδειγμα, τις υποχρεώσεις διαφάνειας, επιτρέποντας τις πληρωμές απευθείας στους υπεργολάβους ή επιτρέποντας στις αναθέτουσες αρχές, ή υποχρεώνοντάς τις, να ελέγχουν ότι οι υπεργολάβοι δεν βρίσκονται σε κατάσταση η οποία δικαιολογεί τον αποκλεισμό οικονομικών φορέων. Όταν ισχύουν τέτοια μέτρα για τους υπεργολάβους, πρέπει να διασφαλίζεται η συνοχή του ρυθμιστικού πλαισίου με τις διατάξεις που ισχύουν για τους κύριους εργολάβους, ούτως ώστε η ύπαρξη λόγων υποχρεωτικού αποκλεισμού να συνοδεύεται από την επιβολή υποχρέωσης στον κύριο εργολάβο να αντικαταστήσει τον σχετικό υπεργολάβο. Όταν από τον έλεγχο αυτόν προκύπτει η ύπαρξη μη υποχρεωτικών λόγων αποκλεισμού, πρέπει να καθίσταται σαφές ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτήσουν την αντικατάσταση. Θα πρέπει ωστόσο να προβλέπεται επίσης ρητώς ότι είναι δυνατό να υποχρεώνονται οι αναθέτουσες αρχές να απαιτήσουν την αντικατάσταση του σχετικού υπεργολάβου, όταν ο αποκλεισμός των κύριων εργολάβων θα ήταν υποχρεωτικός σε τέτοιες περιπτώσεις.

Θα πρέπει, τέλος, να ορίζεται ρητώς ότι τα κράτη μέλη εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να θεσπίσουν πιο αυστηρούς κανόνες ευθύνης στο εθνικό τους δίκαιο ή να προβλέψουν περαιτέρω ρυθμίσεις στο εθνικό δίκαιο σχετικά με τις απευθείας πληρωμές στους υπεργολάβους.

- (106) Υπενθυμίζεται ότι ο κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου ⁽¹⁾ εφαρμόζεται επί του υπολογισμού των προθεσμιών που προβλέπει η παρούσα οδηγία.
- (107) Είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστούν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες, για τυχόν τροποποιήσεις μιας σύμβασης κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, απαιτείται νέα διαδικασία προμήθειας, λαμβανομένης υπόψη της σχετικής νομολογίας του

Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Νέα διαδικασία προμήθειας απαιτείται σε περίπτωση ουσιωδών αλλαγών της αρχικής σύμβασης, και ιδίως του εύρους και του περιεχομένου των αμοιβαίων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Οι εν λόγω αλλαγές αποτελούν ένδειξη της πρόθεσης των συμβαλλομένων να επαναδιαπραγματευτούν ουσιώδεις όρους ή προϋποθέσεις της σύμβασης. Αυτό ισχύει, ιδίως, σε περίπτωση που οι τροποποιημένες προϋποθέσεις θα επηρέαζαν το αποτέλεσμα της διαδικασίας, εάν αποτελούσαν μέρος της αρχικής διαδικασίας.

Τροποποιήσεις της σύμβασης που οδηγούν σε ελάσσονος σημασίας μεταβολή της αξίας της, μέχρι κάποιου ορίου, θα πρέπει να είναι πάντα δυνατές χωρίς να απαιτείται διεξαγωγή νέας διαδικασίας προμήθειας. Προς τούτο και προκειμένου να εξασφαλιστεί νομική ασφάλεια, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλέπει ελάχιστα κατώτατα όρια κάτω των οποίων δεν απαιτείται νέα διαδικασία προμήθειας. Τροποποιήσεις της σύμβασης άνω των εν λόγω κατώτατων ορίων θα πρέπει να είναι δυνατές χωρίς να απαιτείται διεξαγωγή νέας διαδικασίας προμήθειας, εφόσον συμμορφούνται με τις σχετικές προϋποθέσεις της παρούσας οδηγίας.

- (108) Ενδέχεται οι αναθέτουσες αρχές να αντιμετωπίσουν καταστάσεις όπου απαιτούνται πρόσθετες εργασίες, αγαθά ή υπηρεσίες σε τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να δικαιολογείται η τροποποίηση της αρχικής σύμβασης χωρίς νέα διαδικασία ανάθεσης, ιδίως όπου οι πρόσθετες παραδόσεις αποσκοπούν είτε στη μερική αντικατάσταση είτε στην επέκταση υπηρεσιών, αγαθών ή εγκαταστάσεων που ήδη υπάρχουν, όταν η αλλαγή του προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή να δεχτεί υλικό, εργασίες ή υπηρεσίες με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, γεγονός που θα είχε ως αποτέλεσμα την ασυμβατότητα ή την έγερση δυσανάλογων τεχνικών δυσκολιών κατά τη λειτουργία και τη συντήρησή.
- (109) Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να χρειαστεί να αντιμετωπίσουν εξαιρετικές περιστάσεις τις οποίες ήταν αδύνατον να προβλέψουν όταν ανέθεταν τη σύμβαση, ιδίως όταν η εκτέλεση της σύμβασης καλύπτει μεγάλο χρονικό διάστημα. Σε αυτή την περίπτωση, χρειάζεται ένας βαθμός ευελιξίας για την προσαρμογή της σύμβασης στις εν λόγω περιστάσεις, χωρίς νέα διαδικασία προμήθειας. Η έννοια των απρόβλεπτων περιστάσεων αναφέρεται σε περιστάσεις που δεν θα ήταν δυνατόν να προβλεφθούν, παρά την ευλόγως επιμελή προετοιμασία της αρχικής ανάθεσης από την αναθέτουσα αρχή, λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων μέσων, της φύσης και των χαρακτηριστικών του συγκεκριμένου έργου, των ρητών πρακτικών στον σχετικό τομέα και της ανάγκης διασφάλισης της κατάλληλης σχέσης μεταξύ των πόρων που δαπανώνται για την προετοιμασία της ανάθεσης και της προβλεπόμενης αξίας της. Εντούτοις, αυτό δεν ισχύει σε περιπτώσεις όπου η τροποποίηση έχει ως αποτέλεσμα την αλλοίωση της φύσης της συνολικής προμήθειας, επί παραδείγματι μέσω της αντικατάστασης των προς αγορά έργων, αγαθών και υπηρεσιών με κάτι διαφορετικό ή μέσω της ριζικής αλλαγής του είδους της προμήθειας, καθότι, σε μια τέτοια κατάσταση, μπορεί να θεωρηθεί ότι η τροποποίηση θα μπορούσε υποθετικά να επηρεάσει αποτέλεσμα.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1971, περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες (ΕΕ L 124 της 8.6.1971, σ. 1).

(110) Σύμφωνα με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ο ανάδοχος δεν θα πρέπει, επί παραδείγματι όταν η σύμβαση καταγγέλλεται λόγω πλημμελούς εκτέλεσης, να αντικαθίσταται από άλλον οικονομικό φορέα χωρίς να πραγματοποιηθεί προκήρυξη νέου διαγωνισμού. Ωστόσο, ο ανάδοχος που εκτελεί τη σύμβαση θα πρέπει να μπορεί, ιδίως εάν η σύμβαση έχει ανατεθεί σε περισσότερες από μία επιχειρήσεις, να υποστεί ορισμένες διαρθρωτικές μεταβολές κατά την εκτέλεση της σύμβασης, όπως καθαρά εσωτερική αναδιοργάνωση, εξαγορές, συγχωνεύσεις ή διαδικασία αφερεγγυότητας. Οι εν λόγω διαρθρωτικές μεταβολές δεν θα πρέπει να συνεπάγονται αυτομάτως απαίτηση έναρξης νέων διαδικασιών προμήθειας για όλες τις δημόσιες συμβάσεις τις οποίες εκτελεί ο εν λόγω προσφέρων.

(111) Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει, στις ίδιες τις συμβάσεις, να έχουν τη δυνατότητα να προβλέπουν τροποποιήσεις μέσω ρητρών αναθεώρησης ή προαίρεσης· εντούτοις, οι εν λόγω ρήτρες δεν θα πρέπει να τους παρέχουν απεριόριστη διακριτική ευχέρεια. Συνεπώς, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να ορίζει ως ποιο βαθμό μπορούν να προβλέπονται τροποποιήσεις στην αρχική σύμβαση. Θα πρέπει, κατά συνέπεια, να διευκρινιστεί ότι ρήτρες αναθεώρησης ή προαίρεσης που έχουν συνταχθεί με επαρκή σαφήνεια μπορούν να προβλέπουν, για παράδειγμα, τιμαριθμική προσαρμογή ή να διασφαλίζουν ότι για παράδειγμα, ο εξοπλισμός επικοινωνιών που πρέπει να παραδοθεί εντός ορισμένης προθεσμίας παραμένει κατάλληλος και στην περίπτωση τροποποίησης των πρωτοκόλλων επικοινωνίας ή άλλων τεχνολογικών αλλαγών. Θα πρέπει επίσης να είναι δυνατόν να προβλέπονται, με ρήτρες που θα είναι επαρκώς σαφείς, προσαρμογές της σύμβασης, οι οποίες καθίστανται αναγκαίες λόγω τεχνικών δυσκολιών που προέκυψαν κατά τη λειτουργία ή συντήρηση. Θα πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι οι συμβάσεις μπορούν, για παράδειγμα, να συμπεριλάβουν τόσο την τακτική συντήρηση όσο και έκτακτες παρεμβάσεις συντήρησης, οι οποίες είναι πιθανόν να απαιτηθούν για την εξασφάλιση της συνέχειας στην παροχή δημόσιας υπηρεσίας.

(112) Οι αναθέτουσες αρχές βρίσκονται ενίοτε αντιμέτωπες με καταστάσεις που απαιτούν την πρόωρη καταγγελία δημόσιων συμβάσεων προκειμένου να συμμορφωθούν προς υποχρεώσεις προκύπτουσες από το ενωσιακό δίκαιο στον τομέα των δημόσιων προμηθειών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, συνεπώς, να διασφαλίζουν τη δυνατότητα των αναθέτουσών αρχών, βάσει των προϋποθέσεων που ορίζει το εθνικό δίκαιο, να καταγγείλουν μια δημόσια σύμβαση κατά τη διάρκεια της ισχύος της, εφόσον απαιτείται από το ενωσιακό δίκαιο.

(113) Τα συμπεράσματα της αξιολόγησης του εγγράφου εργασίας της Επιτροπής της 27ης Ιουνίου 2011 με τίτλο «Έκθεση αξιολόγησης: Επιπτώσεις και αποτελεσματικότητα της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημοσίων προμηθειών» έδειξαν ότι θα πρέπει να αναθεωρηθεί η εξαίρεση ορισμένων υπηρεσιών από την πλήρη εφαρμογή της οδηγίας 2004/18/EK. Ως εκ τούτου, η πλήρης εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να επεκταθεί σε ορισμένες υπηρεσίες.

(114) Ορισμένες κατηγορίες υπηρεσιών εξακολουθούν, λόγω της φύσης τους, να έχουν περιορισμένη διασυνοριακή διάσταση, και συγκεκριμένα οι υπηρεσίες εκείνες που είναι γνωστές ως προσωπικές, όπως ορισμένες κοινωνικές, υγειονομικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες. Οι εν λόγω υπηρεσίες παρέχονται

εντός συγκεκριμένου πλαισίου, το οποίο διαφέρει σημαντικά από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, λόγω διαφορετικών πολιτισμικών παραδόσεων. Συνεπώς, θα πρέπει να θεσπιστεί ειδικό καθεστώς για τις δημόσιες συμβάσεις που καλύπτουν αυτές τις υπηρεσίες, με ένα όριο υψηλότερο του ισχύοντος για άλλες υπηρεσίες.

Οι προσωπικές υπηρεσίες αξίας χαμηλότερης από αυτό το όριο συνήθως δεν παρουσιάζουν ενδιαφέρον για παρόχους από άλλα κράτη μέλη, εκτός εάν υπάρχουν συγκεκριμένες ενδείξεις για το αντίθετο, όπως χρηματοδότηση από την Ένωση για διασυνοριακά έργα.

Οι συμβάσεις για προσωπικές υπηρεσίες που υπερβαίνουν το κατώτατο όριο θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από διαφάνεια σε ολόκληρη την Ένωση. Δεδομένης της σημασίας του πολιτισμικού πλαισίου και του ευαίσθητου χαρακτήρα των εν λόγω υπηρεσιών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν μεγάλη διακριτική ευχέρεια για τη διοργάνωση της επιλογής των παρόχων υπηρεσιών με τον τρόπο που τα ίδια κρίνουν καταλληλότερο. Οι κανόνες της παρούσας οδηγίας λαμβάνουν υπόψη αυτή την ανάγκη, επιβάλλοντας μόνο την τήρηση των βασικών αρχών διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης και διασφαλίζοντας ότι οι αναθέτουσες αρχές είναι σε θέση να εφαρμόζουν ειδικά ποιοτικά κριτήρια για την επιλογή των παρόχων υπηρεσιών, όπως τα κριτήρια που προβλέπονται στο εθελοντικό ευρωπαϊκό πλαίσιο ποιότητας για τις κοινωνικές υπηρεσίες, το οποίο δημοσιεύθηκε από την Επιτροπή Κοινωνικής Προστασίας. Κατά τον καθορισμό των διαδικασιών που χρησιμοποιούνται για την ανάθεση συμβάσεων για προσωπικές υπηρεσίες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν υπόψη το άρθρο 14 της ΣΛΕΕ και το πρωτόκολλο αριθ. 26. Με τον τρόπο αυτό, τα κράτη μέλη επιδιώκουν επίσης τους στόχους της απλούστευσης και μείωσης του διοικητικού φόρτου για τις αναθέτουσες αρχές και τους οικονομικούς φορείς. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι ο τρόπος αυτός συνεπάγεται επίσης χρήση των κανόνων που ισχύουν για τις συμβάσεις υπηρεσιών που δεν υπόκεινται στο ειδικό καθεστώς.

Τα κράτη μέλη και οι δημόσιες αρχές διατηρούν τη δυνατότητα να παρέχουν οι ίδιες τις εν λόγω υπηρεσίες ή να οργανώνουν τις κοινωνικές υπηρεσίες κατά τρόπο που δεν απαιτεί τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων, επί παραδείγματι απλώς χρηματοδοτώντας τις εν λόγω υπηρεσίες ή χορηγώντας άδειες εκμετάλλευσης ή άλλες άδειες σε όλους τους οικονομικούς φορείς που πληρούν τα κριτήρια τα οποία έχουν οριστεί εκ των προτέρων από την αναθέτουσα αρχή, χωρίς περιορισμούς ή ποσοτώσεις, εφόσον το εν λόγω σύστημα διασφαλίζει επαρκή δημοσιοποίηση και συμμορφώνεται με τις αρχές της διαφάνειας και της αποφυγής των διακρίσεων.

(115) Ομοίως, οι ξενοδοχειακές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες εστιατορίων παρέχονται συνήθως από φορείς εγκατεστημένους στον τόπο παροχής των υπηρεσιών αυτών· η διασυνοριακή τους διάσταση είναι ως εκ τούτου περιορισμένη. Θα πρέπει συνεπώς να καλύπτονται μόνο από το απλοποιημένο καθεστώς από του ορίου των 750 000 EUR. Οι μεγάλες συμβάσεις για ξενοδοχεία και εστιατόρια που υπερβαίνουν αυτό το όριο ενδέχεται να παρουσιάζουν ενδιαφέρον για διάφορους οικονομικούς φορείς, όπως ταξιδιωτικά πρακτορεία και άλλους μεσάζοντες, και σε διασυνοριακή επίσης βάση.

- (116) Ομοίως, ορισμένες νομικές υπηρεσίες αφορούν ζητήματα που άπτονται αποκλειστικά του εθνικού δικαίου· ως εκ τούτου, παρέχονται κατά κανόνα μόνο από φορείς εγκατεστημένους στο οικείο κράτος μέλος και έχουν, κατά συνέπεια, περιορισμένη διασυνοριακή διάσταση. Θα πρέπει συνεπώς να καλύπτονται μόνο από το απλοποιημένο καθεστώς από του ορίου των 750 000 EUR. Οι μεγάλες συμβάσεις νομικών υπηρεσιών άνω του ορίου αυτού ενδέχεται να παρουσιάζουν ενδιαφέρον για διάφορους οικονομικούς φορείς, όπως διεθνείς δικηγορικές εταιρείες, και σε διασυνοριακή επίσης βάση, ιδίως όταν αφορούν νομικά ζητήματα που προκύπτουν ή σχετίζονται με το ενωσιακό ή άλλο διεθνές δικαίο ή αφορούν περισσότερες από μία χώρες.
- (117) Η πείρα έχει δείξει ότι μια σειρά άλλων υπηρεσιών, όπως οι υπηρεσίες διάσωσης, πυρόσβεσης και φυλακών, παρουσιάζουν κατά κανόνα ορισμένο διασυνοριακό ενδιαφέρον μόνο από τη στιγμή που αποκτούν επαρκή κριτική μάζα χάρη στη σχετικά υψηλή αξία τους. Εφόσον δεν αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να καλύπτονται από το απλοποιημένο καθεστώς. Η πιθανότητα να παρουσιάσουν διασυνοριακό ενδιαφέρον ορισμένες άλλες κατηγορίες υπηρεσιών, όπως οι κρατικές υπηρεσίες ή οι υπηρεσίες προς το κοινωνικό σύνολο, στον βαθμό που η παροχή τους βασίζεται πράγματι σε συμβάσεις, είναι κατά κανόνα υπαρκτή μόνο άνω του ορίου των 750 000 EUR· οι συγκεκριμένες υπηρεσίες θα πρέπει, συνεπώς, να υπαχθούν στο απλοποιημένο καθεστώς.
- (118) Προκειμένου να εξασφαλισθεί η συνέχεια των δημόσιων υπηρεσιών, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να προβλέπει ότι η στις διαδικασίες προμήθειας για ορισμένες υγειονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές υπηρεσίες θα μπορούσαν να συμμετέχουν μόνο οργανισμοί που βασίζονται στην ίδια ευθύνη ή στην ενεργό συμμετοχή των υπαλλήλων στη διακυβέρνηση και υφιστάμενοι οργανισμοί, όπως κοινοπραξίες, όσον αφορά τη συμμετοχή στην παροχή των εν λόγω υπηρεσιών στους τελικούς χρήστες. Το πεδίο εφαρμογής της παρούσας διάταξης περιορίζεται αποκλειστικά σε ορισμένες υγειονομικές, κοινωνικές και συναφείς υπηρεσίες, ορισμένες υπηρεσίες εκπαίδευσης και κατάρτισης, υπηρεσίες βιβλιοθηκών, αρχείων, μουσείων και άλλες πολιτιστικές υπηρεσίες, υπηρεσίες στο χώρο του αθλητισμού και υπηρεσίες για ιδιωτικά νοικοκυριά και δεν καλύπτει τις εξαιρέσεις που προβλέπει άλλως η παρούσα οδηγία. Οι συγκεκριμένες υπηρεσίες υπόκεινται μόνο στο ειδικό καθεστώς που προβλέπεται για τις κοινωνικές και λοιπές υπηρεσίες («απλουστευμένο καθεστώς»).
- (119) Είναι σκόπιμο ο προσδιορισμός των υπηρεσιών αυτών να γίνει με αναφορά σε συγκεκριμένες καταχωρίσεις του «Κοινού Λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV)», το οποίο θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2195/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, υπό τη μορφή ιεραρχικά δομημένης ονοματολογίας, διαιρούμενης σε τμήματα, ομάδες, τάξεις κατηγορίες και υποκατηγορίες. Για την αποφυγή ανασφάλειας δικαίου, πρέπει να αποσαφηνιστεί ότι η αναφορά σε τμήμα δεν συνεπάγεται σιωπηρώς αναφορά και στις υποδιαρέσεις του. Η συνολική κάλυψη εντός τμήματος και των υποδιαρέσεών του θα πρέπει, αντιθέτως, να επισημαίνεται ρητώς με την αναφορά όλων των σχετικών καταχωρίσεων, εφόσον ενδείκνυται, υπό τη μορφή φάσματος κωδικών.
- (120) Οι διαγωνισμοί μελετών χρησιμοποιούνται κατά παράδοση περισσότερο στους τομείς της χωροταξίας και της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής και των έργων πολιτικού μηχανικού, ή της επεξεργασίας δεδομένων. Πρέπει, ωστόσο, να υπενθυμιστεί ότι τα ευέλικτα αυτά μέσα μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν και για άλλους σκοπούς, όπως η απόκτηση σχεδίων χρηματοοικονομικής τεχνικής που θα μπορούσαν να βελτιστοποιήσουν τη στήριξη των ΜΜΕ στο πλαίσιο των κοινών ευρωπαϊκών πόρων για μικρομεσαίες επιχειρήσεις (Jeremie) ή άλλων ενωσιακών προγραμμάτων στήριξης των ΜΜΕ σε ένα δεδομένο κράτος μέλος. Ο διαγωνισμός μελέτης που χρησιμοποιείται για την απόκτηση τέτοιου είδους σχεδίων χρηματοοικονομικής τεχνικής θα μπορούσαν να προβλέπουν επίσης ότι οι επακόλουθες συμβάσεις υπηρεσιών για την υλοποίηση του σχεδίου αυτού θα ανατεθούν στον νικητή ή έναν από τους νικητές του διαγωνισμού μελέτης μέσω διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση.
- (121) Η αξιολόγηση έδειξε ότι υπάρχουν ακόμα σημαντικά περιθώρια βελτίωσης σε ό,τι αφορά την εφαρμογή των ευρωπαϊκών κανόνων για τις δημόσιες προμήθειες. Για την αποτελεσματικότερη και πιο συνεκτική εφαρμογή των κανόνων, είναι σημαντική η σαφής επισκόπηση των πινάκων διαρθρωτικών προβλημάτων και των γενικών τάσεων που αναπτύσσονται στις εθνικές πολιτικές για τις προμήθειες, με σκοπό την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση των ενδεχόμενων προβλημάτων. Η επισκόπηση αυτή θα πρέπει να υλοποιείται μέσω της κατάλληλης παρακολούθησης, τα δε αποτελέσματά της θα πρέπει να δημοσιεύονται τακτικά, ώστε να είναι δυνατή η διεξαγωγή συζήτησης βάσει τεκμηρίων για ενδεχόμενες βελτιώσεις των κανόνων και των πρακτικών που εφαρμόζονται στις προμήθειες. Η απόκτηση αυτής της ενδεδειγμένης επισκόπησης θα μπορούσε επίσης να επιτρέψει τη διαμόρφωση αντίληψης σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων δημοσίων προμηθειών στο πλαίσιο της υλοποίησης σχεδίων χρηματοδότησης από την Ένωση. Τα κράτη μέλη θα έχουν το ελεύθερο να αποφασίζουν πώς και από ποιον θα διεξάγεται αυτή η παρακολούθηση στην πράξη· θα είναι επίσης ελεύθερα να αποφασίζουν κατά πόσον η παρακολούθηση θα πρέπει να βασίζεται σε δειγματοληπτικό εκ των υστέρων έλεγχο ή σε συστηματικό εκ των προτέρων έλεγχο των διαδικασιών δημοσίων προμηθειών που καλύπτει η παρούσα οδηγία. Θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα τα ενδεχόμενα προβλήματα να τίθενται υπόψη των κατάλληλων οργάνων· αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι αναγνωρίζεται στα πρόσωπα που διεξήγαγαν την παρακολούθηση ικανότητα διαδικού ενώπιον δικαστηρίου.
- Η καλύτερη καθοδήγηση, ενημέρωση και υποστήριξη των ανατετασσών αρχών και των οικονομικών φορέων θα μπορούσε, επίσης, να συμβάλει σημαντικά στην αύξηση της απόδοσης των δημόσιων προμηθειών χάρη στην καλύτερη γνώση, τη μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου και την ενίσχυση του επαγγελματικού χαρακτήρα των πρακτικών που ακολουθούνται στις προμήθειες· η καθοδήγηση αυτή θα πρέπει να είναι διαθέσιμη στις ανατέουσες αρχές και στους οικονομικούς φορείς όποτε θεωρείται αναγκαία η βελτίωση της ορθής εφαρμογής των κανόνων. Η προσφερόμενη καθοδήγηση θα μπορούσε να καλύπτει όλα τα θέματα που άπτονται των δημόσιων προμηθειών, όπως ο σχεδιασμός των αγορών, οι διαδικασίες, η επιλογή των τεχνικών και των μέσων και οι ορθές πρακτικές κατά τη διεξαγωγή των διαδικασιών. Όσον αφορά τα νομικά θέματα, η καθοδήγηση δεν θα συνεπάγεται απαραίτητως πλήρη νομική ανάλυση των ζητημάτων μπορεί να περιορίζεται σε γενική περιγραφή των στοιχείων που θα πρέπει να μελετηθούν για τη λεπτομερή ανάλυση των θεμάτων που θα πραγματοποιηθεί στη συνέχεια, επισημαινοντας,

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2195/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Νοεμβρίου 2002, περί του κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV) (ΕΕ L 340 της 16.12.2002, σ. 1).

επί παραδείγματι, τη νομολογία που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί, κατευθυντήριες γραμμές ή άλλες πηγές που έχουν εξετάσει το συγκεκριμένο θέμα.

- (122) Η οδηγία 89/665/ΕΟΚ προβλέπει ορισμένες διαδικασίες προσφυγής που τίθενται στη διάθεση τουλάχιστον των ατόμων που έχουν ή είχαν συμφέρον να συνάψουν συγκεκριμένη σύμβαση και τα οποία ζημιώθηκαν ή κινδυνεύουν να ζημιωθούν από εικαζόμενη παράβαση του ενωσιακού δικαίου στον τομέα των δημόσιων προμηθειών ή των εθνικών κανόνων που μεταφέρουν αυτό το νομοθέτημα στο εσωτερικό δίκαιο. Η παρούσα οδηγία δεν επηρεάζει αυτές τις διαδικασίες προσφυγής. Εντούτοις, οι πολίτες, τα ενδιαφερόμενα μέρη, είτε οργανωμένα είτε όχι, καθώς και άλλα πρόσωπα ή φορείς που δεν έχουν πρόσβαση στις διαδικασίες προσφυγής σύμφωνα με την οδηγία 89/665/ΕΟΚ έχουν ως φορολογούμενοι έννομο συμφέρον να διεξάγονται κατά τρόπο ορθό οι διαδικασίες προμήθειας. Θα πρέπει, λοιπόν, να έχουν τη δυνατότητα, με τρόπο διαφορετικό από το σύστημα προσφυγής που προβλέπει η οδηγία 89/665/ΕΟΚ και χωρίς να απαιτείται απαραίτητως η παρουσία τους ενώπιον δικαστηρίων, να γνωστοποιούν πιθανές παραβιάσεις της οδηγίας σε αρμόδια αρχή ή δομή. Για να αποφεύγονται οι αλληλεπικαλύψεις μεταξύ υφιστάμενων αρχών ή δομών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να προβλέπουν τη δυνατότητα προσφυγής σε γενικές αρχές ή δομές παρακολούθησης, σε τομεακά όργανα εποπτείας, σε δημοτικές αρχές εποπτείας, σε αρχές ανταγωνισμού, στον διαμεσολαβητή ή σε εθνικές αρχές ελέγχου.
- (123) Προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό των δημόσιων προμηθειών όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, οι προμήθειες οι σχετικές με θέματα περιβάλλοντος, κοινωνίας και καινοτομίας θα πρέπει επίσης να παίξουν τον ρόλο τους. Είναι, συνεπώς, σημαντική η επισκόπηση των εξελίξεων στον τομέα των στρατηγικών προμηθειών, προκειμένου να αποκτήσει τεκμηριωμένη εικόνα των γενικών τάσεων σε συνολικό (μακρο)επίπεδο στον συγκεκριμένο τομέα. Όσοι τυχόν σχετικές εκθέσεις έχουν ήδη εκπονηθεί μπορούν, βεβαίως, να χρησιμοποιηθούν και σε αυτό το πλαίσιο.
- (124) Δεδομένου του δυναμικού των ΜΜΕ όσον αφορά τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, τη μεγέθυνση και την καινοτομία, είναι σημαντικό να ενθαρρύνεται η συμμετοχή τους στις δημόσιες προμήθειες, τόσο μέσω των σχετικών διατάξεων της παρούσας οδηγίας όσο και μέσω πρωτοβουλιών σε εθνικό επίπεδο. Οι νέες διατάξεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να συμβάλουν στη βελτίωση του επιπέδου επιτυχίας, του μεριδίου δηλαδή των ΜΜΕ επί της συνολικής αξίας των συμβάσεων που ανατίθενται. Δεν κρίνεται σκόπιμο να επιβληθούν υποχρεωτικά μερίδια επιτυχίας· ωστόσο, οι εθνικές πρωτοβουλίες ενίσχυσης της συμμετοχής των ΜΜΕ θα πρέπει να παρακολουθούνται εκ του σύνεγγυς δεδομένης της σημασίας τους.
- (125) Έχει ήδη θεσπιστεί σειρά διαδικασιών και μεθόδων εργασίας σχετικά με τις ανακοινώσεις της Επιτροπής και τις επαφές της με τα κράτη μέλη, όπως επί παραδείγματι ανακοινώσεις και επαφές σχετικά με τις διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 258 και 260 της ΣΛΕΕ, το δίκτυο επίλυσης προβλημάτων στην εσωτερική αγορά (Solvit) και την πρωτοβουλία EU Pilot, τις οποίες δεν τροποποιεί η παρούσα οδηγία. Θα πρέπει, ωστόσο, να συμπληρωθούν με τον καθορισμό ενός

και μόνο σημείου αναφοράς σε κάθε κράτος μέλος για τη συνεργασία με την Επιτροπή, το οποίο θα λειτουργεί ως μοναδικό σημείο εισόδου για θέματα που αφορούν τις δημόσιες προμήθειες στα κράτη μέλη. Τη λειτουργία αυτή μπορούν να επιτελούν πρόσωπα ή δομές που βρίσκονται ήδη τακτικά σε επαφή με την Επιτροπή για θέματα που αφορούν δημόσιες προμήθειες, όπως τα εθνικά σημεία επαφής, τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής Δημόσιων Προμηθειών, τα μέλη του Δικτύου για τις Δημόσιες Προμήθειες ή εθνικά συντονιστικά όργανα.

- (126) Η διαφάνεια και η ιχνηλασιμότητα στη λήψη αποφάσεων για τις διαδικασίες προμήθειας είναι βασικές παράμετροι για τη διασφάλιση ορθών διαδικασιών, μεταξύ άλλων και για την αποτελεσματική καταπολέμηση της διαφθοράς και της απάτης. Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει συνεπώς να κρατούν αντίγραφα των συμβάσεων μεγάλης αξίας που συνάπτονται, ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη να μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτά τα έγγραφα σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες για την πρόσβαση σε έγγραφα. Επιπλέον, τα στοιχεία και οι αποφάσεις ουσιώδους σημασίας για κάθε διαδικασία προμήθειας θα πρέπει να τεκμηριώνονται σε σχετική έκθεση. Για να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η διοικητική επιβάρυνση, θα πρέπει να επιτρέπεται η έκθεση αυτή να παραπέμπει σε πληροφορίες ευρισκόμενες ήδη στη σχετική γνωστοποίηση ανάθεσης σύμβασης. Τα ηλεκτρονικά συστήματα για τη δημοσίευση των εν λόγω γνωστοποιήσεων, τα οποία διαχειρίζεται η Επιτροπή, θα πρέπει επίσης να βελτιωθούν, ώστε να διευκολυνθεί η εισαγωγή δεδομένων και να καταστούν ταυτοχρόνως ευκολότερες η εξαγωγή συνολικών εκθέσεων και η ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των διαφόρων συστημάτων.
- (127) Με σκοπό τη διοικητική απλούστευση και προκειμένου να μειωθεί η επιβάρυνση των κρατών μελών, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάζει περιοδικά κατά πόσον η ποιότητα και η πληρότητα των πληροφοριών που περιέχονται στις γνωστοποιήσεις που δημοσιεύονται σε σχέση με διαδικασίες προμήθειας είναι επαρκείς, ώστε να μπορεί η Επιτροπή να εξάγει τα στατιστικά στοιχεία τα οποία, σε διαφορετική περίπτωση, θα έπρεπε να διαβιβάζονται από τα κράτη μέλη.
- (128) Η αποτελεσματική διοικητική συνεργασία είναι απαραίτητη για την ανταλλαγή των πληροφοριών που χρειάζονται για τη διεξαγωγή διαδικασιών ανάθεσης σε διασυνοριακές καταστάσεις, ιδίως όσον αφορά την εξακρίβωση των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής, της εφαρμογής ποιοτικών και περιβαλλοντικών προτύπων καθώς και των καταλόγων των εγκεκριμένων οικονομικών φορέων. Η ανταλλαγή πληροφοριών υπόκειται στους εθνικούς νόμους περί εχεμύθειας. Ως εκ τούτου, η παρούσα οδηγία δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν πληροφορίες πέραν αυτών στις οποίες έχουν πρόσβαση οι εθνικές αναθέτουσες αρχές. Το Σύστημα Πληροφόρησης της εσωτερικής αγοράς (IMI) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ θα μπορούσε να αποτελέσει ένα χρήσιμο ηλεκτρονικό μέσο διευκόλυνσης και ενίσχυσης της διοικητικής συνεργασίας μέσω της διαχείρισης της ανταλλαγής πληροφοριών επί τη βάση απλών και ενιαίων διαδικασιών που θα υπερβαίνουν τα

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τη διοικητική συνεργασία μέσω του Συστήματος Πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά και για την κατάργηση της απόφασης 2008/49/ΕΚ της Επιτροπής («κανονισμός IMI») (ΕΕ L 316 της 14.11.2012, σ. 1).

γλωσσικά εμπόδια. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να δρομολογηθεί το ταχύτερο δυνατόν πιλοτικό πρόγραμμα για να δοκιμαστεί η σκοπιμότητα της επέκτασης του IMI στην ανταλλαγή πληροφοριών δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

- (129) Με στόχο την προσαρμογή στις ταχείες τεχνικές, οικονομικές και κανονιστικές εξελίξεις, είναι σκόπιμο να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της ΣΔΕΕ όσον αφορά ορισμένα μη ουσιώδη στοιχεία της παρούσας οδηγίας. Πράγματι, λόγω της ανάγκης συμμόρφωσης με τις διεθνείς συμφωνίες, η Επιτροπή θα πρέπει να διαθέτει την εξουσία να τροποποιεί τις τεχνικές διαδικασίες για τις μεθόδους υπολογισμού των κατώτατων ορίων, καθώς και να αναθεωρεί τακτικά τα εν λόγω κατώτατα όρια και να προσαρμόζει το παράρτημα Χ· οι κατάλογοι των κεντρικών κρατικών αρχών τροποποιούνται συχνά, λόγω διοικητικών μεταβολών σε εθνικό επίπεδο. Οι εν λόγω τροποποιήσεις κοινοποιούνται στην Επιτροπή, η οποία πρέπει να έχει την εξουσία προσαρμογής του παραρτήματος Ι· οι αναφορές στην ονοματολογία του CPV (Κοινό λεξιλόγιο για τις δημόσιες συμβάσεις) μπορεί να υποστούν κανονιστικές τροποποιήσεις σε επίπεδο ΕΕ, οι οποίες θα πρέπει να αποτυπώνονται στο κείμενο της παρούσας οδηγίας· οι τεχνικές λεπτομέρειες και τα χαρακτηριστικά των συσκευών για την ηλεκτρονική παραλαβή θα πρέπει να επικαιροποιούνται ανάλογα με τις τεχνολογικές εξελίξεις· είναι επίσης αναγκαίο να διαθέτει η Επιτροπή την εξουσία να καταρτίζει υποχρεωτικά τεχνικά πρότυπα ηλεκτρονικής επικοινωνίας, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα των τεχνικών μορφωμάτων, των διαδικασιών και της αποστολής μηνυμάτων σε διαδικασίες προμήθειας που διεκπεραιώνονται με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας, λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνολογικές εξελίξεις· ο κατάλογος των νομοθετικών πράξεων της Ένωσης που θεσπίζουν κοινές μεθοδολογίες για τον υπολογισμό του κόστους του κύκλου ζωής θα πρέπει να προσαρμόζεται ταχέως, προκειμένου να ενσωματώνονται σε αυτόν τα μέτρα που εγκρίνονται ανά τομέα. Για την κάλυψη των ανωτέρω αναγκών, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει την εξουσία να επικαιροποιεί τον κατάλογο των νομοθετικών πράξεων, συμπεριλαμβανομένων και των μεθοδολογιών προσδιορισμού του κόστους του κύκλου ζωής. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διεξάγει η Επιτροπή τις κατάλληλες διαβουλεύσεις —και σε επίπεδο εμπειρογνομόνων— κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες της. Η Επιτροπή, κατά την επεξεργασία και την κατάρτιση των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, θα πρέπει να διασφαλίζει την ταυτόχρονη, έγκαιρη και δέουσα διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
- (130) Κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή θα πρέπει να διαβουλεύεται με τις κατάλληλες ομάδες εμπειρογνομόνων στον τομέα της ηλεκτρονικής προμήθειας, εξασφαλίζοντας ισόρροπη σύνθεση των βασικών ομάδων ενδιαφερόμενων φορέων.
- (131) Προκειμένου να διασφαλιστούν ομοιόμορφες συνθήκες για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες όσον αφορά την κατάρτιση των τυποποιημένων εντύπων για τη δημοσίευση των γνωστοποιήσεων και για τις υπεύθυνες δηλώσεις.

Οι αρμοδιότητες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾.

- (132) Για την έκδοση των εκτελεστικών πράξεων που αφορούν τα τυποποιημένα έντυπα για τη δημοσίευση ανακοινώσεων θα πρέπει να χρησιμοποιείται η συμβουλευτική διαδικασία, καθώς δεν έχουν επιπτώσεις ούτε από δημοσιονομική άποψη ούτε στη φύση και το πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία. Αντιθέτως, οι εν λόγω πράξεις έχουν καθαρά διοικητικό σκοπό και εξυπηρετούν τη διευκόλυνση της εφαρμογής των κανόνων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.
- (133) Για την έκδοση των τυποποιημένων εντύπων για τις υπεύθυνες δηλώσεις θα πρέπει να χρησιμοποιείται η διαδικασία εξέτασης λόγω των επιπτώσεων των δηλώσεων αυτών επί των προμηθειών και επειδή διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην απλοποίηση των απαιτήσεων υποβολής εγγράφων στα πλαίσια των διαδικασιών προμηθειών.
- (134) Η Επιτροπή θα πρέπει να επανεξετάσει τις επιπτώσεις της εφαρμογής των κατώτατων ορίων στην εσωτερική αγορά και να υποβάλει σχετική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Κατά την επανεξέταση θα πρέπει να λάβει υπόψη παράγοντες όπως το επίπεδο των διασυνοριακών προμηθειών, η συμμετοχή των ΜΜΕ, το κόστος συναλλαγών και η σχέση κόστους-οφέλους.
- Σύμφωνα με το άρθρο της XXII παράγραφος 7, η ΣΔΠ θα αποτελέσει αντικείμενο περαιτέρω διαπραγματεύσεων τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος της και σε τακτά διαστήματα στη συνέχεια. Σε αυτό το πλαίσιο, θα πρέπει να εξεταστεί η καταλληλότητα των κατώτατων ορίων, λαμβανομένου υπόψη του αντίκτυπου του πληθωρισμού σε περίπτωση μακράς περιόδου χωρίς αλλαγές των κατώτατων ορίων της ΣΔΠ· εάν πρέπει να αλλάξει το επίπεδο των κατώτατων ορίων, η Επιτροπή θα πρέπει, όπου απαιτείται, να εγκρίνει νομοθετική πρόταση για την τροποποίηση των κατώτατων ορίων που τίθενται σε αυτή την οδηγία.
- (135) Έχοντας υπόψη τις εν εξελίξει συζητήσεις περί των οριζόντιων διατάξεων που διέπουν τις σχέσεις με τρίτες χώρες στο πλαίσιο δημόσιας προμήθειας, η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθήσει εκ του σύνεγγυς τις παγκόσμιες εμπορικές συνθήκες και να εκτιμήσει την ανταγωνιστική θέση της Ένωσης.
- (136) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή ο συντονισμός των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που εφαρμόζονται σε ορισμένες διαδικασίες δημόσιων προμηθειών, είναι αδύνατον να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύναται λόγω της κλιμακίας της και των αποτελεσμάτων της να επιτευχθεί καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη του στόχου αυτού.

(¹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

(137) Επομένως, η οδηγία 2004/18/EK θα πρέπει να καταργηθεί.

(138) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση των κρατών μελών και της Επιτροπής για τα επεξηγηματικά έγγραφα της 28ης Σεπτεμβρίου 2011, τα κράτη μέλη έχουν δεσμευθεί να συνοδεύεται, σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, η κοινοποίηση των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό τους δίκαιο από ένα ή

περισσότερα έγγραφα που επεξηγούν τη σχέση μεταξύ των συστατικών στοιχείων μιας οδηγίας και των αντίστοιχων μερών των νομικών πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Αναφορικά με την παρούσα οδηγία, ο νομοθέτης θεωρεί δικαιολογημένη τη διαβίβαση των εγγράφων αυτών,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΤΙΤΛΟΣ I:	ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ I:	Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί
ΤΜΗΜΑ 1:	ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ
Άρθρο 1:	Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής
Άρθρο 2:	Ορισμοί
Άρθρο 3:	Μεικτές προμήθειες
ΤΜΗΜΑ 2:	ΚΑΤΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ
Άρθρο 4:	Κατώτατα ποσά
Άρθρο 5:	Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της προμήθειας
Άρθρο 6:	Αναθεώρηση των κατώτατων ορίων και του καταλόγου των κεντρικών κρατικών αρχών
ΤΜΗΜΑ 3:	ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ
Άρθρο 7:	Συμβάσεις στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών
Άρθρο 8:	Ειδικές εξαιρέσεις στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών
Άρθρο 9:	Δημόσιες συμβάσεις που ανατίθενται και διαγωνισμοί μελετών που διοργανώνονται δυνάμει διεθνών κανόνων
Άρθρο 10:	Ειδικές εξαιρέσεις για συμβάσεις υπηρεσιών
Άρθρο 11:	Συμβάσεις υπηρεσιών που ανατίθενται βάσει αποκλειστικού δικαιώματος
Άρθρο 12:	Δημόσιες συμβάσεις μεταξύ οντοτήτων του δημοσίου τομέα
ΤΜΗΜΑ 4:	ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ
Ενότητα 1:	Συμβάσεις με υποδιαρέσεις και υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης
Άρθρο 13:	Συμβάσεις που επιδοτούνται από αναθέτουσες αρχές
Άρθρο 14:	Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης
Ενότητα 2:	Προμήθειες που αφορούν την άμυνα ή την ασφάλεια
Άρθρο 15:	Άμυνα και ασφάλεια
Άρθρο 16:	Μεικτές προμήθειες που αφορούν την άμυνα ή την ασφάλεια
Άρθρο 17:	Δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμοί μελέτης που αφορούν την άμυνα ή την ασφάλεια και ανατίθενται ή διοργανώνονται σύμφωνα με διεθνείς κανόνες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II:	Γενικοί κανόνες
Άρθρο 18:	Αρχές εφαρμοζόμενες στις προμήθειες
Άρθρο 19:	Οικονομικοί φορείς
Άρθρο 20:	Συμβάσεις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα
Άρθρο 21:	Εμπιστευτικότητα
Άρθρο 22:	Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες
Άρθρο 23:	Ονοματολογίες
Άρθρο 24:	Συγκρούσεις συμφερόντων
ΤΙΤΛΟΣ II:	ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ I:	Διαδικασίες
Άρθρο 25:	Προϋποθέσεις που σχετίζονται με τη ΣΔΠ και άλλες διεθνείς συμφωνίες
Άρθρο 26:	Επιλογή των διαδικασιών
Άρθρο 27:	Ανοικτή διαδικασία
Άρθρο 28:	Κλειστή διαδικασία
Άρθρο 29:	Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση
Άρθρο 30:	Ανταγωνιστικός διάλογος
Άρθρο 31:	Σύμπραξη καινοτομίας
Άρθρο 32:	Χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση
ΚΕΦΑΛΑΙΟ II:	Τεχνικές και εργαλεία για ηλεκτρονικές και συγκεντρωτικές προμήθειες
Άρθρο 33:	Συμφωνίες-πλαίσια
Άρθρο 34:	Δυναμικά συστήματα αγορών
Άρθρο 35:	Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί
Άρθρο 36:	Ηλεκτρονικοί κατάλογοι
Άρθρο 37:	Κεντρικές δραστηριότητες προμηθειών και κεντρικές αρχές αγορών
Άρθρο 38:	Περιστασιακές από κοινού προμήθειες
Άρθρο 39:	Προμήθειες που αφορούν αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη
ΚΕΦΑΛΑΙΟ III:	Διεξαγωγή της διαδικασίας
ΤΜΗΜΑ 1	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ
Άρθρο 40:	Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς

- Άρθρο 41: Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων
- Άρθρο 42: Τεχνικές προδιαγραφές
- Άρθρο 43: Σήματα
- Άρθρο 44: Εκθέσεις δοκιμών, πιστοποίηση και άλλα αποδεικτικά μέσα
- Άρθρο 45: Εναλλακτικές προσφορές
- Άρθρο 46: Υποδιαίρεση συμβάσεων σε παρτίδες
- Άρθρο 47: Καθορισμός προθεσμιών
- ΤΜΗΜΑ 2: ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ
- Άρθρο 48: Προκαταρκτικές γνωστοποιήσεις
- Άρθρο 49: Γνωστοποιήσεις προκήρυξης σύμβασης
- Άρθρο 50: Γνωστοποιήσεις ανάθεσης σύμβασης
- Άρθρο 51: Σύνταξη και λεπτομέρειες δημοσίευσης των γνωστοποιήσεων
- Άρθρο 52: Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο
- Άρθρο 53: Ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της προμήθειας
- Άρθρο 54: Προσκλήσεις προς υποψηφίους
- Άρθρο 55: Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων
- ΤΜΗΜΑ 3: ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
- Άρθρο 56: Γενικές αρχές
- Ενότητα 1: Κριτήρια ποιοτικής επιλογής
- Άρθρο 57: Λόγοι αποκλεισμού
- Άρθρο 58: Κριτήρια επιλογής
- Άρθρο 59: Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας
- Άρθρο 60: Αποδεικτικά μέσα
- Άρθρο 61: Επιγραμμικό αποθετήριο πιστοποιητικών (e-Certis)
- Άρθρο 62: Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης
- Άρθρο 63: Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων
- Άρθρο 64: Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και πιστοποίηση από οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου
- Ενότητα 2: Περιορισμός του αριθμού των υποψηφίων, των προσφορών και των λύσεων

Άρθρο 65:	Περιορισμός του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν
Άρθρο 66:	Περιορισμός του αριθμού των προσφορών και των λύσεων
Ενότητα 3:	Ανάθεση της σύμβασης
Άρθρο 67:	Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων
Άρθρο 68:	Κοστολόγηση του κύκλου ζωής
Άρθρο 69:	Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV:	Εκτέλεση της σύμβασης
Άρθρο 70:	Όροι εκτέλεσης της σύμβασης
Άρθρο 71:	Υπεργολαβία
Άρθρο 72:	Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους
Άρθρο 73:	Λύση συμβάσεων
ΤΙΤΛΟΣ III:	ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ I:	Κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες
Άρθρο 74:	Ανάθεση συμβάσεων για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες
Άρθρο 75:	Δημοσίευση γνωστοποιήσεων
Άρθρο 76:	Αρχές της ανάθεσης συμβάσεων
Άρθρο 77:	Αποκλειστικές συμβάσεις για ορισμένες υπηρεσίες
ΚΕΦΑΛΑΙΟ II:	Κανόνες που διέπουν τους διαγωνισμούς μελετών
Άρθρο 78:	Πεδίο εφαρμογής
Άρθρο 79:	Γνωστοποιήσεις
Άρθρο 80:	Κανόνες σχετικά με τη διοργάνωση διαγωνισμών μελετών και την επιλογή συμμετεχόντων
Άρθρο 81:	Σύνθεση της κριτικής επιτροπής
Άρθρο 82:	Αποφάσεις της κριτικής επιτροπής
ΤΙΤΛΟΣ IV:	ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
Άρθρο 83:	Επιβολή
Άρθρο 84:	Χωριστές εκθέσεις σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων
Άρθρο 85:	Εθνικά στοιχεία εκθέσεων και στατιστικών
Άρθρο 86:	Διοικητική συνεργασία

- ΤΙΤΛΟΣ V: ΕΞΟΥΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ, ΕΞΟΥΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
- Άρθρο 87: Άσκηση της ανάθεσης εξουσιών
- Άρθρο 88: Διαδικασία του επειγόντος
- Άρθρο 89: Διαδικασία επιτροπής
- Άρθρο 90: Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και μεταβατικές διατάξεις
- Άρθρο 91: Καταργήσεις
- Άρθρο 92: Επανεξέταση
- Άρθρο 93: Έναρξη ισχύος
- Άρθρο 94: Αποδέκτες
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I: ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 2 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΣΗΜΕΙΟ 6 ΣΤΟΙΧΕΙΟ α)
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΣΤΟΙΧΕΙΟ β) ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ, ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΣΧΕΔΙΩΝ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ
- Μέρος Α: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕ «ΠΡΟΦΙΛ ΑΓΟΡΑΣΤΗ»
- Μέρος Β: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ (ως αναφέρεται στο άρθρο 48)
- Μέρος Γ: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (ως αναφέρεται στο άρθρο 49)
- Μέρος Δ: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ (ως αναφέρεται στο άρθρο 50)
- Μέρος Ε: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (ως αναφέρεται στο άρθρο 79 παράγραφος 1)
- Μέρος ΣΤ: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ (ως αναφέρεται στο άρθρο 79 παράγραφος 2)
- Μέρος Ζ: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ (ως αναφέρεται στο άρθρο 72 παράγραφος 1)
- Μέρος Η: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (ως αναφέρεται στο άρθρο 75 παράγραφος 1)
- Μέρος Θ: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (ως αναφέρεται στο άρθρο 75 παράγραφος 1)
- Μέρος Ι: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (ως αναφέρεται στο άρθρο 75 παράγραφος 2)

- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥΣ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΥΣ (ΑΡΘΡΟ 35 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4)
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: ΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX: ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟΝ ΔΙΑΛΟΓΟ Ή ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 54
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ X: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 18 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI: ΜΗΤΡΩΑ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XII: ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΕ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 68 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIV: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 74
- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XV: ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ I

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ, ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Τμήμα 1

Αντικείμενο και ορισμοί

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κανόνες για τις διαδικασίες προμήθειας που πραγματοποιούνται από αναθέτουσες αρχές, τόσο για δημόσιες συμβάσεις όσο για διαγωνισμούς μελετών, των οποίων η αξία εκτιμάται ότι δεν υπολείπεται των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 4.

2. Προμήθεια κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας είναι η απόκτηση, μέσω δημόσιας σύμβασης, από μία ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές, έργων, αγαθών ή υπηρεσιών από οικονομικούς φορείς που επιλέγονται από τις εν λόγω αναθέτουσες αρχές, ανεξαρτήτως του κατά πόσον τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες προορίζονται για την εξυπηρέτηση σκοπού δημοσίου συμφέροντος.

3. Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας υπόκειται στο άρθρο 346 της ΣΛΕΕ.

4. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει το δικαίωμα των κρατών μελών να ορίζουν, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, ποιες υπηρεσίες θεωρούν γενικού οικονομικού συμφέροντος, πώς θα πρέπει να οργανώνονται και να χρηματοδοτούνται οι υπηρεσίες αυτές, σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, και σε ποιες ειδικές υποχρεώσεις θα πρέπει να υπόκεινται. Ομοίως, η παρούσα οδηγία δεν θίγει την απόφαση των δημόσιων αρχών αν, πώς και σε ποιο βαθμό

επιθυμούν να εκτελέσουν δημόσια καθήκοντα οι ίδιες, σύμφωνα με το άρθρο 14 της ΣΛΕΕ και το πρωτόκολλο αριθ. 26 σχετικά με τις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος.

5. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη οργανώνουν τα συστήματά τους στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης.

6. Συμφωνίες, αποφάσεις ή άλλες νομικές πράξεις που οργανώνουν τη μεταβίβαση δικαιωμάτων και ευθυνών για την εκτέλεση δημόσιων καθήκοντων μεταξύ αναθέτουσών αρχών ή ομίλων αναθέτουσών αρχών και δεν προβλέπουν αμοιβή για την εκτέλεση των συμβάσεων, θεωρούνται ζήτημα εσωτερικής οργάνωσης του εκάστοτε κράτους μέλους και, κατά συνέπεια, ουδόλως επηρεάζονται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 2

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι περιφερειακές ή οι τοπικές αρχές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου·
- 2) ως «κεντρικές κρατικές αρχές» νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I και, εφόσον έχουν επέλθει διορθώσεις ή τροποποιήσεις σε εθνικό επίπεδο, οι οντότητες που τις έχουν διαδεχθεί·
- 3) ως «μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές» νοούνται όλες οι αναθέτουσες αρχές που δεν είναι κεντρικές κρατικές αρχές,

- 4) ως «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» νοούνται οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:
- α) έχουν συσταθεί για τον συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα·
  - β) έχουν νομική προσωπικότητα· και
  - γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου· ή υπόκεινται σε διαχειριστική εποπτεία από τις αρχές ή οργανισμούς αυτούς· ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου·
- 5) ως «δημόσιες συμβάσεις» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή περισσότερων αναθέτουσών αρχών και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών·
- 6) ως «δημόσιες συμβάσεις έργων» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο:
- α) την εκτέλεση ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση εργασιών που αφορούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα II·
  - β) την εκτέλεση ή συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση έργου·
  - γ) την υλοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα, έργου ανταποκρινόμενου στις απαιτήσεις που ορίζει αναθέτουσα αρχή που ασκεί καθοριστική επίδραση στο είδος ή τη μελέτη του έργου·
- 7) ως «έργο» νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού το οποίο επαρκεί καθ'αυτό για την επιτέλεση οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας·
- 8) ως «δημόσιες συμβάσεις αγαθών» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Μια δημόσια σύμβαση αγαθών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης·
- 9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλην των αναφερομένων στο σημείο 6.
- 10) ως «οικονομικός φορέας» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσιος φορέας ή ομάδα αυτών των προσώπων και/ή φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών ενώσεων επιχειρήσεων, που προσφέρει την εκτέλεση εργασιών και/ή έργου, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών στην αγορά·
- 11) ως «προσφέρων» νοείται οικονομικός φορέας που έχει υποβάλει προσφορά·
- 12) ως «υποψήφιος» νοείται οικονομικός φορέας που έχει ζητήσει να του αποσταλεί ή έχει λάβει πρόσκληση συμμετοχής σε κλειστή διαδικασία, σε ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, σε ανταγωνιστικό διάλογο ή σε σύμπραξη καινοτομίας·
- 13) ως «έγγραφο της προμήθειας» νοείται κάθε έγγραφο το οποίο παρουσιάζει ή στο οποίο παραπέμπει η αναθέτουσα αρχή με σκοπό να περιγράψει ή να προσδιορίσει στοιχεία της προμήθειας ή της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της γνωστοποίησης προκήρυξης σύμβασης, της προκαταρκτικής γνωστοποίησης σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, των τεχνικών προδιαγραφών, του περιγραφικού εγγράφου, των προτεινόμενων όρων της σύμβασης, των μορφοτύπων για την παρουσίαση των εγγράφων από τους υποψηφίους και τους προσφέροντες, των πληροφοριών για τις γενικές υποχρεώσεις και τυχόν πρόσθετων εγγράφων·
- 14) ως «κεντρικές δραστηριότητες προμηθειών» νοούνται δραστηριότητες που διεξάγονται σε μόνιμη βάση με μία από τις κατωτέρω μορφές:
- α) η απόκτηση αγαθών και/ή υπηρεσιών που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές,
  - β) η ανάθεση δημόσιων συμβάσεων ή η σύναψη συμφωνιών-πλαισίων για έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που προορίζονται για αναθέτουσες αρχές·
- 15) ως «επικουρικές δραστηριότητες προμηθειών» νοούνται δραστηριότητες που συνίστανται στην παροχή υποστήριξης σε δραστηριότητες προμηθειών, ιδίως με τις κατωτέρω μορφές:
- α) τεχνική υποδομή που παρέχει τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις ή να συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσια για έργα, αγαθά ή υπηρεσίες·
  - β) συμβουλές σχετικά με τη διεξαγωγή ή τον σχεδιασμό διαδικασιών δημοσίων προμηθειών·
  - γ) προετοιμασία και διαχείριση διαδικασιών προμήθειας εξ ονόματος και για λογαριασμό της ενδιαφερόμενης αναθέτουσας αρχής·
- 16) ως «κεντρική αρχή αγορών» νοείται αναθέτουσα αρχή που παρέχει κεντρικές δραστηριότητες προμηθειών και, ενδεχομένως, επικουρικές δραστηριότητες προμηθειών·
- 17) ως «πάροχος υπηρεσιών προμηθειών» νοείται δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας που προσφέρει επικουρικές δραστηριότητες προμηθειών στην αγορά·

- 18) με τους όρους «γραπτός» ή «εγγράφως» νοείται κάθε σύνολο λέξεων ή αριθμών το οποίο μπορεί να διαβάζεται, να αναπαράγεται και στη συνέχεια να γνωστοποιείται, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που διαβιβάζονται και αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα·
- 19) ως «ηλεκτρονικό μέσο» νοείται ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός για την επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και την αποθήκευση δεδομένων, τα οποία διαβιβάζονται, διακινούνται ή λαμβάνονται με τη χρήση ενσύρματου, ασύρματου, οπτικού ή άλλου ηλεκτρομαγνητικού μέσου·
- 20) ως «κύκλος ζωής» νοούνται όλα τα διαδοχικά και/ή διασυνδεδεμένα στάδια, συμπεριλαμβανομένων της έρευνας και της ανάπτυξης που θα πραγματοποιηθούν, της παραγωγής, της εμπορίας και των όρων της, της μεταφοράς, της χρήσης και της συντήρησης, καθ' όλη τη διάρκεια ύπαρξης ενός προϊόντος ή ενός έργου ή της παροχής μιας υπηρεσίας, από την αγορά των πρώτων υλών ή την παραγωγή των πόρων μέχρι την απόρριψη, την εκκαθάριση και το τέλος της υπηρεσίας ή χρήσης·
- 21) ως «διαγωνισμοί μελετών» νοούνται διαδικασίες που παρέχουν τη δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή να αποκτή, κυρίως στους τομείς της χωροταξίας, της πολεοδομίας, της αρχιτεκτονικής και των έργων πολιτικού μηχανικού ή της επεξεργασίας δεδομένων, μια μελέτη ή ένα σχέδιο που επιλέγεται από κριτική επιτροπή έπειτα από διαγωνισμό, με ή χωρίς την απονομή βραβείων·
- 22) ως «καινοτομία» νοείται η υλοποίηση νέου ή σημαντικά βελτιωμένου προϊόντος, υπηρεσίας ή διαδικασίας, που περιλαμβάνει αλλά δεν περιορίζεται στις διαδικασίες παραγωγής, οικοδομής ή κατασκευής, νέας μεθόδου εμπορίας ή νέας μεθόδου οργάνωσης στις επιχειρηματικές πρακτικές, την οργάνωση του χώρου εργασίας ή τις εξωτερικές σχέσεις, μεταξύ άλλων, με σκοπό τη συμβολή στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων ή την υποστήριξη της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη·
- 23) ως «σήμα» νοείται οποιοδήποτε έγγραφο, πιστοποιητικό ή βεβαίωση που επιβεβαιώνει ότι ένα συγκεκριμένο έργο, προϊόν, υπηρεσία ή διαδικασία πληροί ορισμένες απαιτήσεις·
- 24) ως «απαίτηση ή απαιτήσεις σήματος» νοούνται οι απαιτήσεις τις οποίες πρέπει να πληροί ένα συγκεκριμένο έργο, προϊόν, υπηρεσία ή διαδικασία, προκειμένου να λάβει το σχετικό σήμα.

2. Για τον σκοπό του παρόντος άρθρου «περιφερειακές αρχές» είναι οι ενδεικτικώς απαριθμούμενες στο NUTS 1 και 2, ως αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, ενώ οι «τοπικές αρχές» περιλαμβάνουν όλες τις αρχές των διοικητικών μονάδων που εμπίπτουν στο NUTS 3 και μικρότερες διοικητικές μονάδες, ως αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) (ΕΕ L 154 της 21.6.2003, σ. 1).

Άρθρο 3

Μεικτές προμήθειες

1. Η παράγραφος 2 εφαρμόζεται σε μεικτές συμβάσεις οι οποίες έχουν ως αντικείμενο διαφορετικά είδη προμηθειών το σύνολο των οποίων καλύπτεται από την παρούσα οδηγία.

Οι παράγραφοι 3 έως 5 εφαρμόζονται σε μεικτές συμβάσεις οι οποίες έχουν ως αντικείμενο προμήθειες που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία και προμήθειες που καλύπτονται από άλλα νομικά καθεστώτα.

2. Οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο δύο ή περισσότερα είδη προμηθειών (έργα, υπηρεσίες ή αγαθά) ανατίθενται σύμφωνα με τις διατάξεις που εφαρμόζονται στο είδος της προμήθειας που χαρακτηρίζει το κύριο αντικείμενο της σχετικής σύμβασης.

Στην περίπτωση μεικτών συμβάσεων που αποτελούνται εν μέρει από υπηρεσίες κατά την έννοια του τίτλου III κεφάλαιο I και εν μέρει από άλλες υπηρεσίες ή μεικτών συμβάσεων που αποτελούνται εν μέρει από υπηρεσίες και εν μέρει από αγαθά, το κύριο αντικείμενο προσδιορίζεται σύμφωνα με το ποια από τις εκτιμώμενες αξίες των αντίστοιχων υπηρεσιών ή αγαθών είναι η υψηλότερη.

3. Όταν τα διαφορετικά τμήματα μιας συγκεκριμένης σύμβασης μπορούν να χωριστούν αντικειμενικά, εφαρμόζεται η παράγραφος 4. Όταν τα διαφορετικά τμήματα μιας συγκεκριμένης σύμβασης δεν μπορούν να χωριστούν αντικειμενικά, εφαρμόζεται η παράγραφος 6.

Όταν τμήμα μιας συγκεκριμένης σύμβασης καλύπτεται από το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ ή την οδηγία 2009/81/ΕΚ, εφαρμόζεται το άρθρο 16 της παρούσας οδηγίας.

4. Σε περίπτωση συμβάσεων με αντικείμενο προμήθειες που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία καθώς και προμήθειες που δεν καλύπτονται από αυτήν, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιλέγουν την ανάθεση χωριστών συμβάσεων για τα επιμέρους τμήματα ή την ανάθεση ενιαίας σύμβασης. Όταν οι αναθέτουσες αρχές επιλέγουν την ανάθεση χωριστών συμβάσεων για τα επιμέρους τμήματα, η απόφαση για το ποιο νομικό καθεστώς εφαρμόζεται σε καθεμιά από τις χωριστές αυτές συμβάσεις λαμβάνεται βάσει των χαρακτηριστικών εκάστου τμήματος.

Όταν οι αναθέτουσες αρχές επιλέγουν την ανάθεση ενιαίας σύμβασης, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται, εκτός εάν το άρθρο 16 προβλέπει άλλως, στην προκύπτουσα μεικτή σύμβαση, ανεξαρτήτως της αξίας των τμημάτων που διαφορετικά θα ενέπιπταν σε άλλο νομικό καθεστώς και ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος από το οποίο θα διέπονταν σε διαφορετική περίπτωση τα τμήματα αυτά.

Στην περίπτωση μεικτών συμβάσεων που περιέχουν στοιχεία συμβάσεων αγαθών, έργων και υπηρεσιών και συμβάσεων παραχώρησης, η μεικτή σύμβαση ανατίθεται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, υπό τον όρο ότι, υπολογιζόμενη σύμφωνα με το άρθρο 5, η εκτιμώμενη αξία του τμήματος της σύμβασης που συνιστά σύμβαση καλυπτόμενη από την παρούσα οδηγία είναι ίση ή ανώτερη από το σχετικό όριο που προβλέπεται στο άρθρο 4.

5. Σε περίπτωση συμβάσεων με αντικείμενο προμήθειες καλυπτόμενες από την παρούσα οδηγία και προμήθειες για την άσκηση δραστηριότητας που διέπεται από τις διατάξεις της οδηγίας 2014/25/ΕΕ, οι εφαρμοστέοι κανόνες καθορίζονται, κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

6. Όταν τα διάφορα τμήματα συγκεκριμένης σύμβασης δεν μπορούν να χωριστούν αντικειμενικά, το ισχύον νομικό καθεστώς καθορίζεται με βάση το κύριο αντικείμενο της εν λόγω σύμβασης.

Τμήμα 2

Κατώτατα όρια

Άρθρο 4

Κατώτατα ποσά

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις προμήθειες των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

- a) 5 186 000 EUR για τις δημόσιες συμβάσεις έργων·
- β) 134 000 EUR για δημόσιες συμβάσεις αγαθών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κρατικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές· σε περίπτωση που οι δημόσιες συμβάσεις αγαθών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο παράρτημα III προϊόντα·
- γ) 207 000 EUR για δημόσιες συμβάσεις αγαθών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές· το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις αγαθών που ανατίθενται από κεντρικές κρατικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν καλύπτονται από το παράρτημα III·
- δ) 750 000 EUR για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα XIV.

Άρθρο 5

Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της προμήθειας

1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας προμήθειας βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένων τυχόν δικαιωμάτων προαίρεσης ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της προμήθειας.

Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή προβλέπει απονομή βραβείων ή καταβολή χρηματικών ποσών για τους υποψήφιους ή προσφέροντες, λαμβάνει υπόψη της τα ποσά αυτά κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της προμήθειας.

2. Όταν αναθέτουσα αρχή αποτελείται από χωριστές επιχειρησιακές μονάδες, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία για όλες τις χωριστές επιχειρησιακές μονάδες.

Παρά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο, όταν η χωριστή επιχειρησιακή μονάδα είναι ανεξαρτήτως υπεύθυνη για τις προμήθειες της ή ορισμένες κατηγορίες αυτών, οι τιμές μπορούν να υπολογίζονται στο επίπεδο της συγκεκριμένης μονάδας.

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας προμήθειας δεν γίνεται με σκοπό την εξαίρεσή της από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Η προμήθεια δεν υποδιαιρείται κατά τρόπο ώστε να μην εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, εκτός εάν υφίσταται αντικειμενικός λόγος.

4. Η εκτιμώμενη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή αρχίζει τη διαδικασία προμήθειας, φερ' ειπείν ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της προμήθειας, όπου χρειάζεται.

5. Για τις συμφωνίες-πλαίσια και για τα δυναμικά συστήματα αγορών, η αξία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι η μέγιστη εκτιμώμενη αξία, χωρίς ΦΠΑ, του συνόλου των συμβάσεων που προβλέπονται για τη συνολική διάρκεια της συμφωνίας-πλαισίου ή του δυναμικού συστήματος αγορών.

6. Στην περίπτωση συμπράξεων καινοτομίας, η αξία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι η μέγιστη εκτιμώμενη αξία, χωρίς ΦΠΑ, των δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης που θα λάβουν χώρα σε όλα τα στάδια της προβλεπόμενης σύμπραξης, καθώς και των αγαθών, των υπηρεσιών ή των έργων που θα αναπτυχθούν και θα παρασχεθούν κατά τη λήξη της προβλεπόμενης σύμπραξης.

7. Όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις έργων, κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας λαμβάνονται υπόψη το κόστος των έργων καθώς και η συνολική εκτιμώμενη αξία των αγαθών και υπηρεσιών που τίθενται στη διάθεση του εργολάβου από τις αναθέτουσες αρχές, εφόσον είναι αναγκαίες για την εκτέλεση των έργων.

8. Όταν προτεινόμενο έργο ή προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών παρτίδων, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των παρτίδων.

Όταν η συνολική αξία των παρτίδων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 4, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε παρτίδας.

9. Όταν ένα σχέδιο αγοράς για την απόκτηση ομοιογενών αγαθών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών παρτίδων, λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή του άρθρου 4 στοιχεία β) και γ) η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των παρτίδων.

Όταν η συνολική αξία των παρτίδων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 4, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε παρτίδας.

10. Παρά τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 8 και 9, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις για μεμονωμένες παρτίδες χωρίς να εφαρμόζουν τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, εφόσον η εκτιμώμενη αξία της εν λόγω παρτίδας, χωρίς ΦΠΑ, είναι μικρότερη από 80 000 EUR για αγαθά ή υπηρεσίες ή από 1 εκατ. EUR για έργα. Πάντως, η συνολική αξία των παρτίδων που ανατίθενται με αυτόν τον τρόπο, χωρίς την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, δεν υπερβαίνει το 20 % της συνολικής αξίας όλων των παρτίδων στις οποίες έχει υποδιαιρευθεί το προτεινόμενο έργο, η προτεινόμενη αγορά ομοιογενών αγαθών ή η προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών.

11. Όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις αγαθών ή υπηρεσιών οι οποίες έχουν περιοδικό χαρακτήρα ή οι οποίες προβλέπεται να ανανεωθούν μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης βασίζεται στα εξής:

- α) είτε στη συνολική πραγματική αξία των διαδοχικών συμβάσεων του ίδιου τύπου οι οποίες συνήφθησαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο ή οικονομικό έτος, αναπροσαρμοσμένη, όταν είναι δυνατόν, προκειμένου να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες μεταβολές ως προς τις ποσότητες ή την αξία τους κατά τους δώδεκα μήνες που έπονται της αρχικής σύμβασης·
- β) είτε στην εκτιμώμενη συνολική αξία των διαδοχικών συμβάσεων που συνάπτονται κατά το δωδεκάμηνο που έπεται της πρώτης παράδοσης ή κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, εφόσον αυτό υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.

12. Όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις αγαθών που έχουν ως αντικείμενο τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση προϊόντων, η αξία που πρέπει να λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης είναι η εξής:

- α) στην περίπτωση δημόσιων συμβάσεων ορισμένου χρόνου, εφόσον η διάρκειά τους είναι ίση ή μικρότερη από 12 μήνες, η συνολική εκτιμώμενη αξία για τη διάρκεια της σύμβασης ή, εφόσον η διάρκεια της σύμβασης είναι μεγαλύτερη από 12 μήνες, η συνολική αξία της σύμβασης στην οποία περιλαμβάνεται η εκτιμώμενη υπολειπόμενη αξία·
- β) στην περίπτωση δημόσιων συμβάσεων αορίστου χρόνου ή στην περίπτωση που η διάρκειά τους δεν μπορεί να προσδιοριστεί, η μηνιαία αξία πολλαπλασιαζόμενη επί 48.

13. Όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, η βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης είναι, ανάλογα με την περίπτωση, η εξής:

- α) ασφαλιστικές υπηρεσίες: το καταβλητέο ασφάλιστρο και οι άλλοι τρόποι αμοιβής·
- β) τραπεζικές και άλλες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες: οι αμοιβές, οι καταβλητέες προμήθειες, οι τόκοι και οι άλλοι τρόποι αμοιβής·

- γ) συμβάσεις μελετών: οι αμοιβές, οι καταβλητέες προμήθειες και οι άλλοι τρόποι αμοιβής.

14. Όσον αφορά τις συμβάσεις υπηρεσιών στις οποίες δεν αναφέρεται συνολική τιμή, ως βάση υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων λαμβάνεται:

- α) στην περίπτωση συμβάσεων ορισμένου χρόνου και εφόσον η διάρκειά τους είναι ίση ή μικρότερη από 48 μήνες: η συνολική αξία για όλη τη διάρκεια τους·
- β) στην περίπτωση συμβάσεων αορίστου χρόνου ή διάρκειας μεγαλύτερης των 48 μηνών: η μηνιαία αξία πολλαπλασιασμένη επί 48.

Άρθρο 6

Αναθεώρηση των κατώτατων ορίων και του καταλόγου των κεντρικών κρατικών αρχών

1. Ανά διετία, αρχής γενομένης από τις 30 Ιουνίου 2013, η Επιτροπή επαληθεύει αν τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 4 στοιχεία α), β) και γ) αντιστοιχούν στα κατώτατα όρια που προβλέπονται στη συμφωνία περί δημοσίων προμηθειών (ΣΔΠ) του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου και, εάν κρίνεται αναγκαίο, τα αναθεωρεί βάσει του παρόντος άρθρου.

Με τη μέθοδο υπολογισμού που καθορίζεται στη ΣΔΠ, η Επιτροπή υπολογίζει την αξία αυτών των κατώτατων ορίων με βάση τη μέση ημερησία τιμή του ευρώ, εκφραζόμενη σε ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (ΕΤΔ), κατά την εικοσιτετράμηνη χρονική περίοδο η οποία λήγει την 31η Αυγούστου που προηγείται της αναθεώρησης, με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου. Η κατ' αυτόν τον τρόπο αναθεωρημένη αξία των κατώτατων ορίων, εάν χρειαστεί, στρογγυλοποιείται προς τα κάτω κατά προσέγγιση χιλιάδας ευρώ σε σχέση με το ποσό που προκύπτει από τον υπολογισμό αυτόν, προκειμένου να εξασφαλιστεί η τήρηση των ισχυόντων κατώτατων ορίων που προβλέπονται στη ΣΔΠ, εκφραζόμενων σε ΕΤΔ.

2. Όταν προβαίνει στην αναθεώρηση σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η Επιτροπή αναθεωρεί επιπλέον:

- α) το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 13 πρώτο εδάφιο στοιχείο α), ευθυγραμμίζοντάς το με το αναθεωρημένο κατώτατο όριο που εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων·
- β) το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 13 πρώτη παράγραφος στοιχείο β), ευθυγραμμίζοντάς το με το αναθεωρημένο κατώτατο όριο που εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών οι οποίες ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές.

3. Κάθε δύο έτη, αρχής γενομένης από την 1η Ιανουαρίου 2014, η Επιτροπή προσδιορίζει το ύψος, στα εθνικά νομίσματα των κρατών μελών εκτός ευρωζώνης, των κατώτατων ορίων του άρθρου 4 στοιχεία α), β) και γ), αναθεωρημένων σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Ταυτόχρονα, η Επιτροπή προσδιορίζει την αξία, στα εθνικά νομίσματα των κρατών μελών εκτός ευρωζώνης, των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 4 στοιχείο δ).

Σύμφωνα με τη μέθοδο υπολογισμού που καθορίζεται στη ΣΔΠ, ο προσδιορισμός αυτών των αξιών βασίζεται στη μέση ημερήσια τιμή των νομισμάτων αυτών, που αντιστοιχεί στα ισχύοντα κατώτατα όρια, εκφραζόμενη σε ευρώ, κατά την εικοσιτετράμηνη χρονική περίοδο η οποία λήγει την τελευταία ημέρα του Αυγούστου που προηγείται της αναθεώρησης, με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου.

4. Η Επιτροπή προβαίνει στη δημοσίευση των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 αναθεωρημένων κατώτατων ορίων και την αντίστοιχη αξία τους στα εθνικά νομίσματα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3, καθώς και η αξία που καθορίζεται σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3, στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* στην αρχή του μηνός Νοεμβρίου που ακολουθεί την αναθεώρησή τους.

5. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 87, με σκοπό την προσαρμογή της μεθοδολογίας που καθορίζεται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο του παρόντος άρθρου σε οποιαδήποτε αλλαγή της μεθοδολογίας που προβλέπεται στη ΣΔΠ για την αναθεώρηση των κατώτατων ορίων που αναφέρονται στο άρθρο 4 στοιχεία α), β) και γ), καθώς και για τον προσδιορισμό των αντίστοιχων τιμών στα εθνικά νομίσματα των κρατών μελών εκτός της ευρωζώνης, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 87, προκειμένου να αναθεωρεί τα κατώτατα όρια που αναφέρονται στο άρθρο 4 στοιχεία α), β) και γ) σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, και να αναθεωρεί τα κατώτατα όρια που αναφέρονται στο άρθρο 13 πρώτη παράγραφος στοιχεία α) και β), σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

6. Σε περίπτωση που είναι απαραίτητη η αναθεώρηση των κατώτατων ορίων του άρθρου 4 στοιχεία α), β) και γ) και των κατώτατων ορίων του άρθρου 13 πρώτη παράγραφος στοιχεία α) και β) αλλά, λόγω χρονικών περιορισμών, δεν είναι δυνατή η χρήση της διαδικασίας που ορίζεται στο άρθρο 87 και, συνεπώς, συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι επείγουσας ανάγκης, εφαρμόζεται στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 5 δεύτερο εδάφιο του παρόντος άρθρου η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88.

7. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 87 για την τροποποίηση του παραρτήματος I, προκειμένου να ενημερώνει τον κατάλογο αναθετουσών αρχών μετά τις γνωστοποιήσεις των κρατών μελών, όταν οι τροποποιήσεις αυτές αποδεικνύονται απαραίτητες για το σωστό προσδιορισμό των αναθετουσών αρχών.

Τμήμα 3

Εξαιρέσεις

Άρθρο 7

Συμβάσεις στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμούς μελετών οι οποίοι, στο πλαίσιο της οδηγίας 2014/25/ΕΕ, ανατίθενται ή διοργανώνονται από αναθέτουσες αρχές οι οποίες ασκούν μία ή περισσότερες από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 8 έως 14 της εν λόγω οδηγίας και ανατίθενται για τις δραστηριότητες αυτές, ούτε στις δημόσιες συμβάσεις που εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω

οδηγίας δυνάμει των άρθρων 18, 23 και 34 της εν λόγω οδηγίας, ούτε, όταν ανατίθενται από αναθέτουσα αρχή που παρέχει ταχυδρομικές υπηρεσίες κατά την έννοια του άρθρου 13 παράγραφος 2 στοιχείο β) της εν λόγω οδηγίας, σε συμβάσεις που ανατίθενται για τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- α) υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας που συνδέονται με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και παρέχονται εξ ολοκλήρου με ηλεκτρονικά μέσα (περιλαμβανομένης της ασφαλούς διαβίβασης κωδικοποιημένων εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα, της διαχείρισης διευθύνσεων και της διαβίβασης συστημένου ηλεκτρονικού ταχυδρομείου)·
- β) χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, όπως καλύπτονται από την ονοματολογία του CPV με τους αριθμούς αναφοράς από 66100000-1 έως 66720000-3 και στο άρθρο 21 στοιχείο δ), της οδηγίας 2014/25/ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των ταχυδρομικών ενταλμάτων πληρωμής και των ταχυδρομικών μεταφορών πιστώσεων·
- γ) υπηρεσίες φιλοτελισμού· ή
- δ) υπηρεσίες εφοδιαστικής διαχείρισης (υπηρεσίες που συνδυάζουν τη φυσική παράδοση και/ή την εναποθήκευση με άλλα μη ταχυδρομικά καθήκοντα).

Άρθρο 8

Ειδικές εξαιρέσεις στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις και στους διαγωνισμούς μελετών των οποίων κύριο αντικείμενο είναι να επιτραπεί στις αναθέτουσες αρχές η διάθεση ή η εκμετάλλευση δημόσιων δικτύων επικοινωνιών ή η παροχή στο κοινό μιας ή περισσότερων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, οι όροι «δημόσιο δίκτυο επικοινωνιών» και «δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών» έχουν την ίδια σημασία που έχουν στην οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

Άρθρο 9

Δημόσιες συμβάσεις που ανατίθενται και διαγωνισμοί μελετών που διοργανώνονται δυνάμει διεθνών κανόνων

1. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις και τους διαγωνισμούς μελετών που η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να αναθέσει ή να διοργανώσει σύμφωνα με διαδικασίες προμηθειών διαφορετικές από εκείνες της παρούσας οδηγίας και οι οποίες προβλέπονται σε οποιοδήποτε από τα εξής:

- α) νομικό μέσο που δημιουργεί διεθνείς νομικές υποχρεώσεις, όπως διεθνή συμφωνία ή ρύθμιση που συνάπτεται σύμφωνα με τις Συνθήκες μεταξύ κράτους μέλους και μιας ή περισσότερων τρίτων χωρών ή υποδιαρρέσεων τους και καλύπτει έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που προορίζονται για την από κοινού εκτέλεση ή εκμετάλλευση ενός σχεδίου από τα συμβαλλόμενα μέρη τους·
- β) διεθνή οργανισμό.

⁽¹⁾ Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία-πλαίσιο) (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 33).

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή όλα τα νομικά μέσα που προβλέπονται στο στοιχείο α) του πρώτου εδαφίου της παρούσης παραγράφου, η οποία μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής Δημόσιων Προμηθειών που προβλέπεται στο άρθρο 89.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις και τους διαγωνισμούς μελετών που αναθέτει ή διοργανώνει η αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με κανόνες περί προμηθειών που προβλέπονται από διεθνή οργανισμό ή διεθνές χρηματοδοτικό ίδρυμα, εφόσον οι δημόσιες συμβάσεις και οι σχετικοί διαγωνισμοί μελετών χρηματοδοτούνται πλήρως από τον εν λόγω οργανισμό ή ίδρυμα στην περίπτωση δημόσιων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που συγχρηματοδοτούνται ως επί το πλείστον από διεθνή οργανισμό ή διεθνές χρηματοδοτικό ίδρυμα, οι συμβαλλόμενοι συμφωνούν επί των εφαρμοστέων διαδικασιών προμήθειας.

3. Το άρθρο 17 εφαρμόζεται στις συμβάσεις και στους διαγωνισμούς μελέτης που αφορούν θέματα άμυνας και ασφάλειας και ανατίθενται ή διοργανώνονται σύμφωνα με διεθνείς κανόνες. Οι παράγραφοι 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται επί των ανωτέρω συμβάσεων και διαγωνισμών μελέτης.

Άρθρο 10

Ειδικές εξαιρέσεις για συμβάσεις υπηρεσιών

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών για:

- α) την αγορά ή μίσθωση, με οποιουδήποτε χρηματοδοτικού όρους, γης, υφισταμένων κτισμάτων ή άλλων ακινήτων, ή σε σχέση με δικαιώματα επ' αυτών·
- β) την αγορά, την ανάπτυξη, την παραγωγή ή τη συμπαραγωγή υλικού προγραμμάτων που προορίζεται για υπηρεσίες οπτικοακουστικών ή ραδιοφωνικών μέσων τις οποίες αναθέτουν πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών ή ραδιοφωνικών μέσων ή στις συμβάσεις για τον χρόνο μετάδοσης ή την παροχή προγραμμάτων που ανατίθενται σε παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικών ή ραδιοφωνικών μέσων. Για τους σκοπούς του παρόντος σημείου, οι «υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων» και οι «πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων» έχουν την ίδια έννοια με εκείνη του άρθρου 1 παράγραφος 1 στοιχεία α) και δ) της οδηγίας 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾. Το «πρόγραμμα» έχει την ίδια έννοια με εκείνη του άρθρου 1 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας 2010/13/ΕΕ, αλλά περιλαμβάνει επίσης ραδιοφωνικά προγράμματα και υλικό ραδιοφωνικών προγραμμάτων. Επίσης, για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, το «υλικό προγραμμάτων» έχει την ίδια έννοια με το «πρόγραμμα»·
- γ) υπηρεσίες διαίτησας και συμβιβασμού·

δ) οποιαδήποτε από τις κατωτέρω νομικές υπηρεσίες:

i) νομική εκπροσώπηση πελάτη από δικηγόρο κατά την έννοια του άρθρου 1 της οδηγίας 77/249/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽²⁾ σε:

— διαίτησια ή συμβιβασμό που διεξάγεται σε κράτος μέλος, τρίτη χώρα ή ενώπιον διεθνούς οργάνου διαίτησας ή συμβιβασμού, ή

— δικαστικές διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων, δικαιοδοτικών οργάνων ή δημοσίων αρχών κράτους μέλους, τρίτης χώρας ή διεθνών δικαστηρίων, δικαιοδοτικών ή θεσμικών οργάνων,

ii) νομικές συμβουλές για την προετοιμασία οποιασδήποτε από τις διαδικασίες του σημείου i) του παρόντος στοιχείου ή εάν υπάρχει απτή ένδειξη και μεγάλη πιθανότητα το ζήτημα που αφορούν οι συμβουλές να αποτελέσει αντικείμενο τέτοιων διαδικασιών, υπό την προϋπόθεση ότι οι συμβουλές παρέχονται από δικηγόρο, κατά την έννοια του άρθρου 1 της οδηγίας 77/249/ΕΟΚ,

iii) υπηρεσίες πιστοποίησης και εξακρίβωσης της γνησιότητας εγγράφων που πρέπει να παρέχονται από συμβολαιογράφους,

iv) νομικές υπηρεσίες που παρέχονται από εμπιστευματοδόχους (trustees) ή διορισμένους επιτρόπους ή άλλες νομικές υπηρεσίες των οποίων οι πάροχοι διορίζονται από δικαστήριο στο οικείο κράτος μέλος ή διορίζονται βάσει του δικαίου για την εκτέλεση ειδικών καθηκόντων υπό την εποπτεία τέτοιων δικαστηρίων ή δικαιοδοτικών οργάνων,

v) λοιπές νομικές υπηρεσίες, οι οποίες στο σχετικό κράτος μέλος συνδέονται, έστω και περιστασιακά, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας·

ε) χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες σχετικές με την έκδοση, την αγορά, την πώληση ή τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων, κατά την έννοια της οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾, υπηρεσίες κεντρικών τραπεζών και συναλλαγές με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας·

στ) δάνεια, είτε συνδέονται είτε όχι με την έκδοση, την πώληση, την αγορά ή τη μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων·

ζ) συμβάσεις απασχόλησης·

⁽²⁾ Οδηγία 77/249/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1977, περί διευκολύνσεως της πραγματικής ασκήσεως της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών από δικηγόρους (ΕΕ L 78 της 26.3.1977, σ. 17).

⁽³⁾ Οδηγία 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, για την τροποποίηση των οδηγιών 85/611/ΕΟΚ και 93/6/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 2000/12/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 145 της 30.4.2004, σ. 1).

⁽¹⁾ Οδηγία 2010/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 2010, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων) (ΕΕ L 95 της 15.4.2010, σ. 1).

- η) υπηρεσίες πολιτικής άμυνας, πολιτικής προστασίας και πρόληψης κινδύνων που παρέχονται από μη κερδοσκοπικές οργανώσεις ή ενώσεις και καλύπτονται από τους ακόλουθους κωδικούς του CPV: 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 και 85143000-3 πλην των υπηρεσιών ασθενοφόρων για τη διακομιδή ασθενών·
- θ) δημόσιες επιβατικές μεταφορές με σιδηρόδρομο ή μετρό·
- ι) υπηρεσίες πολιτικών εκστρατειών που καλύπτονται από τους κωδικούς του CPV 79341400-0, 92111230-3 και 92111240-6, όταν ανατίθενται από πολιτικό κόμμα στο πλαίσιο προεκλογικής εκστρατείας.

Άρθρο 11

Συμβάσεις υπηρεσιών που ανατίθενται βάσει αποκλειστικού δικαιώματος

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται σε δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που ανατίθενται από αναθέτουσα αρχή σε άλλη αναθέτουσα αρχή ή σε ένωση αναθετουσών αρχών βάσει αποκλειστικού δικαιώματος του οποίου απολαύουν δυνάμει νομοθετικών, κανονιστικών ή δημοσιευμένων διοικητικών διατάξεων συμφώνων προς τη ΣΛΕΕ.

Άρθρο 12

Δημόσιες συμβάσεις μεταξύ οντοτήτων του δημοσίου τομέα

1. Μια δημόσια σύμβαση που ανατίθεται από αναθέτουσα αρχή σε άλλο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, εάν πληρούνται οι κατωτέρω σωρευτικές προϋποθέσεις:

- α) η αναθέτουσα αρχή ασκεί επί του εν λόγω νομικού προσώπου έλεγχο ανάλογο εκείνου που ασκεί επί των δικών της υπηρεσιών·
- β) περισσότερο από το 80 % των δραστηριοτήτων του ελεγχόμενου νομικού προσώπου διεξάγεται κατά την εκτέλεση καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί από την ελέγχουσα αναθέτουσα αρχή ή άλλες νομικές οντότητες που ελέγχει η εν λόγω αναθέτουσα αρχή, και
- γ) δεν υπάρχει άμεση ιδιωτική κεφαλαιακή συμμετοχή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο εξαιρουμένων των μη ελεγχουσών και μη αποκλειουσών μορφών ιδιωτικής κεφαλαιακής συμμετοχής που απαιτούνται από τις εθνικές νομοθετικές διατάξεις, σύμφωνα με τις Συνθήκες και δεν ασκούν αποφασιστική επιρροή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο.

Μια αναθέτουσα αρχή θεωρείται ότι ασκεί έλεγχο επί νομικού προσώπου ανάλογο με τον έλεγχο που ασκεί στις υπηρεσίες της κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου στοιχείο α), όταν ασκεί αποφασιστική επιρροή τόσο στους στρατηγικούς στόχους όσο και στις σημαντικές αποφάσεις του ελεγχόμενου νομικού προσώπου. Ο

έλεγχος μπορεί, επίσης, να ασκείται από άλλο νομικό πρόσωπο που ελέγχεται με τον ίδιο τρόπο από την αναθέτουσα αρχή.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται επίσης σε περίπτωση που ένα ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο το οποίο είναι αναθέτουσα αρχή αναθέτει σύμβαση στην αναθέτουσα αρχή η οποία το ελέγχει ή σε άλλο νομικό πρόσωπο που τελεί υπό τον έλεγχο της ίδιας αναθέτουσας αρχής, εφόσον δεν υπάρχει άμεση ιδιωτική κεφαλαιακή συμμετοχή στο νομικό πρόσωπο στο οποίο ανατίθεται η δημόσια σύμβαση εξαιρουμένων των μη ελεγχουσών και μη αποκλειουσών μορφών ιδιωτικής κεφαλαιακής συμμετοχής που απαιτούνται από την εθνική νομοθεσία, σύμφωνα με τις Συνθήκες και δεν ασκούν αποφασιστική επιρροή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο.

3. Μια αναθέτουσα αρχή που δεν ασκεί έλεγχο κατά την έννοια της παραγράφου 1 σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου μπορεί, εντούτοις, να αναθέσει δημόσια σύμβαση στο εν λόγω νομικό πρόσωπο χωρίς να εφαρμόσει τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

- α) η αναθέτουσα αρχή ασκεί από κοινού με άλλες αναθέτουσες αρχές έλεγχο επί του εν λόγω νομικού προσώπου ανάλογο εκείνου που ασκούν επί των δικών τους υπηρεσιών·
- β) περισσότερο από το 80 % των δραστηριοτήτων του εν λόγω νομικού προσώπου διεξάγεται κατά την εκτέλεση καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί από τις ελέγχουσες αναθέτουσες αρχές ή άλλα νομικά πρόσωπα που ελέγχονται από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές· και
- γ) δεν υπάρχει άμεση ιδιωτική κεφαλαιακή συμμετοχή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο εξαιρουμένων των μη ελεγχουσών και μη αποκλειουσών μορφών ιδιωτικής κεφαλαιακής συμμετοχής που απαιτούνται από τις εθνικές νομοθετικές διατάξεις, σύμφωνα με τις Συνθήκες και δεν ασκούν αποφασιστική επιρροή στο ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου στοιχείο α), οι αναθέτουσες αρχές ασκούν από κοινού έλεγχο επί νομικού προσώπου, εφόσον πληρούνται οι κατωτέρω σωρευτικές προϋποθέσεις:

- i) τα όργανα λήψης αποφάσεων του ελεγχόμενου νομικού προσώπου απαρτίζονται από αντιπροσώπους όλων των αναθετουσών αρχών που συμμετέχουν· ένας αντιπρόσωπος μπορεί να εκπροσωπεί πολλές ή όλες τις συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές·
- ii) οι εν λόγω αναθέτουσες αρχές είναι σε θέση να ασκούν από κοινού αποφασιστική επιρροή στους στρατηγικούς στόχους και τις σημαντικές αποφάσεις του ελεγχόμενου νομικού προσώπου· και
- iii) το ελεγχόμενο νομικό πρόσωπο δεν επιδιώκει συμφέροντα αντίθετα από αυτά των αναθετουσών αρχών που το ελέγχουν.

4. Μια σύμβαση η οποία συνάπτεται αποκλειστικά μεταξύ δύο ή περισσότερων αναθέτουσών αρχών δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, εφόσον πληρούνται όλες οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

- α) η σύμβαση καθιερώνει ή υλοποιεί συνεργασία μεταξύ των συμμετεχουσών αναθέτουσών αρχών η οποία αποσκοπεί να διασφαλίσει ότι οι δημόσιες υπηρεσίες που πρέπει να εκτελούν οι εν λόγω αρχές παρέχονται για την επιδίωξη των κοινών τους στόχων·
- β) η υλοποίηση της συνεργασίας αυτής εξυπηρετεί αποκλειστικά σκοπούς δημοσίου συμφέροντος· και
- γ) οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές εκτελούν στην ανοικτή αγορά λιγότερο από το 20 % των δραστηριοτήτων που αφορά η συνεργασία·

5. Για τον προσδιορισμό του ποσοστού των δραστηριοτήτων που αναφέρεται στο στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1, στο στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 και στο στοιχείο γ) της παραγράφου 4, λαμβάνεται υπόψη ο μέσος συνολικός κύκλος εργασιών ή άλλο ενδεδειγμένο μέτρο βάσει δραστηριοτήτων, όπως το κόστος που βαρύνει το συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο ή αναθέτουσα αρχή όσον αφορά τις υπηρεσίες, τα αγαθά και τα έργα κατά την τριετία που προηγείται της ανάθεσης της σύμβασης.

Αν, λόγω της ημερομηνίας κατά την οποία δημιουργήθηκε ή άρχισε τις δραστηριότητές του το συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο ή αναθέτουσα αρχή, ή λόγω αναδιοργάνωσης των δραστηριοτήτων του, ο κύκλος εργασιών ή άλλο μέτρο βάσει δραστηριοτήτων, όπως το κόστος, δεν διατίθεται για την τελευταία τριετία ή δεν είναι πλέον κατάλληλο, αρκεί να αποδειχθεί ότι η μέτρηση της δραστηριότητας είναι αξιόπιστη, ιδίως μέσω προβολών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Τμήμα 4

Ειδικές περιπτώσεις

Ενότητα 1

Συμβάσεις με υποδιαιρέσεις και υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης

Άρθρο 13

Συμβάσεις που επιδοτούνται από αναθέτουσες αρχές

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στην ανάθεση των κατωτέρω συμβάσεων:

- α) συμβάσεων έργων που επιδοτούνται άμεσα σε ποσοστό άνω του 50 % από τις αναθέτουσες αρχές και των οποίων η εκτιμώμενη αξία, χωρίς ΦΠΑ, ισούται ή υπερβαίνει τα 5 186 000 EUR, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν μια από τις ακόλουθες δραστηριότητες:
  - i) δραστηριότητες πολιτικού μηχανικού που αναφέρονται στο παράρτημα II,

- ii) οικοδομικές εργασίες για νοσοκομεία, εγκαταστάσεις αθλητισμού, αναψυχής και ψυχαγωγίας, σχολικά και πανεπιστημιακά κτίρια και κτίρια διοικητικής χρήσης·

- β) συμβάσεις υπηρεσιών που επιδοτούνται άμεσα σε ποσοστό άνω του 50 % από τις αναθέτουσες αρχές και των οποίων η εκτιμώμενη αξία, χωρίς ΦΠΑ, ισούται ή υπερβαίνει τα 207 000 EUR και οι οποίες συνδέονται με σύμβαση έργων όπως αναφέρεται στο στοιχείο α).

Οι αναθέτουσες αρχές που χορηγούν τις επιδοτήσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και β) μεριμνούν για την τήρηση της παρούσας οδηγίας, όταν δεν αναθέτουν οι ίδιες τις επιδοτούμενες συμβάσεις ή όταν αναθέτουν τη σύμβαση αυτή εξ ονόματος και για λογαριασμό άλλων φορέων.

Άρθρο 14

Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται μόνο σε δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών για υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης καλυπτόμενες από τους κωδικούς CPV 73000000-2 έως 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 και 73430000-5, εφόσον πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα προϊόντα ανήκουν αποκλειστικά στην αναθέτουσα αρχή για ίδια χρήση κατά την άσκηση της δραστηριότητάς της, και
- β) η παροχή της υπηρεσίας μειβεται εξ ολοκλήρου από την αναθέτουσα αρχή.

Ενότητα 2

Προμήθειες που αφορούν την άμυνα ή την ασφάλεια

Άρθρο 15

Άμυνα και ασφάλεια

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στην ανάθεση δημόσιων συμβάσεων και σε διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, εξαιρουμένων των κατωτέρω συμβάσεων:

- α) συμβάσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2009/81/EK·
- β) συμβάσεων στις οποίες δεν εφαρμόζεται η οδηγία 2009/81/EK, σύμφωνα με τα άρθρα 8, 12 και 13 της εν λόγω οδηγίας.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις και τους διαγωνισμούς μελετών που δεν εξαιρούνται διαφορετικά σύμφωνα με την παράγραφο 1, στο μέτρο που η προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας κράτους μέλους δεν μπορεί να διασφαλιστεί με λιγότερο δραστικά μέτρα, όπως, επιβάλλοντας απαιτήσεις για την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών που η αναθέτουσα αρχή καθιστά διαθέσιμες σε διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

Επίσης, και σύμφωνα με το άρθρο 346 παράγραφος 1 στοιχείο α) της ΣΛΕΕ, η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις και στους διαγωνισμούς μελέτης που δεν εξαιρούνται διαφορετικά σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, στο μέτρο που η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα υποχρέωνε ένα κράτος μέλος να παράσχει πληροφορίες τη δημοσιοποίηση των οποίων θεωρεί αντίθετη με τα ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας του.

3. Όταν η προμήθεια και η εκτέλεση της δημόσιας σύμβασης ή του διαγωνισμού μελέτης κηρύσσεται απόρρητη ή πρέπει να συνοδεύεται από ειδικά μέτρα ασφαλείας σύμφωνα με τις νομικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που ισχύουν σε ένα κράτος μέλος, η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται, υπό την προϋπόθεση ότι το κράτος μέλος κρίνει ότι τα εν λόγω ουσιώδη συμφέροντα δεν μπορούν να διασφαλιστούν με λιγότερο δραστικά μέτρα, όπως αυτά που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2.

Άρθρο 16

Μεικτές προμήθειες που αφορούν την άμυνα ή την ασφάλεια

1. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στις μεικτές συμβάσεις που έχουν αντικείμενο προμήθεια ή οποία καλύπτεται από την παρούσα οδηγία καθώς και προμήθεια ή οποία καλύπτεται από το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ ή την οδηγία 2009/81/EK.

2. Όταν τα διάφορα τμήματα μιας συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης μπορούν να χωριστούν αντικειμενικά, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιλέγουν να αναθέσουν χωριστές συμβάσεις για τα ξεχωριστά τμήματα ή να αναθέσουν ενιαία σύμβαση.

Όταν οι αναθέτουσες αρχές επιλέγουν να αναθέσουν χωριστές συμβάσεις για χωριστά τμήματα, η απόφαση για το ποιο νομικό καθεστώς εφαρμόζεται σε καθεμιά από τις χωριστές αυτές συμβάσεις λαμβάνεται βάσει των χαρακτηριστικών εκάστου τμήματος.

Όταν οι αναθέτουσες αρχές επιλέγουν να αναθέσουν ενιαία σύμβαση, ισχύουν τα ακόλουθα κριτήρια για τον καθορισμό του εφαρμοστέου νομικού καθεστώτος:

- α) όταν τμήμα μιας συγκεκριμένης σύμβασης καλύπτεται από το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ, η σύμβαση μπορεί να ανατίθεται χωρίς εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση ενιαίας σύμβασης βασίζεται σε αντικειμενικούς λόγους·
- β) όταν τμήμα μιας συγκεκριμένης σύμβασης καλύπτεται από την οδηγία 2009/81/EK, η σύμβαση μπορεί να ανατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 2009/81/EK, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση ενιαίας σύμβασης βασίζεται σε αντικειμενικούς λόγους. Το παρόν εδάφιο δεν επηρεάζει τα κατώτατα όρια και τις εξαιρέσεις τις οποίες προβλέπει η οδηγία 2009/81/EK.

Η απόφαση ανάθεσης ενιαίας σύμβασης δεν μπορεί, ωστόσο, να λαμβάνεται με σκοπό την εξαίρεση των συμβάσεων από την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας ή της οδηγίας 2009/81/EK.

3. Το στοιχείο α) του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 εφαρμόζεται στις μεικτές συμβάσεις για τις οποίες θα μπορούσαν άλλως να ισχύουν τα στοιχεία α) και β) του προαναφερθέντος εδαφίου.

4. Όταν τα διάφορα τμήματα μιας συγκεκριμένης σύμβασης δεν μπορούν να χωριστούν αντικειμενικά, η σύμβαση μπορεί να ανατίθεται χωρίς να εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία, όταν περιλαμβάνει στοιχεία στα οποία εφαρμόζεται το άρθρο 346 της ΣΛΕΕ· διαφορετικά, μπορεί να ανατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 2009/81/EK.

Άρθρο 17

Δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμοί μελέτης που αφορούν την άμυνα ή την ασφάλεια και ανατίθενται ή διοργανώνονται σύμφωνα με διεθνείς κανόνες

1. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις και τους διαγωνισμούς μελετών που αφορούν την άμυνα και την ασφάλεια και που η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να αναθέσει ή να διοργανώσει σύμφωνα με διαδικασίες προμήθειας διαφορετικές από εκείνες της παρούσας οδηγίας και οι οποίες προβλέπονται σε οποιοδήποτε από τα εξής:

α) διεθνή συμφωνία ή ρύθμιση που συνάπτεται σύμφωνα με τις Συνθήκες μεταξύ κράτους μέλους και μιας ή περισσότερων τρίτων χωρών ή περιφερειών τους και καλύπτουν έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που προορίζονται για την από κοινού εκτέλεση ή εκμετάλλευση ενός σχεδίου από τα συμβαλλόμενα μέρη τους·

β) διεθνείς συμφωνίες ή ρυθμίσεις που έχουν συναφθεί για τη στάθμευση στρατευμάτων και αφορούν επιχειρήσεις κράτους μέλους ή τρίτης χώρας·

γ) διεθνή οργανισμό.

Όλες οι συμφωνίες ή οι ρυθμίσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α) της παρούσας παραγράφου κοινοποιούνται στην Επιτροπή, η οποία μπορεί να ζητήσει τη γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής Δημόσιων Προμηθειών που αναφέρεται στο άρθρο 89.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις και τους διαγωνισμούς μελετών που αφορούν την άμυνα ή την ασφάλεια και ανατίθενται από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με κανόνες περί προμηθειών οι οποίοι προβλέπονται από διεθνή οργανισμό ή διεθνές χρηματοδοτικό ίδρυμα, εφόσον οι σχετικές δημόσιες συμβάσεις και διαγωνισμοί μελετών χρηματοδοτούνται πλήρως από τον εν λόγω οργανισμό ή ίδρυμα. Στην περίπτωση δημόσιων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που συγχρηματοδοτούνται ως επί το πλείστον από διεθνή οργανισμό ή διεθνές χρηματοδοτικό ίδρυμα, οι συμβαλλόμενοι συμφωνούν επί των εφαρμοστέων διαδικασιών προμήθειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Γενικοί κανόνες

Άρθρο 18

Αρχές εφαρμοζόμενες στις προμήθειες

1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφανή και αναλογικό τρόπο.

Ο σχεδιασμός των προμηθειών δεν γίνεται με σκοπό τον αποκλεισμό της από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας ή τον τεχνητό περιορισμό του διαγωνισμού. Ο διαγωνισμός θεωρείται ότι περιορίζεται τεχνητά όταν οι προμήθειες έχουν σχεδιαστεί με σκοπό την αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι, κατά την εκτέλεση των δημόσιων συμβάσεων, οι οικονομικοί φορείς τηρούν τις ισχύουσες υποχρεώσεις στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, που έχουν θεσπισθεί με το ενωσιακό δίκαιο, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα Χ.

Άρθρο 19

Οικονομικοί φορείς

1. Οι οικονομικοί φορείς οι οποίοι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι, έχουν δικαίωμα να παρέχουν τη συγκεκριμένη υπηρεσία δεν απορρίπτονται με μοναδική αιτιολογία το γεγονός ότι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο πραγματοποιείται η ανάθεση της σύμβασης, θα έπρεπε να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα.

Ωστόσο, στην περίπτωση των δημόσιων συμβάσεων υπηρεσιών και έργων, καθώς και των δημόσιων συμβάσεων αγαθών που καλύπτουν, επιπλέον, εργασίες ή υπηρεσίες τοποθέτησης και εγκατάστασης, είναι δυνατόν να απαιτείται από τα νομικά πρόσωπα να αναφέρουν, στην προσφορά ή στην αίτηση συμμετοχής τους, τα ονόματα και τα επαγγελματικά προσόντα των μελών του προσωπικού που επιφορτίζονται με την εκτέλεση της συγκεκριμένης σύμβασης.

2. Στις διαδικασίες προμήθειας μπορούν να συμμετέχουν όμιλοι οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών ενώσεων. Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν από τους εν λόγω όμιλους να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή για την υποβολή προσφοράς ή την αίτηση συμμετοχής.

Όταν κρίνεται αναγκαίο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διευκρινίζουν στα έγγραφα προμηθειών τον τρόπο με τον οποίο οι όμιλοι οικονομικών φορέων θα πληρούν τις προϋποθέσεις όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια ή την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα κατά το άρθρο 58, εφόσον αυτό έχει αντικειμενική και αναλογική βάση. Τα κράτη μέλη μπορούν να θέσουν τυποποιημένους όρους όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι όμιλοι οικονομικών φορέων θα ικανοποιούν την απαίτηση αυτή.

Οι όροι εκτέλεσης της σύμβασης από τους όμιλους οικονομικών φορέων, οι οποίοι είναι διαφορετικοί από εκείνους που επιβάλλονται σε μεμονωμένους συμμετέχοντες, δικαιολογούνται επίσης από αντικειμενικούς λόγους και είναι αναλογικοί.

3. Παρά την παράγραφο 2, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτήσουν από τους όμιλους οικονομικών φορέων να περιβληθούν συγκεκριμένη νομική μορφή αφού τους ανατεθεί η σύμβαση, στο μέτρο που η σχετική μεταβολή είναι αναγκαία για την ικανοποιητική εκτέλεση της σύμβασης.

Άρθρο 20

Συμβάσεις ανατιθέμενες κατ' αποκλειστικότητα

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασίες δημόσιων προμηθειών

σε προστατευόμενα εργαστήρια και οικονομικούς φορείς που έχουν ως κύριο σκοπό την κοινωνική και επαγγελματική ένταξη προσώπων με αναπηρία ή μειονεκτούντων προσώπων ή να προβλέπουν την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευόμενης απασχόλησης, εφόσον περισσότεροι από τουλάχιστον 30 % των εργαζομένων στα εργαστήρια, τους οικονομικούς φορείς ή τα προγράμματα αυτά είναι εργαζόμενοι με αναπηρία ή μειονεκτούντες εργαζόμενοι.

2. Η προκήρυξη του διαγωνισμού παραπέμπει στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 21

Εμπιστευτικότητα

1. Εκτός αν προβλέπεται άλλως στην παρούσα οδηγία ή στο εθνικό δίκαιο στο οποίο υπόκειται η αναθέτουσα αρχή, ιδίως στη νομοθεσία όσον αφορά την πρόσβαση στην ενημέρωση, και με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων σχετικά με τη δημοσιοποίηση των συναπτόμενων συμβάσεων και την ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων, κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 50 και 55, η αναθέτουσα αρχή δεν αποκαλύπτει πληροφορίες που της έχουν διαβιβάσει οικονομικοί φορείς και τις οποίες έχουν χαρακτηρίσει ως εμπιστευτικές, συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, των τεχνικών ή εμπορικών απορρήτων και των εμπιστευτικών πτυχών των προσφορών.

2. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις στους οικονομικούς φορείς, με σκοπό την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών τις οποίες παρέχουν οι αναθέτουσες αρχές καθ' όλη τη διαδικασία της προμήθειας.

Άρθρο 22

Κανόνες που εφαρμόζονται στις επικοινωνίες

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι όλες οι επικοινωνίες καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών δυνάμει της παρούσας οδηγίας, ιδιαίτερα η ηλεκτρονική υποβολή, εκτελούνται με ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου. Τα εργαλεία και οι συσκευές που χρησιμοποιούνται για τις επικοινωνίες με ηλεκτρονικά μέσα, καθώς και τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους, δεν δημιουργούν διακρίσεις, είναι γενικώς προσιτά και συμβατά με τις γενικά χρησιμοποιούμενες ΤΠΕ, και δεν περιορίζουν την πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία της προμήθειας.

Παρά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο, οι αναθέτουσες αρχές δεν υποχρεούνται να απαιτούν τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας κατά τη διαδικασία υποβολής στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- λόγω του ειδικού χαρακτήρα της προμήθειας, η χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας θα απαιτούσε συγκεκριμένα εργαλεία, συσκευές ή μορφότυπους αρχείων που δεν διατίθενται γενικά ή δεν υποστηρίζονται από γενικά διαθέσιμες εφαρμογές·
- οι εφαρμογές που υποστηρίζουν μορφότυπους αρχείων κατάλληλους για την περιγραφή των προσφορών χρησιμοποιούν μορφότυπους αρχείων που δεν μπορούν να υποστούν επεξεργασία από οποιαδήποτε άλλη ανοιχτή ή γενικά διαθέσιμη εφαρμογή ή υπόκεινται σε σύστημα αποκλειστικών αδειών εκμετάλλευσης και δεν μπορούν να διατεθούν για μεταφόρτωση ή εξ αποστάσεως χρήση από την αναθέτουσα αρχή·

γ) η χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας θα απαιτούσε ειδικό γραφειακό εξοπλισμό ο οποίος δεν διατίθεται γενικά στις αναθέτουσες αρχές·

δ) τα έγγραφα της προμήθειας απαιτούν την υποβολή υλικών ή υπό κλίμακα προπλασμάτων τα οποία δεν είναι δυνατόν να διαβιβασθούν με ηλεκτρονικά μέσα.

Όσον αφορά τις επικοινωνίες για τις οποίες δεν χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, η επικοινωνία γίνεται με το ταχυδρομείο ή με άλλο κατάλληλο μέσο ή με συνδυασμό ταχυδρομικών ή άλλων καταλλήλων μέσων και ηλεκτρονικών μέσων.

Παρά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, οι αναθέτουσες αρχές δεν υποχρεούνται να απαιτούν τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας κατά τη διαδικασία υποβολής, στο μέτρο που απαιτείται η χρήση άλλων μέσων επικοινωνίας πλην των ηλεκτρονικών, είτε λόγω παραβίασης της ασφάλειας των εν λόγω ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας είτε για την προστασία του ιδιαίτερου ευαίσθητου χαρακτήρα των πληροφοριών που απαιτεί ένα τόσο υψηλό επίπεδο προστασίας το οποίο δεν μπορεί να εξασφαλισθεί κατάλληλα με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και συσκευών που διατίθενται γενικά σε οικονομικούς φορείς ή μπορούν να διατεθούν σε αυτούς με εναλλακτικά μέσα πρόσβασης, κατά την έννοια της παραγράφου 5.

Εναπόκειται στις αναθέτουσες αρχές που απαιτούν, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου ο, άλλα μέσα επικοινωνίας πλην των ηλεκτρονικών για τη διαδικασία υποβολής, να αναφέρουν στη χωριστή έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 84 τους σχετικούς λόγους. Εφόσον συντρέχει περίπτωση, οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν στη χωριστή έκθεση τους λόγους για τους οποίους κρίνεται απαραίτητη η χρήση άλλων μέσων επικοινωνίας πλην των ηλεκτρονικών κατ' εφαρμογή του τετάρτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, μπορεί να χρησιμοποιείται προφορική επικοινωνία σε σχέση με άλλες ανακοινώσεις πλην των βασικών στοιχείων της διαδικασίας της προμήθειας, υπό τον όρο ότι το περιεχόμενο της προφορικής επικοινωνίας τεκμηριώνεται επαρκώς. Προς τούτο, τα ουσιαστικά στοιχεία της διαδικασίας προμηθειών περιλαμβάνουν τα έγγραφα της προμήθειας, τις αιτήσεις συμμετοχής, τις επιβεβαιώσεις ενδιαφέροντος και τις προσφορές. Ειδικότερα, οι προφορικές επικοινωνίες με τους προσφέροντες οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο περιεχόμενο και την αξιολόγηση των προσφορών τεκμηριώνονται επαρκώς και με τα ενδεδειγμένα μέσα, όπως με γραπτές ή ηχητικές καταγραφές ή συνόψεις των βασικών στοιχείων της επικοινωνίας.

3. Σε κάθε επικοινωνία, ανταλλαγή και αποθήκευση πληροφοριών, οι αναθέτουσες αρχές μεριμνούν για τη διαφύλαξη της ακεραιότητας των δεδομένων και του απορρήτου των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής. Εξετάζουν το περιεχόμενο των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής μόνο μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής τους.

4. Όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις έργων και τους διαγωνισμούς μελετών, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν τη χρήση συγκεκριμένων ηλεκτρονικών μέσων, όπως ηλεκτρονικών εργαλείων μοντελοποίησης κτηριοδομικών πληροφοριών ή παρόμοιων μέσων. Σε τέτοιες περιπτώσεις οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν εναλλακτικά μέσα πρόσβασης, σύμφωνα με την παράγραφο 5, έως ότου τα εργαλεία αυτά να διατεθούν γενικά κατά την έννοια της δεύτερης πρότασης του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1.

5. Εάν είναι απαραίτητο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τη χρήση εργαλείων και συσκευών που δεν διατίθενται γενικώς, υπό την προϋπόθεση ότι οι προσφέρουν εναλλακτικά μέσα πρόσβασης.

Οι αναθέτουσες αρχές θεωρείται ότι προσφέρουν κατάλληλα εναλλακτικά μέσα πρόσβασης σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:

α) όταν προσφέρουν ελεύθερη, άμεση, πλήρη και δωρεάν πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στα εν λόγω εργαλεία και συσκευές από την ημερομηνία δημοσίευσης της γνωστοποίησης σύμφωνα με το παράρτημα VIII ή από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος· το κείμενο της γνωστοποίησης ή η πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος διευκρινίζει τη διαδικτυακή διεύθυνση εκ της οποίας διατίθενται τα εργαλεία και οι συσκευές αυτές·

β) όταν διασφαλίζουν ότι οι προσφέροντες που δεν έχουν πρόσβαση στα εν λόγω εργαλεία και συσκευές ή δεν έχουν τη δυνατότητα να τα αποκτήσουν εντός των σχετικών προθεσμιών, εφόσον για την αδυναμία πρόσβασης δεν ευθύνεται ο ίδιος ο προσφέρων, μπορούν να έχουν πρόσβαση στη διαδικασία της προμήθειας χρησιμοποιώντας προσωρινά αδειοπλάσια διαθέσιμα δωρεάν στο διαδίκτυο· ή

γ) όταν υποστηρίζουν έναν εναλλακτικό δίαυλο για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών.

6. Επιπλέον των απαιτήσεων του παραρτήματος IV, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες στα εργαλεία και τις συσκευές για την ηλεκτρονική διαβίβαση και παραλαβή προσφορών, καθώς και για την ηλεκτρονική παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής:

α) είναι διαθέσιμες στους ενδιαφερομένους οι πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές για την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένης της κρυπτογράφησης και της χρονοσήμανσης·

β) τα κράτη μέλη ή οι αναθέτουσες αρχές, ενεργώντας εντός του συνολικού πλαισίου που έχει θέσει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, προσδιορίζουν το επίπεδο ασφαλείας που απαιτείται για τα ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας στα διάφορα στάδια της συγκεκριμένης διαδικασίας προμήθειας· το επίπεδο αυτό είναι ανάλογο προς τους κινδύνους·

γ) στις περιπτώσεις όπου τα κράτη μέλη ή οι αναθέτουσες αρχές, ενεργώντας εντός του συνολικού πλαισίου που έχει θέσει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, συμπεραίνουν ότι το επίπεδο των κινδύνων, αξιολογούμενο σύμφωνα με το στοιχείο β) της παρούσης παραγράφου, είναι τέτοιο ώστε να απαιτούνται προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές, όπως ορίζονται στην οδηγία 1999/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, οι αναθέτουσες αρχές αποδέχονται τις προηγμένες ηλεκτρονικές υπογραφές που υποστηρίζονται από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, λαμβάνοντας υπόψη αν τα πιστοποιητικά χορηγούνται από έναν πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης ο οποίος περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης που προβλέπεται στην απόφαση 2009/767/ΕΚ της Επιτροπής⁽²⁾, ανεξάρτητα από το αν έχουν δημιουργηθεί με ή χωρίς ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφών, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i) οι αναθέτουσες αρχές πρέπει να καθορίζουν τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών, βάσει των μορφοτύπων που έχουν θεσπιστεί με την απόφαση 2011/130/ΕΕ της Επιτροπής⁽³⁾, και να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστούν τεχνικά τους εν λόγω μορφοτύπους· όταν χρησιμοποιείται διαφορετικός μορφότυπος ηλεκτρονικής υπογραφής, η ηλεκτρονική υπογραφή ή ο φορέας του ηλεκτρονικού εγγράφου περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες δυνατότητες επικύρωσης, υπό την ευθύνη του κράτους μέλους. Οι δυνατότητες επικύρωσης επιτρέπουν στην αναθέτουσα αρχή να επικυρώνει, με επιγραμμικά μέσα, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για μη φυσικούς ομιλητές, την ηλεκτρονική υπογραφή που έχει παραληφθεί, ως προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, υποστηρίξιμη από αναγνωρισμένο πιστοποιητικό.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τις πληροφορίες σχετικά με τον πάροχο των υπηρεσιών επικύρωσης στην Επιτροπή, η οποία διαθέτει στο κοινό διά του διαδικτύου τις πληροφορίες που έχει λάβει,

- ii) σε περίπτωση προσφορών που υπογράφονται με την υποστήριξη αναγνωρισμένου πιστοποιητικού που περιλαμβάνεται στον κατάλογο εμπιστευσης, η αναθέτουσες αρχές δεν πρέπει να εφαρμόζουν πρόσθετες απαιτήσεις που ενδέχεται να εμποδίσουν τη χρήση των εν λόγω υπογραφών από τους προσφέροντες.

Για τα έγγραφα που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο διαδικασίας προμήθειας και υπογράφονται από αρμόδια αρχή κράτους μέλους ή άλλο φορέα έκδοσης, η αρμόδια αρχή ή φορέας έκδοσης μπορεί να καθορίζει τον απαιτούμενο μορφότυπο προηγμένων υπογραφών σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 2 της απόφασης 2011/130/ΕΕ. Λαμβάνει τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε να είναι σε θέση να επεξεργαστεί τεχνικά τους μορφοτύπους αυτούς, συμπεριλαμβάνοντας στο σχετικό έγγραφο τις πληροφορίες που

⁽¹⁾ Οδηγία 1999/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές (ΕΕ L 13 της 19.1.2000, σ. 12).

⁽²⁾ Απόφαση της Επιτροπής, της 16ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη θέσπιση μέτρων που διευκολύνουν τη χρήση διαδικασιών με ηλεκτρονικά μέσα μέσω των «ενιαίων κέντρων εξυπηρέτησης» βάσει της οδηγίας 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 274 της 20.10.2009, σ. 36).

⁽³⁾ Απόφαση της Επιτροπής, της 25ης Φεβρουαρίου 2011, περί καθιέρωσης ελάχιστων απαιτήσεων για τη διασυνοριακή επεξεργασία εγγράφων τα οποία έχουν υπογραφεί ηλεκτρονικά από αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με την οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 53 της 26.2.2011, σ. 66).

απαιτούνται για την επεξεργασία της υπογραφής. Τα έγγραφα αυτά περιλαμβάνουν στην ηλεκτρονική υπογραφή ή στον φορέα του ηλεκτρονικού εγγράφου πληροφορίες σχετικά με τις υφιστάμενες δυνατότητες επικύρωσης που επιτρέπουν την επικύρωση της παραλαμβανόμενης ηλεκτρονικής υπογραφής με επιγραμμικά μέσα, δωρεάν και κατά τρόπο κατανοητό για τους μη φυσικούς ομιλητές.

7. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 87, με σκοπό την τροποποίηση των τεχνικών λεπτομερειών και χαρακτηριστικών που καθορίζονται στο παράρτημα IV λόγω τεχνολογικών εξελίξεων.

Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 87, με σκοπό την τροποποίηση του καταλόγου των στοιχείων α) έως δ) του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, όταν οι τεχνολογικές εξελίξεις έχουν καταστήσει ακατάλληλες τις συνεχείς εξαιρέσεις από τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας ή, κατ' εξαίρεση, όταν πρέπει να προβλεφθούν νέες εξαιρέσεις λόγω τεχνολογικών εξελίξεων.

Προκειμένου να διασφαλίσει τη διαλειτουργικότητα των τεχνικών μορφοτύπων, καθώς και των προτύπων διαδικασιών και αποστολής μηνυμάτων, ιδίως σε διασυνοριακό πλαίσιο, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 87, για να θεσπίσει την υποχρεωτική χρήση συγκεκριμένων τεχνικών προτύπων, ιδίως όσον αφορά τη χρήση ηλεκτρονικής υποβολής, ηλεκτρονικών καταλόγων και μέσων ηλεκτρονικής πιστοποίησης, μόνον εφόσον τα τεχνικά πρότυπα έχουν εξεταστεί ενδελεχώς και έχουν αποδείξει τη χρησιμότητά τους στην πράξη. Πριν να καταστήσει υποχρεωτική τη χρήση οποιουδήποτε τεχνικού προτύπου, η Επιτροπή μελετά επίσης προσεκτικά το κόστος που αυτό θα επιφέρει, ιδίως σε ό,τι αφορά τις προσαρμογές υφιστάμενων λύσεων ηλεκτρονικών προμηθειών, περιλαμβανομένων των υποδομών, των διαδικασιών και του λογισμικού.

Άρθρο 23

Ονοματολογίες

1. Οποιοσδήποτε αναφορές σε ονοματολογίες στο πλαίσιο δημόσιων προμηθειών γίνονται με τη χρήση του «Κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV)», όπως εγκρίθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2195/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

2. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 87, με σκοπό την προσαρμογή των κωδικών CPV που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία, όποτε πρέπει να αποτυπωθούν στην παρούσα οδηγία αλλαγές στην ονοματολογία του CPV που δεν συνεπάγονται τροποποίηση του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 24

Συγκρούσεις συμφερόντων

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική πρόληψη, τον εντοπισμό και την επανόρθωση συγκρούσεων συμφερόντων που προκύπτουν κατά τη διεξαγωγή διαδικασιών προμήθειας, ούτως ώστε να αποφεύγονται τυχόν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων.

Η έννοια της σύγκρουσης συμφερόντων καλύπτει τουλάχιστον οποιαδήποτε κατάσταση κατά την οποία μέλη του προσωπικού της αναθέτουσας αρχής ή παρόχου υπηρεσιών προμηθειών ενεργούντος εξ ονόματος της αναθέτουσας αρχής τα οποία συμμετέχουν στη διεξαγωγή της διαδικασίας προμήθειας ή μπορούν να επηρεάσουν την έκβασή της έχουν, άμεσα ή έμμεσα, χρηματοοικονομικό, οικονομικό ή άλλο προσωπικό συμφέρον που θα μπορούσε να εκληφθεί ως στοιχείο που θίγει την αμεροληψία και την ανεξαρτησία τους στο πλαίσιο της διαδικασίας προμήθειας.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Διαδικασίες

Άρθρο 25

Προϋποθέσεις που σχετίζονται με τη ΣΔΠ και άλλες διεθνείς συμφωνίες

Στον βαθμό που καλύπτονται από τα παραρτήματα 1, 2, 4 και 5 και τις γενικές σημειώσεις του σχετικού με την Ευρωπαϊκή Ένωση προσαρτήματος I της ΣΔΠ καθώς και από τις λοιπές διεθνείς συμφωνίες από τις οποίες δεσμεύεται η Ένωση, οι αναθέτουσες αρχές επιφυλάσσουν για τα έργα, τα αγαθά, τις υπηρεσίες και τους οικονομικούς φορείς των χωρών που έχουν υπογράψει τις εν λόγω συμφωνίες μεταχείριση εξίσου ευνοϊκή με αυτήν που επιφυλάσσουν για τα έργα, τα αγαθά, τις υπηρεσίες και τους οικονομικούς φορείς της Ένωσης.

Άρθρο 26

Επιλογή των διαδικασιών

1. Κατά την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεών τους, οι αναθέτουσες αρχές εφαρμόζουν τις εθνικές διαδικασίες, προσαρμοσμένες κατά τρόπο ώστε να είναι σύμφωνες με την παρούσα οδηγία, εφόσον, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 32, έχει δημοσιευθεί προκήρυξη διαγωνισμού σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

2. Τα κράτη μέλη ορίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να εφαρμόζουν ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες, όπως ρυθμίζονται στην παρούσα οδηγία.

3. Τα κράτη μέλη ορίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να εφαρμόζουν συμπράξεις καινοτομίας, όπως ρυθμίζονται στην παρούσα οδηγία.

4. Τα κράτη μέλη ορίζουν επίσης ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση ή ανταγωνιστικό διάλογο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όσον αφορά έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που πληρούν ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα κριτήρια:

i) σε περίπτωση που οι ανάγκες της αναθέτουσας αρχής δεν είναι δυνατόν να ικανοποιηθούν χωρίς προσαρμογή των άμεσα διαθέσιμων λύσεων,

ii) περιλαμβάνουν σχεδιασμό ή καινοτόμες λύσεις,

iii) η σύμβαση δεν είναι δυνατόν να ανατεθεί χωρίς προηγούμενες διαπραγματεύσεις λόγω ειδικών περιστάσεων που σχετι-

ζονται με τη φύση, την πολυπλοκότητα ή τη νομική ή χρηματοοικονομική οργάνωση ή λόγω των κινδύνων που συνδέονται με αυτά,

iv) οι τεχνικές προδιαγραφές δεν είναι δυνατόν να καθοριστούν με επαρκή ακρίβεια από την αναθέτουσα αρχή με αναφορά σε πρότυπο, ευρωπαϊκή τεχνική αξιολόγηση, κοινή τεχνική προδιαγραφή ή τεχνικό πλαίσιο αναφοράς κατά την έννοια των σημείων 2 έως 5 του παραρτήματος VII.

β) όσον αφορά έργα, αγαθά ή υπηρεσίες για τα οποία, έπειτα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υποβάλλονται μόνο αντικανονικές ή απαράδεκτες προσφορές. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτείται να δημοσιεύουν γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης εάν στη διαδικασία περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες που πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 57 έως 64 και, κατά την προηγούμενη ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, υπέβαλαν προσφορές σύμφωνες προς τις τυπικές απαιτήσεις της διαδικασίας προμήθειας, και μόνον αυτούς.

Συγκεκριμένα, οι προσφορές που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των εγγράφων της προμήθειας, παρελήφθησαν καθυστερημένα, όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία αθέμιτης πρακτικής ή διαφθοράς ή κρίνονται από την αναθέτουσα αρχή αφύσικα χαμηλές, θεωρούνται αντικανονικές. Συγκεκριμένα, οι προσφορές που υποβάλλονται από προσφέροντες οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και προσφέροντες των οποίων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, όπως καθορίστηκε και τεκμηριώθηκε πριν από τη δρομολόγηση της διαδικασίας προμήθειας, θεωρούνται απαράδεκτες.

5. Ο διαγωνισμός προκηρύσσεται μέσω γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης κατ' εφαρμογή του άρθρου 49.

Όταν η σύμβαση ανατίθεται με κλειστή διαδικασία ή ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, τα κράτη μέλη μπορούν, παρά τα προβλεπόμενα στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, να ορίζουν ότι μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές ή ειδικές κατηγορίες τους μπορούν να προκηρύσσουν διαγωνισμό μέσω προκαταρκτικής γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 2.

Όταν ο διαγωνισμός προκηρύσσεται μέσω προκαταρκτικής γνωστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 2, οι οικονομικοί φορείς που έχουν εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους μετά τη δημοσίευση της προκαταρκτικής γνωστοποίησης προσκαλούνται στη συνέχεια να επιβεβαιώσουν το ενδιαφέρον τους γραπτώς, μέσω «πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος», σύμφωνα με το άρθρο 54.

6. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που αναφέρονται ρητά στο άρθρο 32, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να εφαρμόζουν διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση ή διαγωνισμό. Τα κράτη μέλη δεν επιτρέπουν να χρησιμοποιείται η διαδικασία αυτή σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση από εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 32.

Άρθρο 27

Ανοικτή διαδικασία

1. Στις ανοικτές διαδικασίες, μπορεί να υποβάλλει προσφορά στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών είναι 35 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης προκήρυξης σύμβασης.

Η προσφορά συνοδεύεται από τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή.

2. Στις περιπτώσεις όπου οι αναθέτουσες αρχές έχουν δημοσιεύσει προκαταρκτική γνωστοποίηση που δεν χρησιμοποιήθηκε η ίδια ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο του παρόντος άρθρου, μπορεί να περιορίζεται σε 15 ημέρες, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η προκαταρκτική γνωστοποίηση περιελάμβανε όλες τις πληροφορίες που οφείλει να περιλαμβάνει η γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης σύμφωνα με το παράρτημα V μέρος Β τμήμα Ι, εφόσον οι πληροφορίες αυτές ήταν διαθέσιμες κατά τη στιγμή της δημοσίευσης της προκαταρκτικής γνωστοποίησης·

β) η προκαταρκτική γνωστοποίηση απεστάλη προς δημοσίευση εντός διαστήματος 35 ημερών έως 12 μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης προκήρυξης της σύμβασης.

3. Σε περίπτωση που επείγουσα κατάσταση, δρόντως αιτιολογημένη από τις αναθέτουσες αρχές, καθιστά αδύνατη την τήρηση της ελάχιστης προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ελάχιστη προθεσμία που δεν είναι μικρότερη των 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης προκήρυξης της σύμβασης.

4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συντομεύει κατά πέντε ημέρες την προθεσμία παραλαβής των προσφορών που ορίζεται στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο του παρόντος άρθρου όταν αποδέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο και παράγραφοι 5 και 6.

Άρθρο 28

Κλειστή διαδικασία

1. Στις κλειστές διαδικασίες, μπορεί να υποβάλλει αίτηση συμμετοχής στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού που περιλαμβάνει τις πληροφορίες που ορίζονται στο παράρτημα V μέρος Β ή Γ κατά περίπτωση οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας, παρέχοντας τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής είναι 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης προκήρυξης της σύμβασης ή, εάν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού χρησιμοποιείται η προκαταρκτική γνωστοποίηση, από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος.

2. Προσφορά μπορούν να υποβάλλουν μόνο οι οικονομικοί φορείς που προσκαλούνται από την αναθέτουσα αρχή κατόπιν της αξιολόγησης των πληροφοριών που έχουν παρασχεθεί. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό κατάλληλων υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 65.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών είναι 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

3. Στις περιπτώσεις όπου οι αναθέτουσες αρχές έχουν δημοσιεύσει προκαταρκτική γνωστοποίηση που δεν χρησιμοποιείται η ίδια ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο του παρόντος άρθρου μπορεί να περιορίζεται σε 10 ημέρες, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η προκαταρκτική γνωστοποίηση περιελάμβανε όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται σύμφωνα με το παράρτημα V μέρος Β τμήμα Ι, εφόσον οι πληροφορίες αυτές ήταν διαθέσιμες κατά τη στιγμή της δημοσίευσης της προκαταρκτικής γνωστοποίησης·

β) η προκαταρκτική γνωστοποίηση απεστάλη προς δημοσίευση εντός διαστήματος 35 ημερών έως 12 μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης προκήρυξης της σύμβασης.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι όλες ή ειδικές κατηγορίες μη κεντρικών αναθέτουσών αρχών μπορούν να ορίζουν την προθεσμία παραλαβής των προσφορών με κοινή συμφωνία μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και των υποψηφίων που έχουν επιλεγεί, εφόσον παρέχεται σε όλους τους επιλεγμένους υποψηφίους ίσος χρόνος για την κατάρτιση και την υποβολή των προσφορών τους. Ελλείψει συμφωνίας σχετικά με την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, η προθεσμία δεν είναι μικρότερη των 10 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

5. Η προθεσμία παραλαβής των προσφορών που ορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου μπορεί να συντομεύεται κατά πέντε ημέρες όταν η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφοι 1, 5 και 6.

6. Σε περίπτωση που μια επείγουσα κατάσταση, δρόντως αιτιολογημένη από τις αναθέτουσες αρχές, καθιστά αδύνατη την τήρηση των ελάχιστων προθεσμιών που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, οι εν λόγω αρχές μπορούν να ορίζουν:

α) προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής η οποία δεν είναι μικρότερη των 15 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης προκήρυξης της σύμβασης·

β) προθεσμία παραλαβής των προσφορών η οποία δεν είναι μικρότερη των 10 ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

Άρθρο 29

Ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση

1. Στις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, μπορεί να υποβάλλει αίτηση συμμετοχής στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού που περιλαμβάνει τις πληροφορίες που ορίζονται στο παράρτημα V μέρος Β και Γ οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας, παρέχοντας τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή.

Στα έγγραφα της προμήθειας, οι αναθέτουσες αρχές καθορίζουν το αντικείμενο της προμήθειας, περιγράφοντας τις ανάγκες τους και τα χαρακτηριστικά που απαιτούνται για τα αγαθά, τα έργα ή τις υπηρεσίες της προμήθειας και προσδιορίζουν τα κριτήρια ανάθεσης σύμβασης. Επίσης, αναφέρουν ποια στοιχεία της περιγραφής ορίζουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν όλες οι προσφορές.

Οι παρεχόμενες πληροφορίες είναι επαρκώς ακριβείς ώστε να μπορούν οι οικονομικοί φορείς να αναγνωρίζουν τη φύση και το αντικείμενο της προμήθειας και να αποφασίζουν αν θα ζητήσουν να συμμετάσχουν στη διαδικασία.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής είναι 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης προκήρυξης της σύμβασης ή, εάν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού χρησιμοποιείται η προκαταρκτική γνωστοποίηση, από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αρχικών προσφορών είναι 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης. Εφαρμόζεται το άρθρο 28 παράγραφοι 3 έως 6.

2. Αρχική προσφορά, η οποία αποτελεί τη βάση των επακόλουθων διαπραγματεύσεων, μπορούν να υποβάλλουν μόνον οι οικονομικοί φορείς που προσκαλούνται από την αναθέτουσα αρχή, κατόπιν της αξιολόγησης των πληροφοριών που έχουν παρασχεθεί. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό κατάλληλων υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 65.

3. Εάν δεν ορίζεται άλλως στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, οι αναθέτουσες αρχές διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες τις αρχικές και όλες τις επακόλουθες προσφορές που υποβάλλουν, εξαιρουμένης της τελικής προσφοράς κατά την έννοια της παραγράφου 7, με σκοπό τη βελτίωση του περιεχόμενου τους.

Οι ελάχιστες απαιτήσεις και τα κριτήρια ανάθεσης δεν υπόκεινται σε διαπραγματεύσεις.

4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις με βάση τις αρχικές προσφορές χωρίς διαπραγμάτευση, εφόσον έχουν αναφέρει στη γνωστοποίηση προκήρυξης της σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ότι διατηρούν τη δυνατότητα να το πράξουν.

5. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, οι αναθέτουσες αρχές εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων. Για τον σκοπό αυτόν, δεν παρέχουν κατά τρόπο που να δημιουργεί διακρίσεις πληροφορίες που ενδέχεται να ευνοούν ορισμένους προσφέροντες έναντι των υπολοίπων. Ενημερώνουν όλους τους προσφέροντες των οποίων οι προσφορές δεν έχουν αποκλειστεί σύμφωνα με την παράγραφο 6 γραπτώς για τυχόν αλλαγές των τεχνικών προδιαγραφών ή άλλων εγγράφων της προμήθειας πέραν εκείνων που καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις. Μετά τις αλλαγές αυτές, οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν επαρκές χρονικό διάστημα στους προσφέροντες ώστε να τροποποιήσουν και να υποβάλουν εκ νέου τροποποιημένες προσφορές, κατά περίπτωση.

Σύμφωνα με το άρθρο 21, οι αναθέτουσες αρχές δεν αποκαλύπτουν στους λοιπούς συμμετέχοντες εμπιστευτικές πληροφορίες που έχουν διαβιβαστεί από υποψήφιο ή προσφέροντα που συμμετέχει στις διαπραγματεύσεις, χωρίς τη συναίνεσή του. Η εν λόγω συναίνεση δεν λαμβάνει τη μορφή γενικής παραίτησης, αλλά παρέχεται σχετικά με την προτιθέμενη γνωστοποίηση ειδικών πληροφοριών.

6. Οι ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση μπορούν να διεξάγονται σε διαδοχικές φάσεις, ούτως ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση προσφορών με την εφαρμογή

των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στη γνωστοποίηση προκήρυξης της σύμβασης, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή σε άλλο έγγραφο της προμήθειας. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει αν θα κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής στη γνωστοποίηση προκήρυξης της σύμβασης, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή σε άλλο έγγραφο της προμήθειας.

7. Όταν η αναθέτουσα αρχή σκοπεύει να ολοκληρώσει τις διαπραγματεύσεις, ενημερώνει τους υπόλοιπους προσφέροντες και ορίζει κοινή προθεσμία για την υποβολή τυχόν νέων ή αναθεωρημένων προσφορών. Επαληθεύει ότι οι τελικές προσφορές πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις και τηρούν τις διατάξεις του άρθρου 56 παράγραφος 1, αξιολογεί τις τελικές προσφορές, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης και αναθέτει τη σύμβαση σύμφωνα με τα άρθρα 66 έως 69.

Άρθρο 30

Ανταγωνιστικός διάλογος

1. Στους ανταγωνιστικούς διαλόγους, οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει αίτηση συμμετοχής έπειτα από γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης, παρέχοντας τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής είναι 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης προκήρυξης της σύμβασης.

Στον διάλογο μπορούν να συμμετέχουν μόνον οι οικονομικοί φορείς που προσκαλούνται από την αναθέτουσα αρχή, κατόπιν αξιολόγησης των πληροφοριών που έχουν παρασχεθεί. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό κατάλληλων υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 65. Η σύμβαση ανατίθεται αποκλειστικά βάσει του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας, από πλευράς σχέσης τιμής και ποιότητας, προσφοράς, σύμφωνα με το άρθρο 67 παράγραφος 2

2. Οι αναθέτουσες αρχές παρουσιάζουν τις ανάγκες και τις απαιτήσεις τους στη γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης και προσδιορίζουν τις εν λόγω ανάγκες και απαιτήσεις στη γνωστοποίηση αυτή και/ή σε περιγραφικό έγγραφο. Ταυτοχρόνως και στα ίδια έγγραφα, επίσης παρουσιάζουν και προσδιορίζουν τα επιλεγμένα κριτήρια ανάθεσης και ορίζουν ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα.

3. Οι αναθέτουσες αρχές προβαίνουν, με τους συμμετέχοντες που επιλέγονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 56 έως 66, σε διάλογο, σκοπός του οποίου είναι η διερεύνηση και ο προσδιορισμός των μέσων που μπορούν να ικανοποιήσουν με τον καλύτερο τρόπο τις ανάγκες τους. Κατά τη διάρκεια του διαλόγου αυτού, μπορούν να συζητούν με τους επιλεγέντες συμμετέχοντες όλες τις πτυχές της προμήθειας.

Κατά τη διάρκεια του διαλόγου, οι αναθέτουσες αρχές εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των συμμετεχόντων. Για τον σκοπό αυτό, δεν παρέχουν, κατά τρόπο που να δημιουργεί διακρίσεις, πληροφορίες που ενδέχεται να ευνοούν ορισμένους συμμετέχοντες έναντι των υπολοίπων.

Σύμφωνα με το άρθρο 21, οι αναθέτουσες αρχές δεν αποκαλύπτουν στους λοιπούς συμμετέχοντες τις προτεινόμενες λύσεις ή άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες που έχουν διαβιβαστεί από υποψήφιο ή προσφέροντα που συμμετέχει στον διάλογο χωρίς τη συναίνεσή του. Η εν λόγω συναίνεση δεν λαμβάνει τη μορφή γενικής παραίτησης, αλλά παρέχεται σχετικά με τη σκοπούμενη γνωστοποίηση ειδικών πληροφοριών.

4. Οι ανταγωνιστικοί διάλογοι μπορούν να διεξάγονται σε διαδοχικές φάσεις, ούτως ώστε να μειώνεται ο αριθμός των υπό εξέταση λύσεων κατά τη φάση του διαλόγου, με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που προσδιορίζονται στη γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης ή στο περιγραφικό έγγραφο. Στη γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης ή στο περιγραφικό έγγραφο, η αναθέτουσα αρχή αναφέρει αν θα κάνει χρήση της ανωτέρω επιλογής.

5. Η αναθέτουσα αρχή συνεχίζει τον διάλογο έως ότου μπορέσει να προσδιορίσει την ή τις λύσεις οι οποίες μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες της.

6. Αφού κηρύξουν τη λήξη του διαλόγου και ενημερώσουν σχετικά τους λοιπούς συμμετέχοντες, οι αναθέτουσες αρχές καλούν καθέναν να υποβάλει την τελική προσφορά του, βάσει της ή των λύσεων που υποβλήθηκαν και προσδιορίστηκαν κατά τη διάρκεια του διαλόγου. Οι προσφορές αυτές περιέχουν όλα τα απαιτούμενα και αναγκαία στοιχεία για την υλοποίηση του σχεδίου.

Εφόσον το ζητεί η αναθέτουσα αρχή, οι προσφορές αυτές μπορούν να αποσαφηνίζονται, να εξειδικεύονται και να βελτιστοποιούνται. Ωστόσο, η αποσαφήνιση, η εξειδίκευση, η βελτιστοποίηση ή οι πρόσθετες πληροφορίες δεν επιτρέπεται να συνεπάγονται μεταβολές των ουσιωδών στοιχείων της προσφοράς ή της δημόσιας προμήθειας, συμπεριλαμβανομένων των αναγκών και των απαιτήσεων που προσδιορίζονται στη γνωστοποίηση προκήρυξης της σύμβασης ή στο περιγραφικό έγγραφο, όταν μεταβολές των στοιχείων, των αναγκών και των απαιτήσεων αυτών ενδέχεται να προκαλέσουν στρέβλωση του ανταγωνισμού ή διακρίσεις.

7. Οι αναθέτουσες αρχές αξιολογούν τις προσφορές τις οποίες λαμβάνουν βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στη γνωστοποίηση προκήρυξης της σύμβασης ή στο περιγραφικό έγγραφο.

Εφόσον το ζητεί η αναθέτουσα αρχή, μπορούν να διεξαχθούν διαπραγματεύσεις με τον προσφέροντα που έχει κριθεί ότι υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από άποψη τιμής/ποιότητας προσφορά σύμφωνα με το άρθρο 67 για την επιβεβαίωση των οικονομικών δεσμεύσεων ή άλλων όρων που περιέχονται στην προσφορά, οριστικοποιώντας τους όρους της σύμβασης, εφόσον αυτό δεν συνεπάγεται την ουσιώδη τροποποίηση βασικών στοιχείων της προσφοράς ή της δημόσιας προμήθειας, συμπεριλαμβανομένων των αναγκών και των απαιτήσεων που προσδιορίζονται στη γνωστοποίηση προκήρυξης της σύμβασης ή στο περιγραφικό έγγραφο, και ότι δεν ενέχουν κίνδυνο στρέβλωσης του ανταγωνισμού ή εισαγωγής διακρίσεων.

8. Οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να προβλέπουν απονομή βραβείων ή καταβολή χρηματικών ποσών στους συμμετέχοντες στον διάλογο.

Άρθρο 31

Σύμπραξη καινοτομίας

1. Στις συμπράξεις καινοτομίας, μπορεί να υποβάλλει αίτηση συμμετοχής έπειτα από γνωστοποίησης προκήρυξης σύμβασης

οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας, παρέχοντας τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από την αναθέτουσα αρχή.

Στα έγγραφα της προμήθειας, η αναθέτουσα αρχή προσδιορίζει την ανάγκη καινοτόμου προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου που δεν μπορεί να ικανοποιηθεί με την αγορά προϊόντων, υπηρεσιών ή έργων που διατίθενται ήδη στην αγορά. Αναφέρει ποια στοιχεία της περιγραφής ορίζουν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν όλες οι προσφορές. Οι παρεχόμενες πληροφορίες είναι επαρκώς ακριβείς ώστε να μπορούν οι οικονομικοί φορείς να αντιλαμβάνονται τη φύση και το αντικείμενο της απαιτούμενης λύσης και να αποφασίζουν αν θα υποβάλουν αίτηση συμμετοχής στη διαδικασία.

Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποφασίσει να συγκροτήσει τη σύμπραξη καινοτομίας με έναν εταίρο ή με περισσότερους εταίρους που εκτελούν χωριστές δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης.

Η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής είναι 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης προκήρυξης της σύμβασης. Στη διαδικασία μπορούν να συμμετάσχουν μόνον οι οικονομικοί φορείς που προσκαλούνται από την αναθέτουσα αρχή, κατόπιν της αξιολόγησης των πληροφοριών που έχουν υποβληθεί. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό των κατάλληλων υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 65. Οι συμβάσεις ανατίθενται αποκλειστικά βάσει του κριτηρίου ανάθεσης της πλέον συμφέρουσας από πλευράς σχέσης τιμής-ποιότητας προσφοράς, σύμφωνα με το άρθρο 67.

2. Η σύμπραξη καινοτομίας στοχεύει στην ανάπτυξη καινοτόμου προϊόντος, υπηρεσίας ή έργου και στην επακόλουθη αγορά των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων που προκύπτουν, υπό την προϋπόθεση ότι ανταποκρίνονται στα συμπεφωνημένα μεταξύ αναθετουσών αρχών και συμμετεχόντων επίπεδα επιδόσεων και μεγίστου κόστους.

Η σύμπραξη καινοτομίας είναι οργανωμένη σε διαδοχικές φάσεις σύμφωνα με τα διαδοχικά βήματα της διαδικασίας έρευνας και καινοτομίας, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει την παρασκευή προϊόντων, την παροχή των υπηρεσιών ή την ολοκλήρωση των έργων. Η σύμπραξη καινοτομίας ορίζει ενδιάμεσους στόχους προς επίτευξη από τους εταίρους και προβλέπει την καταβολή της αμοιβής σε κατάλληλες δόσεις.

Με βάση τους ανωτέρω στόχους, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποφασίσει μετά από κάθε φάση να λύσει τη σύμπραξη καινοτομίας ή, σε περίπτωση σύμπραξης καινοτομίας με περισσότερους από έναν εταίρους, να περιορίσει τον αριθμό των εταίρων καταγγέλλοντας επιμέρους συμβάσεις, εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει αναφέρει στα έγγραφα της προμήθειας τις δυνατότητες αυτές και τους όρους χρήσης τους.

3. Εκτός εάν το παρόν άρθρο ορίζει άλλως, οι αναθέτουσες αρχές διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες τις αρχικές και όλες τις επακόλουθες προσφορές που υποβάλλουν, εξαιρουμένης της τελικής προσφοράς με σκοπό τη βελτίωση του περιεχόμενου τους.

Οι ελάχιστες απαιτήσεις και τα κριτήρια ανάθεσης δεν υπόκεινται σε διαπραγματεύσεις.

4. Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, οι αναθέτουσες αρχές εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων. Για τον σκοπό αυτόν, δεν παρέχουν κατά τρόπο που να δημιουργεί διακρίσεις πληροφορίες που ενδέχεται να ευνοούν ορισμένους προσφέροντες έναντι των υπολοίπων. Ενημερώνουν όλους τους προσφέροντες των οποίων οι προσφορές δεν έχουν αποκλειστεί σύμφωνα με την παράγραφο 5 γραπτώς για τυχόν αλλαγές των τεχνικών προδιαγραφών ή άλλων εγγράφων της προμήθειας πέραν εκείνων που καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις. Μετά τις αλλαγές αυτές, οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν επαρκές χρονικό διάστημα στους προσφέροντες ώστε να τροποποιήσουν και να υποβάλουν εκ νέου τροποποιημένες προσφορές, κατά περίπτωση.

Σύμφωνα με το άρθρο 21, οι αναθέτουσες αρχές δεν αποκαλύπτουν στους λοιπούς συμμετέχοντες εμπιστευτικές πληροφορίες που έχουν διαβιβαστεί από υποψήφιο ή προσφέροντα που συμμετέχει στις διαπραγματεύσεις, χωρίς τη συναίνεσή του. Η εν λόγω συναίνεση δεν λαμβάνει τη μορφή γενικής παραίτησης, αλλά παρέχεται σχετικά με την προτιθέμενη γνωστοποίηση ειδικών πληροφοριών.

5. Οι διαπραγματεύσεις κατά τις διαδικασίες σύμπραξης καινοτομίας μπορούν να διεξάγονται σε διαδοχικές φάσεις, ούτως ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση προσφορών με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στη γνωστοποίηση προκήρυξης της σύμβασης, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή στα έγγραφα της προμήθειας. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει αν θα κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής στη γνωστοποίηση προκήρυξης της σύμβασης, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ή στα έγγραφα της προμήθειας.

6. Κατά την επιλογή των υποψηφίων, οι αναθέτουσες αρχές εφαρμόζουν ιδίως τα κριτήρια που σχετίζονται με την ικανότητα των υποψηφίων στο πεδίο της έρευνας και της ανάπτυξης καθώς και την ικανότητά τους όσον αφορά την ανάπτυξη και την υλοποίηση καινοτόμων λύσεων.

Μόνον οι οικονομικοί φορείς που προσκαλούνται από την αναθέτουσα αρχή, κατόπιν της αξιολόγησης των ζητούμενων πληροφοριών, μπορούν να υποβάλλουν έργα έρευνας και καινοτομίας για την κάλυψη των αναγκών που έχουν προσδιοριστεί από την αναθέτουσα αρχή και δεν μπορούν να καλυφθούν από τις υφιστάμενες λύσεις.

Στα έγγραφα της προμήθειας, η αναθέτουσα αρχή ορίζει τις ρυθμίσεις που εφαρμόζονται στα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Σε περίπτωση σύμπραξης καινοτομίας με περισσότερους του ενός εταίρους, η αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 21, δεν αποκαλύπτει στους λοιπούς εταίρους λύσεις που προτείνονται από εταίρο ή άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες που διαβιβάζονται από αυτόν στο πλαίσιο της σύμπραξης χωρίς τη συναίνεσή του. Η εν λόγω συναίνεση δεν λαμβάνει τη μορφή γενικής παραίτησης, αλλά παρέχεται σχετικά με τη σκοπούμενη γνωστοποίηση ειδικών πληροφοριών.

7. Η αναθέτουσα αρχή εξασφαλίζει ότι η δομή της σύμπραξης και ιδίως η διάρκεια και η αξία των διαφόρων φάσεων ανταποκρίνονται στον βαθμό καινοτομίας της προτεινόμενης λύσης και τη σειρά των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας που απαιτούνται για την ανάπτυξη μιας καινοτόμου λύσης που δεν διατίθεται

ακόμη στην αγορά. Η εκτιμώμενη αξία των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων δεν είναι δυσανάλογη σε σχέση με την επένδυση που απαιτείται για την ανάπτυξή τους.

Άρθρο 32

Χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση

1. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 5, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις χρησιμοποιώντας τη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, δημόσιες συμβάσεις αγαθών και δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις:

α) εάν, ύστερα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, είτε δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή αίτηση συμμετοχής είτε οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής που υποβλήθηκαν δεν είναι κατάλληλες, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Επιτροπή εάν το ζητήσει·

Δεν θεωρείται κατάλληλη μια προσφορά άσχετη με τη σύμβαση και προδήλως ανίκανη, χωρίς ουσιαστικές αλλαγές, να ικανοποιήσει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της προμήθειας. Μια αίτηση συμμετοχής δεν θεωρείται κατάλληλη εάν ο σχετικός οικονομικός φορέας πρόκειται ή μπορεί να αποκλειστεί σύμφωνα με το άρθρο 57 ή δεν πληροί τα κριτήρια επιλογής που ορίζει η αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με το άρθρο 58·

β) εάν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους:

i) ο στόχος της προμήθειας είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης,

ii) δεν υφίσταται ανταγωνισμός για τεχνικούς λόγους,

iii) προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, περιλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Οι εξαιρέσεις που ορίζονται των περιπτώσεων ii) και iii) εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της προμήθειας·

γ) στο μέτρο που είναι απολύτως αναγκαίο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση· οι περιστάσεις τις οποίες επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για τη δικαιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης σε καμία περίπτωση δεν απορρέουν από δική τους ευθύνη.

3. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις αγαθών:

- α) όταν τα σχετικά προϊόντα κατασκευάζονται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης· ωστόσο, οι συμβάσεις που ανατίθενται δυνάμει του παρόντος σημείου δεν περιλαμβάνουν την παραγωγή ποσοτήτων ικανών να εξασφαλίζουν την εμπορική βιωσιμότητα του προϊόντος ή την απόσβεση των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης·
- β) για συμπληρωματικές παραδόσεις που πραγματοποιούνται από τον αρχικό προμηθευτή και προορίζονται είτε για τη μερική ανανέωση προμηθειών αγαθών ή εγκαταστάσεων είτε για επέκταση υφιστάμενων προμηθειών αγαθών ή εγκαταστάσεων, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή να προμηθευτεί αγαθά με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά τα οποία θα προκαλούσαν ασυμβατότητα ή δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες στη χρήση και τη συντήρηση· η διάρκεια αυτών των συμβάσεων, καθώς και των ανανεώσιμων συμβάσεων, δεν υπερβαίνει κατά κανόνα τα τρία έτη·
- γ) εάν πρόκειται για αγαθά που είναι εισηγμένα και αγοράζονται σε χρηματιστήριο εμπορευμάτων·
- δ) για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών, υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, είτε από προμηθευτή που παύει οριστικά τις εμπορικές του δραστηριότητες είτε από τον εκκαθαριστή διαδικασίας αφερεγγυότητας, δικαστικού συμβιβασμού ή ανάλογης διαδικασίας που προβλέπεται στις εθνικές νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις.

4. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών όταν η σχετική σύμβαση έπεται διαγωνισμού μελετών που έχει διοργανωθεί σύμφωνα με την παρούσα οδηγία και πρέπει, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στον διαγωνισμό μελετών, να ανατεθεί στον νικητή ή σε έναν από τους νικητές του διαγωνισμού μελετών· στη δεύτερη περίπτωση, στις διαπραγματεύσεις πρέπει να προσκληθούν να συμμετάσχουν όλοι οι νικητές του διαγωνισμού.

5. Η διαδικασία με διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών που ανατέθηκαν από τον οικονομικό φορέα με τον οποίο συνήψαν την αρχική σύμβαση οι ίδιες αναθέτουσες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω έργα ή υπηρεσίες είναι σύμφωνα με βασικό σχέδιο για το οποίο ανατέθηκε η αρχική σύμβαση σύμφωνα με διαδικασία προβλεπόμενη στο άρθρο 26 παράγραφος 1. Στο βασικό σχέδιο επισημαίνεται η έκταση πιθανών συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα ανατεθούν.

Η ενδεχόμενη χρήση της εν λόγω διαδικασίας επισημαίνεται ήδη κατά την προκήρυξη του πρώτου διαγωνισμού και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό των επακόλουθων εργασιών ή υπηρεσιών λαμ-

βάνεται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές κατά την εφαρμογή του άρθρου 4.

Χρήση της διαδικασίας αυτής μπορεί να γίνει μόνο εντός τριετίας από τη σύναψη της αρχικής σύμβασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Τεχνικές και εργαλεία για ηλεκτρονικές και συγκεντρωτικές προμήθειες

Άρθρο 33

Συμφωνίες-πλαίσια

1. Οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσια, εφόσον εφαρμόζουν τις διατάξεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Ως συμφωνία-πλαίσιο νοείται συμφωνία μεταξύ μιας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών και ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που θα διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά τις τιμές και, ενδεχομένως, τις προβλεπόμενες ποσότητες.

Η διάρκεια μιας συμφωνίας-πλαisiού δεν υπερβαίνει τα τέσσερα έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, δεόντως δικαιολογημένων, ιδίως λόγω του αντικειμένου της συμφωνίας-πλαisiού.

2. Οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο ανατίθενται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο, καθώς και στις παραγράφους 3 και 4.

Οι διαδικασίες αυτές μπορούν να εφαρμόζονται μόνο μεταξύ των αναθετουσών αρχών που έχουν οριστεί σαφώς για τον σκοπό αυτόν στην προκήρυξη διαγωνισμού ή την πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος και των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας-πλαisiού που έχει συναφθεί.

Οι συμβάσεις που βασίζονται σε συμφωνία-πλαίσιο δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να επιφέρουν ουσιώδεις τροποποιήσεις στους όρους της συμφωνίας-πλαisiού, ιδίως στην περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 3.

3. Όταν συνάπτεται συμφωνία-πλαίσιο με έναν μόνο οικονομικό φορέα, οι συμβάσεις που βασίζονται στην εν λόγω συμφωνία-πλαίσιο ανατίθενται βάσει των όρων που τίθενται στη συμφωνία-πλαίσιο.

Για την ανάθεση των συμβάσεων αυτών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διαβουλευθούν γραπτώς με τον οικονομικό φορέα που είναι συμβαλλόμενο μέρος στη συμφωνία-πλαίσιο, ζητώντας του, εάν χρειάζεται, να συμπληρώσει την προσφορά του.

4. Όταν συνάπτεται συμφωνία-πλαίσιο με περισσότερους του ενός οικονομικούς φορείς, η εν λόγω συμφωνία-πλαίσιο εκτελείται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

α) σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις της συμφωνίας-πλαίσιο, χωρίς προκήρυξη νέου διαγωνισμού, εφόσον αναφέρονται όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, υπηρεσιών και αγαθών και οι αντικειμενικές προϋποθέσεις για τον προσδιορισμό του συμβαλλόμενου στη συμφωνία-πλαίσιο οικονομικού φορέα που θα τις εκτελέσει· οι εν λόγω προϋποθέσεις αναφέρονται στα έγγραφα προμήθειας για τη συμφωνία-πλαίσιο·

β) όταν στη συμφωνία-πλαίσιο αναφέρονται όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, υπηρεσιών και αγαθών, εν μέρει χωρίς προκήρυξη νέου διαγωνισμού σύμφωνα με το στοιχείο α) και εν μέρει με την προκήρυξη νέου διαγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας σύμφωνα με το στοιχείο γ), εφόσον προβλέπεται τέτοια δυνατότητα από τις αναθέτουσες αρχές στα έγγραφα της προμήθειας για τη συμφωνία-πλαίσιο. Η επιλογή του κατά πόσον συγκεκριμένα έργα, αγαθά ή υπηρεσίες αποκτώνται κατόπιν προκήρυξης νέου διαγωνισμού ή άμεσα, σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο, γίνεται σύμφωνα με αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία ορίζονται στα έγγραφα της προμήθειας για τη συμφωνία-πλαίσιο. Τα εν λόγω έγγραφα της προμήθειας προσδιορίζουν επίσης ποιοι όροι μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο νέου διαγωνισμού.

Οι δυνατότητες που προβλέπονται στην πρώτη παράγραφο του παρόντος σημείου εφαρμόζονται επίσης σε οποιαδήποτε παρτίδα μιας συμφωνίας-πλαίσιο για την οποία έχουν προβλεφθεί όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, υπηρεσιών και αγαθών, ανεξαρτήτως του αν έχουν προβλεφθεί όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή των σχετικών έργων, υπηρεσιών και αγαθών για τις λοιπές παρτίδες·

γ) σε περίπτωση που στη συμφωνία-πλαίσιο δεν προβλέπονται όλοι οι όροι που διέπουν την παροχή έργων, υπηρεσιών και αγαθών, με έναρξη νέου διαγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας-πλαίσιο.

5. Οι διαγωνισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 4 στοιχεία β) και γ) βασίζονται στους ίδιους όρους με αυτούς που ίσχυαν για την ανάθεση της συμφωνίας-πλαίσιο, και, εφόσον χρειαστεί, σε ακριβέστερα διατυπωμένους όρους και, ενδεχομένως, σε άλλους όρους που επισημειώνονται στα έγγραφα της προμήθειας για τη συμφωνία-πλαίσιο, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

α) για κάθε σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί, οι αναθέτουσες αρχές διαβουλεύονται γραπτώς με τους οικονομικούς φορείς που είναι ικανοί να εκτελέσουν τη σύμβαση·

β) οι αναθέτουσες αρχές ορίζουν επαρκή προθεσμία για την υποβολή προσφορών για κάθε συγκεκριμένη σύμβαση, λαμβανομένων υπόψη παραμέτρων όπως η πολυπλοκότητα του αντικειμένου της σύμβασης και ο απαραίτητος χρόνος για την αποστολή των προσφορών·

γ) οι προσφορές υποβάλλονται γραπτώς και το περιεχόμενό τους παραμένει σφραγισμένο έως τη λήξη της προβλεπόμενης προθεσμίας απάντησης·

δ) οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν κάθε σύμβαση στον προσφέροντα που υπέβαλε την καλύτερη προσφορά, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που έχουν καθοριστεί στα έγγραφα της προμήθειας για τη συμφωνία-πλαίσιο.

Άρθρο 34

Δυναμικά συστήματα αγορών

1. Για αγορές τρέχουσας χρήσης των οποίων τα χαρακτηριστικά, όπως είναι γενικώς διαθέσιμα στην αγορά, ικανοποιούν τις απαιτήσεις των αναθετουσών αρχών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν δυναμικό σύστημα αγορών. Το δυναμικό σύστημα αγορών λειτουργεί ως μια εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία και είναι ανοικτό καθ' όλη περίοδο ισχύος του συστήματος αγορών σε κάθε οικονομικό φορέα που πληροί τα κριτήρια επιλογής. Μπορεί να χωριστεί σε κατηγορίες προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών που ορίζονται αντικειμενικά με βάση τα χαρακτηριστικά της προμήθειας που πρέπει να εκτελεστεί στο πλαίσιο της εκάστοτε κατηγορίας. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν αναφορά στο μέγιστο επιτρεπόμενο μέγεθος των επακόλουθων ειδικών συμβάσεων ή σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή στην οποία θα εκτελεστούν επακόλουθες ειδικές συμβάσεις.

2. Για την πραγματοποίηση προμήθειας στο πλαίσιο δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές ακολουθούν τους κανόνες της κλειστής διαδικασίας. Όλοι οι υποψήφιοι που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλογής γίνονται δεκτοί στο σύστημα και ο αριθμός των υποψηφίων που γίνονται δεκτοί στο σύστημα δεν περιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 65. Όταν οι αναθέτουσες αρχές χωρίζουν το σύστημα σε κατηγορίες προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, καθορίζουν τα εφαρμοστέα κριτήρια επιλογής για κάθε κατηγορία.

Παρά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 28, εφαρμόζονται οι ακόλουθες προθεσμίες:

α) η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής είναι 30 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης προκήρυξης σύμβασης ή, εάν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού χρησιμοποιείται η προκαταρκτική γνωστοποίηση, από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Απαξ και αποσταλεί η πρόσκληση υποβολής προσφορών για την πρώτη ειδική προμήθεια στο πλαίσιο του δυναμικού συστήματος αγορών, δεν εφαρμόζονται άλλες προθεσμίες για την παραλαβή αιτήσεων συμμετοχής·

β) η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών είναι τουλάχιστον 10 ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών. Κατά περίπτωση, εφαρμόζεται το άρθρο 28 παράγραφος 4· το άρθρο 28 παράγραφοι 3 και 5 δεν εφαρμόζονται.

3. Όλες τις επικοινωνίες στο πλαίσιο δυναμικού συστήματος αγορών πραγματοποιούνται αποκλειστικώς με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφοι 1, 3, 5 και 6.

4. Για τους σκοπούς της ανάθεσης συμβάσεων βάσει ενός δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές:

- α) δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, όπου καθίσταται σαφές ότι πρόκειται για δυναμικό σύστημα αγορών·
- β) διευκρινίζουν στα έγγραφα της προμήθειας τουλάχιστον τη φύση και την εκτιμώμενη ποσότητα των προβλεπόμενων αγορών, καθώς και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν το δυναμικό σύστημα αγορών, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου λειτουργίας του, τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις τεχνικές ρυθμίσεις και προδιαγραφές της σύνδεσης·
- γ) αναφέρουν κάθε διαίρεση σε κατηγορίες προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών και τα χαρακτηριστικά τους·
- δ) για όσο διάστημα είναι σε ισχύ το σύστημα, προσφέρουν ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση στα έγγραφα της προμήθειας, σύμφωνα με το άρθρο 53.

5. Οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν, καθ' όλη την περίοδο ισχύος του δυναμικού συστήματος αγορών, τη δυνατότητα σε κάθε οικονομικό φορέα να ζητήσει να συμμετάσχει στο σύστημα, βάσει των όρων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές ολοκληρώνουν την αξιολόγηση των εν λόγω αιτήσεων, σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής, εντός 10 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή τους. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί σε 15 εργάσιμες ημέρες σε μεμονωμένες περιπτώσεις, όταν αυτό δικαιολογείται, ιδίως λόγω της ανάγκης να εξεταστούν συμπληρωματικά έγγραφα ή να επαληθευθεί διαφορετικά αν πληρούνται τα κριτήρια επιλογής.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο και εφόσον δεν έχει αποσταλεί η πρόσκληση υποβολής προσφορών για την πρώτη ειδική προμήθεια στο πλαίσιο του δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να παρατείνουν την περίοδο αξιολόγησης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν δημοσιεύεται πρόσκληση υποβολής προσφορών κατά την παραταθείσα περίοδο αξιολόγησης. Η διάρκεια της παράτασης που προτίθενται να εφαρμόσουν οι αναθέτουσες αρχές επισημαίνεται στα έγγραφα της προμήθειας.

Η αναθέτουσα αρχή ενημερώνει το ταχύτερο δυνατόν τον σχετικό οικονομικό φορέα αν έχει επιλεγεί να συμμετάσχει στο δυναμικό σύστημα αγορών ή όχι.

6. Οι αναθέτουσες αρχές προσκαλούν όλους τους επιλεγμένους συμμετέχοντες να υποβάλουν προσφορά για κάθε ειδική προμήθεια στο πλαίσιο του δυναμικού συστήματος αγορών, σύμφωνα με το άρθρο 54. Όταν το δυναμικό σύστημα αγορών χωρίζεται σε κατηγορίες έργων, προϊόντων ή υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές καλούν όλους τους συμμετέχοντες οι οποίοι έχουν επιλεγεί για την κατηγορία που αντιστοιχεί στη σχετική ειδική προμήθεια να υποβάλουν προσφορά.

Αναθέτουν τη σύμβαση στον προσφέροντα που υποβάλλει την καλύτερη προσφορά, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που ορίζονται στη γνωστοποίηση προκήρυξης της σύμβασης για το δυναμικό σύστημα αγορών, ή, εάν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού έχει χρησιμοποιηθεί προκαταρκτική γνωστοποίηση, στην πρόσκληση

επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Τα κριτήρια αυτά μπορούν, κατά περίπτωση, να προσδιορίζονται με μεγαλύτερη ακρίβεια στην πρόσκληση υποβολής προσφορών.

7. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος του δυναμικού συστήματος αγορών, να απαιτούν από τους επιλεγμένους συμμετέχοντες να υποβάλουν ανανεωμένη και επικαιροποιημένη υπεύθυνη δήλωση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 59 παράγραφος 1, εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία διαβίβασης του αιτήματος.

Το άρθρο 59 παράγραφοι 4 έως 6 εφαρμόζεται καθ' όλη την περίοδο ισχύος του δυναμικού συστήματος αγορών.

8. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν την περίοδο ισχύος του δυναμικού συστήματος αγορών στην προκήρυξη του διαγωνισμού. Ενημερώνουν την Επιτροπή για οποιαδήποτε μεταβολή της περιόδου ισχύος, μέσω των κατωτέρω τυποποιημένων εντύπων:

- α) εάν η περίοδος ισχύος μεταβάλλεται χωρίς να παύει η λειτουργία του συστήματος, μέσω του εντύπου που χρησιμοποιείται αρχικά για την προκήρυξη διαγωνισμού για το δυναμικό σύστημα αγορών·
- β) εάν παύει η λειτουργία του συστήματος, μέσω της γνωστοποίησης ανάθεσης σύμβασης που αναφέρεται στο άρθρο 50.

9. Στους οικονομικούς παράγοντες που ενδιαφέρονται ή συμμετέχουν στο δυναμικό σύστημα αγορών δεν επιβάλλεται καμία χρέωση πριν ή κατά την περίοδο ισχύος του δυναμικού συστήματος αγορών.

Άρθρο 35

Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς, στους οποίους παρουσιάζονται νέες, μειωμένες τιμές και/ή νέες αξίες όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών.

Για τον σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές διοργανώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με τη μορφή επαναληπτικής ηλεκτρονικής διαδικασίας, διεξαγόμενης έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, η οποία επιτρέπει την ταξινόμησή τους με βάση αυτόματες μεθόδους αξιολόγησης.

Δεδομένου ότι ορισμένες δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών και δημόσιες συμβάσεις έργων που έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού, όπως ο σχεδιασμός έργων, δεν μπορούν να ταξινομηθούν με βάση αυτόματη μέθοδο αξιολόγησης, οι συμβάσεις αυτές δεν αποτελούν αντικείμενο ηλεκτρονικών πλειστηριασμών.

2. Στις ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν την ανάθεση δημόσιας σύμβασης κατόπιν ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, όταν τα έγγραφα της προμήθειας και ιδίως οι τεχνικές προδιαγραφές μπορούν να διατυπωθούν με ακρίβεια.

Υπό τους ίδιους όρους, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί και κατά τη διεξαγωγή νέου διαγωνισμού μεταξύ των συμβαλλομένων μερών συμφωνίας-πλαισίου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 33 παράγραφος 4 στοιχείο β) ή γ), καθώς και κατά τη διεξαγωγή διαγωνισμού για την ανάθεση συμβάσεων στο πλαίσιο του δυναμικού συστήματος αγορών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 34.

3. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός βασίζεται σε ένα από τα ακόλουθα στοιχεία των προσφορών:

α) μόνο στις τιμές όταν η σύμβαση ανατίθεται αποκλειστικά βάσει της τιμής·

β) στις τιμές και/ή τις νέες αξίες των χαρακτηριστικών των προσφορών που επισημαίνονται στα έγγραφα της προμήθειας, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται βάσει της καλύτερης αναλογίας τιμής/ποιότητας ή βάσει της προσφοράς με το χαμηλότερο κόστος σύμφωνα με μια προσέγγιση βασισμένη στη σχέση αποδοτικότητας-κόστους.

4. Οι αναθέτουσες αρχές που αποφασίζουν να κάνουν χρήση ηλεκτρονικού πλειστηριασμού το επισημαίνουν στη γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Τα έγγραφα της προμήθειας περιλαμβάνουν τουλάχιστον τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα VI.

5. Προτού να προβούν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, οι αναθέτουσες αρχές διενεργούν μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, σύμφωνα με το ή τα κριτήρια ανάθεσης και με τη στάθμη τους, όπως έχει καθοριστεί.

Η προσφορά θεωρείται παραδεκτή όταν έχει υποβληθεί από προσφέροντα που δεν έχει αποκλειστεί σύμφωνα με το άρθρο 57 και πληροί τα κριτήρια επιλογής και του οποίου η προσφορά είναι σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές, χωρίς να είναι αντικανονική ή απαράδεκτη.

Συγκεκριμένα, οι προσφορές που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των εγγράφων της προμήθειας, παρελήφθησαν καθυστερημένα, όταν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία αδέμης πρακτικής ή διαφοράς ή κρίνονται από την αναθέτουσα αρχή αφύσικα χαμηλές, θεωρούνται αντικανονικές. Συγκεκριμένα, οι προσφορές που υποβάλλονται από προσφέροντες οι οποίοι δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και προσφέροντες των οποίων η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της αναθέτουσας αρχής, όπως καθορίστηκε και τεκμηριώθηκε πριν από τη δρομολόγηση της διαδικασίας προμήθειας, θεωρούνται απαράδεκτες.

Δεν θεωρείται κατάλληλη μια προσφορά άσχετη με τη σύμβαση και προδήλως ανίκανη, χωρίς ουσιαστικές αλλαγές, να ικανοποιήσει τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της αναθέτουσας αρχής, όπως προσδιορίζονται στα έγγραφα της προμήθειας. Μια αίτηση συμμετοχής δεν θεωρείται κατάλληλη εάν ο σχετικός οικονομικός φορέας πρόκειται ή μπορεί να αποκλειστεί σύμφωνα με το άρθρο 57 ή δεν πληροί τα κριτήρια επιλογής που ορίζει η αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με το άρθρο 58.

Όλοι οι προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτές προσφορές καλούνται ταυτόχρονα και με ηλεκτρονικά μέσα να συμμετάσχουν

στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, χρησιμοποιώντας, κατά την προσδιορισμένη ημερομηνία και ώρα, τα στοιχεία σύνδεσης σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχονται στην πρόσκληση. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν αρχίζει προτού παρέλθουν δύο εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής των προσκλήσεων.

6. Η πρόσκληση συνοδεύεται από το αποτέλεσμα της πλήρους αξιολόγησης του οικείου προσφέροντα, η οποία γίνεται σύμφωνα με τη στάθμη που προβλέπεται στο άρθρο 67 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο.

Στην πρόσκληση αναφέρεται επίσης ο μαθηματικός τύπος που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί κατά την ηλεκτρονική δημοπρασία για την αυτόματη ανακατάταξη των προσφορών βάσει των νέων τιμών και/ή των νέων αξιών που υποβάλλονται. Εκτός από την περίπτωση κατά την οποία η οικονομικώς πιο συμφέρουσα προσφορά βρίσκεται με βάση μόνο την τιμή, ο μαθηματικός αυτός τύπος περιλαμβάνει τους συντελεστές στάθμησης όλων των κριτηρίων που έχουν οριστεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, όπως αναφέρεται στη γνωστοποίηση που χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού ή σε άλλα έγγραφα της προμήθειας. Προς τούτο, όμως, τυχόν περιθώρια διακύμανσης περιορίζονται εκ των προτέρων σε συγκεκριμένη τιμή.

Σε περίπτωση που επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές, προβλέπεται χωριστός μαθηματικός τύπος για κάθε εναλλακτική προσφορά.

7. Κατά τη διάρκεια κάθε φάσης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν αμέσως σε όλους τους προσφέροντες τις πληροφορίες εκείνες τουλάχιστον που τους δίνουν τη δυνατότητα να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή την αντίστοιχη κατάταξή τους. Δύνανται, εάν έχει επισημανθεί εκ των προτέρων, να γνωστοποιούν και άλλες πληροφορίες σχετικά με άλλες τιμές ή αξίες που υποβάλλονται. Δύνανται επίσης να ανακοινώνουν τον αριθμό των συμμετεχόντων σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη φάση του πλειστηριασμού. Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να γνωστοποιούν την ταυτότητα των προσφερόντων κατά τη διεξαγωγή των διαφόρων φάσεων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

8. Οι αναθέτουσες αρχές περατώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους:

α) κατά την προκαθορισμένη ημερομηνία και ώρα·

β) όταν δεν λαμβάνουν πλέον νέες τιμές ή νέες αξίες που να πληρούν τις απαιτήσεις όσον αφορά τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις, εφόσον έχουν ορίσει προηγουμένως το διάστημα που θα επιτρέψουν να παρέλθει από την παραλαβή της τελευταίας υποβολής πριν να περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό· ή

γ) αφού ολοκληρωθεί ο προκαθορισμένος αριθμός φάσεων του πλειστηριασμού.

Εάν οι αναθέτουσες αρχές προτίθενται να περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό σύμφωνα με το στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου, ενδεχομένως σε συνδυασμό με τον τρόπο που προβλέπεται στο στοιχείο β) αυτού, η πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό αναφέρει το χρονοδιάγραμμα κάθε φάσης του πλειστηριασμού.

9. Μετά την περάτωση του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι αναθέτουσες αρχές αναθέτουν τη σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 67, με βάση τα αποτελέσματα του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

Άρθρο 36

Ηλεκτρονικοί κατάλογοι

1. Όταν απαιτείται η χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι οι προσφορές πρέπει να υποβάλλονται υπό τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου ή να περιλαμβάνουν ηλεκτρονικό κατάλογο.

Τα κράτη μέλη μπορούν να καταστήσουν υποχρεωτική τη χρήση ηλεκτρονικών καταλόγων για ορισμένα είδη προμηθειών.

Οι προσφορές που παρουσιάζονται υπό μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου μπορούν να συνοδεύονται από άλλα έγγραφα, που συμπληρώνουν την προσφορά.

2. Οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι καταρτίζονται από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες, με σκοπό τη συμμετοχή τους σε μια συγκεκριμένη διαδικασία προμήθειας σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και τον μορφότυπο που έχει καθοριστεί από την ανάθετουσα αρχή.

Επιπλέον, οι ηλεκτρονικοί κατάλογοι συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις για τα εργαλεία ηλεκτρονικής επικοινωνίας, όπως και με τυχόν επιπρόσθετες απαιτήσεις που καθορίζονται από την ανάθετουσα αρχή σύμφωνα με το άρθρο 22.

3. Εάν η παρουσίαση προσφορών υπό τη μορφή ηλεκτρονικών καταλόγων είναι αποδεκτή ή υποχρεωτική, οι αναθέτουσες αρχές:

α) το αναφέρουν στη γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, εάν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού έχει χρησιμοποιηθεί προκαταρκτική γνωστοποίηση·

β) επισημαίνουν στα έγγραφα της προμήθειας όλες τις αναγκαίες πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 6 όσον αφορά τον μορφότυπο, τον χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις τεχνικές ρυθμίσεις και προδιαγραφές της σύνδεσης για τον κατάλογο.

4. Εάν έχει συναφθεί συμφωνία-πλαίσιο με περισσότερους του ενός οικονομικούς φορείς έπειτα από την υποβολή προσφορών υπό τη μορφή ηλεκτρονικών καταλόγων, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι η προκήρυξη νέου διαγωνισμού για συγκεκριμένες συμβάσεις λαμβάνει χώρα βάσει ενημερωμένων καταλόγων. Στην περίπτωση αυτή, οι αναθέτουσες αρχές χρησιμοποιούν μία από τις ακόλουθες μεθόδους:

α) καλούν τους προσφέροντες να υποβάλουν εκ νέου τους ηλεκτρονικούς καταλόγους τους, προσαρμοσμένους στις απαιτήσεις της εν λόγω σύμβασης· ή

β) ενημερώνουν τους προσφέροντες ότι σκοπεύουν να συλλέξουν από τους ηλεκτρονικούς καταλόγους που έχουν ήδη υποβληθεί τις πληροφορίες που απαιτούνται ώστε να καταρτίσουν προσφορές προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις της συγκεκριμένης

σύμβασης, υπό την προϋπόθεση ότι η χρήση της εν λόγω μεθόδου έχει επισημανθεί στα έγγραφα της προμήθειας για τη συμφωνία-πλαίσιο.

5. Εάν οι αναθέτουσες αρχές προκηρύσσουν νέο διαγωνισμό για συγκεκριμένες συμβάσεις σύμφωνα με την παράγραφο 4 στοιχείο β), ενημερώνουν τους προσφέροντες για την ημερομηνία και την ώρα κατά την οποία σκοπεύουν να συλλέξουν τις πληροφορίες που απαιτούνται ούτως ώστε να καταρτίσουν προσφορές προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις της εν λόγω συγκεκριμένης σύμβασης και παρέχουν στους προσφέροντες τη δυνατότητα να αρνηθούν την εν λόγω συλλογή πληροφοριών.

Οι αναθέτουσες αρχές προβλέπουν επαρκές χρονικό διάστημα μεταξύ της κοινοποίησης και της συλλογής των πληροφοριών.

Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές παρουσιάζουν τις συλλεγείσες πληροφορίες στον ενδιαφερόμενο προσφέροντα, δίνοντάς του την ευκαιρία να αμφισβητήσει ή να επιβεβαιώσει ότι η προσφορά που προέκυψε με αυτόν τον τρόπο δεν περιέχει ουσιώδη σφάλματα.

6. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις βάσει δυναμικού συστήματος αγορών απαιτώντας οι προσφορές για μια συγκεκριμένη σύμβαση να υποβάλλονται υπό τη μορφή ηλεκτρονικού καταλόγου.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν επίσης να αναθέτουν συμβάσεις βάσει δυναμικού συστήματος αγορών σύμφωνα με το στοιχείο β) της παραγράφου 4 και την παράγραφο 5, υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση συμμετοχής στο δυναμικό σύστημα αγορών συνοδεύεται από ηλεκτρονικό κατάλογο σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές και τον μορφότυπο που ορίζεται από την ανάθετουσα αρχή. Στη συνέχεια, ο εν λόγω κατάλογος συμπληρώνεται από τους υποψηφίους, αφού ενημερωθούν για την πρόθεση της αναθέτουσας αρχής να καταρτίσει προσφορές μέσω της διαδικασίας του στοιχείου β) της παραγράφου 4.

Άρθρο 37

Κεντρικές δραστηριότητες προμηθειών και κεντρικές αρχές αγορών

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκτούν αγαθά και/ή υπηρεσίες από κεντρική αρχή αγορών που προσφέρει την κεντρική δραστηριότητα προμηθειών που αναφέρεται στο στοιχείο α) του σημείου 14 του άρθρου 2 παράγραφος 1.

Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να προβλέπουν ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκτούν έργα, αγαθά και υπηρεσίες χρησιμοποιώντας συμβάσεις που ανατίθενται από κεντρική αρχή αγορών, χρησιμοποιώντας δυναμικά συστήματα αγορών που διαχειρίζεται κεντρική αρχή αγορών, ή, στον βαθμό που καθορίζεται στο άρθρο 33 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο, χρησιμοποιώντας συμφωνία-πλαίσιο που συνάπτεται από κεντρική αρχή αγορών προσφέροντας την κεντρική δραστηριότητα προμηθειών που αναφέρεται στο στοιχείο β) του σημείου 14 του άρθρου 2 παράγραφος 1. Όταν ένα δυναμικό σύστημα αγορών το οποίο χειρίζεται μια κεντρική αρχή αγορών μπορεί να χρησιμοποιείται από λοιπές αναθέτουσες αρχές, αυτό αναφέρεται στην προκήρυξη διαγωνισμού με την οποία συγκροτείται το σύστημα.

Σε σχέση με το πρώτο και δεύτερο εδάφιο, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι ορισμένες προμήθειες πραγματοποιούνται με προσφυγή σε κεντρικές αρχές αγορών ή σε μία ή περισσότερες συγκεκριμένες κεντρικές αρχές αγορών.

2. Μια αναθέτουσα αρχή εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της δυνάμει της παρούσας οδηγίας όταν αγοράζει αγαθά ή υπηρεσίες από κεντρική αρχή αγορών που προσφέρει την κεντρική δραστηριότητα προμηθειών που αναφέρεται στο στοιχείο α) του σημείου 14 του άρθρου 2 παράγραφος 1.

Επιπλέον, μια αναθέτουσα αρχή εκπληρώνει, επίσης, τις υποχρεώσεις της δυνάμει της παρούσας οδηγίας όταν αποκτά έργα, αγαθά ή υπηρεσίες χρησιμοποιώντας συμβάσεις που ανατίθενται από την κεντρική αρχή αγορών, χρησιμοποιώντας δυναμικά συστήματα αγορών που διαχειρίζεται η κεντρική αρχή αγορών, ή, στον βαθμό που καθορίζεται στο άρθρο 33 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο, χρησιμοποιώντας συμφωνία-πλαίσιο που συνάπτεται από την κεντρική αρχή αγορών που αναφέρεται στο στοιχείο β) του σημείου 14 του άρθρου 2 παράγραφος 1.

Ωστόσο, η σχετική αναθέτουσα αρχή είναι υπεύθυνη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δυνάμει της παρούσας οδηγίας για τα μέρη που διεξάγονται από την ίδια, όπως:

- α) η ανάθεση σύμβασης στο πλαίσιο δυναμικού συστήματος αγορών το οποίο διαχειρίζεται κεντρική αρχή αγορών·
- β) η διεξαγωγή νέου διαγωνισμού βάσει της συμφωνίας-πλαισίου που έχει συναφθεί από κεντρική αρχή αγορών·
- γ) κατ' εφαρμογή του άρθρου 33 παράγραφος 4 στοιχείο α) ή β), ο προσδιορισμός του συμβαλλόμενου στη συμφωνία-πλαίσιο οικονομικού φορέα που θα εκτελέσει ένα συγκεκριμένο καθήκον στο πλαίσιο συμφωνίας-πλαισίου που έχει συναφθεί από κεντρική αρχή αγορών.

3. Όλες οι διαδικασίες προμήθειας που διεξάγονται από κεντρική αρχή αγορών εκτελούνται μέσω ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 22.

4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, χωρίς να εφαρμόζουν τις διαδικασίες της παρούσας οδηγίας, να αναθέτουν δημόσια σύμβαση υπηρεσιών για την παροχή κεντρικών δραστηριοτήτων προμηθειών σε κεντρική αρχή αγορών.

Αυτές οι δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν την παροχή επικουρικών δραστηριοτήτων προμηθειών.

Άρθρο 38

Περιστασιακές από κοινού προμήθειες

1. Δύο ή περισσότερες αναθέτουσες αρχές μπορούν να συμφωνούν να εκτελούν ορισμένες ειδικές προμήθειες από κοινού.

2. Στις περιπτώσεις όπου μια διαδικασία προμήθειας εκτελείται εξ ολοκλήρου από κοινού εξ ονόματος και για λογαριασμό όλων των αναθετουσών αρχών, οι αναθέτουσες αρχές αυτές είναι υπεύθυνες από κοινού για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την παρούσα οδηγία. Τούτο ισχύει και σε περιπτώσεις όπου τη διαδικασία διαχειρίζεται μία αναθέτουσα αρχή, ενεργώντας τόσο για δικό της λογαριασμό όσο και για λογαριασμό των λοιπών αναθετουσών αρχών.

Εάν η διεξαγωγή των διαδικασιών προμήθειας δεν πραγματοποιείται στο σύνολό της εξ ονόματος και για λογαριασμό των ενδιαφερόμενων αναθετουσών αρχών, οι αρχές έχουν από κοινού ευθύνη μόνο για τα μέρη εκείνα που εκτελούνται από κοινού. Κάθε αναθέτουσα αρχή φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της σύμφωνα με την παρούσα οδηγία για τα μέρη που αναλαμβάνει ιδίω ονόματι και για δικό της λογαριασμό.

Άρθρο 39

Προμήθειες που αφορούν αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 12, μπορούν να ενεργούν από κοινού για την ανάθεση δημόσιων συμβάσεων αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη, χρησιμοποιώντας έναν από τους τρόπους που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν χρησιμοποιούν τα μέσα που προβλέπονται στο παρόν άρθρο με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής αναγκαστικών διατάξεων του δημοσίου δικαίου σύμφωνων με το ενωσιακό δίκαιο στις οποίες υπόκεινται στο οικείο κράτος μέλος.

2. Κανένα κράτος μέλος δεν απαγορεύει στις αναθέτουσες αρχές του να χρησιμοποιούν κεντρικές δραστηριότητες προμηθειών προσφερόμενες από κεντρική αρχή αγορών εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος.

Όσον αφορά κεντρικές δραστηριότητες προμηθειών που προσφέρονται από κεντρικές αρχές αγορών εγκατεστημένες σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο της αναθέτουσας αρχής, τα κράτη μέλη μπορούν, ωστόσο, να επιλέγουν να προσδιορίζουν ότι οι δικές τους αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν μόνο τις κεντρικές δραστηριότητες προμηθειών κατά τα οριζόμενα είτε στο στοιχείο α) είτε στο στοιχείο β) του σημείου 14 του άρθρου 2 παράγραφος 1.

3. Η παροχή των κεντρικών προμηθειών από κεντρική αρχή αγορών εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος πραγματοποιείται σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένη η κεντρική αρχή αγορών.

Οι εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένη η κεντρική αρχή αγορών εφαρμόζονται επίσης στα ακόλουθα:

- α) στην ανάθεση σύμβασης στο πλαίσιο του δυναμικού συστήματος αγορών·

- β) στη διεξαγωγή νέου διαγωνισμού στο πλαίσιο συμφωνίας-πλαίσου·
- γ) στον προσδιορισμό, σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 4 στοιχείο α) ή β), του συμβαλλόμενου στη συμφωνία-πλαίσιο φορέα οικονομικού φορέα που θα εκτελέσει ένα συγκεκριμένο καθήκον.

4. Αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη μπορούν από κοινού να αναθέτουν δημόσια σύμβαση, να συνάπτουν συμφωνία-πλαίσιο ή να λειτουργούν δυναμικό σύστημα αγορών. Μπορούν επίσης, στον βαθμό που καθορίζεται στο άρθρο 33 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο, να αναθέτουν συμβάσεις βάσει της συμφωνίας-πλαίσου ή του δυναμικού συστήματος αγορών. Εκτός αν τα αναγκαία στοιχεία ρυθμίζονται από διεθνή συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερομένων κρατών μελών, οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές συνάπτουν συμφωνία όπου προσδιορίζονται τα εξής:

- α) οι ευθύνες των μερών και οι σχετικές εφαρμοστέες εθνικές διατάξεις·
- β) η εσωτερική οργάνωση της διαδικασίας προμήθειας, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της διαδικασίας, της κατανομής των έργων, αγαθών ή υπηρεσιών που πρόκειται να αποκτηθούν και της σύναψης των συμβάσεων.

Μια συμμετέχουσα αναθέτουσα αρχή εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της δυνάμει της παρούσας οδηγίας όταν αγοράζει έργα, αγαθά ή υπηρεσίες από την αναθέτουσα αρχή που είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία προμήθειας. Για τον προσδιορισμό των ευθυνών και του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου σύμφωνα με το στοιχείο α), οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να αναθέτουν τις ευθύνες σε μια ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές και να επιλέγουν τις σχετικές εφαρμοστέες διατάξεις οποιοδήποτε κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη τουλάχιστον μία από τις συμμετέχουσες αρχές. Η ανάθεση ευθυνών και το σχετικό εφαρμοστέο εθνικό δικαίο αναφέρονται στα έγγραφα της προμήθειας για τις από κοινού ανατιθέμενες δημόσιες συμβάσεις.

5. Σε περίπτωση που αναθέτουσες αρχές από διαφορετικά κράτη μέλη έχουν συστήσει κοινή νομική οντότητα, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών ομίλων εδαφικής συνεργασίας δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ ή άλλων οντοτήτων που ιδρύονται δυνάμει της νομοθεσίας της Ένωσης, οι συμμετέχουσες αναθέτουσες αρχές συμφωνούν, μέσω απόφασης του αρμόδιου οργάνου της κοινής νομικής οντότητας, επί των εφαρμοστέων εθνικών κανόνων περί προμηθειών ενός από τα ακόλουθα κράτη μέλη:

- α) οι εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου έχει την έδρα της η κοινή νομική οντότητα·
- β) οι εθνικές διατάξεις του κράτους μέλους όπου διεξάγει τις δραστηριότητές της η κοινή νομική οντότητα.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) (ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 19).

Η συμφωνία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί είτε να εφαρμόζεται για αόριστο χρονικό διάστημα, όταν καθορίζεται στη συστατική πράξη της κοινής νομικής οντότητας, είτε να περιορίζεται σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, σε ορισμένα είδη συμβάσεων ή σε μία ή περισσότερες μεμονωμένες αναθέσεις συμβάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Διεξαγωγή της διαδικασίας

Τμήμα 1

Προετοιμασία

Άρθρο 40

Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις της αγοράς

Πριν δρομολογήσουν διαδικασία προμήθειας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να διεξάγουν διαβουλεύσεις με την αγορά, προκειμένου να προετοιμάζουν την προμήθεια και να ενημερώνουν τους οικονομικούς φορείς για τα σχέδια και τις απαιτήσεις τους όσον αφορά τις προμήθειες.

Για τον σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, επί παραδείγματι, να ζητούν ή να δέχονται τις συμβουλές ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων ή αρχών ή συμμετεχόντων της αγοράς. Οι εν λόγω συμβουλές μπορούν να χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή της διαδικασίας προμήθειας, εφόσον οι εν λόγω συμβουλές δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού και την παραβίαση των αρχών της αποφυγής των διακρίσεων και της διαφάνειας.

Άρθρο 41

Προηγούμενη εμπλοκή υποψηφίων ή προσφερόντων

Εάν ένας υποψήφιος, ένας προσφέρων ή μια επιχείρηση που σχετίζεται με υποψήφιο ή προσφέροντα έχει παράσχει συμβουλές στην αναθέτουσα αρχή, είτε εντός είτε εκτός του πλαισίου του άρθρου 40, ή έχει εμπλακεί με οποιονδήποτε τρόπο στην προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας, η αναθέτουσα αρχή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζει τη μη στρέβλωση του ανταγωνισμού λόγω της συμμετοχής του εν λόγω υποψηφίου ή προσφέροντα.

Τα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνουν τη γνωστοποίηση στους λοιπούς υποψηφίους και προσφέροντες σχετικών πληροφοριών που ανταλλάχθηκαν στο πλαίσιο της προηγούμενης εμπλοκής του υποψηφίου ή του προσφέροντος στην προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας και τον προσδιορισμό επαρκών προθεσμιών για την παραλαβή των προσφορών. Ο ενδιαφερόμενος υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία μόνο εάν δεν υπάρχει άλλος τρόπος να διασφαλιστεί συμμόρφωση με την υποχρέωση τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης.

Πριν από οποιονδήποτε τέτοιο αποκλεισμό, παρέχεται η ευκαιρία στους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να αποδείξουν ότι η συμμετοχή τους στην προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας δεν είναι δυνατόν να προκαλέσει στρέβλωση του ανταγωνισμού. Τα μέτρα που λαμβάνονται τεκμηριώνονται στη χωριστή έκθεση που απαιτείται δυνάμει του άρθρου 84.

Άρθρο 42

Τεχνικές προδιαγραφές

1. Οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στο παράρτημα VII σημείο 1 παρατίθενται στα έγγραφα της προμήθειας και καθορίζουν τα χαρακτηριστικά που απαιτείται να έχουν τα έργα, οι υπηρεσίες ή τα αγαθά.

Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στην ειδική διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, αγαθών ή υπηρεσιών ή σε ειδική διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους, ακόμη και αν οι παράγοντες αυτοί δεν αποτελούν μέρος της υλικής τους υπόστασης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και βρίσκονται σε αναλογία με την αξία και τους στόχους της.

Οι τεχνικές προδιαγραφές μπορούν επίσης να προσδιορίζουν αν θα απαιτηθεί μεταβίβαση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Για όλες τις προμήθειες που προορίζονται για χρήση από φυσικά πρόσωπα, είτε πρόκειται για το ευρύ κοινό είτε για το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής, οι εν λόγω τεχνικές προδιαγραφές καταρτίζονται με τρόπο ώστε να λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή τον σχεδιασμό για όλους τους χρήστες.

Εάν έχουν εγκριθεί υποχρεωτικά πρότυπα προσβασιμότητας βάσει νομοθετικής πράξης της Ένωσης, οι τεχνικές προδιαγραφές, όσον αφορά τα κριτήρια προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρίες ή τον σχεδιασμό για όλους τους χρήστες, καθορίζονται με παραπομπή στα εν λόγω πρότυπα.

2. Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία προμήθειας και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημόσιων προμηθειών στον ανταγωνισμό.

3. Υπό την επιφύλαξη των υποχρεωτικών εθνικών τεχνικών κανόνων, εφόσον συμβιβάζονται με το δίκαιο της Ένωσης, οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους:

α) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι επαρκώς ακριβείς ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τη σύμβαση·

β) με παραπομπή σε τεχνικές προδιαγραφές και, με σειρά προτεραιότητας, σε εθνικά πρότυπα που μεταφέρουν ευρωπαϊκά πρότυπα, ευρωπαϊκές τεχνικές αξιολογήσεις, κοινές τεχνικές προδιαγραφές, διεθνή πρότυπα, άλλα τεχνικά συστήματα αναφοράς που έχουν θεσπιστεί από ευρωπαϊκούς φορείς τυποποίησης ή —όταν αυτά

δεν υπάρχουν— σε εθνικά πρότυπα, εθνικές τεχνικές εγκρίσεις ή εθνικές τεχνικές προδιαγραφές στον τομέα του σχεδιασμού, του υπολογισμού και της εκτέλεσης των έργων και της χρησιμοποίησης των αγαθών· κάθε παραπομπή συνοδεύεται από τη μνεία «ή ισοδύναμο»·

γ) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις κατά τα οριζόμενα στο στοιχείο α), με παραπομπή, ως τεκμήριο συμμόρφωσης προς τις εν λόγω επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο β)·

δ) με παραπομπή στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στο στοιχείο β) για ορισμένα χαρακτηριστικά και με παραπομπή στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α) για άλλα χαρακτηριστικά.

4. Εκτός εάν δικαιολογείται από το αντικείμενο της σύμβασης, οι τεχνικές προδιαγραφές δεν περιέχουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής που να χαρακτηρίζει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχονται από συγκεκριμένο οικονομικό φορέα ούτε εμπορικού σήματος, διπλώματος ευρεσιτεχνίας, τύπου ή συγκεκριμένης καταγωγής ή παραγωγής που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η εν λόγω μνεία επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει αρκούντως ακριβής και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3. Η εν λόγω μνεία συνοδεύεται από τους όρους «ή ισοδύναμο».

5. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα παραπομπής στις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχείο β), δεν απορρίπτει προσφορά με την αιτιολογία ότι τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες για τις οποίες υποβάλλεται προσφορά δεν πληρούν τις τεχνικές προδιαγραφές στις οποίες έχει παραπέμψει, εφόσον ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων των αποδεικτικών μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 44, ότι οι λύσεις που προτείνει πληρούν κατά ισοδύναμο τρόπο τις απαιτήσεις που καθορίζονται από τις τεχνικές προδιαγραφές.

6. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα που αναφέρεται στην παράγραφο 3 στοιχείο α) για τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών με αναφορά στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις, δεν απορρίπτει προσφορά έργων, αγαθών ή υπηρεσιών που πληρούν εθνικό πρότυπο το οποίο αποτελεί μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, κοινή τεχνική προδιαγραφή, διεθνές πρότυπο ή τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει καταρτιστεί από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις τις οποίες έχει ορίσει.

Ο προσφέρων αποδεικνύει στην προσφορά του, με κάθε ενδεδειγμένο μέσο, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 44, ότι το έργο, το αγαθό ή η υπηρεσία που πληροί το πρότυπο ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις τις οποίες έχει ορίσει η αναθέτουσα αρχή.

Άρθρο 43

Σήματα

1. Όταν οι αναθέτουσες αρχές σκοπεύουν να προβούν σε αγορά έργων, αγαθών ή υπηρεσιών με ειδικά περιβαλλοντικά, κοινωνικά ή άλλα χαρακτηριστικά, μπορούν, στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια ανάθεσης ή τις προϋποθέσεις εκτέλεσης της σύμβασης, να απαιτούν συγκεκριμένο σήμα ως αποδεικτικό της συμμόρφωσης των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών προς τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι απαιτήσεις σήματος αφορούν αποκλειστικά τα κριτήρια που σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης και που είναι κατάλληλα για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης·
- β) οι απαιτήσεις σήματος βασίζονται σε κριτήρια που μπορούν να επαληθευτούν με αντικειμενικό τρόπο και δεν εισάγουν διακρίσεις·
- γ) τα σήματα καθιερώνονται μέσω ανοικτής και διαφανούς διαδικασίας, στην οποία έχουν δικαίωμα συμμετοχής όλοι οι ενδιαφερόμενοι, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών οργανισμών, των καταναλωτών, των κοινωνικών εταίρων, των κατασκευαστών, των διανομέων και των μη κυβερνητικών οργανώσεων·
- δ) τα σήματα είναι προσιτά για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη·
- ε) οι απαιτήσεις σήματος καθορίζονται από τρίτο μέρος επί του οποίου ο οικονομικός φορέας που υποβάλλει αίτηση για το σήμα δεν μπορεί να ασκήσει αποφασιστική επιρροή.

Όταν οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν τα έργα, τα αγαθά και οι υπηρεσίες να πληρούν όλες τις απαιτήσεις σήματος, αναφέρουν περί ποιων απαιτήσεων σήματος πρόκειται.

Οι αναθέτουσες αρχές που απαιτούν συγκεκριμένο σήμα αποδέχονται όλα τα σήματα που επιβεβαιώνουν ότι τα έργα, τα αγαθά και οι υπηρεσίες πληρούν τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις.

Όταν ένας οικονομικός φορέας δεν είχε τεκμηριωμένα τη δυνατότητα να αποκτήσει το ειδικό σήμα που έχει υποδείξει η αναθέτουσα αρχή ή ισοδύναμο σήμα εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται άλλα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, όπως, ενδεχομένως τον τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή, υπό την προϋπόθεση ότι ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα προς παροχή έργα, αγαθά και υπηρεσίες πληρούν τις απαιτήσεις του ειδικού σήματος ή τις ειδικές απαιτήσεις που έχει υποδείξει η αναθέτουσα αρχή.

2. Εάν ένα σήμα πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 στοιχεία β), γ), δ) και ε), αλλά ορίζει επιπλέον απαιτήσεις που δεν σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν το καθαυτό σήμα αλλά μπορούν να ορίζουν την τεχνική προδιαγραφή με παραπομπή στις λεπτομερείς προδιαγραφές του εν λόγω σήματος ή, εάν είναι αναγκαίο, σε τμήματα των

σχετικών προδιαγραφών που σχετίζονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι κατάλληλα για τον ορισμό των χαρακτηριστικών του εν λόγω αντικειμένου.

Άρθρο 44

Εκθέσεις δοκιμών, πιστοποίηση και άλλα αποδεικτικά μέσα

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να προσκομίζουν έκθεση δοκιμών από οργανισμό αξιολόγησης της πιστότητας ή πιστοποιητικό που έχει εκδοθεί από τέτοιο οργανισμό ως αποδεικτικό μέσο συμμόρφωσης με απαιτήσεις ή κριτήρια που αναφέρονται στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια ανάθεσης ή τις προϋποθέσεις εκτέλεσης της σύμβασης.

Σε περίπτωση που οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ειδικό οργανισμό αξιολόγησης της συμμόρφωσης οφείλουν να δέχονται επίσης πιστοποιητικά από άλλους ισοδύναμους οργανισμούς αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης είναι ο οργανισμός ο οποίος πραγματοποιεί δραστηριότητες αξιολόγησης της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων βαθμονομήσεων, δοκιμών, πιστοποίησης και επιθεώρησης, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (1).

2. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται και άλλα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, εκτός από αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο 1, όπως τον τεχνικό φάκελο του κατασκευαστή, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε πρόσβαση στα πιστοποιητικά ή στις εκθέσεις δοκιμών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή δεν είχε τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών, υπό τους όρους ότι για την αδυναμία πρόσβασης δεν ευθύνεται ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας και ότι ο ίδιος αποδεικνύει ότι τα προς παροχή έργα, αγαθά και υπηρεσίες πληρούν τις απαιτήσεις ή τα κριτήρια που ορίζονται στις τεχνικές προδιαγραφές, τα κριτήρια ανάθεσης ή τις προϋποθέσεις εκτέλεσης σύμβασης.

3. Εφόσον τους ζητηθεί, τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση άλλων κρατών μελών οποιοσδήποτε πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία και τα έγγραφα που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 6, το άρθρο 43 και τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου. Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους εγκατάστασης του οικονομικού φορέα κοινοποιούν τις σχετικές πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 86.

Άρθρο 45

Εναλλακτικές προσφορές

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιτρέπουν ή να απαιτούν από τους προσφέροντες να υποβάλλουν εναλλακτικές προσφορές. Αναφέρουν στη γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης ή, εάν ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού χρησιμοποιείται προκαταρκτική γνωστοποίηση, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, αν επιτρέπουν ή αν απαιτούν ή όχι την υποβολή εναλλακτικών προσφορών. Οι εναλλακτικές προσφορές δεν επιτρέπονται εάν δεν υπάρχει σχετική αναφορά. Οι εναλλακτικές προσφορές συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης.

(1) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 339/93 του Συμβουλίου (ΕΕ L 218 της 13.8.2008, σ. 30).

2. Οι αναθέτουσες αρχές που επιτρέπουν ή απαιτούν εναλλακτικές προσφορές αναφέρουν στα έγγραφα της προμήθειας τις ελάχιστες προϋποθέσεις τις οποίες πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές, καθώς και τον τρόπο υποβολής αυτών των προσφορών, ειδικότερα αν οι εναλλακτικές προσφορές αυτές μπορούν να υποβάλλονται μόνον στις περιπτώσεις που έχει επίσης υποβληθεί προσφορά που δεν συνιστά εναλλακτική προσφορά. Επίσης, διασφαλίζουν ότι τα επιλεγμένα κριτήρια ανάθεσης μπορούν να εφαρμοστούν σε εναλλακτικές προσφορές που πληρούν τις εν λόγω ελάχιστες προϋποθέσεις, καθώς και σε συμμορφούμενες προσφορές που δεν είναι εναλλακτικές.

3. Οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν υπόψη τους μόνο τις εναλλακτικές προσφορές που ανταποκρίνονται στις ελάχιστες απαιτήσεις τις οποίες έχουν ορίσει.

Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων αγαθών ή υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές που έχουν επιτρέψει ή απαιτήσει εναλλακτικές προσφορές δεν απορρίπτουν μια εναλλακτική προσφορά για τον μόνο λόγο ότι, εάν επιλεγεί, θα οδηγήσει, αντίστοιχα, είτε στη σύναψη σύμβασης υπηρεσιών αντί δημόσιας σύμβασης αγαθών είτε στη σύναψη σύμβασης αγαθών αντί δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών.

Άρθρο 46

Υποδιαίρεση συμβάσεων σε παρτίδες

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να αναθέτουν μια σύμβαση υπό τη μορφή χωριστών παρτίδων και μπορούν να προσδιορίζουν το μέγεθος και το αντικείμενο των παρτίδων αυτών.

Εξαιρουμένων των συμβάσεων οι οποίες έχουν υποδιαιρεθεί υποχρεωτικά, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου, οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τους βασικούς λόγους της απόφασής τους για μη υποδιαίρεση σε παρτίδες, στοιχείο που περιλαμβάνεται στα έγγραφα της προμήθειας ή στη χωριστή έκθεση κατ' άρθρο 84.

2. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν, στη γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, αν οι προσφορές υποβάλλονται για μία, περισσότερες ή για όλες τις παρτίδες.

Οι αναθέτουσες αρχές δύνανται, ακόμη και εάν οι προσφορές είναι δυνατόν να υποβάλλονται για πολλές ή για όλες τις παρτίδες, να περιορίζουν τον αριθμό των παρτίδων που μπορούν να ανατεθούν σε έναν προσφέροντα, υπό την προϋπόθεση ότι ο μέγιστος αριθμός των παρτίδων ανά προσφέροντα ορίζεται στη γνωστοποίηση προκήρυξης της σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν στα έγγραφα της προμήθειας τα αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις κριτήρια ή τους κανόνες που προτιθενται να εφαρμοσούν για τον προσδιορισμό των παρτίδων που ανατίθενται, στην περίπτωση που η εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης θα είχε ως αποτέλεσμα την ανάθεση σε έναν προσφέροντα παρτίδων που υπερβαίνουν τον μέγιστο αριθμό.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, σε περίπτωση που είναι δυνατή η ανάθεση περισσότερων της μιας παρτίδων στον ίδιο προσφέροντα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις συνδυάζοντας πολλές ή όλες τις παρτίδες, εφόσον έχουν αναφέρει στη γνωστοποίηση προκήρυξης της σύμβασης ή στην πρόσκληση για επιβεβαίωση ενδιαφέροντος ότι διατηρούν το δικαίωμα να το πράξουν και αναφέρουν τον τρόπο συνδυασμού των παρτίδων ή ομάδων παρτίδων.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν την παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο καθιστώντας υποχρεωτική την ανάθεση συμβάσεων με τη μορφή χωριστών παρτίδων, υπό προϋποθέσεις καθοριζόμενες σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο και τηρουμένου του ενωσιακού δικαίου. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζονται επίσης η παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο και, κατά περίπτωση, η παράγραφος 3.

Άρθρο 47

Καθορισμός προθεσμιών

1. Κατά τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών και των αιτήσεων συμμετοχής, οι αναθέτουσες αρχές λαμβάνουν υπόψη την πολυπλοκότητα της σύμβασης και τον χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των προσφορών, υπό την επιφύλαξη των ελάχιστων προθεσμιών που καθορίζονται στα άρθρα 27 έως 31.

2. Εάν οι προσφορές μπορούν να συνταχθούν μόνον έπειτα από επιτόπια επίσκεψη ή από επιτόπια εξέταση εγγράφων προσαρτημένων στα έγγραφα της προμήθειας, οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών, οι οποίες είναι μεγαλύτερες από τις ελάχιστες προθεσμίες που προβλέπονται στα άρθρα 27 έως 31, ορίζονται κατά τρόπο ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για τη διατύπωση των προσφορών.

3. Οι αναθέτουσες αρχές παρατείνουν την προθεσμία παραλαβής των προσφορών, ούτως ώστε όλοι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς να μπορούν να λάβουν γνώση όλων των αναγκαίων πληροφοριών για την κατάρτιση των προσφορών στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν, για οποιονδήποτε λόγο, οι πρόσθετες πληροφορίες, αν και ζητήθηκαν από τον οικονομικό φορέα σε εύθετο χρόνο, δεν παρέχονται το αργότερο έξι ημέρες πριν από την προθεσμία που ορίζεται για την παραλαβή των προσφορών. Σε περίπτωση επισπευσμένης διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 3 και το άρθρο 28 παράγραφος 6, η προθεσμία ορίζεται σε τέσσερις ημέρες·

β) όταν τα έγγραφα προμήθειας υφίστανται σημαντικές αλλαγές.

Η διάρκεια της παράτασης είναι ανάλογη με τη σπουδαιότητα των πληροφοριών ή των αλλαγών.

Όταν οι πρόσθετες πληροφορίες δεν έχουν ζητηθεί σε εύθετο χρόνο ή δεν έχουν σημασία για την προετοιμασία κατάλληλων προσφορών, δεν απαιτείται από τις αναθέτουσες αρχές να παρατείνουν τις προθεσμίες.

Τμήμα 2

Δημοσιότητα και διαφάνεια

Άρθρο 48

Προκαταρκτικές γνωστοποιήσεις

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να δημοσιοποιούν τις προθέσεις τους για τις σχεδιαζόμενες προμήθειες δημοσιεύοντας προκαταρκτική γνωστοποίηση. Οι εν λόγω γνωστοποιήσεις περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα V μέρος Β τμήμα Ι. Δημοσιεύονται είτε από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε από τις αναθέτουσες αρχές στο «προφίλ αγοραστή» τους, σύμφωνα με το σημείο 2 στοιχείο β) του παραρτήματος VIII. Όταν η προκαταρκτική γνωστοποίηση δημοσιεύεται από τις αναθέτουσες αρχές στο «προφίλ αγοραστή» τους, οι αναθέτουσες αρχές αποστέλλουν στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης γνωστοποίηση δημοσίευσης στο «προφίλ αγοραστή» τους, σύμφωνα με παράρτημα VIII. Οι εν λόγω γνωστοποιήσεις περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα V μέρος Α.

2. Για κλειστές διαδικασίες και ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, οι μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν την προκαταρκτική γνωστοποίηση ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 5, υπό την προϋπόθεση ότι η γνωστοποίηση πληροί όλες τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

- α) αναφέρεται κατά τρόπο συγκεκριμένο στα αγαθά, τα έργα ή τις υπηρεσίες που θα αποτελέσουν το αντικείμενο της σύμβασης που πρόκειται να συναφθεί·
- β) επισημαίνει ότι η σύμβαση θα ανατεθεί μέσω κλειστής διαδικασίας ή ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς μεταγενέστερη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, και καλεί τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους·
- γ) περιέχει, εκτός από τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα V μέρος Β τμήμα Ι, και τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα V μέρος Β τμήμα ΙΙ·
- δ) έχει αποσταλεί προς δημοσίευση μεταξύ 35 ημερών και 12 μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης που αναφέρεται στο άρθρο 54 παράγραφος 1.

Οι ανωτέρω γνωστοποιήσεις δεν δημοσιεύονται σε «προφίλ αγοραστή». Ωστόσο, η τυχόν πρόσθετη δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο σύμφωνα με το άρθρο 52 μπορεί να πραγματοποιηθεί σε «προφίλ αγοραστή».

Η περίοδος που καλύπτεται από την προκαταρκτική γνωστοποίηση διαρκεί κατ' ανώτατο όριο 12 μήνες από την ημερομηνία αποστολής της προς δημοσίευση. Ωστόσο, στην περίπτωση δημόσιων συμβάσεων για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, η προκαταρκτική γνωστοποίηση που αναφέρεται στο άρθρο 75 παράγραφος 1 στοιχείο β) μπορεί να καλύπτει περίοδο μεγαλύτερη των 12 μηνών.

Άρθρο 49

Γνωστοποιήσεις προκήρυξης σύμβασης

Οι γνωστοποιήσεις προκήρυξης σύμβασης χρησιμοποιούνται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού για όλες τις διαδικασίες, με

την επιφύλαξη του άρθρου 26 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο και του άρθρου 32. Οι γνωστοποιήσεις προκήρυξης σύμβασης περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα V μέρος Γ και δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 51.

Άρθρο 50

Γνωστοποιήσεις ανάθεσης σύμβασης

1. Το αργότερο 30 ημέρες από τη σύναψη σύμβασης ή συμφωνίας-πλαisiού, μετά τη λήψη απόφασης για την ανάθεση ή τη σύναψή της, οι αναθέτουσες αρχές αποστέλλουν γνωστοποίηση ανάθεσης σύμβασης με τα αποτελέσματα της διαδικασίας προμήθειας.

Οι εν λόγω γνωστοποιήσεις περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα V μέρος Δ και δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 51.

2. Εάν η προκήρυξη διαγωνισμού για τη σχετική σύμβαση είχε γίνει υπό τη μορφή προκαταρκτικής γνωστοποίησης και η αναθέτουσα αρχή αποφασίσει να μην αναθέσει περαιτέρω συμβάσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτεται από την προκαταρκτική γνωστοποίηση, η γνωστοποίηση ανάθεσης σύμβασης περιέχει σχετική επισήμανση.

Στην περίπτωση συμφωνιών-πλαisiών που συνάπτονται σύμφωνα με το άρθρο 33, οι αναθέτουσες αρχές απαλλάσσονται από την υποχρέωση αποστολής γνωστοποίησης με τα αποτελέσματα της διαδικασίας προμήθειας για κάθε σύμβαση που βασίζεται στη συμφωνία-πλαίσιο. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι αναθέτουσες αρχές συγκεντρώνουν σε τριμηνιαία βάση τις γνωστοποιήσεις των αποτελεσμάτων των διαδικασιών προμήθειας για συμβάσεις που βασίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο. Στην περίπτωση αυτή, οι αναθέτουσες αρχές αποστέλλουν τις συγκεντρωμένες γνωστοποιήσεις το αργότερο 30 ημέρες μετά τη λήξη εκάστου τριμήνου.

3. Οι αναθέτουσες αρχές αποστέλλουν γνωστοποίηση με τα αποτελέσματα της ανάθεσης συμβάσεων που βασίζονται σε δυναμικό σύστημα αγορών το αργότερο 30 ημέρες μετά την ανάθεση κάθε σύμβασης. Μπορούν, ωστόσο, να συγκεντρώνουν τις γνωστοποιήσεις αυτές σε τριμηνιαία βάση. Στην περίπτωση αυτή, αποστέλλουν τις συγκεντρωμένες γνωστοποιήσεις το αργότερο 30 ημέρες μετά τη λήξη εκάστου τριμήνου.

4. Ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαisiού μπορούν να μη δημοσιεύονται, όταν η γνωστοποίησή τους μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή των νόμων, να είναι αντίθετη, καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο, προς το δημόσιο συμφέρον ή να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων δημόσιων ή ιδιωτικών οικονομικών φορέων ή να βλάψει τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των οικονομικών φορέων.

Άρθρο 51

Σύνταξη και λεπτομέρειες δημοσίευσης των γνωστοποιήσεων

1. Οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 48, 49 και 50 περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα V υπό τη μορφή τυποποιημένων εντύπων, συμπεριλαμβανομένων και των τυποποιημένων εντύπων για τα διορθωτικά.

Η Επιτροπή καταρτίζει τα τυποποιημένα έντυπα αυτά μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εκτελεστικές αυτές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 89 παράγραφος 2.

2. Οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 48, 49 και 50 συντάσσονται, διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δημοσιεύονται σύμφωνα με το παράρτημα VIII. Οι γνωστοποιήσεις δημοσιεύονται το αργότερο πέντε ημέρες μετά την αποστολή τους. Τα έξοδα δημοσίευσης των γνωστοποιήσεων από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης βαρύνουν την Ένωση.

3. Οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 48, 49 και 50 δημοσιεύονται εξ ολοκλήρου στην επίσημη γλώσσα(-ες) των θεσμικών οργάνων της Ένωσης που επιλέγεται από την αναθέτουσα αρχή. Αυθεντικό θεωρείται μόνο το (τα) κείμενο(-α) που δημοσιεύεται(-ονται) στην εν λόγω γλώσσα ή γλώσσες. Περίληψη των σημαντικότερων στοιχείων κάθε γνωστοποίησης δημοσιεύεται και στις λοιπές επίσημες γλώσσες των θεσμικών οργάνων της Ένωσης.

4. Η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης διασφαλίζει ότι εξακολουθεί να δημοσιεύεται το πλήρες κείμενο και η περίληψη των προκαταρκτικών γνωστοποιήσεων όπως αναφέρεται στο άρθρο 48 παράγραφος 2, καθώς και οι προκηρύξεις διαγωνισμών για τη δημιουργία δυναμικού συστήματος αγορών όπως αναφέρεται στο άρθρο 34 παράγραφος 4 στοιχείο α):

α) σε περίπτωση που πρόκειται για προκαταρκτικές γνωστοποιήσεις, για 12 μήνες ή μέχρι την παραλαβή γνωστοποίησης ανάδειξης σύμβασης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 50, στην οποία αναφέρεται ότι δεν θα ανατεθούν περαιτέρω συμβάσεις κατά τη διάρκεια της δωδεκάμηνης περιόδου που καλύπτεται από την προκήρυξη του διαγωνισμού. Ωστόσο, στην περίπτωση δημοσίων συμβάσεων για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, η προκαταρκτική γνωστοποίηση που αναφέρεται στο άρθρο 75 παράγραφος 1 στοιχείο β) εξακολουθεί να δημοσιεύεται μέχρι τα τέλη της αρχικά αναφερθείσας περιόδου ισχύος ή μέχρι την παραλαβή γνωστοποίησης ανάδειξης σύμβασης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 50, στην οποία αναφέρεται ότι δεν θα ανατεθούν περαιτέρω συμβάσεις κατά τη διάρκεια της δωδεκάμηνης περιόδου που καλύπτεται από την προκήρυξη του διαγωνισμού·

β) σε περίπτωση που πρόκειται για προκηρύξεις διαγωνισμών για τη δημιουργία δυναμικού συστήματος αγορών, κατά την περίοδο ισχύος του δυναμικού συστήματος αγορών.

5. Οι αναθέτουσες αρχές είναι σε θέση να αποδεικνύουν την ημερομηνία αποστολής των γνωστοποιήσεων.

Η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης χορηγεί στην αναθέτουσα αρχή βεβαίωση της παραλαβής της γνωστοποίησης και της δημοσίευσης των πληροφοριών που της διαβίβασε, επισημαίνοντας την ημερομηνία της εν λόγω δημοσίευσης. Η βεβαίωση αυτή συνιστά απόδειξη της δημοσίευσης.

6. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να δημοσιεύουν γνωστοποιήσεις για δημόσιες συμβάσεις που δεν υπόκεινται στην προβλεπόμενη από την παρούσα οδηγία υποχρέωση δημοσίευσης, εφόσον οι εν λόγω γνωστοποιήσεις αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με ηλεκτρονικά μέσα, με τον μορφότυπο και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες διαβίβασης που αναφέρονται στο παράρτημα VIII.

Άρθρο 52

Δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο

1. Οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 48, 49 και 50 καθώς και οι πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές δεν δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης σύμφωνα με το άρθρο 51. Ωστόσο, η δημοσίευση μπορεί να πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση σε εθνικό επίπεδο, όταν οι αναθέτουσες αρχές δεν έχουν ενημερωθεί σχετικά με τη δημοσίευση εντός 48 ωρών από την επιβεβαίωση της παραλαβής της γνωστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 51.

2. Οι γνωστοποιήσεις που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο δεν περιλαμβάνουν πληροφορίες άλλες από εκείνες που περιέχονται στις γνωστοποιήσεις που αποστέλλονται στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή», αλλά αναφέρουν την ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης που εστάλη στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της δημοσίευσης στο «προφίλ αγοραστή».

3. Οι προκαταρκτικές γνωστοποιήσεις δεν δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» πριν από την αποστολή στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης της γνωστοποίησης με την οποία ανακοινώνεται η δημοσίευσή τους υπό τη μορφή αυτή. Αναφέρουν την ημερομηνία αυτής της αποστολής

Άρθρο 53

Ηλεκτρονική διάθεση των εγγράφων της προμήθειας

1. Οι αναθέτουσες αρχές προσφέρουν ελεύθερη, άμεση, πλήρη και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα της προμήθειας από την ημερομηνία δημοσίευσης της γνωστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 51 ή την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος. Το κείμενο της γνωστοποίησης ή της πρόσκλησης επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος διευκρινίζει τη διεύθυνση δικτύου απ' όπου μπορεί να ληφθούν τα έγγραφα της προμήθειας.

Όταν δεν μπορεί να προσφερθεί ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση σε ορισμένα έγγραφα προμηθειών για έναν από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο της παρούσας οδηγίας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναφέρουν στη γνωστοποίηση ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος ότι τα σχετικά έγγραφα της προμήθειας θα διαβιβαστούν με μέσα άλλα πλιν των ηλεκτρονικών, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία υποβολής προσφορών παρατείνεται κατά πέντε ημέρες, εκτός από περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένης επείγουσας ανάγκης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 27 παράγραφος 3, στο άρθρο 28 παράγραφος 6 και στο άρθρο 29 παράγραφος 1 τέταρτο εδάφιο.

Όταν δεν μπορεί να προσφερθεί ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν ηλεκτρονική πρόσβαση σε ορισμένα έγγραφα προμηθειών διότι οι αναθέτουσες αρχές έχουν σκοπό να εφαρμόσουν το άρθρο 21 παράγραφος 2 της παρούσας οδηγίας, αναφέρουν στη γνωστοποίηση ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος τα μέτρα προστασίας του εμπιστευτικού χαρακτήρα των πληροφοριών τα οποία απαιτούν και τον τρόπο με τον οποίο είναι δυνατή η πρόσβαση στα σχετικά έγγραφα. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία υποβολής προσφορών παρατείνεται κατά πέντε ημέρες, εκτός από περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένης επείγουσας ανάγκης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 27 παράγραφος 3, στο άρθρο 28 παράγραφος 6 και στο άρθρο 29 παράγραφος 1 τέταρτο εδάφιο.

2. Εφόσον ζητούνται εγκαίρως, οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν σε όλους τους προσφέροντες που συμμετέχουν στη διαδικασία προμήθειας συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τις προδιαγραφές και τυχόν δικαιολογητικά έγγραφα, το αργότερο έξι ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας που έχει οριστεί για την παραλαβή των προσφορών. Σε περίπτωση διαδικασίας επείγοντος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 27 παράγραφος 3 και στο άρθρο 28 παράγραφος 6, η προθεσμία αυτή ανέρχεται σε τέσσερις ημέρες.

Άρθρο 54

Προσκλήσεις προς υποψηφίους

1. Στις κλειστές διαδικασίες, τις διαδικασίες ανταγωνιστικού διαλόγου, τις συμπράξεις καινοτομίας και τις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, οι αναθέτουσες αρχές προσκαλούν ταυτοχρόνως και γραπτώς τους επιλεγέντες υποψηφίους να υποβάλουν τις προσφορές τους ή, στην περίπτωση ανταγωνιστικού διαλόγου, να συμμετάσχουν στον διάλογο.

Εάν ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού χρησιμοποιείται προκαταρκτική γνωστοποίηση, σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 2, οι αναθέτουσες αρχές προσκαλούν ταυτοχρόνως και γραπτώς τους οικονομικούς φορείς που έχουν εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους να επιβεβαιώσουν ότι εξακολουθούν να ενδιαφέρονται.

2. Οι προσκλήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνουν παραπομπή στην ηλεκτρονική διεύθυνση στην οποία διατίθενται απευθείας με ηλεκτρονικά μέσα τα έγγραφα της προμήθειας. Οι προσκλήσεις συνοδεύονται από τα έγγραφα της προμήθειας, εφόσον τα έγγραφα αυτά δεν καθίστανται αντικείμενο ελεύθερης, άμεσης, πλήρους και δωρεάν πρόσβασης για τους λόγους που εκτίθενται στο άρθρο 53 παράγραφος 1 δεύτερο ή τρίτο εδάφιο και δεν διατίθενται ήδη με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. Επιπλέον, οι προσκλήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που ορίζονται στο παράρτημα IX.

Άρθρο 55

Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων

1. Οι αναθέτουσες αρχές ενημερώνουν, το συντομότερο δυνατόν, όλους τους υποψηφίους και τους προσφέροντες για τις αποφάσεις που λαμβάνονται σχετικά με τη σύναψη συμφωνίας-πλαίσου, την ανάθεση σύμβασης ή την αποδοχή σε ένα δυναμικό σύστημα αγορών, συμπεριλαμβανομένων των λόγων για τους οποίους αποφάσισαν να μη συνάψουν συμφωνία-πλαίσιο, να μην αναθέσουν σύμβαση για την οποία προκηρύχθηκε διαγωνισμός, να αρχίσουν νέα διαδικασία ή να μην θέσουν σε εφαρμογή δυναμικό σύστημα αγορών.

2. Κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων υποψηφίων ή προσφερόντων, οι αναθέτουσες αρχές γνωστοποιούν το συντομότερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση εντός 15 ημερών από την παραλαβή γραπτής αίτησης:

α) σε τυχόν απορριφθέντες υποψηφίους, τους λόγους για την απόρριψη της αίτησης συμμετοχής τους·

β) σε τυχόν απορριφθέντες προσφέροντες, τους λόγους για την απόρριψη της προσφοράς τους· στις δε περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 42 παράγραφοι 5 και 6, αιτιολογούν επίσης την απόφασή τους περί μη ισοδυναμίας ή περί μη εκπλήρωσης των απαιτήσεων επίδοσης ή λειτουργίας από τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες·

γ) σε προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτή προσφορά, τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς, καθώς και την επωνυμία του αναδόχου ή των συμβαλλομένων μερών της συμφωνίας-πλαίσου·

δ) σε προσφέροντες που έχουν υποβάλει παραδεκτή προσφορά, τη διεξαγωγή και την πρόοδο των διαπραγματεύσεων και του διαλόγου με τους προσφέροντες.

3. Οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να αποφασίζουν να μη γνωστοποιήσουν ορισμένες πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 σχετικά με την ανάθεση των συμβάσεων, τη σύναψη συμφωνιών-πλαίσου ή την αποδοχή σε ένα σύστημα δυναμικών αγορών εάν η γνωστοποίηση των εν λόγω πληροφοριών μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή των νόμων, να είναι αντίθετη, καθ' οιονδήποτε άλλο τρόπο, προς το δημόσιο συμφέρον ή να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα ενός συγκεκριμένου οικονομικού φορέα δημόσιου ή ιδιωτικού ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ οικονομικών φορέων.

Τμήμα 3

Επιλογή των συμμετεχόντων και ανάθεση των συμβάσεων

Άρθρο 56

Γενικές αρχές

1. Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων που καθορίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 67 έως 69, εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει επαληθεύσει, σύμφωνα με τα άρθρα 59 έως 61, ότι πληρούνται όλες οι κατωτέρω σωρευτικές προϋποθέσεις:

α) η προσφορά συνάδει με τις απαιτήσεις, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια που προβλέπονται στη γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος και στα έγγραφα της προμήθειας, λαμβανομένου υπόψη, κατά περίπτωση, του άρθρου 45·

β) η προσφορά προέρχεται από προσφέροντα ο οποίος δεν αποκλείεται από τη συμμετοχή δυνάμει του άρθρου 57 και πληροί τα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται από την αναθέτουσα αρχή σύμφωνα με το άρθρο 58, και, κατά περίπτωση, τους κανόνες και τα κριτήρια αμεροληψίας που αναφέρονται στο άρθρο 65.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποφασίζουν να μην αναθέσουν σύμβαση στον προσφέροντα ο οποίος υποβάλλει την οικονομικώς περισσότερο συμφέρουσα προσφορά, όταν διαπιστώνουν ότι η προσφορά δεν τηρεί τις ισχύουσες υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 18 παράγραφος 2.

2. Στις ανοικτές διαδικασίες, οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να αποφασίζουν να εξετάσουν τις προσφορές πριν από την επαλήθευση της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 57 έως 64. Όταν κάνουν χρήση της δυνατότητας αυτής, εξασφαλίζουν ότι η επαλήθευση απουσίας των λόγων αποκλεισμού και πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής πραγματοποιείται κατά τρόπο αμερόληπτο και διαφανή ώστε να μην έχει ανατεθεί σύμβαση σε προσφέροντα που θα έπρεπε να είχε αποκλειστεί σύμφωνα με το άρθρο 57 ή δεν πληροί τα κριτήρια επιλογής που έχει καθορίσει η αναθέτουσα αρχή.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποκλείουν τη χρήση της διαδικασίας του πρώτου εδαφίου ή να την περιορίζουν σε ορισμένα είδη προμηθειών ή σε ειδικές περιπτώσεις.

3. Όταν οι πληροφορίες ή η τεκμηρίωση που πρέπει να υποβάλλονται από τους οικονομικούς φορείς είναι ή εμφανίζονται ελλιπείς ή λανθασμένες ή όταν λείπουν συγκεκριμένα έγγραφα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν —εφόσον δεν ορίζεται άλλως από την εθνική νομοθεσία με την οποία εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία— να ζητούν από τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να υποβάλουν, να συμπληρώνουν, να αποσαφηνίζουν ή να ολοκληρώνουν τις σχετικές πληροφορίες ή τεκμηρίωση εντός εύλογης προθεσμίας υπό την προϋπόθεση ότι τα σχετικά αιτήματα υποβάλλονται τηρουμένων απολύτως των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.

4. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 87 για την τροποποίηση του καταλόγου του παραρτήματος Χ, εφόσον κρίνεται απαραίτητο, με σκοπό την προσθήκη νέων διεθνών συμφωνιών που έχουν επικυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη ή σε περίπτωση που οι αναφερόμενες υφιστάμενες διεθνείς συμφωνίες δεν απολαύουν πλέον της επικύρωσης του συνόλου των κρατών μελών ή έχουν υποστεί άλλες τροποποιήσεις, επί παραδείγματι όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής, το περιεχόμενο ή την ονομασία τους.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Κριτήρια ποιοτικής επιλογής

Άρθρο 57

Λόγοι αποκλεισμού

1. Οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία προμήθειας έναν οικονομικό φορέα όταν αποδεικνύουν, με την επαλήθευση που προβλέπεται στα άρθρα 59, 60 και 61, ή προκύπτει άλλως ότι υπάρχει τελεσίδικη απόφαση εις βάρος του για έναν από τους ακόλουθους λόγους:

α) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της απόφασης-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου (1).

(1) Απόφαση-πλαίσιο 2008/841/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (ΕΕ L 300 της 11.11.2008, σ. 42).

β) διαφθορά, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 της σύμβασης περί της καταπολέμησης της δωροδοκίας στην οποία ενέχονται υπάλληλοι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2) και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου (3), καθώς και όπως ορίζεται στο εθνικό δίκαιο της αναθέτουσας αρχής ή του οικονομικού φορέα·

γ) απάτη, κατά την έννοια του άρθρου 1 της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (4)·

δ) τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεδεμένα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, όπως ορίζονται, αντιστοίχως, στα άρθρα 1 και 3 της απόφασης-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου (5), ή ηθική αυτοουργία, συνέργεια ή απόπειρα διάπραξης εγκλήματος, όπως ορίζονται στο άρθρο 4 αυτής·

ε) νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (6)·

στ) παιδική εργασία και άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων, σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (7).

Η υποχρέωση αποκλεισμού οικονομικού φορέα εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό.

2. Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε διαδικασία προμήθειας οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας, εάν η αναθέτουσα αρχή γνωρίζει ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και αυτό έχει διαπιστωθεί από δικαστική ή διοικητική απόφαση με τελεσίδικη και δεσμευτική ισχύ σύμφωνα με τις νομικές διατάξεις της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ή με τις νομικές διατάξεις του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής.

Επιπλέον, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποκλείει ή να υποχρεώνεται από τα κράτη μέλη να αποκλείει οποιονδήποτε οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία προμήθειας, εάν μπορεί να αποδείξει με τα κατάλληλα μέσα ότι ο οικονομικός φορέας έχει αθετήσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης.

(2) ΕΕ C 195 της 25.6.1997, σ. 1.

(3) Απόφαση-πλαίσιο 2003/568/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας στον ιδιωτικό τομέα (ΕΕ L 192 της 31.7.2003, σ. 54).

(4) ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σ. 48.

(5) Απόφαση-πλαίσιο 2002/475/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 164 της 22.6.2002, σ. 3).

(6) Οδηγία 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (ΕΕ L 309 της 25.11.2005, σ. 15).

(7) Οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1).

Η παρούσα παράγραφος παύει να εφαρμόζεται όταν ο οικονομικός φορέας εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του, είτε καταβάλλοντας τους φόρους ή τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης που οφείλει, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δεδουλευμένων τόκων ή των προστίμων, είτε υπαγόμενος σε δεσμευτικό διακανονισμό για την καταβολή τους.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν παρέκκλιση από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 κατ' εξαίρεση, για επιτακτικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος, όπως δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος.

Τα κράτη μέλη μπορούν, επίσης, να προβλέπουν παρέκκλιση από τον υποχρεωτικό αποκλεισμό που προβλέπεται στην παράγραφο 2, όταν ο αποκλεισμός θα ήταν σαφώς δυσανάλογος, ιδίως όταν μόνο μικρά ποσά των φόρων ή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης δεν έχουν καταβληθεί ή όταν ο οικονομικός φορέας ενημερώθηκε σχετικά με το ακριβές ποσό που οφείλεται λόγω αθέτησης των υποχρεώσεων του όσον αφορά την καταβολή φόρων ή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης σε χρόνο κατά τον οποίο δεν είχε τη δυνατότητα να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την παράγραφο 2 τρίτο εδάφιο, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αίτησης συμμετοχής ή, σε ανοικτές διαδικασίες, της προθεσμίας υποβολής προσφοράς.

4. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν ή μπορούν να υποχρεώνονται από τα κράτη μέλη να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία προμήθειας οποιονδήποτε οικονομικό φορέα σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες καταστάσεις:

- a) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει με κατάλληλη μέσα αθέτηση των ισχυουσών υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 18 παράγραφος 2·
- β) εάν ο οικονομικός φορέας κηρύσσει χρεοκοπία ή υπόκειται σε διαδικασία αφερεγγυότητας ή παύσης δραστηριοτήτων, εάν τελεί υπό αναγκαστική διαχείριση από εκκαθαριστή ή από το δικαστήριο, εάν έχει υπαχθεί σε πτωχευτικό συμβιβασμό, εάν έχουν ανασταλεί οι επιχειρηματικές δραστηριότητές του ή εάν βρίσκεται σε οποιαδήποτε ανάλογη κατάσταση προκύπτουσα από παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη σε εθνικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις·
- γ) εάν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να αποδείξει, με κατάλληλα μέσα, ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του·
- δ) εάν η αναθέτουσα αρχή διαθέτει επαρκώς εύλογες ενδείξεις που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού·
- ε) εάν η σύγκρουση συμφερόντων κατά την έννοια του άρθρου 54 δεν μπορεί να επανορθωθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα·

στ) εάν η στρέβλωση του ανταγωνισμού από την πρότερη συμμετοχή των οικονομικών φορέων κατά την προετοιμασία της διαδικασίας προμήθειας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 41, δεν μπορεί να επανορθωθεί με άλλα, λιγότερο παρεμβατικά, μέσα·

ζ) εάν ο οικονομικός φορέας έχει επιδείξει σοβαρή ή επαναλαμβανόμενη πλημμέλεια κατά την εκτέλεση ουσιώδους απαίτησης στο πλαίσιο προηγούμενης δημόσιας σύμβασης, προηγούμενης σύμβασης με αναθέτουσα αρχή ή προηγούμενης σύμβασης παραχώρησης που είχε ως αποτέλεσμα την πρόωρη καταγγελία της προηγούμενης σύμβασης, αποζημιώσεις ή άλλες παρόμοιες κυρώσεις·

η) εάν ο οικονομικός φορέας έχει κριθεί ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για την εξακρίβωση της απουσίας των λόγων αποκλεισμού ή την πλήρωση των κριτηρίων επιλογής, έχει αποκρύψει τις πληροφορίες αυτές ή δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του άρθρου 59, ή

θ) εάν ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα στη διαδικασία προμήθειας ή να παράσχει εξ αμελείας παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιωδώς τις αποφάσεις που αφορούν τον αποκλεισμό, την επιλογή ή την ανάθεση.

Παρά το στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου, τα κράτη μέλη δύναται να απαιτήσουν, ή να προβλέψουν τη δυνατότητα να μην αποκλείεται από την αναθέτουσα αρχή ένας οικονομικός φορέας ευρισκόμενος σε μια των καταστάσεων του προαναφερθέντος σημείου, όταν η αναθέτουσα αρχή έχει αποδείξει ότι ο εν λόγω φορέας δύναται να εκτελέσει τη σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψιν την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία και μέτρα σχετικά με τη συνέχιση της επιχειρηματικής του λειτουργίας στις καταστάσεις του στοιχείου β).

5. Ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείσουν έναν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι αυτός βρίσκεται, λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού, είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μια από τις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2.

Ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αποκλείουν ή να υποχρεώνονται από τα κράτη μέλη να αποκλείουν οικονομικό φορέα, όταν αποδεικνύεται ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας βρίσκεται, λόγω πράξεων ή παραλείψεων αυτού, είτε πριν είτε κατά τη διαδικασία, σε μια από τις περιπτώσεις της παραγράφου 4.

6. Οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας αντιμετωπίζει μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 4 μπορεί να προσκομίζει στοιχεία από τα οποία να τεκμαίρεται ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του, παρότι συντρέχει ο σχετικός λόγος αποκλεισμού. Εάν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο εν λόγω οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία προμήθειας.

Για τον σκοπό αυτόν, ο οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή δεσμευθεί να καταβάλει αποζημίωση για τυχόν ζημιές που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις ερευνητικές αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων.

Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Σε περίπτωση που τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της απόφασης αυτής.

Οικονομικός φορέας που έχει αποκλειστεί, με τελεσίδικη απόφαση, από τη συμμετοχή σε διαδικασίες προμήθειας ή ανάθεσης παραχώρησης δεν μπορεί να κάνει χρήση της δυνατότητας που παρέχεται βάσει της παρούσας παραγράφου κατά την περίοδο του αποκλεισμού που ορίζεται στην εν λόγω απόφαση στο κράτος μέλος στο οποίο ισχύει η απόφαση.

7. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους όρους εφαρμογής του παρόντος άρθρου, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων και τηρουμένου του ενωσιακού δικαίου. Καθορίζουν, ιδίως, τη μέγιστη περίοδο αποκλεισμού σε περίπτωση που ο οικονομικός φορέας δεν λάβει μέτρα για να αποδείξει την αξιοπιστία του, όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 6. Εάν η περίοδος αποκλεισμού δεν έχει καθοριστεί από τελεσίδικη απόφαση, η περίοδος αυτή δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη από την ημερομηνία της καταδίκης με τελεσίδικη απόφαση στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο και τρία έτη από την ημερομηνία του σχετικού γεγονότος στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 4.

Άρθρο 58

Κριτήρια επιλογής

1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν:

- α) την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας·
- β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια·
- γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν στους οικονομικούς φορείς ως απαιτήσεις συμμετοχής μόνο τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4. Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες προϋποθέσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να εξασφαλίζεται ότι ένας υποψήφιος ή προσφέρων διαθέτει τις νομικές και χρηματοοικονομικές δυνατότητες και την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την εκτέλεση της προς ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης.

2. Όσον αφορά την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να είναι εγγεγραμμένοι σε ένα από τα επαγγελματικά ή εμπορικά μητρώα που τηρούνται στο κράτος μέλος εγκατάστασής τους, όπως περιγράφεται στο παράρτημα XI ή να ικανοποιούν οποιαδήποτε άλλη απαίτηση ορίζεται στο παράρτημα αυτό.

Στις διαδικασίες προμήθειας υπηρεσιών, εφόσον οι οικονομικοί φορείς πρέπει να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να μπορούν να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να τους ζητεί να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού.

3. Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν υποχρεώσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης. Για τον σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν, ειδικότερα, από τους οικονομικούς φορείς να έχουν έναν ορισμένο ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, συμπεριλαμβανομένου ορισμένου ελάχιστου κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς, παρουσιάζοντας την αναλογία, φερ' ειπείν, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Μπορούν επίσης να απαιτούν κατάλληλο επίπεδο ασφαλιστικής κάλυψης έναντι επαγγελματικών κινδύνων.

Ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών που απαιτείται να έχουν οι οικονομικοί φορείς δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους που αφορούν τη φύση των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Η αναθέτουσα αρχή αναφέρει τους βασικούς λόγους για την απαίτηση αυτή στα έγγραφα της προμήθειας ή στη χωριστή έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 84.

Η αναλογία, φερ' ειπείν, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού μπορεί να λαμβάνεται υπόψη όταν η αναθέτουσα αρχή προσδιορίζει τις μεθόδους και τα κριτήρια της συνεκτίμησης αυτής στα έγγραφα προμήθειας. Οι μέθοδοι και τα κριτήρια αυτά χαρακτηρίζονται από διαφάνεια, αντικειμενικότητα και αποφυγή διακρίσεων.

Όταν μια σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε σχέση με κάθε επιμέρους παρτίδα. Εντούτοις, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καθορίζει τον ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών που πρέπει να έχουν οικονομικοί φορείς ανά ομάδες παρτίδων, σε περίπτωση που θα ανατεθούν στον ανάδοχο περισσότερες παρτίδες που πρέπει να εκτελεστούν ταυτόχρονα.

Εάν οι συμβάσεις βάσει συμφωνίας-πλαisiού πρόκειται να ανατεθούν μετά από προκήρυξη νέου διαγωνισμού, η μέγιστη απαίτηση ετήσιου κύκλου εργασιών που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου υπολογίζεται βάσει του αναμενόμενου μέγιστου μεγέθους των συγκεκριμένων συμβάσεων που θα εκτελεστούν ταυτόχρονα, ή, εάν αυτό δεν είναι γνωστό, βάσει της εκτιμώμενης αξίας της συμφωνίας-πλαisiού. Στην περίπτωση δυναμικού συστήματος αγορών, η μέγιστη απαίτηση ετήσιου κύκλου εργασιών που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο υπολογίζεται βάσει του αναμενόμενου μέγιστου μεγέθους των συγκεκριμένων συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν στο πλαίσιο του εν λόγω συστήματος.

4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν υποχρεώσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την πείρα για την εκτέλεση της σύμβασης σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν, ειδικότερα, από τους οικονομικούς φορείς να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειριών, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. Μια αναθέτουσα αρχή μπορεί να θεωρεί ότι ένας οικονομικός φορέας δεν διαθέτει την αναγκαία επαγγελματική ικανότητα εάν διαπιστώσει ότι ο οικονομικός φορέας έχει συγκρουόμενα συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση της σύμβασης.

Στο πλαίσιο διαδικασιών προμήθειας αγαθών για τα οποία απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, η ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση ή τα έργα μπορεί να αξιολογείται βάσει της τεχνογνωσίας τους, της αποτελεσματικότητας, της πείρας και της αξιοπιστίας τους.

5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τα απαιτούμενα κριτήρια συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στη γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος.

Άρθρο 59

Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας

1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή υποβολής προσφοράς, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας (ΕΕΕΠ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί οποιαδήποτε από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) δεν βρίσκεται σε μια από τις καταστάσεις του άρθρου 57 λόγω της οποίας οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν·
- β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 58·
- γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί σύμφωνα με το άρθρο 65.

Όταν ο οικονομικός φορέας εξαρτάται από τις ικανότητες άλλων φορέων σύμφωνα με το άρθρο 63, το ΕΕΕΠ περιέχει επίσης τις πληροφορίες του πρώτου εδαφίου της παρούσης παραγράφου όσον αφορά τις οντότητες αυτές.

Το ΕΕΕΠ αποτελείται από τυπική δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος για τον αποκλεισμό δεν ισχύει και/ή ότι πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. Το ΕΕΕΠ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για τη θέσπιση του δικαιολογητικού και περιλαμβάνει τυπική δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε θέση, κατόπιν αιτήσεως και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει το εν λόγω δικαιολογητικό.

Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει τα δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων σύμφωνα με την παράγραφο 5, το ΕΕΕΠ περιέχει επίσης τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως την ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων, τυχόν δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκ νέου ΕΕΕΠ το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη διαδικασία προμήθειας, εφόσον επιβεβαιώνουν ότι οι πληροφορίες του εγγράφου εξακολουθούν να είναι αληθείς.

2. Το ΕΕΕΠ καταρτίζεται βάσει τυποποιημένου εντύπου. Η Επιτροπή θεσπίζει το εν λόγω τυποποιημένο έντυπο, μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 89 παράγραφος 3.

Το ΕΕΕΠ παρέχεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή.

3. Παρά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 92, η Επιτροπή επισκοπεί την πρακτική χρήση του ΕΕΕΠ, λαμβάνοντας υπόψη την τεχνική εξέλιξη των βάσεων δεδομένων στα κράτη μέλη και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έως τις 18 Απριλίου 2017.

Κατά περίπτωση, η Επιτροπή υποβάλλει προτάσεις λύσεων για τη βελτιστοποίηση της διασυνοριακής πρόσβασης σε αυτή τη βάση δεδομένων και της χρήσης πιστοποιητικών και βεβαιώσεων στην εσωτερική αγορά.

4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί από προσφέροντες και υποψήφιους ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας.

Πριν από την ανάθεση της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή, εξαιρουμένων των συμβάσεων βάσει συμφωνιών-πλαisiών, όταν οι συμβάσεις αυτές συνάπτονται δυνάμει του άρθρου 33 παράγραφος 3 ή του άρθρου 33 παράγραφος 4 στοιχείο α), απαιτεί από τον προσφέροντα στον οποίο αποφάσισε να αναθέσει τη σύμβαση να υποβάλει ενημερωμένα δικαιολογητικά, σύμφωνα με το άρθρο 59 και, κατά περίπτωση, το άρθρο 60. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλέσει τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώσουν ή να διευκρινίσουν τα πιστοποιητικά που έχουν παραληφθεί σύμφωνα με τα άρθρα 60 και 62.

5. Παρά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 4, οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δικαιολογητικά ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, εφόσον και καθόσον η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει τα πιστοποιητικά ή τις συναφείς πληροφορίες απευθείας μέσω πρόσβασης σε εθνική βάση δεδομένων σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία διατίθεται δωρεάν, όπως εθνικό μητρώο προμήθειας, εικονικός φάκελος επιχείρησης ή ηλεκτρονικό σύστημα αποθήκευσης εγγράφων ή σύστημα προεπιλογής.

Παρά την παράγραφο 4 οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλουν δικαιολογητικά όταν η αναθέτουσα αρχή που ανέθεσε τη σύμβαση ή υπέγραψε τη συμφωνία-πλαίσιο έχει ήδη τα δικαιολογητικά αυτά.

Για τον σκοπό του πρώτου εδαφίου, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι βάσεις δεδομένων, οι οποίες περιέχουν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τους οικονομικούς φορείς και μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αναθέτουσες αρχές, μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται υπό τις ίδιους όρους από τις αναθέτουσες αρχές άλλων κρατών μελών.

6. Τα κράτη μέλη διαθέτουν και ενημερώνουν στο e-Certis πλήρη κατάλογο των βάσεων δεδομένων οι οποίες περιλαμβάνουν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τους οικονομικούς φορείς και μπορούν να χρησιμοποιούνται από τις αναθέτουσες αρχές άλλων κρατών μελών. Κατόπιν αιτήσεως τα κράτη μέλη κοινοποιούν στα λοιπά κράτη μέλη κάθε πληροφορία που αφορά τις βάσεις δεδομένων, σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 60

Αποδεικτικά μέσα

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου και στο παράρτημα XII ως απόδειξη της μη ύπαρξης λόγων αποκλεισμού, όπως αναφέρονται στο άρθρο 57 και της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής σύμφωνα με το άρθρο 58.

Οι αναθέτουσες αρχές δεν απαιτούν αποδεικτικά μέσα πλην εκείνων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και στο άρθρο 62. Επιπλέον, όσον αφορά το άρθρο 63, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να βασίζονται σε οποιαδήποτε κατάλληλα μέσα για να αποδεικνύουν στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχουν τους αναγκαίους πόρους στη διάθεσή τους.

2. Οι αναθέτουσες αρχές δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 57 τα εξής στοιχεία:

- α) για την παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου, την προσκόμιση αποσπάσματος του σχετικού μητρώου, όπως του ποινικού μητρώου ή, ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου που εκδίδεται από αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή του κράτους μέλους ή της χώρας καταγωγής όπου είναι εγκατεστημένος ο εν λόγω οικονομικός φορέας, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις·
- β) για την παράγραφο 2 και την παράγραφο 4 στοιχείο β) του εν λόγω άρθρου, πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους μέλους ή χώρας·

Αν η οικεία χώρα ή κράτος μέλος δεν εκδίδει τέτοιου είδους έγγραφο ή πιστοποιητικό ή όπου το έγγραφο ή το πιστοποιητικό αυτό δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 και στην παράγραφο 4 στοιχείο β) του εν λόγω άρθρου 57, το έγγραφο ή το πιστοποιητικό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη δήλωση ή, στα κράτη μέλη ή χώρες όπου δεν προβλέπεται ένορκη δήλωση, από υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερομένου ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού ή εμπορικού οργανισμού της χώρας καταγωγής ή του κράτους μέλους ή χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας.

Τα κράτη μέλη, παρέχουν, όπου κρίνεται αναγκαίο, επίσημη δήλωση όπου αναφέρεται ότι δεν εκδίδονται τα έγγραφα ή τα πιστοποιητικά που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο ή ότι τα έγγραφα αυτά δεν καλύπτουν όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 57 παραγράφους 1 και 2 και παράγραφος 4 στοιχείο β). Οι επίσημες δηλώσεις αυτές καθίστανται διαθέσιμες μέσω του επιγραμμικού αποθετηρίου πιστοποιητικών (e-Certis) που αναφέρονται στο άρθρο 61.

3. Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα μπορεί, κατά κανόνα, να αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο παράρτημα XII μέρος I.

Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί η αναθέτουσα αρχή, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο κρίνεται κατάλληλο από την αναθέτουσα αρχή.

4. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο παράρτημα XII μέρος II, ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών.

5. Εφόσον τους ζητηθεί, τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση άλλων κρατών μελών κάθε πληροφορία σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού που παρατίθενται στο άρθρο 57, την καταλληλότητα για την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας και τις χρηματοοικονομικές και τεχνικές ικανότητες των προσφερόντων που αναφέρονται στο άρθρο 58, καθώς και κάθε πληροφορία σχετικά με τα αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 61

Επιγραμμικό αποθετήριο πιστοποιητικών (e-Certis)

1. Με σκοπό τη διευκόλυνση της διασυνοριακής υποβολής προσφορών, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τη διαρκή επικαιροποίηση των πληροφοριών για τα πιστοποιητικά και τις λοιπές μορφές αποδεικτικών εγγράφων που εισάγονται στο σύστημα e-Certis της Επιτροπής.
2. Οι αναθέτουσες αρχές προσφεύγουν στο e-Certis και απαιτούν κατά κύριο λόγο είδη πιστοποιητικών ή μορφές αποδεικτικών εγγράφων που καλύπτονται από το e-Certis.
3. Η Επιτροπή διαθέτει το ΕΕΕΠ σε όλες τις γλώσσες στο e-Certis.

Άρθρο 62

Πρότυπα διασφάλισης ποιότητας και πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

1. Οι αναθέτουσες αρχές, εάν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με ορισμένα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας για άτομα με ειδικές ανάγκες, παραπέμπουν σε συστήματα διασφάλισης ποιότητας βασισμένα στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων που έχουν πιστοποιηθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη. Επίσης, κάνουν δεκτά άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα διασφάλισης ποιότητας, εφόσον ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δεν είχε τη δυνατότητα να αποκτήσει τα εν λόγω πιστοποιητικά εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, υπό την προϋπόθεση ότι τα προτεινόμενα μέτρα διασφάλισης ποιότητας πληρούν τα απαιτούμενα πρότυπα διασφάλισης ποιότητας.

2. Εάν οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν την υποβολή πιστοποιητικών εκδιδόμενων από ανεξάρτητους οργανισμούς που να βεβαιώνουν ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα συστήματα ή πρότυπα όσον αφορά την περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) της Ένωσης ή σε άλλα συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης που έχουν αναγνωρισθεί σύμφωνα με το άρθρο 45 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1221/2009 ή σε άλλα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης βασισμένα σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα που έχουν εκδοθεί από διαπιστευμένους οργανισμούς. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς εδρεύοντες σε άλλα κράτη μέλη.

Όταν ο οικονομικός φορέας τεκμηριωμένα δεν έχει πρόσβαση στα εν λόγω πιστοποιητικά ή δεν έχει τη δυνατότητα να τα αποκτήσει εντός των σχετικών προθεσμιών για λόγους για τους οποίους δεν ευθύνεται ο ίδιος, η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται επίσης άλλα αποδεικτικά μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι ισοδύναμα με εκείνα που απαιτούνται βάσει του εφαρμοστέου συστήματος ή προτύπου περιβαλλοντικής διαχείρισης.

3. Εφόσον τους ζητηθεί, τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση άλλων κρατών μελών, σύμφωνα με το άρθρο 86, κάθε πληροφορία σχετικά με τα έγγραφα που προσκομίζονται ως στοιχεία αποδεικτικά της συμμόρφωσης με ποιοτικά και περιβαλλοντικά πρότυπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2.

Άρθρο 63

Στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων

1. Όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας που προβλέπονται στο άρθρο 58 παράγραφος 3 και τα κριτήρια σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που προβλέπονται στο άρθρο 58 παράγραφος 4, ένας οικονομικός φορέας μπορεί, εφόσον συντρέχει περίπτωση και για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις ικανότητες άλλων οντοτήτων, ασχέτως της νομικής φύσης των δεσμών του με αυτούς. Όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα που ορίζονται στο παράρτημα XII μέρος II στοιχείο στ) ή με τη σχετική επαγγελματική πείρα, οι οικονομικοί φορείς

μπορούν, ωστόσο, να βασίζονται στις ικανότητες άλλων φορέων μόνο εάν αυτές θα εκτελέσουν τις εργασίες ή τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες. Σε περίπτωση που οικονομικός φορέας επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες άλλων φορέων, αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, παραδείγματος χάριν, με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών για τον σκοπό αυτό.

Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σύμφωνα με τα άρθρα 59, 60 και 61, αν πληρούν τα σχετικά κριτήρια επιλογής οι φορείς στις ικανότητες των οποίων ο οικονομικός φορέας προτίθεται να στηριχθεί και αν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού σύμφωνα με το άρθρο 57. Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει ένα φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για την οποία συντρέχουν υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα, ή δύναται να υποχρεωθεί σχετικώς από το κράτος μέλος, να αντικαταστήσει φορέα έναντι του οποίου δεν συντρέχουν μη υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού.

Όταν οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων όσον αφορά τα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητά από τον οικονομικό φορέα και τους φορείς αυτούς να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Υπό τους ίδιους όρους, ένας όμιλος οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 19 παράγραφος 2, μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των συμμετεχόντων στον όμιλο ή άλλων φορέων.

2. Στην περίπτωση συμβάσεων έργων, συμβάσεων υπηρεσιών και εργασιών τοποθέτησης και εγκατάστασης στο πλαίσιο σύμβασης αγαθών, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν την εκτέλεση ορισμένων κρίσιμων καθηκόντων απευθείας από τον ίδιο τον προσφέροντα ή, σε περίπτωση που η προσφορά υποβάλλεται από όμιλο οικονομικών φορέων, όπως αναφέρεται στο άρθρο 19 παράγραφος 2, από έναν από τους συμμετέχοντες στον όμιλο αυτό.

Άρθρο 64

Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων και πιστοποίηση από οργανισμούς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να καταρτίζουν ή να διατηρούν είτε επίσημους καταλόγους εγκεκριμένων εργοληπτών, προμηθευτών ή παρόχων υπηρεσιών, είτε να προβλέπουν πιστοποίηση από οργανισμούς πιστοποίησης που τηρούν τα ευρωπαϊκά πρότυπα πιστοποίησης, κατά την έννοια του παραρτήματος VII.

Ανακοινώνουν στην Επιτροπή και στα λοιπά κράτη μέλη τη διεύθυνση του οργανισμού πιστοποίησης ή του οργανισμού που είναι υπεύθυνος για τους επίσημους καταλόγους, στον οποίο αποστέλλονται οι αιτήσεις.

2. Τα κράτη μέλη προσαρμόζουν στις διατάξεις της παρούσας ενότητας τις προϋποθέσεις εγγραφής στους επίσημους καταλόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, καθώς και τις προϋποθέσεις που αφορούν την έκδοση πιστοποιητικών από τους οργανισμούς πιστοποίησης.

Τα κράτη μέλη προσαρμόζουν επίσης τις εν λόγω προϋποθέσεις στο άρθρο 63 όσον αφορά τις αιτήσεις εγγραφής που υποβάλλονται από οικονομικούς φορείς οι οποίοι ανήκουν σε όμιλο και επικαλούνται πόρους που τους διαθέσουν άλλες εταιρείες του ομίλου. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι εν λόγω οικονομικοί φορείς αποδεικνύουν στην αρχή που συντάσσει τον επίσημο κατάλογο ότι θα έχουν στη διάθεσή τους αυτούς τους πόρους καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού που πιστοποιεί την εγγραφή τους στον επίσημο κατάλογο και ότι οι εν λόγω εταιρείες συνεχίζουν να πληρούν, κατά το ίδιο διάστημα, τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό που επικαλούνται οι φορείς αυτοί για την εγγραφή τους.

3. Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό μπορούν, για την εκάστοτε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής εκδιδόμενο από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης.

Στα πιστοποιητικά αυτά αναφέρονται τα δικαιολογητικά βάσει των οποίων έγινε η εγγραφή των εν λόγω οικονομικών φορέων στον επίσημο κατάλογο ή η πιστοποίηση και η κατάταξη στον εν λόγω κατάλογο.

4. Η πιστοποιούμενη εγγραφή στους επίσημους καταλόγους από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης συνιστά τεκμήριο καταλληλότητας όσον αφορά τις απαιτήσεις ποιοτικής επιλογής τις οποίες καλύπτει ο επίσημος κατάλογος ή το πιστοποιητικό.

5. Οι πληροφορίες που μπορούν να συναχθούν από την εγγραφή σε επίσημους καταλόγους ή από την πιστοποίηση δεν τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση. Όσον αφορά την καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων, μπορεί να ζητείται πρόσθετο πιστοποιητικό από κάθε εγγεγραμμένο οικονομικό φορέα, όποτε πρόκειται να ανατεθεί μια σύμβαση.

Οι αναθέτουσες αρχές άλλων κρατών μελών εφαρμόζουν την παράγραφο 3 και το πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου μόνον προς όφελος των οικονομικών φορέων που είναι εγκατεστημένοι στο κράτος μέλος το οποίο έχει καταρτίσει τον επίσημο κατάλογο.

6. Οι απαιτήσεις προσκόμισης αποδείξεων για τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που καλύπτονται από τον επίσημο κατάλογο ή το πιστοποιητικό είναι σύμφωνες με το άρθρο 60, και, ανάλογα με την περίπτωση, με το άρθρο 62. Για την εγγραφή των οικονομικών φορέων άλλων κρατών μελών σε επίσημο κατάλογο ή για την πιστοποίησή τους δεν απαιτούνται άλλες αποδείξεις ή δηλώσεις πλην εκείνων που ζητούνται από τους οικονομικούς φορείς του οικείου κράτους μέλους.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να ζητούν, ανά πάσα στιγμή, την εγγραφή τους σε επίσημο κατάλογο ή την έκδοση πιστοποιητικού. Ενημερώνονται, σε ευλόγως σύντομο χρονικό διάστημα, για την απόφαση της αρχής που καταρτίζει τον επίσημο κατάλογο ή του αρμόδιου οργανισμού πιστοποίησης.

7. Η εν λόγω εγγραφή ή πιστοποίηση δεν επιβάλλεται στους οικονομικούς φορείς άλλων κρατών μελών προκειμένου να συμμετάσχουν σε δημόσια σύμβαση. Οι αναθέτουσες αρχές αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά που εκδίδονται από οργανισμούς εγκατεστημένους σε άλλα κράτη μέλη. Αποδέχονται επίσης και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα.

8. Εφόσον τους ζητηθεί, τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση άλλων κρατών μελών κάθε πληροφορία σχετικά με τα έγγραφα που προσκομίζονται ως απόδειξη ότι οι οικονομικοί φορείς πληρούν τις απαιτήσεις εγγραφής στον επίσημο κατάλογο εγκεκριμένων οικονομικών φορέων ή ως απόδειξη ότι οι οικονομικοί φορείς από άλλο κράτος μέλος διαθέτουν ισοδύναμη πιστοποίηση.

Ενότητα 2

Περιορισμός του αριθμού των υποψηφίων, των προσφορών και των λύσεων

Άρθρο 65

Περιορισμός του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που θα κληθούν να συμμετάσχουν

1. Στις κλειστές διαδικασίες, στις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, στις διαδικασίες ανταγωνιστικού διαλόγου και στις συμπράξεις καινοτομίας, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να περιορίζουν τον αριθμό των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων οι οποίοι θα προσκληθούν να υποβάλουν προσφορά ή να συμμετάσχουν στον διάλογο, υπό τον όρο ότι υπάρχει ο ελάχιστος αριθμός, σύμφωνα με την παράγραφο 2, υποψηφίων που πληρούν τα κριτήρια.

2. Οι αναθέτουσες αρχές προσδιορίζουν, στη γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης ή στην πρόκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις κανόνες ή κριτήρια τα οποία προτίθενται να χρησιμοποιήσουν, τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων που σκοπεύουν να καλέσουν και, ενδεχομένως, τον μέγιστο αριθμό.

Στην κλειστή διαδικασία, ο ελάχιστος αριθμός υποψηφίων είναι πέντε. Στην ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση, στη διαδικασία ανταγωνιστικού διαλόγου και στη σύμπραξη καινοτομίας, ο ελάχιστος αριθμός υποψηφίων είναι τρεις. Εν πάση περιπτώσει, ο αριθμός υποψηφίων που καλούνται είναι επαρκής ώστε να εξασφαλιστεί πραγματικός ανταγωνισμός.

Οι αναθέτουσες αρχές καλούν αριθμό υποψηφίων τουλάχιστον ίσο προς τον ελάχιστο αριθμό υποψηφίων. Στην περίπτωση όμως όπου ο αριθμός των υποψηφίων που πληρούν τα κριτήρια επιλογής και τα ελάχιστα επίπεδα ικανότητας που αναφέρονται στο άρθρο 58 παράγραφος 5 είναι μικρότερος από τον ελάχιστο αριθμό, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να συνεχίζει τη διαδικασία, καλώντας τους υποψηφίους που διαθέτουν τις απαιτούμενες ικανότητες. Στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας, η αναθέτουσα αρχή δεν περιλαμβάνει άλλους οικονομικούς φορείς που δεν υπέβαλαν αίτηση συμμετοχής ή υποψηφίους που δεν πληρούν τις απαιτούμενες ικανότητες.

Άρθρο 66

Περιορισμός του αριθμού των προσφορών και των λύσεων

Όταν οι αναθέτουσες αρχές κάνουν χρήση της δυνατότητας περιορισμού του αριθμού των προς διαπραγμάτευση προσφορών κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 29 παράγραφος 6 ή των προς συζήτηση λύσεων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 30 παράγραφος 4 πραγματοποιούν αυτόν τον περιορισμό με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που αναφέρονται στα έγγραφα της προμήθειας. Στην τελική φάση, ο αριθμός αυτός επιτρέπει τη διασφάλιση συνθηκών πραγματικού ανταγωνισμού, εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός προφερόντων, λύσεων ή προεπιλεγμένων υποψηφίων.

Ενότητα 3

Ανάθεση της σύμβασης

Άρθρο 67

Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων

1. Με την επιφύλαξη των εθνικών νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων σχετικά με την τιμή ορισμένων αγαθών ή την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές βασίζουν την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

2. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά σύμφωνα με τη γνώμη της αναθέτουσας αρχής προσδιορίζεται βάσει της τιμής ή του κόστους, με χρήση προσέγγισης αποτελεσματικότητας σε σχέση με το κόστος, όπως της κοστολόγησης του κύκλου ζωής, σύμφωνα με το άρθρο 68 και μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση τιμής-ποιότητας, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ποιοτικών, περιβαλλοντικών και/ή κοινωνικών πτυχών που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης. Στα κριτήρια αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται, φερ' ειπείν:

- α) η ποιότητα, περιλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, η προσβασιμότητα, ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες, τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και καινοτόμα χαρακτηριστικά και η εμπορία και οι σχετικοί όροι·
- β) η οργάνωση, τα προσόντα και η πείρα του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, αν η ποιότητα του διατεθέντος προσωπικού μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στο επίπεδο απόδοσης της σύμβασης, ή
- γ) η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική βοήθεια, οι όροι παράδοσης, όπως η ημερομηνία παράδοσης, η διαδικασία και η περίοδος παράδοσης, ή η περίοδος εκτέλεσης.

Το στοιχείο του κόστους δύναται επίσης να λαμβάνει τη μορφή σταθερής τιμής ή κόστους βάσει του οποίου οι οικονομικοί φορείς θα ανταγωνίζονται αποκλειστικά και μόνο βάσει ποιοτικών κριτηρίων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να χρησιμοποιούν την τιμή ή το κόστος ως μοναδικό κριτήριο ανάθεσης ή να περιορίζουν τη χρήση τους σε ορισμένες κατηγορίες αναθετουσών αρχών ή ορισμένα είδη συμβάσεων.

3. Τα κριτήρια ανάθεσης θεωρούνται ότι συνδέονται με το αντικείμενο της δημόσιας σύμβασης εφόσον συνδέονται με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που θα παρασχεθούν στο πλαίσιο της σύμβασης σε σχέση με οποιαδήποτε πτυχή της και σε οποιοδήποτε από τα στάδια του κύκλου ζωής της, περιλαμβανομένων και των παραγόντων που εμπλέκονται:

- α) στη συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής, διάθεσης ή εμπορίας των εν λόγω έργων, αγαθών ή υπηρεσιών, ή
- β) στη συγκεκριμένη διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής της,

έστω και αν οι εν λόγω παράγοντες δεν αποτελούν μέρος της υλικής υπόστασής της.

4. Τα κριτήρια ανάθεσης δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παροχή απεριόριστης ελευθερίας επιλογής στην εν λόγω αναθέτουσα αρχή. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης. Εάν υπάρχουν αμφιβολίες, οι αναθέτουσες αρχές επαληθεύουν αποτελεσματικά την ακρίβεια των πληροφοριών και αποδείξουν τις οποίες παρέχουν οι προσφέροντες.

5. Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στα έγγραφα της προμήθειας τη σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, εκτός εάν αυτό καθορίζεται μόνο βάσει της τιμής.

Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με την πρόβλεψη περιθωρίου διακύμανσης με το κατάλληλο μέγιστο εύρος.

Εάν δεν είναι δυνατή η στάθμιση για αντικειμενικούς λόγους, η αναθέτουσα αρχή επισημαίνει τα κριτήρια με φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας.

Άρθρο 68

Κοστολόγηση του κύκλου ζωής

1. Η κοστολόγηση του κύκλου ζωής καλύπτει, στον βαθμό που αρμόζει, ένα μέρος ή το σύνολο των ακόλουθων ειδών κόστους κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής ενός προϊόντος, μιας υπηρεσίας ή ενός έργου:

- α) κόστος που βαρύνει την αναθέτουσα αρχή ή άλλους χρήστες, όπως:
  - i) το κόστος που σχετίζονται με την απόκτηση,
  - ii) το κόστος χρήσης, όπως για την κατανάλωση ενέργειας και άλλων πόρων,
  - iii) το κόστος συντήρησης,
  - iv) το κόστος που αφορά το τέλος του κύκλου ζωής, όπως το κόστος της συλλογής και της ανακύκλωσης·
- β) το κόστος που οφείλεται σε περιβαλλοντικές εξωτερικές παρενέργειες που συνδέονται με το προϊόν, την υπηρεσία ή τις εργασίες στη διάρκεια του κύκλου ζωής, εφόσον η χρηματική αξία του μπορεί να προσδιοριστεί και να επαληθευτεί· στο κόστος αυτό μπορεί να περιλαμβάνεται το κόστος των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και άλλων εκπομπών ρύπων, καθώς και το κόστος για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

2. Όταν μια αναθέτουσα αρχή αξιολογεί το κόστος χρησιμοποιώντας προσέγγιση κοστολόγησης του κύκλου ζωής, αναφέρει στα έγγραφα της προμήθειας τα δεδομένα που πρέπει να υποβάλουν οι προσφέροντες και τη μέθοδο που θα χρησιμοποιήσει για την κοστολόγηση του κύκλου ζωής βάσει των εν λόγω δεδομένων.

Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση του κόστους που οφείλεται σε περιβαλλοντικές εξωτερικές παρενέργειες οφείλει να πληροί το σύνολο των ακόλουθων προϋποθέσεων:

α) βασίζεται σε κριτήρια που μπορούν να επαληθευτούν με αντικειμενικό τρόπο και δεν εισάγουν διακρίσεις. Συγκεκριμένα, όταν δεν έχει εκπονηθεί για επαναλαμβανόμενη ή συνεχή εφαρμογή, δεν συνεπάγεται αδικαιολόγητα ευνοϊκή ή δυσμενή μεταχείριση ορισμένων οικονομικών φορέων·

β) είναι προσιτή σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη·

γ) τα απαιτούμενα δεδομένα μπορούν να παρασχεθούν με εύλογες προσπάθειες από φυσιολογικά επιμελείς οικονομικούς φορείς, περιλαμβανομένων των φορέων τρίτων χωρών που είναι μέρη της ΣΠΔ ή άλλων διεθνών συμφωνιών από τις οποίες δεσμεύεται η Ένωση.

3. Στις περιπτώσεις όπου με νομοθετική πράξη της Ένωσης έχει καταστεί υποχρεωτική μια κοινή μέθοδος υπολογισμού του κόστους του κύκλου ζωής, η εν λόγω κοινή μέθοδος εφαρμόζεται για την αξιολόγηση του κόστους κύκλου ζωής.

Κατάλογος των εν λόγω νομοθετικών και, κατά περίπτωση, των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων με τις οποίες συμπληρώνονται περιλαμβάνεται στο παράρτημα XIII. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 87 σχετικά με την επικαιροποίηση του εν λόγω καταλόγου, όταν απαιτείται ενημέρωση του καταλόγου λόγω είτε της θέσπισης νέας νομοθεσίας που καθιστά υποχρεωτική μια κοινή μέθοδο είτε της κατάργησης ή τροποποίησης της ισχύουσας νομοθεσίας.

Άρθρο 69

Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά.

2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να αφορούν ιδίως:

α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών·

β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή των υπηρεσιών ή για την εκτέλεση του έργου·

γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα·

δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 18 παράγραφος 2·

ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 71·

στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις του άρθρου 18 παράγραφος 2.

4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορριπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση όπου η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Επιτροπή.

5. Εφόσον τους ζητηθεί, τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση άλλων κρατών μελών, στο πλαίσιο διοικητικής συνεργασίας, κάθε πληροφορία που έχουν στη διάθεσή τους —όπως νόμους, κανονισμούς, συλλογικές συμβάσεις καθολικής ισχύος ή εθνικά τεχνικά πρότυπα— σχετικά με τα δικαιολογητικά και τα έγγραφα που προσκομίζονται σε σχέση με τις λεπτομέρειες που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Εκτέλεση της σύμβασης

Άρθρο 70

Όροι εκτέλεσης της σύμβασης

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν ειδικούς όρους σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης κατά την έννοια του άρθρου 67 παράγραφος 3 και επισημαίνονται στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στα έγγραφα της προμήθειας. Οι εν λόγω όροι μπορούν να περιλαμβάνουν οικονομικές, περιβαλλοντικές, κοινωνικές παραμέτρους ή παραμέτρους που αφορούν την καινοτομία και την απασχόληση.

Άρθρο 71

Υπεργολαβία

1. Η τήρηση των υποχρεώσεων του άρθρου 18 παράγραφος 2 από υπεργολάβους εξασφαλίζεται μέσω ενδεδειγμένης δράσης των αρμόδιων εθνικών αρχών που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους.

2. Στα έγγραφα της προμήθειας, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να ζητεί ή μπορεί να υποχρεώνεται από ένα κράτος μέλος να ζητεί από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτιμάται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν κατόπιν αιτήσεως του υπεργολάβου και όταν το επιτρέπει η φύση της σύμβασης, ότι η αναθέτουσα αρχή μεταφέρει τις οφειλόμενες πληρωμές απευθείας στον υπεργολάβο για τις υπηρεσίες, τις προμήθειες ή τα έργα που παρείχε στον οικονομικό φορέα στον οποίο ανατέθηκε η δημόσια σύμβαση (κύριο εργολάβο). Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν κατάλληλους μηχανισμούς που επιτρέπουν στον κύριο εργολάβο να γείρει αντιρρήσεις ως προς αδικαιολόγητες πληρωμές. Οι ρυθμίσεις που αφορούν αυτόν τον τρόπο πληρωμής ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

4. Οι παράγραφοι 1 έως 3 δεν αίρουν την ευθύνη του κύριου εργολάβου.

5. Στις περιπτώσεις των συμβάσεων έργων και όσον αφορά τις υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν σε εγκαταστάσεις υπό την άμεση εποπτεία της αναθέτουσας αρχής, μετά την ανάθεση της σύμβασης και το αργότερο κατά την έναρξη της εκτέλεσής της, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον κύριο εργολάβο να της αναφέρει την επωνυμία, τα στοιχεία επικοινωνίας και τους νομικούς εκπροσώπους των υπεργολάβων του, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στα εν λόγω έργα και υπηρεσίες, εφόσον είναι γνωστά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον κύριο εργολάβο να της κοινοποιεί οποιαδήποτε αλλαγή των πληροφοριών αυτών, κατά τη διάρκεια της σύμβασης καθώς και τις υποχρεωτικές πληροφορίες σχετικά με τυχόν νέους υπεργολάβους τους οποίους ο κύριος εργολάβος χρησιμοποιεί εν συνεχεία στα εν λόγω έργα και υπηρεσίες.

Παρά το πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν την υποχρέωση ενημέρωσης απευθείας στον κύριο εργολάβο.

Όταν απαιτείται για τους σκοπούς της παραγράφου 6 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου, οι απαιτούμενες πληροφορίες συνοδεύονται από τις υπεύθυνες δηλώσεις των υπεργολάβων, σύμφωνα με το άρθρο 59. Τα εκτελεστικά μέτρα βάσει της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου μπορούν να προβλέπουν ότι οι υπεργολάβοι οι οποίοι παρουσιάζονται μετά την ανάθεση της σύμβασης προσκομίζουν τα πιστοποιητικά και λοιπά δικαιολογητικά αντί της υπεύθυνης δήλωσης.

Το πρώτο εδάφιο δεν ισχύει για τους προμηθευτές.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επεκτείνουν ή να υποχρεωθούν από τα κράτη μέλη να επεκτείνουν τις υποχρεώσεις του πρώτου εδαφίου, φερ' ειπείν:

- α) στις συμβάσεις αγαθών, στις συμβάσεις υπηρεσιών, πλην όσων αφορούν υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν στις εγκαταστάσεις υπό την άμεση εποπτεία της αναθέτουσας αρχής ή στους προμηθευτές που συμμετέχουν σε συμβάσεις έργων ή υπηρεσιών·
- β) στους υπεργολάβους των υπεργολάβων του κύριου εργολάβου και ούτω καθ' εξής στην αλυσίδα υπεργολαβίας.

6. Προκειμένου να μην αδεύονται οι υποχρεώσεις του άρθρου 18 παράγραφος 2, μπορούν να λαμβάνονται ενδεδειγμένα μέτρα, όπως:

α) Όταν το εθνικό δίκαιο κράτους μέλους προβλέπει μηχανισμό από κοινού ευθύνης μεταξύ υπεργολάβων και του κύριου εργολάβου, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος μεριμνά ώστε να εφαρμόζονται οι συναφείς κανόνες σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 18 παράγραφος 2.

β) Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν, σύμφωνα με τα άρθρα 59, 60 και 61, να επαληθεύσουν ή να υποχρεωθούν από το κράτος μέλος να επαληθεύσουν αν συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού υπεργολάβων, σύμφωνα με το άρθρο 57. Εν προκειμένω, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού του. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτήσει ή να υποχρεωθεί από το κράτος μέλος να απαιτήσει από τον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν υπεργολάβο, όταν από την επαλήθευση προκύπτει ότι συντρέχουν μη υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού του.

7. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν αυστηρότερους κανόνες περί ευθύνης ή περαιτέρω ρυθμίσεις στο εθνικό δίκαιο σχετικά με τις απευθείας πληρωμές στους υπεργολάβους, χωρίς αυτοί να υποχρεούνται να το ζητούν.

8. Τα κράτη μέλη τα οποία έχουν επιλέξει να προβλέπουν μέτρα σύμφωνα με τις παραγράφους 3, 5 ή 6 καθορίζουν, με νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις και τηρώντας το δίκαιο της Ένωσης, τους εκτελεστικούς όρους για τα εν λόγω μέτρα. Με τον τρόπο αυτό, τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν τη δυνατότητα εφαρμογής, παραδείγματος χάριν, όσον αφορά ορισμένα είδη συμβάσεων, ορισμένες κατηγορίες αναθετουσών αρχών ή οικονομικών φορέων ή ορισμένα ποσά.

Άρθρο 72

Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους

1. Οι συμβάσεις και οι συμφωνίες-πλαίσια μπορούν να τροποποιούνται χωρίς νέα διαδικασία προμήθειας, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της χρηματικής αξίας τους, προβλέπονται στα έγγραφα της αρχικής προμήθειας με τη μορφή σαφών, ακριβών και ρητών ρητρών αναθεώρησης, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, ρητρών αναθεώρησης τιμών ή προαιρέσεων. Οι εν λόγω ρήτρες ορίζουν το πεδίο και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή προαιρέσεων, καθώς και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Δεν προβλέπουν τροποποιήσεις ή προαιρέσεις που θα μπορούσαν να μεταβάλουν τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου·

β) για πρόσθετα έργα, υπηρεσίες ή αγαθά του αρχικού εργολάβου τα οποία έχουν καταστεί απαραίτητα και δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική προμήθεια, όταν η αλλαγή εργολάβου:

i) δεν μπορεί να γίνει για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, π.χ. απαιτήσεις εναλλαξιμότητας ή διαλειτουργικότητας με τον εξοπλισμό, τις υπηρεσίες ή τις εγκαταστάσεις που αποκτήθηκαν με την αρχική προμήθεια, και

ii) θα συνεπαγόταν σημαντική αναστάτωση ή ουσιαστική επικάλυψη δαπανών για την αναθέτουσα αρχή.

Ωστόσο, η όποια αύξηση της τιμής δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50 % της αξίας της αρχικής σύμβασης. Όταν επέρχονται διαδοχικές τροποποιήσεις, ο περιορισμός αυτός ισχύει για την αξία κάθε τροποποίησης. Οι επακόλουθες τροποποιήσεις δεν αποσκοπούν στην αποφυγή της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας·

γ) όταν πληρούνται οι ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

i) η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν από μια επιμελή αναθέτουσα αρχή,

ii) η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης,

iii) η όποια αύξηση της τιμής δεν υπερβαίνει το 50 % της αξίας της αρχικής σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαisiού. Όταν επέρχονται διαδοχικές τροποποιήσεις, ο περιορισμός αυτός ισχύει για την αξία κάθε τροποποίησης. Οι επακόλουθες τροποποιήσεις δεν αποσκοπούν στην αποφυγή της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας·

δ) όταν νέος εργολάβος αντικαθιστά εκείνον στον οποίο ανατέθηκε αρχικά η σύμβαση από την αναθέτουσα αρχή, συνεπεία:

i) ρητής ρήτρας αναθεώρησης ή προαίρεσης, σύμφωνα με το στοιχείο α),

ii) μερικής ή ολικής διαδοχής του αρχικού εργολάβου, κατόπιν εταιρικής αναδιάρθρωσης, περιλαμβανομένων της εξαγοράς, της συγχώνευσης και της αφερεγγυότητας, από άλλο οικονομικό φορέα ο οποίος πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που καθορίστηκαν αρχικά, εφόσον η διαδοχή δεν συνεπάγεται άλλες ουσιαστικές τροποποιήσεις της σύμβασης και δεν έχει στόχο την αποφυγή της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, ή

iii) όταν η ίδια η αναθέτουσα αρχή αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις του κύριου εργολάβου έναντι των υπεργολάβων του και η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στο εθνικό δίκαιο, σύμφωνα με το άρθρο 71·

ε) όταν οι τροποποιήσεις, ανεξαρτήτως της χρηματικής αξίας τους, δεν είναι ουσιαστικές κατά την έννοια της παραγράφου 4.

Οι αναθέτουσες αρχές που τροποποιούν σύμβαση στις περιπτώσεις των στοιχείων β) και γ) της παρούσας παραγράφου δημοσιεύουν σχετική ανακοίνωση στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής*

Ένωσης. Οι εν λόγω ανακοινώσεις περιέχουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα V μέρος Z και δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 51.

2. Επίσης, και χωρίς να απαιτείται επαλήθευση αν τηρούνται οι προϋποθέσεις των στοιχείων α) έως δ) της παραγράφου 4, οι συμβάσεις μπορούν να τροποποιούνται επίσης χωρίς νέα διαδικασία προμήθειας, σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, όταν η αξία της τροποποίησης είναι κατώτερη και των δύο ακόλουθων τιμών:

i) των κατώτατων ορίων του άρθρου 4, και

ii) του 10 % της αξίας της αρχικής σύμβασης όσον αφορά τις συμβάσεις υπηρεσιών και αγαθών και του 15 % της αξίας της αρχικής σύμβασης όσον αφορά τις συμβάσεις έργων.

Ωστόσο, η τροποποίηση δεν μπορεί να μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαisiού. Όταν επέρχονται διαδοχικές τροποποιήσεις, η αξία τους εκτιμάται βάσει της καθαρής σωρευτικής αξίας των διαδοχικών τροποποιήσεων.

3. Για τον υπολογισμό της τιμής που προβλέπεται στην παράγραφο 2 και στα στοιχεία β) και γ) της παραγράφου 1, η προσαρμοσμένη τιμή είναι η τιμή αναφοράς όταν η σύμβαση περιλαμβάνει ρήτρα τιμαριθμικής αναπροσαρμογής.

4. Η τροποποίηση σύμβασης ή απόφασης-πλαisiού κατά τη διάρκειά της θεωρείται ουσιαστική κατά την έννοια του στοιχείου ε) της παραγράφου 1, όταν καθιστά τη σύμβαση ή τη συμφωνία-πλαisiού ουσιαστικά διαφορετική, ως προς τον χαρακτήρα, από εκείνη η οποία συνήφθη αρχικώς. Εν πάση περιπτώσει, με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2, η τροποποίηση θεωρείται ουσιαστική όταν πληρούται μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, εάν αποτελούσαν μέρος της αρχικής διαδικασίας προμήθειας, θα είχαν οδηγήσει στη συμμετοχή διαφορετικών υποψηφίων από αυτούς που επιλέχθηκαν αρχικώς ή στην αποδοχή άλλης προσφοράς από εκείνη που επελέγη αρχικώς ή θα προσέλκυαν και άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία προμήθειας·

β) η τροποποίηση αλλάζει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαisiού υπέρ του εργολάβου κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση ή συμφωνία-πλαisiού·

γ) η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το αντικείμενο της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαisiού·

δ) όταν νέος εργολάβος αντικαθιστά εκείνον στον οποίο είχε ανατεθεί αρχικώς η σύμβαση σε περιπτώσεις διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στο στοιχείο δ) της παραγράφου 1.

5. Απαιτείται νέα διαδικασία προμήθειας σύμφωνα με την παρούσα οδηγία για τροποποιήσεις των διατάξεων δημόσιας σύμβασης ή συμφωνίας-πλαisiού κατά τη διάρκειά της διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στις παραγράφους 1 και 2.

Άρθρο 73

Λύση συμβάσεων

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές έχουν τη δυνατότητα, τουλάχιστον στις ακόλουθες περιστάσεις και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, να καταγγέλλουν μια δημόσια σύμβαση κατά τη διάρκεια της εκτέλεσής της, εφόσον:

- a) η σύμβαση έχει υποστεί ουσιώδη τροποποίηση, που θα απαιτούσε νέα διαδικασία προμήθειας δυνάμει του άρθρου 72·
- β) ο εργολάβος, τη στιγμή της ανάθεσης της σύμβασης, αντιμετώπιζε μια από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 57 παράγραφος 1 και, ως τούτου, θα έπρεπε να έχει αποκλειστεί από τη διαδικασία της προμήθειας·
- γ) η σύμβαση δεν έπρεπε να ανατεθεί στον εργολάβο λόγω σοβαρής αθέτησης των υποχρεώσεων από τις Συνθήκες και την παρούσα οδηγία, σύμφωνα με απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο διαδικασίας δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες

Άρθρο 74

Ανάθεση συμβάσεων για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες

Οι δημόσιες συμβάσεις για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, όπως υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστίασης ή ορισμένες νομικές, σωστικές ή διοικητικές υπηρεσίες, οι οποίες αναφέρονται στο παράρτημα XIV ανατίθενται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο εφόσον η αξία των συμβάσεων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που ορίζεται στο άρθρο 4 στοιχείο δ).

Άρθρο 75

Δημοσίευση γνωστοποιήσεων

1. Οι αναθέτουσες αρχές που προτιθενται να αναθέσουν δημόσια σύμβαση για τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 74 γνωστοποιούν την πρόθεσή τους αυτή με οποιονδήποτε από τους ακόλουθους τρόπους:

- a) μέσω γνωστοποίησης προκήρυξης σύμβασης, η οποία περιέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα V μέρος Η, σύμφωνα με τα τυποποιημένα έντυπα που αναφέρονται στο άρθρο 51, ή
- β) μέσω προκαταρκτικής γνωστοποίησης, η οποία παραμένει δημοσιευμένη σε διαρκή βάση και περιλαμβάνει τις πληροφορίες του παραρτήματος V μέρος Ι. Η προκαταρκτική γνωστοποίηση αναφέρει ρητώς τα είδη των υπηρεσιών που θα αποτελέσουν το αντικείμενο των προς ανάθεση συμβάσεων. Αναφέρει ότι οι συμβάσεις θα ανατεθούν χωρίς περαιτέρω δημοσίευση και καλεί τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να εκδηλώσουν γραπτώς το ενδιαφέρον τους.

Τα πρώτο εδάφιο, ωστόσο, δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση που θα μπορούσε να έχει χρησιμοποιηθεί διαδικασία με διαπραγμάτευση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32, χωρίς προκαταρκτική δημοσίευση για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών.

2. Οι αναθέτουσες αρχές που ανέθεσαν δημόσια σύμβαση για τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 74 γνωστοποιούν τα αποτελέσματα της διαδικασίας προμήθειας με γνωστοποίηση ανάθεσης σύμβασης, η οποία περιέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα V μέρος Η, σύμφωνα με τα τυποποιημένα έντυπα που αναφέρονται στο άρθρο 51. Μπορούν, ωστόσο, να συγκεντρώνουν τις γνωστοποιήσεις αυτές σε τριμηνιαία βάση. Στην περίπτωση αυτή, αποστέλλουν τις συγκεντρωμένες γνωστοποιήσεις το αργότερο 30 ημέρες μετά τη λήξη εκάστου τριμήνου.

3. Η Επιτροπή θεσπίζει τα τυποποιημένα έντυπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εκτελεστικές αυτές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 89 παράγραφος 2.

4. Οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 51.

Άρθρο 76

Αρχές της ανάθεσης συμβάσεων

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν εθνικούς κανόνες για την ανάθεση συμβάσεων δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι αναθέτουσες αρχές τηρούν τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να καθορίζουν τους εφαρμοστέους διαδικαστικούς κανόνες, υπό το όρο ότι οι κανόνες αυτοί επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες των σχετικών υπηρεσιών.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη διασφάλισης της ποιότητας, της συνέχειας, της δυνατότητας πρόσβασης, του οικονομικά προστιού χαρακτήρα, της διαδεσιμότητας και της πληρότητας των υπηρεσιών, τις ειδικές ανάγκες των διαφόρων κατηγοριών χρηστών, συμπεριλαμβανομένων των μειονεκτούσων και των ευάλωτων ομάδων, τη συμμετοχή και την ενδυνάμωση των χρηστών και την καινοτομία. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να προβλέπουν ότι η επιλογή του παρόχου υπηρεσιών γίνεται βάσει της προσφοράς που παρουσιάζει τον καλύτερο λόγο τιμής/ποιότητας, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων ποιότητας και βιωσιμότητας για τις κοινωνικές υπηρεσίες.

Άρθρο 77

Αποκλειστικές συμβάσεις για ορισμένες υπηρεσίες

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι αναθέτουσες αρχές δύναται να παραχωρούν το δικαίωμα των οργανισμών να συμμετέχουν σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων αποκλειστικά και μόνο στις αναφερόμενες στο άρθρο 74 υγειονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές υπηρεσίες που καλύπτονται από τους κωδικούς CPV 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, από 85000000-9 έως 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8.

2. Ο προβλεπόμενος στην παράγραφο 1 οργανισμός πρέπει να πληροί όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) έχει ως στόχο την εκτέλεση αποστολής δημόσιας υπηρεσίας που συνδέεται με την αναφερόμενη στην παράγραφο 1 παροχή υπηρεσιών·
  - β) τα κέρδη επενδύονται εκ νέου ώστε να επιτευχθεί ο στόχος του οργανισμού. Η διανομή ή αναδιανομή κερδών θα πρέπει να γίνεται σε συμμετοχική βάση·
  - γ) οι δομές διαχείρισης ή ευθύνης του οργανισμού που εκτελεί τη σύμβαση βασίζονται στην ίδια ευθύνη των υπαλλήλων ή σε συμμετοχικές αρχές ή απαιτούν την ενεργή συμμετοχή υπαλλήλων, χρηστών ή φορέων, και
  - δ) δεν έχει ανατεθεί στον οργανισμό από τη συγκεκριμένη αναθέτουσα αρχή σύμβαση για τις συγκεκριμένες υπηρεσίες σύμφωνα με το παρόν άρθρο κατά την τελευταία τριετία.
3. Η μέγιστη διάρκεια της σύμβασης δεν υπερβαίνει τα τρία έτη.
4. Η προκήρυξη διαγωνισμού παραπέμπει στο παρόν άρθρο.
5. Παρά τις διατάξεις του άρθρου 92, η Επιτροπή αξιολογεί τον αντίκτυπο του παρόντος άρθρου και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο το αργότερο στις 18 Απριλίου 2019.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Κανόνες που διέπουν τους διαγωνισμούς μελετών

Άρθρο 78

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται:

- α) στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται στο πλαίσιο διαδικασίας που οδηγεί στην ανάθεση δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών·
- β) στους διαγωνισμούς μελετών με απονομή βραβείων ή καταβολή χρηματικών ποσών στους συμμετέχοντες.

Στις περιπτώσεις του στοιχείου α) του πρώτου εδαφίου του παρόντος άρθρου, το κατώτατο όριο που αναφέρεται στο άρθρο 4 υπολογίζεται με βάση την εκτιμώμενη αξία, χωρίς ΦΠΑ, της δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ενδεχόμενων απονεμόμενων βραβείων ή καταβαλλόμενων χρηματικών ποσών για τους συμμετέχοντες.

Στις περιπτώσεις του στοιχείου β) του πρώτου εδαφίου του παρόντος άρθρου, ως κατώτατο όριο νοείται το συνολικό ύψος των εν λόγω απονεμόμενων βραβείων και καταβαλλόμενων χρηματικών ποσών, συμπεριλαμβανομένης της εκτιμώμενης αξίας, χωρίς ΦΠΑ, της δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών που θα μπορούσε να ανατεθεί αργότερα δυνάμει του άρθρου 32 παράγραφος 4, εφόσον η αναθέτουσα αρχή έχει εξαγγείλει στη γνωστοποίηση προκήρυξης διαγωνισμού μελετών την πρόθεσή της να προβεί σε ανάθεση τέτοιου είδους σύμβασης.

Άρθρο 79

Γνωστοποιήσεις

1. Οι αναθέτουσες αρχές που σκοπεύουν να διοργανώσουν διαγωνισμό μελετών εξαγγέλλουν την πρόθεσή τους αυτή μέσω γνωστοποίησης προκήρυξης διαγωνισμού.

Εάν σκοπεύουν να αναθέσουν επακόλουθη σύμβαση υπηρεσιών δυνάμει του άρθρου 32 παράγραφος 4, εξαγγέλλουν την πρόθεσή τους αυτή στη γνωστοποίηση προκήρυξης διαγωνισμού.

2. Οι αναθέτουσες αρχές που έχουν διοργανώσει διαγωνισμό μελετών αποστέλλουν γνωστοποίηση με τα αποτελέσματα του διαγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 51 και είναι σε θέση να αποδεικνύουν την ημερομηνία αποστολής.

Εάν η γνωστοποίηση αυτή μπορεί να εμποδίσει την εφαρμογή του νόμου, να είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένης δημόσιας ή ιδιωτικής επιχείρησης ή τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών, επιτρέπεται να μη δημοσιεύονται πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα του διαγωνισμού μελετών.

3. Οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 51 παράγραφοι 2 έως 6 και το άρθρο 52. Περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα V μέρη E και ΣΤ αντίστοιχως, υπό τη μορφή τυποποιημένων εντύπων.

Η Επιτροπή καταρτίζει τα τυποποιημένα έντυπα μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εκτελεστικές αυτές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 89 παράγραφος 2.

Άρθρο 80

Κανόνες σχετικά με τη διοργάνωση διαγωνισμών μελετών και την επιλογή συμμετεχόντων

1. Για τη διοργάνωση των διαγωνισμών, οι αναθέτουσες αρχές εφαρμόζουν διαδικασίες προσαρμοσμένες στις διατάξεις του τίτλου I και του παρόντος κεφαλαίου.

2. Το δικαίωμα συμμετοχής στους διαγωνισμούς μελετών δεν περιορίζεται:

- α) με αναφορά στην επικράτεια ή σε τμήμα της επικράτειας κράτους μέλους·
- β) από το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες θα έπρεπε να είναι, δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους όπου διοργανώνεται ο διαγωνισμός μελετών, είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα.

3. Εάν για έναν διαγωνισμό μελετών προβλέπεται περιορισμός του αριθμού των συμμετεχόντων, οι αναθέτουσες αρχές θεσπίζουν σαφή και χωρίς διακρίσεις κριτήρια επιλογής. Εν πάση περιπτώσει, ο αριθμός υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν είναι επαρκής ώστε να εξασφαλίζεται πραγματικός ανταγωνισμός.

Άρθρο 81

Σύνθεση της κριτικής επιτροπής

Η κριτική επιτροπή απαρτίζεται αποκλειστικά από φυσικά πρόσωπα ανεξάρτητα από τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό μελετών. Όταν απαιτείται από τους συμμετέχοντες στον διαγωνισμό να διαθέτουν συγκεκριμένο επαγγελματικό προσόν, τουλάχιστον το ένα τρίτο των μελών της κριτικής επιτροπής διαθέτει το προσόν αυτό ή άλλο ισοδύναμο προσόν.

Άρθρο 82

Αποφάσεις της κριτικής επιτροπής

1. Η κριτική επιτροπή είναι αδέσμευτη κατά τη λήψη των αποφάσεών της ή κατά τις γνωμοδοτήσεις της.
2. Η κριτική επιτροπή εξετάζει τις μελέτες και τα σχέδια που υποβάλλονται από τους υποψηφίους με τρόπο ανώνυμο και βασιζόμενη αποκλειστικά στα κριτήρια που επισημαίνονται στη γνωστοποίηση προκήρυξης του διαγωνισμού.
3. Η κριτική επιτροπή καταχωρίζει σε πρακτικό που υπογράφεται από τα μέλη της την κατάταξη των μελετών στην οποία καταλήγει σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά κάθε έργου, καθώς και τις παρατηρήσεις της και κάθε σημείο που μπορεί να χρειάζεται αποσαφήνιση.
4. Τηρείται ανωνυμία μέχρι τη γνωμοδότηση ή τη λήψη απόφασης από την κριτική επιτροπή.
5. Οι υποψήφιοι μπορούν να καλούνται, εάν χρειάζεται, να απαντήσουν σε ερωτήσεις που έχει καταχωρίσει στο πρακτικό της η κριτική επιτροπή, προς διευκρίνιση οποιουδήποτε στοιχείου των έργων.
6. Συντάσσονται πλήρη πρακτικά του διαλόγου μεταξύ των μελών της κριτικής επιτροπής και των υποψηφίων.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Άρθρο 83

Επιβολή

1. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τουλάχιστον τα καθήκοντα που περιγράφονται στο παρόν άρθρο να εκτελούνται από μία ή περισσότερες αρχές, οργανισμούς ή δομές. Κοινοποιούν στην Επιτροπή όλους τους σχετικούς φορείς, αρχές ή δομές που είναι επιφορτισμένοι με τα συγκεκριμένα καθήκοντα.
  2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι παρακολουθείται η εφαρμογή των κανόνων περί δημοσίων προμηθειών.
- Όταν οι αρχές ή οι δομές παρακολούθησης εντοπίζουν, ίδια πρωτοβουλία ή κατόπιν λήψης πληροφοριών, συγκεκριμένες παραβιάσεις ή συστηματικά προβλήματα, έχουν την εξουσία να υποδεικνύουν τα προβλήματα αυτά στις αρχές λογιστικού ελέγχου των κρατών, στα δικαστήρια ή σε άλλες αρμόδιες αρχές ή δομές, όπως είναι ο διαμεσολαβητής, τα κοινοβούλια των κρατών ή οι επιτροπές τους.

3. Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων παρακολούθησης σύμφωνα με την παράγραφο 2 τίθενται στη διάθεση του κοινού με τα κατάλληλα μέσα πληροφόρησης. Τα αποτελέσματα τίθενται επίσης στη διάθεση της Επιτροπής. Φερ' ειπείν, μπορούν να ενσωματώνονται στις εκθέσεις παρακολούθησης που προβλέπονται στο δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή μέχρι τις 18 Απριλίου 2017 και στη συνέχεια ανά τριετία έκθεση παρακολούθησης η οποία περιλαμβάνει, κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με τις συχνότερες αιτίες πλημμελούς εφαρμογής ή έλλειψης ασφάλειας δικαίου, περιλαμβανομένων ενδεχόμενων διαρθρωτικών ή επαναλαμβανόμενων προβλημάτων στην εφαρμογή των κανόνων, το επίπεδο της συμμετοχής ΜΜΕ στις δημόσιες προμήθειες, καθώς και την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη δέουσα αναφορά περιπτώσεων απάτης, διαφθοράς, σύγκρουσης συμφερόντων και άλλων ανάλογων σοβαρών παρατυπιών στον τομέα των προμηθειών.

Η Επιτροπή μπορεί, το συχνότερο ανά τριετία, να ζητεί από τα κράτη μέλη να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την πρακτική εφαρμογή των εθνικών πολιτικών τους για τις στρατηγικές προμήθειες.

Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου και της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζεται ο ορισμός των ΜΜΕ που περιλαμβάνεται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής⁽¹⁾.

Βάσει των δεδομένων που λαμβάνονται βάσει της παρούσας παραγράφου, η Επιτροπή εκδίδει σε τακτική βάση έκθεση σχετικά με την εφαρμογή και τις βέλτιστες πρακτικές των εθνικών πολιτικών προμήθειας στην εσωτερική αγορά.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για:

- α) τη δωρεάν παροχή ενημέρωσης και καθοδήγησης σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες, ώστε να βοηθούνται οι αναθέτουσες αρχές και οι οικονομικοί φορείς, ιδίως οι ΜΜΕ, στην ορθή εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημοσίων προμηθειών, και
- β) την παροχή στήριξης στις αναθέτουσες αρχές όσον αφορά τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή των διαδικασιών προμήθειας.

5. Με την επιφύλαξη των γενικών διαδικασιών και μεθόδων εργασίας που έχει θεσπίσει η Επιτροπή για την επικοινωνία και τις επαφές της με τα κράτη μέλη, τα κράτη μέλη ορίζουν ένα σημείο αναφοράς για τη συνεργασία τους με την Επιτροπή όσον αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας περί δημοσίων προμηθειών.

6. Τουλάχιστον κατά τη διάρκεια της σύμβασης, οι αναθέτουσες αρχές διατηρούν αντίγραφα όλων των συμβάσεων που συνάπτονται και των οποίων η αξία ισούται ή είναι μεγαλύτερη από:

(1) Σύσταση της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

α) 1 000 000 EUR, όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις αγαθών ή δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών·

β) 10 000 000 EUR, όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις έργων.

Οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν πρόσβαση στις εν λόγω συμβάσεις· ωστόσο, μπορούν να αρνούνται την πρόσβαση σε συγκεκριμένα έγγραφα ή στοιχεία, στον βαθμό και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στους εφαρμοστέους ενωσιακούς ή εθνικούς κανόνες σχετικά με την πρόσβαση σε έγγραφα και την προστασία των δεδομένων.

Άρθρο 84

Χωριστές εκθέσεις σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων

1. Για κάθε σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο που καλύπτεται από την παρούσα οδηγία και κάθε συγκρότηση δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές συντάσσουν γραπτή έκθεση η οποία περιλαμβάνει τουλάχιστον:

α) την επωνυμία και τη διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής, το αντικείμενο και την αξία της σύμβασης, της συμφωνίας-πλαισίου ή του δυναμικού συστήματος αγορών·

β) κατά περίπτωση, τα αποτελέσματα της ποιοτικής επιλογής και/ή τον περιορισμό του αριθμού σύμφωνα με τα άρθρα 65 και 66, και συγκεκριμένα:

i) το όνομα των επιλεγέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και την αιτιολόγηση της επιλογής τους,

ii) το όνομα των απορριφθέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και τους λόγους της απόρριψής τους·

γ) τους λόγους της απόρριψης των προσφορών που κρίθηκαν ασυνήθιστα χαμηλές·

δ) την επωνυμία του αναδόχου και την αιτιολόγηση της επιλογής της προσφοράς και, όταν είναι γνωστό, το τμήμα της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου το οποίο ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους και όταν είναι γνωστές κατά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, τις επωνυμίες των υπεργολάβων του κύριου εργολάβου, εάν συντρέχει περίπτωση·

ε) όσον αφορά τις ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγματεύσεις και τους ανταγωνιστικούς διαλόγους, τις περιστάσεις που ορίζονται στο άρθρο 26 και δικαιολογούν τη χρήση των διαδικασιών αυτών·

στ) όσον αφορά τις διαδικασίες με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, τις περιστάσεις που ορίζονται στο άρθρο 32 και δικαιολογούν τη χρήση της διαδικασίας αυτής·

ζ) κατά περίπτωση, τους λόγους για τους οποίους η αναθέτουσα αρχή αποφάσισε να μην αναθέσει σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο ή να συγκροτήσει δυναμικό σύστημα αγορών·

η) κατά περίπτωση, τους λόγους για τους οποίους χρησιμοποιήθηκαν για την υποβολή προσφοράς άλλα μέσα επικοινωνίας πλην των ηλεκτρονικών·

θ) κατά περίπτωση, τις συγκρούσεις συμφερόντων που εντοπίστηκαν και τα επακόλουθα μέτρα που ελήφθησαν.

Η έκθεση αυτή δεν απαιτείται για συμβάσεις βασισμένες σε συμφωνίες-πλαίσια, εφόσον συνάπτονται σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 3 ή το άρθρο 33 παράγραφος 4 στοιχείο α).

Εφόσον η γνωστοποίηση ανάθεσης σύμβασης που συντάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 50 ή το άρθρο 75 παράγραφος 2 περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται στην παρούσα παράγραφο, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να παραπέμπουν στη γνωστοποίηση αυτή.

2. Οι αναθέτουσες αρχές τεκμηριώνουν την πρόοδο της διεξαγωγής όλων των διαδικασιών προμήθειας, είτε πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικά μέσα είτε όχι. Προς τον σκοπό αυτό, μεριμνούν για τη διατήρηση επαρκούς τεκμηρίωσης ώστε να μπορούν να αιτιολογούν τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας προμήθειας, όπως, επί παραδείγματι, τεκμηρίωσης για τις επικοινωνίες με οικονομικούς φορείς και τις εσωτερικές συζητήσεις, την προετοιμασία των εγγράφων προμήθειας, τον διάλογο ή τη διαπραγμάτευση (εφόσον διεξήχθη), την επιλογή και την ανάθεση της σύμβασης. Η τεκμηρίωση διατηρείται τουλάχιστον για περίοδο τριών ετών από την ημερομηνία ανάθεσης της σύμβασης.

3. Η έκθεση ή τα κύρια στοιχεία της γνωστοποιούνται στην Επιτροπή ή τους αρμόδιους φορείς, αρχές ή δομές που αναφέρονται στο άρθρο 83 κατόπιν αιτήσεώς τους.

Άρθρο 85

Εθνικά στοιχεία εκθέσεων και στατιστικών

1. Η Επιτροπή επανεξετάζει την ποιότητα και την πληρότητα των στοιχείων που μπορούν να εξαχθούν από τις αναφερόμενες στα άρθρα 48, 49, 50, 75 και 79 γνωστοποιήσεις που δημοσιεύονται σύμφωνα προς το παράρτημα VIII.

Σε περίπτωση που η ποιότητα και η πληρότητα των στοιχείων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσης παραγράφου δεν είναι σύμφωνες με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο 48 παράγραφος 1, το άρθρο 49, το άρθρο 50 παράγραφος 1, το άρθρο 75 παράγραφος 2 και το άρθρο 79 παράγραφος 3, η Επιτροπή ζητεί συμπληρωματικές πληροφορίες από τα σχετικά κράτη μέλη. Εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, τα σχετικά κράτη μέλη παρέχουν τα ελλείποντα στατιστικά στοιχεία που ζητεί η Επιτροπή.

2. Μέχρι τις 18 Απριλίου 2017 και στη συνέχεια ανά τριετία τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή στατιστική έκθεση σχετικά με τις προμήθειες που θα καλύπτονταν από την παρούσα οδηγία εάν η αξία τους υπερέβαινε το σχετικό κατώτατο όριο που ορίζεται στο άρθρο 4, μαζί με εκτίμηση της συγκεντρωτικής συνολικής αξίας των εν λόγω προμηθειών εντός της καλυπτόμενης περιόδου. Η εκτίμηση αυτή μπορεί ιδίως να στηρίζεται στα δεδομένα που διατίθενται σύμφωνα με τις εθνικές απαιτήσεις περί δημοσίευσης ή σε εκτιμήσεις που βασίζονται σε δειγματοληψίες.

Η έκθεση αυτή μπορεί να περιλαμβάνεται στην έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 83 παράγραφος 3.

3. Τα κράτη μέλη διαθέτουν στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με τη θεσμική τους οργάνωση όσον αφορά την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την επιβολή της παρούσας οδηγίας, καθώς και σχετικά με τις εθνικές πρωτοβουλίες για την παροχή καθοδήγησης ή για την υποστήριξη της εφαρμογής των κανόνων της Ένωσης σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις ή για την ανταπόκριση στις προκλήσεις που προκύπτουν κατά την εφαρμογή των εν λόγω κανόνων.

Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να περιλαμβάνονται στην έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 83 παράγραφος 3.

Άρθρο 86

Διοικητική συνεργασία

1. Τα κράτη μέλη προσφέρουν αμοιβαία υποστήριξη μεταξύ τους και λαμβάνουν μέτρα για την αποτελεσματική συνεργασία τους, προκειμένου να διασφαλίσουν την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με ζητήματα που αναφέρονται στα άρθρα 42, 43, 44, 57, 59, 60, 62, 64 και 69. Οι εν λόγω αρχές διασφαλίζουν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των πληροφοριών που ανταλλάσσονται.

2. Οι αρμόδιες αρχές όλων των ενδιαφερόμενων κρατών μελών ανταλλάσσουν πληροφορίες σύμφωνα με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπεται στην οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ και στην οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾.

3. Προκειμένου να δοκιμασθεί η καταλληλότητα της χρήσης του Συστήματος Πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (ΣΠΕΑ), το οποίο θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2012, με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών που καλύπτει η παρούσα οδηγία, θα δρομολογηθεί πιλοτικό πρόγραμμα, το αργότερο στις 18 Απριλίου 2015.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΕΞΟΥΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ, ΕΞΟΥΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 87

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή σύμφωνα με τους όρους του παρόντος άρθρου.

2. Η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που αναφέρεται στα άρθρα 6, 22, 23, 56 και 68 ανατίθεται στην Επιτροπή για αόριστο χρονικό διάστημα από τις 17 Απριλίου 2014.

3. Η εξουσία που αναφέρεται στα άρθρα 6, 22, 23, 56 και 68 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης τερματίζει την εξουσία που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Η ανάκληση αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη

⁽¹⁾ Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31).

⁽²⁾ Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (ΕΕ L 201 της 31.7.2002, σ. 37).

ημερομηνία που καθορίζεται στην απόφαση. Δεν επηρεάζει την ισχύ των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που έχουν ήδη τεθεί σε ισχύ.

4. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

5. Μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη που θεσπίζεται δυνάμει των άρθρων 6, 22, 23, 56 και 68 τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν διατυπωθούν ενστάσεις ούτε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ούτε από το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της εν λόγω πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή εάν, πριν από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν πρόκειται να διατυπώσουν ενστάσεις. Η ανωτέρω προθεσμία παρατείνεται κατά δύο μήνες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 88

Διαδικασία του επείγοντος

1. Οι κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο τίθενται σε ισχύ αμέσως και εφαρμόζονται εφόσον δεν έχει διατυπωθεί ένσταση σύμφωνα με την παράγραφο 2. Στην κοινοποίηση κατ' εξουσιοδότηση πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο εκτίθενται οι λόγοι για τους οποίους γίνεται χρήση της διαδικασίας του επείγοντος.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο μπορούν να διατυπώσουν ενστάσεις σχετικά με κατ' εξουσιοδότηση πράξη σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 87 παράγραφος 5. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή καταργεί την πράξη χωρίς καθυστέρηση μετά την κοινοποίηση της απόφασης για τη διατύπωση ενστάσεων από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο.

Άρθρο 89

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από τη Συμβουλευτική Επιτροπή Δημόσιων Προμηθειών, η οποία έχει συσταθεί με την απόφαση 71/306/ΕΟΚ του Συμβουλίου ⁽³⁾. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά τη έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

2. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

3. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 90

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και μεταβατικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία μέχρι τις 18 Απριλίου 2016 Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

⁽³⁾ Απόφαση 71/306/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 1971, περί συστάσεως συμβουλευτικής επιτροπής για τις Συμβάσεις Δημοσίων Έργων (ΕΕ L 185 της 16.8.1971, σ. 15).

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη μπορούν να αναβάλουν την εφαρμογή του άρθρου 22 παράγραφος 1 μέχρι τις 18 Οκτωβρίου 2018, εκτός από τις περιπτώσεις όπου είναι υποχρεωτική η χρήση ηλεκτρονικών μέσων, σύμφωνα με τα άρθρα 34, 35 ή 36, το άρθρο 37 παράγραφος 3, το άρθρο 51 παράγραφος 2 ή το άρθρο 53.

Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου τα κράτη μέλη μπορούν να αναβάλλουν την εφαρμογή του άρθρου 22 παράγραφος 1 για τις κεντρικές αρχές αγορών μέχρι τις 18 Απριλίου 2017.

Εάν ένα κράτος μέλος επιλέξει να αναβάλει την εφαρμογή του άρθρου 22 παράγραφος 1, το εν λόγω κράτος μέλος προβλέπει ότι οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιλέξουν μεταξύ των ακόλουθων μέσων επικοινωνίας για κάθε επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών:

- α) ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με το άρθρο 22·
- β) ταχυδρομείο, ή άλλο κατάλληλο μέσο·
- γ) φαξ·
- δ) συνδυασμό αυτών των μέσων.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη δύνανται να αναβάλουν την εφαρμογή του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 59 παράγραφος 2 έως τις 18 Απριλίου 2018.

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη δύνανται να αναβάλουν την εφαρμογή του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 59 παράγραφος 5 έως τις 18 Οκτωβρίου 2018.

5. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη δύνανται να αναβάλουν την εφαρμογή του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 61 παράγραφος 2 έως τις 18 Οκτωβρίου 2018.

6. Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα μέτρα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως 5, αυτά περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την παραπομπή αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

7. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 91

Καταργήσεις

Η οδηγία 2004/18/EK καταργείται στις 18 Απριλίου 2016.

Οι αναφορές στην καταργούμενη οδηγία θεωρούνται ότι γίνονται στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που παρατίθεται στο παράρτημα XV.

Άρθρο 92

Επανεξέταση

Η Επιτροπή επανεξετάζει τις οικονομικές επιπτώσεις που έχει στην εσωτερική αγορά η εφαρμογή των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο άρθρο 4, ιδίως σε σχέση με παράγοντες όπως η διασυνοριακή ανάθεση συμβάσεων και το κόστος των συναλλαγών, και υποβάλλει σχετική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο μέχρι τις 18 Απριλίου 2019.

Η Επιτροπή, εφόσον είναι εφικτό και σκόπιμο, θα εξετάσει το ενδεχόμενο να προτείνει αύξηση των κατώτατων ποσών που ισχύουν βάσει της ΣΔΠ κατά τον επόμενο γύρο διαπραγματεύσεων. Σε περίπτωση οποιασδήποτε μεταβολής των εφαρμοστέων κατώτατων ορίων δυνάμει της ΣΔΠ, η έκθεση συνοδεύεται, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, από νομοθετική πρόταση για την τροποποίηση των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 93

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 94

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 26 Φεβρουαρίου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

ΒΕΛΓΙΟ

1. Services publics fédéraux (Υπουργεία):	1. Federale Overheidsdiensten (Υπουργεία):
SPF Chancellerie du Premier Ministre	FOD Kanselarij van de Eerste Minister
SPF Personnel et Organisation	FOD Kanselarij Personeel en Organisatie
SPF Budget et Contrôle de la Gestion	FOD Budget en Beheerscontrole
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict)	FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict)
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement	FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
SPF Intérieur	FOD Binnenlandse Zaken
SPF Finances	FOD Financiën
SPF Mobilité et Transports	FOD Mobiliteit en Vervoer
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale	FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
SPF Justice	FOD Justitie
SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie
Ministère de la Défense	Ministerie van Landsverdediging
Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté et Economie sociale	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie
Service public fédéral de Programmation Développement durable	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid
2. Régie des Bâtiments	2. Regie der Gebouwen
Office national de Sécurité sociale	Rijksdienst voor sociale Zekerheid
Institut national d'Assurance sociales pour travailleurs indépendants	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
Office national des Pensions	Rijksdienst voor Pensioenen
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité	Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering
Fond des Maladies professionnelles	Fonds voor Beroepsziekten
Office national de l'Emploi	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Администрация на Народното събрание

Администрация на Президента

Администрация на Министерския съвет

Конституционен съд

Българска народна банка

Министерство на външните работи

Министерство на вътрешните работи

Министерство на държавната администрация и административната реформа

Министерство на извънредните ситуации

Министерство на земеделието и храните

Министерство на здравеопазването

Министерство на икономиката и енергетиката

Министерство на културата

Министерство на образованието и науката

Министерство на околната среда и водите

Министерство на отбраната

Министерство на правосъдието

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Министерство на транспорта

Министерство на труда и социалната политика

Министерство на финансите

Κρατικές υπηρεσίες, κρατικές επιτροπές, εκτελεστικοί οργανισμοί και άλλες κρατικές αρχές οι οποίες δημιουργούνται διά νόμου ή με υπουργικό διάταγμα και αναλαμβάνουν την άσκηση της εκτελεστικής εξουσίας:

Агенция за ядрено регулиране

Висшата атестационна комисия

Държавна комисия за енергийно и водно регулиране

Държавна комисия по сигурността на информацията

Комисия за защита на конкуренцията

Комисия за защита на личните данни

Комисия за защита от дискриминация

Комисия за регулиране на съобщенията

Комисия за финансов надзор

Патентно ведомство на Република България

Сметна палата на Република България

Агенция за приватизация

Агенция за следприватизационен контрол

Български институт по метрология

Държавна агенция «Архиви»

Държавна агенция «Държавен резерв и военновременни запаси»

Държавна агенция «Национална сигурност»

Държавна агенция за бежанците

Държавна агенция за българите в чужбина
Държавна агенция за закрила на детето
Държавна агенция за информационни технологии и съобщения
Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
Държавна агенция за младежта и спорта
Държавна агенция по горите
Държавна агенция по туризма
Държавна комисия по стоковите борси и тържища
Институт по публична администрация и европейска интеграция
Национален статистически институт
Национална агенция за оценяване и акредитация
Националната агенция за професионално образование и обучение
Национална комисия за борба с трафика на хора
Агенция «Митници»
Агенция за държавна и финансова инспекция
Агенция за държавни вземания
Агенция за социално подпомагане
Агенция за хората с увреждания
Агенция по вписванията
Агенция по геодезия, картография и кадастър
Агенция по енергийна ефективност
Агенция по заетостта
Агенция по обществени поръчки
Българска агенция за инвестиции
Главна дирекция «Гражданска въздухоплавателна администрация»
Дирекция «Материално-техническо осигуряване и социално обслужване» на Министерство на вътрешните работи
Дирекция «Оперативно издирване» на Министерство на вътрешните работи
Дирекция «Финансово-ресурсно осигуряване» на Министерство на вътрешните работи
Дирекция за национален строителен контрол
Държавна комисия по хазарта
Изпълнителна агенция «Автомобилна администрация»
Изпълнителна агенция «Борба с градушките»
Изпълнителна агенция «Българска служба за акредитация»
Изпълнителна агенция «Военни клубове и информация»
Изпълнителна агенция «Главна инспекция по труда»
Изпълнителна агенция «Държавна собственост на Министерството на отбраната»
Изпълнителна агенция «Железопътна администрация»
Изпълнителна агенция «Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества»
Изпълнителна агенция «Морска администрация»
Изпълнителна агенция «Национален филмов център»
Изпълнителна агенция «Пристанищна администрация»

Изпълнителна агенция «Проучване и поддържане на река Дунав»
Изпълнителна агенция «Социални дейности на Министерството на отбраната»
Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози
Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия
Изпълнителна агенция по лекарствата
Изпълнителна агенция по лозата и виното
Изпълнителна агенция по околна среда
Изпълнителна агенция по почвените ресурси
Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството
Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол
Изпълнителна агенция по трансплантация
Изпълнителна агенция по хидромелиорации
Комисията за защита на потребителите
Контролно-техническата инспекция
Национален център за информация и документация
Национален център по радиобиология и радиационна защита
Национална агенция за приходите
Национална ветеринарномедицинска служба
Национална служба «Полиция»
Национална служба «Пожарна безопасност и защита на населението»
Национална служба за растителна защита
Национална служба за съвети в земеделието
Национална служба по зърното и фуражите
Служба «Военна информация»
Служба «Военна полиция»
Фонд «Републиканска пътна инфраструктура»
Авиоотряд 28
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ministerstvo dopravy
Ministerstvo financí
Ministerstvo kultury
Ministerstvo obrany
Ministerstvo pro místní rozvoj
Ministerstvo práce a sociálních věcí
Ministerstvo průmyslu a obchodu
Ministerstvo spravedlnosti
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Ministerstvo vnitra
Ministerstvo zahraničních věcí
Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo životního prostředí
Poslanecká sněmovna PČR
Senát PČR
Kancelář prezidenta
Český statistický úřad
Český úřad zeměměřičský a katastrální
Úřad průmyslového vlastnictví
Úřad pro ochranu osobních údajů
Bezpečnostní informační služba
Národní bezpečnostní úřad
Česká akademie věd
Vězeňská služba
Český báňský úřad
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
Správa státních hmotných rezerv
Státní úřad pro jadernou bezpečnost
Česká národní banka
Energetický regulační úřad
Úřad vlády České republiky
Ústavní soud
Nejvyšší soud
Nejvyšší správní soud
Nejvyšší státní zastupitelství
Nejvyšší kontrolní úřad
Kancelář Veřejného ochránce práv
Grantová agentura České republiky
Státní úřad inspekce práce
Český telekomunikační úřad
ΔΑΝΙΑ
Folketinget
Rigsrevisionen
Statsministeriet
Udenrigsministeriet
Beskæftigelsesministeriet
5 styrelser og institutioner (πέντε υπηρεσίες και οργανισμοί)
Domstolsstyrelsen
Finansministeriet

5 styrelser og institutioner (πέντε υπηρεσίες και οργανισμοί)

Forsvarsministeriet

5 styrelser og institutioner (πέντε υπηρεσίες και οργανισμοί)

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (ορισμένες υπηρεσίες και οργανισμοί, μεταξύ των οποίων το Statens Serum Institut)

Justitsministeriet

Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (Εθνικό Αρχηγείο Αστυνομίας, η εισαγγελία, μία διεύθυνση και διάφορες υπηρεσίες)

Kirkeministeriet

10 stiftsøvrigheder (δέκα επισκοπικές αρχές)

Kulturministeriet — Υπουργείο Πολιτισμού

4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (τέσσερα τμήματα και ορισμένοι οργανισμοί)

Miljøministeriet

5 styrelser (πέντε υπηρεσίες)

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration

1 styrelse (μία υπηρεσία)

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

4 direktorater og institutioner (τέσσερις διευθύνσεις και οργανισμοί)

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (ορισμένες υπηρεσίες και οργανισμοί, μεταξύ των οποίων το Εθνικό Εργαστήριο του Risø και τα Εθνικά Ιδρύματα Έρευνας και Κατάρτισης)

Skatteministeriet

1 styrelse og institutioner (μία υπηρεσία και ορισμένοι οργανισμοί)

Velfærdsministeriet

3 styrelser og institutioner (τρεις υπηρεσίες και ορισμένοι οργανισμοί)

Transportministeriet

7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet (επτά υπηρεσίες και οργανισμοί, μεταξύ των οποίων το Øresundsbrokonsortiet)

Undervisningsministeriet

3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (τρεις υπηρεσίες, τέσσερα εκπαιδευτικά ιδρύματα και πέντε άλλοι οργανισμοί)

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Adskilligestyrelser og institutioner (ορισμένες υπηρεσίες και οργανισμοί)

Klima- og Energiministeriet

3 styrelser og institutioner (τρεις υπηρεσίες και οργανισμοί)

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Auswärtiges Amt

Bundeskanzleramt

Bundesministerium für Arbeit und Soziales

Bundesministerium für Bildung und Forschung

Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz

Bundesministerium der Finanzen

Bundesministerium des Innern (μόνον αγαθά προοριζόμενα για πολιτική χρήση)

Bundesministerium für Gesundheit

Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend

Bundesministerium der Justiz

Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung

Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie

Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung

Bundesministerium der Verteidigung (μη στρατιωτικά αγαθά)

Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

ΕΣΘΟΝΙΑ

Vabariigi Presidendi Kantslei

Eesti Vabariigi Riigikogu

Eesti Vabariigi Riigikohus

Riigikontroll

Õiguskantsler

Riigikantslei

Rahvusrhiiiv

Haridus- ja Teadusministeerium

Justiitsministeerium

Kaitseministeerium

Keskkonnaministeerium

Kultuuriministeerium

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Põllumajandusministeerium

Rahandusministeerium

Siseministeerium

Sotsiaalministeerium

Välisministeerium

Keeleinspeksioon

Riigiprokuratuur

Teabeamet

Maa-amet

Keskkonnainspeksioon

Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus

Muinsuskaitseamet

Patendiamet

Tarbijakaitseamet

Riigihangete Amet

Taimetoodangu Inspeksioon

Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet

Veterinaar- ja Toiduamet

Konkurentsiamet

Maksu –ja Tolliamet
Statistikaamet
Kaitsepolitsei
Kodakondsus- ja Migratsiooniamet
Piirivalveamet
Politsei
Eesti Kohtuekspertiisi Instituut
Keskkriminaalpolitsei
Päästeamet
Andmekaitse Inspektsioon
Ravimiamet
Sotsiaalkindlustusamet
Tööturuamet
Tervishoiuamet
Tervisekaitseinspektsioon
Tööinspektsioon
Lennuamet
Maanteeamet
Veeteede Amet
Julgestuspolitsei
Kaitseressursside Amet
Kaitseväge Logistikakeskus
Tehnilise Järelevalve Amet.

ΙΡΛΑΝΔΙΑ

President's Establishment
Houses of the Oireachtas — [Κοινοβούλιο]
Department of the Taoiseach — [προδουπουργός]
Central Statistics Office
Department of Finance
Office of the Comptroller and Auditor General
Office of the Revenue Commissioners
Office of Public Works
State Laboratory
Office of the Attorney General
Office of the Director of Public Prosecutions
Valuation Office
Office of the Commission for Public Service Appointments
Public Appointments Service
Office of the Ombudsman
Chief State Solicitor's Office
Department of Justice, Equality and Law Reform

Courts Service
Prisons Service
Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests
Department of the Environment, Heritage and Local Government
Department of Education and Science
Department of Communications, Energy and Natural Resources
Department of Agriculture, Fisheries and Food
Department of Transport
Department of Health and Children
Department of Enterprise, Trade and Employment
Department of Arts, Sports and Tourism
Department of Defence
Department of Foreign Affairs
Department of Social and Family Affairs
Department of Community, Rural and Gaeltacht — [ιρλανδόφωνες περιοχές] Affairs
Arts Council
National Gallery.

ΕΛΛΑΔΑ

Υπουργείο Εσωτερικών
Υπουργείο Εξωτερικών
Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών
Υπουργείο Ανάπτυξης
Υπουργείο Δικαιοσύνης
Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
Υπουργείο Πολιτισμού
Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας
Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών
Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής
Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης
Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας
Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης
Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς
Γενική Γραμματεία Ισότητας
Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού
Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας

Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
Γενική Γραμματεία Αθλητισμού
Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων
Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος
Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας
Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας
Εθνικό Τυπογραφείο
Γενικό Χημείο του Κράτους
Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας
Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Πανεπιστήμιο Πατρών
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Πολυτεχνείο Κρήτης
Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων
Αιγινήτειο Νοσοκομείο
Αρεταίειο Νοσοκομείο
Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης
Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού
Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων
Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων
Γενικό Επιτελείο Στρατού
Γενικό Επιτελείο Ναυτικού
Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας
Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας
Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων
Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Presidencia de Gobierno
Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación
Ministerio de Justicia
Ministerio de Defensa
Ministerio de Economía y Hacienda
Ministerio del Interior
Ministerio de Fomento
Ministerio de Educación, Política Social y Deportes

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio
Ministerio de Trabajo e Inmigración
Ministerio de la Presidencia
Ministerio de Administraciones Públicas
Ministerio de Cultura
Ministerio de Sanidad y Consumo
Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino
Ministerio de Vivienda
Ministerio de Ciencia e Innovación
Ministerio de Igualdad

ΓΑΛΛΙΑ

1. Υπουργεία

Services du Premier ministre
Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports
Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales
Ministère chargé de la justice
Ministère chargé de la défense
Ministère chargé des affaires étrangères et européennes
Ministère chargé de l'éducation nationale
Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi
Secrétariat d'Etat aux transports
Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur
Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité
Ministère chargé de la culture et de la communication
Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique
Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche
Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche
Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables
Secrétariat d'Etat à la fonction publique
Ministère chargé du logement et de la ville
Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie
Secrétariat d'Etat à l'outre-mer
Secrétariat d'Etat à la jeunesse, des sports et de la vie associative
Secrétariat d'Etat aux anciens combattants
Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement
Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques
Secrétariat d'Etat aux affaires européennes,
Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme
Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme
Secrétariat d'Etat à la politique de la ville
Secrétariat d'Etat à la solidarité

Secrétariat d'Etat en charge de l'industrie et de la consommation
Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi
Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services
Secrétariat d'Etat en charge de l'écologie
Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale
Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

2. Οργανισμοί, ανεξάρτητες αρχές και δικαστήρια

Présidence de la République
Assemblée Nationale
Sénat
Conseil constitutionnel
Conseil économique et social
Conseil supérieur de la magistrature
Agence française contre le dopage
Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles
Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires
Autorité de régulation des communications électroniques et des postes
Autorité de sûreté nucléaire
Autorité indépendante des marchés financiers
Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel
Commission d'accès aux documents administratifs
Commission consultative du secret de la défense nationale
Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques
Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité
Commission nationale de déontologie de la sécurité
Commission nationale du débat public
Commission nationale de l'informatique et des libertés
Commission des participations et des transferts
Commission de régulation de l'énergie
Commission de la sécurité des consommateurs
Commission des sondages
Commission de la transparence financière de la vie politique
Conseil de la concurrence
Conseil des ventes volontaires de meubles aux enchères publiques
Conseil supérieur de l'audiovisuel
Défenseur des enfants
Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité
Haute autorité de santé
Médiateur de la République
Cour de justice de la République

Tribunal des Conflits

Conseil d'Etat

Cours administratives d'appel

Tribunaux administratifs

Cour des Comptes

Chambres régionales des Comptes

Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)

3. Εθνικοί δημόσιοι οργανισμοί

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Académie des technologies

Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)

Agence de biomédecine

Agence pour l'enseignement du français à l'étranger

Agence française de sécurité sanitaire des aliments

Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail

Agence Nationale pour la cohésion sociale et l'égalité des chances

Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs

Agences de l'eau

Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)

Bibliothèque publique d'information

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre d'études supérieures de la sécurité sociale

Centres de formation professionnelle et de promotion agricole

Centre hospitalier des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale
Centre des Monuments Nationaux
Centre national d'art et de culture Georges Pompidou
Centre national des arts plastiques
Centre national de la cinématographie
Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)
Centre national du livre
Centre national de documentation pédagogique
Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)
Centre national professionnel de la propriété forestière
Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)
Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)
Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)
Collège de France
Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres
Conservatoire National des Arts et Métiers
Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris
Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon
Conservatoire national supérieur d'art dramatique
Ecole centrale de Lille
Ecole centrale de Lyon
École centrale des arts et manufactures
École française d'archéologie d'Athènes
École française d'Extrême-Orient
École française de Rome
École des hautes études en sciences sociales
Ecole du Louvre
École nationale d'administration
École nationale de l'aviation civile (ENAC)
École nationale des Chartes
École nationale d'équitation
Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg
Écoles nationales d'ingénieurs
Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes
Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles
École nationale de la magistrature
Écoles nationales de la marine marchande
École nationale de la santé publique (ENSP)
École nationale de ski et d'alpinisme
École nationale supérieure des arts décoratifs

École nationale supérieure des arts et techniques du théâtre
École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix
Écoles nationales supérieures d'arts et métiers
École nationale supérieure des beaux-arts
École nationale supérieure de céramique industrielle
École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)
Ecole nationale supérieure du paysage de Versailles
Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires
Ecole nationale supérieure de la sécurité sociale
Écoles nationales vétérinaires
École nationale de voile
Écoles normales supérieures
École polytechnique
École technique professionnelle agricole et forestière de Meymac (Corrèze)
École de sylviculture Croigny (Aube)
École de viticulture et d'œnologie de la Tour-Blanche (Gironde)
École de viticulture — Avize (Marne)
Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon
Établissement national des invalides de la marine (ENIM)
Établissement national de bienfaisance Koenigswarter
Établissement public du musée et du domaine national de Versailles
Fondation Carnegie
Fondation Singer-Polignac
Haras nationaux
Hôpital national de Saint-Maurice
Institut des hautes études pour la science et la technologie
Institut français d'archéologie orientale du Caire
Institut géographique national
Institut National de l'origine et de la qualité
Institut national des hautes études de sécurité
Institut de veille sanitaire
Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes
Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)
Institut National d'Horticulture
Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire
Institut national des jeunes aveugles — Paris
Institut national des jeunes sourds — Bordeaux
Institut national des jeunes sourds — Chambéry
Institut national des jeunes sourds — Metz
Institut national des jeunes sourds — Paris

- Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)
- Institut national de la propriété industrielle
- Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)
- Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)
- Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)
- Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)
- Institut national de recherches archéologiques préventives
- Institut National des Sciences de l'Univers
- Institut National des Sports et de l'Education Physique
- Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements inadaptés
- Instituts nationaux polytechniques
- Instituts nationaux des sciences appliquées
- Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)
- Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)
- Institut de Recherche pour le Développement
- Instituts régionaux d'administration
- Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)
- Institut supérieur de mécanique de Paris
- Institut Universitaires de Formation des Maîtres
- Musée de l'armée
- Musée Gustave-Moreau
- Musée national de la marine
- Musée national J.-J.-Henner
- Musée du Louvre
- Musée du Quai Branly
- Muséum National d'Histoire Naturelle
- Musée Auguste-Rodin
- Observatoire de Paris
- Office français de protection des réfugiés et apatrides
- Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)
- Office national de la chasse et de la faune sauvage
- Office National de l'eau et des milieux aquatiques
- Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)
- Office universitaire et culturel français pour l'Algérie
- Ordre national de la Légion d'honneur
- Palais de la découverte
- Parcs nationaux
- Universités
4. Άλλοι εθνικοί δημόσιοι φορείς
- Union des groupements d'achats publics (UGAP)
- Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

KPOATIA

Hrvatski sabor

Predsjednik Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti

Vlada Republike Hrvatske

uredi Vlade Republike Hrvatske

Ministarstvo gospodarstva

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

Ministarstvo financija

Ministarstvo obrane

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Ministarstvo unutarnjih poslova

Ministarstvo pravosuđa

Ministarstvo uprave

Ministarstvo poduzetništva i obrta

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture

Ministarstvo poljoprivrede

Ministarstvo turizma

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

Ministarstvo branitelja

Ministarstvo socijalne politike i mladih

Ministarstvo zdravlja

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

Ministarstvo kulture

državne upravne organizacije

uredi državne uprave u županijama

Ustavni sud Republike Hrvatske

Vrhovni sud Republike Hrvatske

sudovi

Državno sudbeno vijeće

državna odvjetništva

Državnoodvjetničko vijeće

pravobraniteljstva

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave

Hrvatska narodna banka

državne agencije i uredi

Državni ured za reviziju

ITALIA

Αρχές αγορών

Presidenza del Consiglio dei Ministri

Ministero degli Affari Esteri

Ministero dell'Interno

Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace)

Ministero della Difesa

Ministero dell'Economia e delle Finanze

Ministero dello Sviluppo Economico

Ministero delle Politiche Agricole, Alimentari e Forestali

Ministero dell'Ambiente, Tutela del Territorio e del Mare

Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti

Ministero del Lavoro, della Salute e delle Politiche Sociali

Ministero dell'Istruzione, Università e Ricerca

Ministero per i Beni e le Attività culturali, comprensivo delle sue articolazioni periferiche

Άλλοι εθνικοί δημόσιοι φορείς:

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici)

KYΠΡΟΣ

Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο

Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης

Υπουργικό Συμβούλιο

Βουλή των Αντιπροσώπων

Δικαστική Υπηρεσία

Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας

Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας

Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως

Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου

Γραφείο Προγραμματισμού

Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας

Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων

Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών

Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών

Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων

Υπουργείο Άμυνας

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Τμήμα Γεωργίας

Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Τμήμα Δασών

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης

Μετεωρολογική Υπηρεσία

Τμήμα Αναδασμού

Υπηρεσία Μεταλλείων

Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών

Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Αστυνομία

Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου

Τμήμα Φυλακών

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Εργασίας

Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο

Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων

Υπουργείο Εσωτερικών

Επαρχιακές Διοικήσεις

Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως

Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως

Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Πολιτική Άμυνα

Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων

Υπηρεσία Ασύλου

Υπουργείο Εξωτερικών

Υπουργείο Οικονομικών

Τελωνεία

Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

Στατιστική Υπηρεσία

Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών
Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού
Κυβερνητικό Τυπογραφείο
Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων
Τμήμα Δημοσίων Έργων
Τμήμα Αρχαιοτήτων
Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας
Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας
Τμήμα Οδικών Μεταφορών
Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών
Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών
Υπουργείο Υγείας
Φαρμακευτικές Υπηρεσίες
Γενικό Χημείο
Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας
Οδοντιατρικές Υπηρεσίες
Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας

ΛΕΤΟΝΙΑ

Υπουργεία, γραμματείες υπουργών με ειδικά καθήκοντα και τα υπαγόμενα σε αυτά όργανα

Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Ārlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Bērnu un ģimenes lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Kultūras ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Vides ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes
Satversmes aizsardzības birojs

Άλλα κρατικά όργανα

Augstākā tiesa
Centrālā vēlēšanu komisija

Finanšu un kapitāla tirgus komisija
Latvijas Banka
Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes
Saeimas kanceleja un tās padotībā esošās iestādes
Satversmes tiesa
Valsts kanceleja un tās padotībā esošās iestādes
Valsts kontrole
Valsts prezidenta kanceleja
Tiesībsarga birojs
Nacionālā radio un televīzijas padome
Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (Άλλα κρατικά όργανα μη υπαγόμενα σε υπουργεία)

ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

Prezidentūros kanceliarija

Seimo kanceliarija

Institutions accountable to the Seimas [Κοινοβούλιο]: Lietuvos mokslo taryba
Seimo kontrolierių įstaiga
Valstybės kontrolė
Specialiųjų tyrimų tarnyba
Valstybės saugumo departamentas
Konkurencijos taryba
Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras
Vertybinių popierių komisija
Ryšių reguliavimo tarnyba
Nacionalinė sveikatos taryba
Etninės kultūros globos taryba
Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba
Valstybinė kultūros paveldo komisija
Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga
Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija
Valstybinė lietuvių kalbos komisija
Vyriausioji rinkimų komisija
Vyriausioji tarnybinės etikos komisija
Žurnalistų etikos inspektorius tarnyba

Vyriausybės kanceliarija

Institutions accountable to the Vyriausybės [κυβέρνηση]:

Ginklų fondas
Informacinės visuomenės plėtros komitetas
Kūno kultūros ir sporto departamentas
Lietuvos archyvų departamentas
Mokestinių ginčų komisija
Statistikos departamentas

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas
Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba
Viešųjų pirkimų tarnyba
Narkotikų kontrolės departamentas
Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija
Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija
Valstybinė lošimų priežiūros komisija
Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
Vyriausioji administracinių ginčų komisija
Draudimo priežiūros komisija
Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas
Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras.

Konstitucinis Teismas

Lietuvos bankas

Aplinkos ministerija

Όργανα που υπάγονται στο Aplinkos ministerija [Υπουργείο Περιβάλλοντος]:

Generalinė miškų urėdija
Lietuvos geologijos tarnyba
Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba
Lietuvos standartizacijos departamentas
Nacionalinis akreditacijos biuras
Valstybinė metrologijos tarnyba
Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba
Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija

Finansų ministerija

Όργανα που υπάγονται στο Finansų ministerija [Υπουργείο Οικονομικών]:

Muitinės departamentas
Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba
Valstybinė mokesčių inspekcija
Finansų ministerijos mokymo centras

Krašto apsaugos ministerija

Όργανα που υπάγονται στο Krašto apsaugos ministerija [Υπουργείο Εθνικής Άμυνας]:

Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas
Centralizuota finansų ir turto tarnyba
Karo prievolės administravimo tarnyba
Krašto apsaugos archyvas
Krizių valdymo centras
Mobilizacijos departamentas
Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba
Infrastruktūros plėtros departamentas
Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras

Lietuvos kariuomenė

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos

Kultūros ministerija

Όργανα που υπάγονται στο Kultūros ministerija [Υπουργείο Πολιτισμού]:

Kultūros paveldo departamentas

Valstybinė kalbos inspekcija.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Όργανα που υπάγονται στο Socialinės apsaugos ir darbo ministerija [Υπουργείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εργασίας]:

Garantinio fondo administracija

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba

Lietuvos darbo birža

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba

Trisšalės tarybos sekretoriatas

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas

Darbo inspekcija

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba

Ginčų komisija

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras

Neįgaliųjų reikalų departamentas

Susisiekimo ministerija

Όργανα που υπάγονται στο Susisiekimo ministerija [Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών]:

Lietuvos automobilių kelių direkcija

Valstybinė geležinkelio inspekcija

Valstybinė kelių transporto inspekcija

Pasienio kontrolės punktų direkcija

Sveikatos apsaugos ministerija

Όργανα που υπάγονται στο Sveikatos apsaugos ministerija [Υπουργείο Υγείας]:

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba

Valstybinė ligonių kasa

Valstybinė medicininio audito inspekcija

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba

Farmacijos departamentas

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras

Lietuvos bioetikos komitetas

Radiacinės saugos centras

Švietimo ir mokslo ministerija

Όργανα που υπάγονται στο Švietimo ir mokslo ministerija [Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών]:

Nacionalinis egzaminų centras

Studijų kokybės vertinimo centras

Teisingumo ministerija

Όργανα που υπάγονται στο Teisingumo ministerija [Υπουργείο Δικαιοσύνης]:

Kalėjinų departamentas

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba

Europos teisės departamentas

Ūkio ministerija

Υπηρεσίες υπαγόμενες στο Ūkio ministerija [Υπουργείο Οικονομίας]:

Įmonių bankroto valdymo departamentas

Valstybinė energetikos inspekcija

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija

Valstybinis turizmo departamentas.

Užsienio reikalų ministerija

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų

Vidaus reikalų ministerija

Όργανα που υπάγονται στο Vidaus reikalų ministerija [Υπουργείο Εσωτερικών]:

Asmens dokumentų išrašymo centras

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba

Gyventojų registro tarnyba

Policijos departamentas

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas

Turto valdymo ir ūkio departamentas

Vadovybės apsaugos departamentas

Valstybės sienos apsaugos tarnyba

Valstybės tarnybos departamentas

Informatikos ir ryšių departamentas

Migracijos departamentas

Sveikatos priežiūros tarnyba

Bendrasis pagalbos centras

Žemės ūkio ministerija

Όργανα που υπάγονται στο Žemės ūkio ministerija [Υπουργείο Γεωργίας]:

Nacionalinė mokėjimo agentūra

Nacionalinė žemės tarnyba

Valstybinė augalų apsaugos tarnyba

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba

Žuvininkystės departamentas

Teismai [Δικαστήρια]:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas
Lietuvos apeliacinis teismas
Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
apygardų teismai
apygardų administraciniai teismai
apylinkių teismai
Nacionalinė teismų administracija

Generalinė prokuratūra

Άλλοι οργανισμοί της κεντρικής δημόσιας διοίκησης (institucijos [όργανα], įstaigos [οργανισμοί], tarnybos [υπηρεσίες])

Aplinkos apsaugos agentūra
Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija
Aplinkos projektų valdymo agentūra
Miško genetinių išteklių, sėklų ir sodmenų tarnyba
Miško sanitarinės apsaugos tarnyba
Valstybinė miškotvarkos tarnyba
Nacionalinis visuomenės sveikatos tyrimų centras
Lietuvos AIDS centras
Nacionalinis organų transplantacijos biuras
Valstybinis patologijos centras
Valstybinis psichikos sveikatos centras
Lietuvos sveikatos informacijos centras
Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centras
Valstybinis aplinkos sveikatos centras
Respublikinis mitybos centras
Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centras
Trakų visuomenės sveikatos priežiūros ir specialistų tobulinimosi centras
Visuomenės sveikatos ugdymo centras
Muitinės kriminalinė tarnyba
Muitinės informacinių sistemų centras
Muitinės laboratorija
Muitinės mokymo centras
Valstybinis patentų biuras
Lietuvos teismo ekspertizės centras
Centrinė hipotekos įstaiga
Lietuvos metrologijos inspekcija
Civilinės aviacijos administracija
Lietuvos saugios laivybos administracija
Transporto investicijų direkcija
Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija
Pabėgėlių priėmimo centras

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Ministère d'Etat

Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur

Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle

Ministère de l'Egalité des chances

Ministère de l'Environnement

Ministère de la Famille et de l'Intégration

Ministère des Finances

Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire

Ministère de la Justice

Ministère de la Santé

Ministère de la Sécurité sociale

Ministère des Transports

Ministère du Travail et de l'Emploi

Ministère des Travaux publics

ΟΥΥΓΑΡΙΑ

Egészségügyi Minisztérium

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Gazdasági és Közlekedési Minisztérium

Honvédelmi Minisztérium

Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Külgügyminisztérium

Miniszterelnöki Hivatal

Oktatási és Kulturális Minisztérium

Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium

Pénzügyminisztérium

Szociális és Munkügyi Minisztérium

Központi Szolgáltatási Főigazgatóság

ΜΑΛΤΑ

Uffiċċju tal-Prim Ministru (Γραφείο του πρωθυπουργού)

Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (Υπουργείο Οικογένειας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης)

Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Imprijeg (Υπουργείο Παιδείας, Νεολαίας και Απασχόλησης)

Ministeru tal-Finanzi (Υπουργείο Οικονομικών)

Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Υπουργείο Πόρων και Υποδομών)

Ministeru tat-Turizmu u Kultura (Υπουργείο Τουρισμού και Πολιτισμού)
Ministeru tal-Gustizzja u l-Intern (Υπουργείο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων)
Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Υπουργείο Αγροτικών Υποθέσεων και Περιβάλλοντος)
Ministeru għal Ghawdex (Υπουργείο για το Gozo)
Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Υπουργείο Υγείας, Ηλικιωμένων και Κοινωνικής Φροντίδας)
Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Υπουργείο Εξωτερικών)
Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Υπουργείο Επενδύσεων, Βιομηχανίας και Τεχνολογίας των Πληροφοριών)
Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (Υπουργείο Ανταγωνιστικότητας και Επικοινωνιών)
Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (Υπουργείο Πολεοδομίας και Οδικού Δικτύου)

ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ

Ministerie van Algemene Zaken

Bestuursdepartement
Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid
Rijksvoorlichtingsdienst

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bestuursdepartement
Centrale Archiefselectiedienst (CAS)
Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD)
Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR)
Agentschap Korps Landelijke Politiediensten

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC)
Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ)
Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS)
Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES)
Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI)
Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS (οι υπηρεσίες στήριξης που υπάγονται στον γενικό γραμματέα και στον βοηθό γενικό γραμματέα)
Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk)

Ministerie van Defensie — (Υπουργείο Άμυνας)

Bestuursdepartement
Commando Diensten Centra (CDC)
Defensie Telematica Organisatie (DTO)
Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst
De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst
Defensie Materieel Organisatie (DMO)
Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie
Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie
Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie
Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO)

Ministerie van Economische Zaken

Bestuursdepartement

Centraal Planbureau (CPB)

SenterNovem

Staattoezicht op de Mijnen (SodM)

Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa)

Economische Voorlichtingsdienst (EVD)

Agentschap Telecom

Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo)

Regiebureau Inkoop Rijksoverheid

Octrooicentrum Nederland

Consumentenautoriteit

Ministerie van Financiën

Bestuursdepartement

Belastingdienst Automatiseringscentrum

Belastingdienst

de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (τα διάφορα τμήματα της διοίκησης πόρων και τελωνείων σε όλη τη χώρα)

Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (μεταξύ άλλων, Economische Controle dienst (ECD))

Belastingdienst Opleidingen

Dienst der Domeinen

Ministerie van Justitie

Bestuursdepartement

Dienst Justitiële Inrichtingen

Raad voor de Kinderbescherming

Centraal Justitie Incasso Bureau

Openbaar Ministerie

Immigratie en Naturalisatiedienst

Nederlands Forensisch Instituut

Dienst Terugkeer & Vertrek

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bestuursdepartement

Dienst Regelingen (DR)

Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD)

Algemene Inspectiedienst (AID)

Dienst Landelijk Gebied (DLG)

Voedsel en Waren Autoriteit (VWA)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Bestuursdepartement

Inspectie van het Onderwijs

Erfgoedinspectie

Centrale Financiën Instellingen
Nationaal Archief
Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid
Onderwijsraad
Raad voor Cultuur
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Bestuursdepartement
Inspectie Werk en Inkomen
Agentschap SZW
Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Bestuursdepartement
Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart
Directoraat-generaal Personenvervoer
Directoraat-generaal Water
Centrale diensten (Central Services)
Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat
Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI
Rijkswaterstaat, Bestuur
De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (Κάθε επιμέρους περιφερειακή υπηρεσία της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιων Έργων και Υδάτινων Πόρων)
De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (Κάθε επιμέρους εξειδικευμένη υπηρεσία της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιων Έργων και Υδάτινων Πόρων)
Adviesdienst Geo-Informatie en ICT
Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV)
Bouwdienst
Corporate Dienst
Data ICT Dienst
Dienst Verkeer en Scheepvaart
Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW)
Rijksinstituut voor Kunst en Zee (RIKZ)
Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA)
Waterdienst
Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie
Port state Control
Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO)
Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht
Toezichthouder Beheer Eenheid Water
Toezichthouder Beheer Eenheid Land
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Bestuursdepartement
Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie

Directoraat-generaal Ruimte
Directoraat-general Milieubeheer
Rijksgebouwendienst
VROM Inspectie
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Bestuursdepartement
Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken
Inspectie Gezondheidszorg
Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming
Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
Sociaal en Cultureel Planbureau
Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Raad van State
Algemene Rekenkamer
Nationale Ombudsman
Kanselarij der Nederlandse Orden
Kabinet der Koningin
Raad voor de rechtspraak en de Rechtbanken
ΑΥΣΤΡΙΑ
Bundeskanzleramt
Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten
Bundesministerium für Finanzen
Bundesministerium für Gesundheit, Familie und Jugend
Bundesministerium für Inneres
Bundesministerium für Justiz
Bundesministerium für Landesverteidigung
Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft
Bundesministerium für Soziales und Konsumentenschutz
Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur
Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie
Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit
Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung
Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H
Bundesbeschaffung G.m.b.H
Bundesrechenzentrum G.m.b.H
ΠΟΛΩΝΙΑ
Kancelaria Prezydenta RP
Kancelaria Sejmu RP
Kancelaria Senatu RP

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Sąd Najwyższy
Naczelny Sąd Administracyjny
Wojewódzkie sądy administracyjne
Sądy powszechne — rejonowe, okręgowe i apelacyjne
Trybunał Konstytucyjny
Najwyższa Izba Kontroli
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Biuro Rzecznika Praw Dziecka
Biuro Ochrony Rządu
Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
Centralne Biuro Antykorupcyjne
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Ministerstwo Finansów
Ministerstwo Gospodarki
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Ministerstwo Edukacji Narodowej
Ministerstwo Obrony Narodowej
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Ministerstwo Skarbu Państwa
Ministerstwo Sprawiedliwości
Ministerstwo Infrastruktury
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Ministerstwo Środowiska
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Ministerstwo Zdrowia
Ministerstwo Sportu i Turystyki
Urząd Komitetu Integracji Europejskiej
Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej
Urząd Regulacji Energetyki
Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
Urząd Transportu Kolejowego
Urząd Dozoru Technicznego
Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych
Urząd do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców
Urząd Zamówień Publicznych
Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Urząd Lotnictwa Cywilnego
Urząd Komunikacji Elektronicznej
Wyższy Urząd Górniczy
Główny Urząd Miar
Główny Urząd Geodezji i Kartografii
Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
Główny Urząd Statystyczny
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
Państwowa Komisja Wyborcza
Państwowa Inspekcja Pracy
Rządowe Centrum Legislacji
Narodowy Fundusz Zdrowia
Polska Akademia Nauk
Polskie Centrum Akredytacji
Polskie Centrum Badań i Certyfikacji
Polska Organizacja Turystyczna
Polski Komitet Normalizacyjny
Zakład Ubezpieczeń Społecznych
Komisja Nadzoru Finansowego
Naczelną Dyрекcja Archiwów Państwowych
Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
Generalna Dyрекcja Dróg Krajowych i Autostrad
Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa
Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej
Komenda Główna Policji
Komenda Główna Straży Granicznej
Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych
Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
Główny Inspektorat Transportu Drogowego
Główny Inspektorat Farmaceutyczny
Główny Inspektorat Sanitarny
Główny Inspektorat Weterynarii
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Agencja Wywiadu
Agencja Mienia Wojskowego
Wojskowa Agencja Mieszkaniowa
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Agencja Rynku Rolnego
Agencja Nieruchomości Rolnych
Państwowa Agencja Atomistyki

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej
Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Agencja Rezerw Materiałowych
Narodowy Bank Polski
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
Instytut Pamięi Narodowej — Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu
Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej
Państwowe Gospodarstwo Leśne «Lasy Państwowe»
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
Urzędy wojewódzkie
Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Presidência do Conselho de Ministros
Ministério das Finanças e da Administração Pública
Ministério da Defesa Nacional
Ministério dos Negócios Estrangeiros
Ministério da Administração Interna
Ministério da Justiça
Ministério da Economia e da Inovação
Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas
Ministério da Educação
Ministério da Ciência, Tecnologia e do Ensino Superior
Ministério da Cultura
Ministério da Saúde
Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social
Ministério das Obras Públicas, Transportes e Comunicações
Ministério do Ambiente, do Ordenamento do Território e do Desenvolvimento Regional
Presidência da República
Tribunal Constitucional
Tribunal de Contas
Provedoria de Justiça

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Administrația Prezidențială
Senatul României
Camera Deputaților
Inalta Curte de Casație și Justiție
Curtea Constituțională
Consiliul Legislativ
Curtea de Conturi

Consiliul Superior al Magistraturii
Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție
Secretariatul General al Guvernului
Cancelaria primului ministru
Ministerul Afacerilor Externe
Ministerul Economiei și Finanțelor
Ministerul Justiției
Ministerul Apărării
Ministerul Internelor și Reformei Administrative
Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse
Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
Ministerul Transporturilor
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței
Ministerul Educației Cercetării și Tineretului
Ministerul Sănătății Publice
Ministerul Culturii și Cultelor
Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației
Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
Serviciul Român de Informații
Serviciul de Informații Externe
Serviciul de Protecție și Pază
Serviciul de Telecomunicații Speciale
Consiliul Național al Audiovizualului
Consiliul Concurenței (CC)
Direcția Națională Anticorupție
Inspectoratul General de Poliție
Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice
Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor
Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)
Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
Autoritatea Navală Română
Autoritatea Feroviară Română
Autoritatea Rutieră Română
Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului
Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap
Autoritatea Națională pentru Turism
Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților
Autoritatea Națională pentru Tineret

Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică
Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației
Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale
Autoritatea Electorală Permanente
Agenția pentru Strategii Guvernamentale
Agenția Națională a Medicamentului
Agenția Națională pentru Sport
Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
Agenția Română pentru Conservarea Energiei
Agenția Națională pentru Resurse Minerale
Agenția Română pentru Investiții Străine
Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie
Agenția Națională a Funcționarilor Publici
Agenția Națională de Administrare Fiscală
Agenția de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială
Agenția Națională Anti-doping
Agenția Nucleară
Agenția Națională pentru Protecția Familiei
Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați și Femei
Agenția Națională pentru Protecția Mediului
Agenția națională Antidrog

ΣΛΟΒΕΝΙΑ

Predsednik Republike Slovenije
Državni zbor Republike Slovenije
Državni svet Republike Slovenije
Varuh človekovih pravic
Ustavno sodišče Republike Slovenije
Računsko sodišče Republike Slovenije
Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil
Slovenska akademija znanosti in umetnosti
Vladne službe
Ministrstvo za finance
Ministrstvo za notranje zadeve
Ministrstvo za zunanje zadeve
Ministrstvo za obrambo
Ministrstvo za pravosodje
Ministrstvo za gospodarstvo
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Ministrstvo za promet

Ministrstvo za okolje in prostor
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve
Ministrstvo za zdravje
Ministrstvo za javno upravo
Ministrstvo za šolstvo in šport
Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo
Ministrstvo za kulturo
Vrhovno sodišče Republike Slovenije
višja sodišča
okrožna sodišča
okrajna sodišča
Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije
Okrožna državna tožilstva
Državno pravobranilstvo
Upravno sodišče Republike Slovenije
Višje delovno in socialno sodišče
delovna sodišča
Davčna uprava Republike Slovenije
Carinska uprava Republike Slovenije
Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja
Urad Republike Slovenije za nadzor prirejanja iger na srečo
Uprava Republike Slovenije za javna plačila
Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna
Policija
Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve
Generalštab Slovenske vojske
Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
Inšpektorat Republike Slovenije za obrambo
Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij
Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence
Urad Republike Slovenije za varstvo potrošnikov
Tržni inšpektorat Republike Slovenije
Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino
Inšpektorat Republike Slovenije za elektronske komunikacije, elektronsko podpisovanje in pošto
Inšpektorat za energetiko in rudarstvo
Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja
Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano
Fitosanitarna uprava Republike Slovenije
Veterinarska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za pomorstvo

Direkcija Republike Slovenije za caste
Prometni inšpektorat Republike Slovenije
Direkcija za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo
Agencija Republike Slovenije za okolje
Geodetska uprava Republike Slovenije
Uprava Republike Slovenije za jedrsko varstvo
Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor
Inšpektorat Republike Slovenije za delo
Zdravstveni inšpektorat
Urad Republike Slovenije za kemikalije
Uprava Republike Slovenije za varstvo pred sevanji
Urad Republike Slovenije za meroslovje
Urad za visoko šolstvo
Urad Republike Slovenije za mladino
Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport
Arhiv Republike Slovenije
Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije
Kabinet predsednika Vlade Republike Slovenije
Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije
Služba vlade za zakonodajo
Služba vlade za evropske zadeve
Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko
Urad vlade za komuniciranje
Urad za enake možnosti
Urad za verske skupnosti
Urad za narodnosti
Urad za makroekonomske analize in razvoj
Statistični urad Republike Slovenije
Slovenska obveščevalno-varnostna agencija
Protokol Republike Slovenije
Urad za varovanje tajnih podatkov
Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu
Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj
Informacijski pooblaščenec
Državna volilna komisija

ΣΛΟΒΑΚΙΑ

Υπουργεία και άλλες κεντρικές κρατικές αρχές που αναφέρονται στον νόμο αριθ. 575/2001 Coll. περί της διάρθρωσης των δραστηριοτήτων της κυβέρνησης και των αρχών της κεντρικής κρατικής διοίκησης σύμφωνα με μεταγενέστερες ρυθμίσεις:

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky
Národná rada Slovenskej republiky
Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo financií Slovenskej republiky
Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky
Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Úrad vlády Slovenskej republiky
Protimonopolný úrad Slovenskej republiky
Štatistický úrad Slovenskej republiky
Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky
Úrad pre verejné obstarávanie
Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky
Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky
Národný bezpečnostný úrad
Ústavný súd Slovenskej republiky
Najvyšší súd Slovenskej republiky
Generálna prokuratúra Slovenskej republiky
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky
Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky
Úrad pre finančný trh
Úrad na ochranu osobných údajov
Kancelária verejného ochranu prav

ΦΙΝΑΝΔΙΑ

Oikeuskanslerinvirasto — Justitiekanslersämbetet

Liikenne- ja viestintäministeriö — Kommunikationsministeriet

Ajoneuvohallintokeskus AKE — Fordonsförvaltningscentralen AKE

Ilmailuhallinto — Luftfartsförvaltningen

Ilmatieteen laitos — Meteorologiska institutet

Merenkululaitos — Sjöfartsverket

Merentutkimuslaitos — Havsforskningsinstitutet

- Ratahallintokeskus RHK — Banförvaltningscentralen RHK
- Rautatievirasto — Järnvägsverket
- Tiehallinto — Vägförvaltningen
- Viestintävirasto — Kommunikationsverket
- Maa- ja metsätalousministeriö — Jord- och skogsbruksministeriet
- Elintarviketurvallisuusvirasto — Livsmedelssäkerhetsverket
- Maanmittauslaitos — Lantmäteriverket
- Maaseutuvirasto — Landsbygdsverket
- Oikeusministeriö — Justitieministeriet
- Tietosuojavaltuutetun toimisto — Dataombudsmannens byrå
- Tuomioistuimet — Domstolar
- Korkein oikeus — Högsta domstolen
- Korkein hallinto-oikeus — Högsta förvaltningsdomstolen
- Hovioikeudet — Hovrätter
- Käräjäoikeudet — Tingsrätter
- Hallinto-oikeudet — Förvaltningsdomstolar
- Markkinaoikeus — Marknadsdomstolen
- Työtuomioistuin — Arbetsdomstolen
- Vakuutus-oikeus — Försäkringsdomstolen
- Kuluttajariitalautakunta — Konsumenttvistenämnden
- Vankeinhoitolaitos — Fängvårdsväsendet
- HEUNI — Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipoliitiikan instituutti — HEUNI — Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta nationerna
- Konkursiasiamiehen toimisto — Konkursombudsmannens byrå
- Kuluttajariitalautakunta — Konsumenttvistenämnden
- Oikeushallinnon palvelukeskus — Justitieförvaltningens servicecentral
- Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus — Justitieförvaltningens datateknikcentral
- Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) — Rättspolitiska forskningsinstitutet
- Oikeusrekisterikeskus — Rättsregistercentralen
- Onnettomuustutkintakeskus — Centralen för undersökning av olyckor
- Rikosseuraamusvirasto — Brottspåföljdsverket
- Rikosseuraamusalan koulutuskeskus — Brottspåföljdsområdets utbildningscentral
- Rikoksantorjuntaneuvosto — Rådet för brottsförebyggande
- Saamelaiskäräjät — Sametinget
- Valtakunnansyyttäjänvirasto — Riksåklagarämbetet
- Vankeinhoitolaitos — Fängvårdsväsendet
- Opetusministeriö — Undervisningsministeriet
- Opetushallitus — Utbildningsstyrelsen
- Valtion elokuvataarkastamo — Statens filmgranskningsbyrå
- Puolustusministeriö — Försvarsministeriet
- Puolustusvoimat — Försvarsmakten

Sisäasiainministeriö — Inrikesministeriet

Väestörekisterikeskus — Befolkningsregistercentralen

Keskusrikospoliisi — Centralkriminalpolisen

Liikkuva poliisi — Rörliga polisen

Rajavartiolaitos — Gränsbevakningsväsendet

Lääninhallitukset — Länstyrelserna

Suojelupoliisi — Skyddspolisen

Poliisiammattikorkeakoulu — Polisyrkeshögskolan

Poliisin tekniikkakeskus — Polisens teknikcentral

Poliisin tietohallintokeskus — Polisens datacentral

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos — Polisnrättningen i Helsingfors

Pelastusopisto — Räddningsverket

Hätäkeskuslaitos — Nödcentralverket

Maahanmuuttovirasto — Migrationsverket

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus — Inrikesförvaltningens servicecentral

Sosiaali- ja terveysministeriö — Social- och hälsovårdsministeriet

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta — Besvärnämnden för utkomstskyddsärenden

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta — Besvärnämnden för social trygghet

Lääkelaitos — Läkemedelsverket

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus — Rättsskyddscentralen för hälsovården

Säteilyturvakeskus — Strålsäkerhetscentralen

Kansanterveyslaitos — Folkhälsoinstitutet

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO — Utvecklingscentralen för läkemedelsbe-handling

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus — Social- och hälsovårdens produktillsynscentral

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes — Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes

Vakuutusvalvontavirasto — Försäkringsinspektionen

Työ- ja elinkeinoministeriö — Arbets- och näringsministeriet

Kuluttajavirasto — Konsumentverket

Kilpailuvirasto — Konkurrensverket

Patentti- ja rekisterihallitus — Patent- och registerstyrelsen

Valtakunnansovittelijain toimisto — Riksförlikningsmännens byrå

Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande

Energiamarkkinavirasto - Energimarknadsverket

Geologian tutkimuskeskus — Geologiska forskningscentralen

Huoltovarmuuskeskus — Försörjningsberedskapscentralen

Kuluttajatutkimuskeskus — Konsumentforskningscentralen

Matkailun edistämiskeskus (MEK) — Centralen för turistfrämjande

Mittatekniikan keskus (MIKES) — Mätteknikcentralen

Tekes — teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus - Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer

Turvatekniikan keskus (TUKES) — Säkerhetsteknikcentralen
Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) — Statens tekniska forskningscentral
Syrjintälautakunta — Nationella diskrimineringsnämnden
Työneuvosto — Arbetsrådet
Vähemmistövaltuutetun toimisto — Minoritetsombudsmannens byrå
Ulkoasiainministeriö — Utrikesministeriet
Valtioneuvoston kanslia — Statsrådets kansli
Valtiovarainministeriö — Finansministeriet
Valtiokonttori — Statskontoret
Verohallinto — Skatteförvaltningen
Tullilaitos — Tullverket
Tilastokeskus — Statistikcentralen
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus — Statens ekonomiska forskningscentral
Ympäristöministeriö — Miljöministeriet
Suomen ympäristökeskus — Finlands miljöcentral
Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus — Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet
Valtiontalouden tarkastusvirasto — Statens revisionsverk

ΣΟΥΗΔΙΑ

A

Affärsverket svenska kraftnät
Akademien för de fria konsterna
Alkohol- och läkemedelssortiments-nämnden
Allmänna pensionsfonden
Allmänna reklamationsnämnden
Ambassader
Ansvarsnämnd, statens
Arbetsdomstolen
Arbetsförmedlingen
Arbetsgivarverk, statens
Arbetslivsinstitutet
Arbetsmiljöverket
Arkitekturmuseet
Arrendenämnder
Arvsfondsdelegationen
Arvsfondsdelegationen

B

Banverket
Barnombudsmannen
Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens
Bergsstaten

Biografbyrå, statens

Biografiskt lexikon, svenskt

Birgittaskolan

Blekinge tekniska högskola

Bokföringsnämnden

Bolagsverket

Bostadsnämnd, statens

Bostadskreditnämnd, statens

Boverket

Brottsförebyggande rådet

Brottsoffermyndigheten

C

Centrala studiestödsnämnden

D

Danshögskolan

Datainspektionen

Departementen

Domstolsverket

Dramatiska institutet

E

Ekeskolan

Ekobrottsmyndigheten

Ekonomistyrningsverket

Ekonomiska rådet

Elsäkerhetsverket

Energimarknadsinspektionen

Energimyndighet, statens

EU/FoU-rådet

Exportkreditnämnden

Exportråd, Sveriges

F

Fastighetsmäklarnämnden

Fastighetsverk, statens

Fideikommissnämnden

Finansinspektionen

Finanspolitiska rådet

Finsk-svenska gränsälvscommissionen

Fiskeriverket

Flygmedicincentrum

Folkhälsoinstitut, statens

Fonden för fukt- och mögelskador

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas

Folke Bernadotte Akademien

Forskarskattenämnden

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap

Fortifikationsverket

Forum för levande historia

Försvarets materielverk

Försvarets radioanstalt

Försvarets underrättelsenämnd

Försvarshistoriska museer, statens

Försvarshögskolan

Försvarsmakten

Försäkringskassan

G

Gentekniknämnden

Geologiska undersökning

Geotekniska institut, statens

Giftinformationscentralen

Glesbygdsverket

Grafiska institutet och institutet för högre kommunikation- och reklamutbildning

Granskningsnämnden för radio och TV

Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar

Gymnastik- och Idrottshögskolan

Göteborgs universitet

H

Handelsflottans kultur- och fritidsråd

Handelsflottans pensionsanstalt

Handelssekreterare

Handelskamrar, auktoriserade

Handikappombudsmannen

Handikappråd, statens

Harpsunds nämnden

Haverikommission, statens

Historiska museer, statens

Hjälpmedelinstitutet

Hovrätterna

Hyresnämnder

Häkterna

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd

Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Kalmar
Högskolan i Karlskrona/Ronneby
Högskolan i Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan i Trollhättan/Uddevalla
Högskolan på Gotland
Högskolans avskiljandenämnd
Högskoleverket
Högsta domstolen

I

ILO kommittén
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Inspektionen för strategiska produkter
Institut för kommunikationsanalys, statens
Institut för psykosocial medicin, statens
Institut för särskilt utbildningsstöd, statens
Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering
Institutet för rymdfysik
Institutet för tillväxtpolitiska studier
Institutionsstyrelse, statens
Insättningsgarantinämnden
Integrationsverket
Internationella programkontoret för utbildningsområdet

J

Jordbruksverk, statens
Justitiekanslern
Jämställdhetsombudsmannen
Jämställdhetsnämnden
Järnvägar, statens
Järnvägsstyrelsen

K

Kammarkollegiet
Kammarrätterna
Karlstads universitet
Karolinska Institutet
Kemikalieinspektionen

Kommerskollegium
Konjunkturinstitutet
Konkurrensverket
Konstfack
Konsthögskolan
Konstnärsnämnden
Konstråd, statens
Konsulat
Konsumentverket
Krigsvetenskapsakademin
Krigsförsäkringsnämnden
Kriminaltekniska laboratorium, statens
Kriminalvården
Krisberedskapsmyndigheten
Kristinaskolan
Kronofogdemyndigheten
Kulturråd, statens
Kungl. Biblioteket
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Kungl. Tekniska högskolan
Kungl. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien
Kungl Vetenskapsakademin
Kustbevakningen
Kvalitets- och kompetensråd, statens
Kärnavfallsfondens styrelse

L

Lagrådet
Lantbruksuniversitet, Sveriges
Lantmäteriverket
Linköpings universitet
Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet
Livsmedelsverk, statens
Livsmedelsekonomiska institutet
Ljud- och bildarkiv, statens
Lokala säkerhetsnämnderna vid kärnkraftverk
Lotteriinspektionen
Luftfartsverket
Luftfartsstyrelsen
Luleå tekniska universitet

Lunds universitet

Läkemedelsverket

Läkemedelsförmånsnämnden

Länsrätterna

Länsstyrelserna

Läraryhögskolan i Stockholm

M

Malmö högskola

Manillaskolan

Maritima muséer, statens

Marknadsdomstolen

Medlingsinstitutet

Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges

Migrationsverket

Militärhögskolor

Mittuniversitetet

Moderna museet

Museer för världskultur, statens

Musikaliska Akademien

Musiksamlingar, statens

Myndigheten för handikappolitisk samordning

Myndigheten för internationella adoptionsfrågor

Myndigheten för skolutveckling

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet

Myndigheten för utländska investeringar i Sverige

Mälardalens högskola

N

Nationalmuseum

Nationellt centrum för flexibelt lärande

Naturhistoriska riksmuseet

Naturvårdsverket

Nordiska Afrikainstitutet

Notarienämnden

Nämnd för arbetstagares uppfinningar, statens

Nämnden för statligt stöd till trossamfund

Nämnden för styrelserepresentationsfrågor

Nämnden mot diskriminering

Nämnden för elektronisk förvaltning

Nämnden för RH anpassad utbildning

Nämnden för hemslöjdsfrågor

O

Oljekrisnämnden

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering

Operahögskolan i Stockholm

P

Patent- och registreringsverket

Patentbesvärsrätten

Pensionsverk, statens

Personregisternämnd statens, SPAR-nämnden

Pliktverk, Totalförsvarets

Polarforskningssekretariatet

Post- och telestyrelsen

Premiepensionsmyndigheten

Presstödsnämnden

R

Radio- och TV-verket

Rederinämnden

Regeringskansliet

Regeringsrätten

Resegarantinämnden

Registernämnden

Revisorsnämnden

Riksantikvarieämbetet

Riksarkivet

Riksbanken

Riksdagsförvaltningen

Riksdagens ombudsmän

Riksdagens revisorer

Riksgäldskontoret

Rikshemvärnsrådet

Rikspolisstyrelsen

Riksrevisionen

Rikstrafiken

Riksutställningar, Stiftelsen

Riksvärderingsnämnden

Rymdstyrelsen

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Räddningsverk, statens
Rättshjälpsmyndigheten
Rättshjälpsnämnden
Rättsmedicinalverket

S

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund
Sameskolstyrelsen och sameskolor
Sametinget
SIS, Standardiseringen i Sverige
Sjöfartsverket
Skatterättsnämnden
Skatteverket
Skaderegleringsnämnd, statens
Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor
Skogsstyrelsen
Skogsvårdsstyrelserna
Skogs och lantbruksakademien
Skolverk, statens
Skolväsendets överklagandenämnd
Smittskyddsinstitutet
Socialstyrelsen
Specialpedagogiska institutet
Specialskolmyndigheten
Språk- och folkminnesinstitutet
Sprängämnesinspektionen
Statistiska centralbyrån
Statskontoret
Stockholms universitet
Stockholms internationella miljöinstitut
Strålsäkerhetsmyndigheten
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, SIDA
Styrelsen för Samefonden
Styrelsen för psykologiskt försvar
Stängselnämnden
Svenska institutet
Svenska institutet för europapolitiska studier
Svenska ESF rådet
Svenska Unescorådet
Svenska FAO kommittén
Svenska Språknämnden

Svenska Skeppshypotekskassan
Svenska institutet i Alexandria
Sveriges författarfond
Säkerhetspolisen
Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
Södertörns högskola

T

Taltidningsnämnden
Talboks- och punktskriftsbiblioteket
Teaterhögskolan i Stockholm
Tingsrätterna
Tjänstepensions och grupplivnämnd, statens
Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet
Totalförsvarets forskningsinstitut
Totalförsvarets pliktverk
Tullverket
Turistdelegationen

U

Umeå universitet
Ungdomsstyrelsen
Uppsala universitet
Utlandslönenämnd, statens
Utlänningsnämnden
Utrikesförvaltningens antagningsnämnd
Utrikesnämnden
Utsädeskontroll, statens

V

Valideringsdelegationen
Valmyndigheten
Vatten- och avloppsnämnd, statens
Vattenöverdomstolen
Verket för förvaltningsutveckling
Verket för högskoleservice
Verket för innovationssystem (VINNOVA)
Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Vetenskapsrådet
Veterinärmedicinska anstalt, statens
Veterinära ansvarsnämnden
Väg- och transportforskningsinstitut, statens

Vägverket

Vänerskolan

Växjö universitet

Växtingsnämnd, statens

Å

Åklagarmyndigheten

Åsbackaskolan

Ö

Örebro universitet

Örlogsmannasällskapet

Östervångsskolan

Överbefälhavaren

Överklagandenämnden för högskolan

Överklagandenämnden för nämndemanna-uppdrag

Överklagandenämnden för studiestöd

Överklagandenämnden för totalförsvaret

ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ

Cabinet Office

Office of the Parliamentary Counsel

Central Office of Information

Charity Commission

Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)

Crown Prosecution Service

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

Competition Commission

Gas and Electricity Consumers' Council

Office of Manpower Economics

Department for Children, Schools and Families

Department of Communities and Local Government

Rent Assessment Panels

Department for Culture, Media and Sport

British Library

British Museum

Commission for Architecture and the Built Environment

The Gambling Commission

Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)

Imperial War Museum

Museums, Libraries and Archives Council

National Gallery

National Maritime Museum

National Portrait Gallery
Natural History Museum
Science Museum
Tate Gallery
Victoria and Albert Museum
Wallace Collection

Department for Environment, Food and Rural Affairs
Agricultural Dwelling House Advisory Committees
Agricultural Land Tribunals
Agricultural Wages Board and Committees
Cattle Breeding Centre
Countryside Agency
Plant Variety Rights Office
Royal Botanic Gardens, Kew
Royal Commission on Environmental Pollution

Department of Health
Dental Practice Board
National Health Service Strategic Health Authorities
NHS Trusts
Prescription Pricing Authority

Department for Innovation, Universities and Skills
Higher Education Funding Council for England
National Weights and Measures Laboratory
Patent Office

Department for International Development

Department of the Procurator General and Treasury Solicitor
Legal Secretariat to the Law Officers

Department for Transport
Maritime and Coastguard Agency

Department for Work and Pensions
Disability Living Allowance Advisory Board
Independent Tribunal Service
Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)
Occupational Pensions Regulatory Authority
Regional Medical Service
Social Security Advisory Committee

Export Credits Guarantee Department

Foreign and Commonwealth Office
Wilton Park Conference Centre

Government Actuary's Department
Government Communications Headquarters
Home Office
    HM Inspectorate of Constabulary
House of Commons
House of Lords
Ministry of Defence
    Defence Equipment & Support
    Meteorological Office
Ministry of Justice
    Boundary Commission for England
    Combined Tax Tribunal
    Council on Tribunals
    Court of Appeal — Criminal
    Employment Appeals Tribunal
    Employment Tribunals
    HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)
    Immigration Appellate Authorities
    Immigration Adjudicators
    Immigration Appeals Tribunal
    Lands Tribunal
    Law Commission
    Legal Aid Fund (England and Wales)
    Office of the Social Security Commissioners
    Parole Board and Local Review Committees
    Pensions Appeal Tribunals
    Public Trust Office
    Supreme Court Group (England and Wales)
    Transport Tribunal
The National Archives
National Audit Office
National Savings and Investments
National School of Government
Northern Ireland Assembly Commission
Northern Ireland Court Service
    Coroners Courts
    County Courts
    Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland
    Crown Court
    Enforcement of Judgements Office

Legal Aid Fund

Magistrates' Courts

Pensions Appeals Tribunals

Northern Ireland, Department for Employment and Learning

Northern Ireland, Department for Regional Development

Northern Ireland, Department for Social Development

Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development

Northern Ireland, Department of Culture, Arts and Leisure

Northern Ireland, Department of Education

Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment

Northern Ireland, Department of the Environment

Northern Ireland, Department of Finance and Personnel

Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety

Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister

Northern Ireland Office

Crown Solicitor's Office

Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland

Forensic Science Laboratory of Northern Ireland

Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland

Police Service of Northern Ireland

Probation Board for Northern Ireland

State Pathologist Service

Office of Fair Trading

Office for National Statistics

National Health Service Central Register

Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners

Paymaster General's Office

Postal Business of the Post Office

Privy Council Office

Public Record Office

HM Revenue and Customs

The Revenue and Customs Prosecutions Office

Royal Hospital, Chelsea

Royal Mint

Rural Payments Agency

Scotland, Auditor-General

Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service

Scotland, General Register Office

Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer

Scotland, Registers of Scotland

The Scotland Office

The Scottish Ministers

Architecture and Design Scotland

Crofters Commission

Deer Commission for Scotland

Lands Tribunal for Scotland

National Galleries of Scotland

National Library of Scotland

National Museums of Scotland

Royal Botanic Garden, Edinburgh

Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland

Scottish Further and Higher Education Funding Council

Scottish Law Commission

Community Health Partnerships

Special Health Boards

Health Boards

The Office of the Accountant of Court

High Court of Justiciary

Court of Session

HM Inspectorate of Constabulary

Parole Board for Scotland

Pensions Appeal Tribunals

Scottish Land Court

Sheriff Courts

Scottish Police Services Authority

Office of the Social Security Commissioners

The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees

Keeper of the Records of Scotland

The Scottish Parliamentary Body Corporate

HM Treasury

Office of Government Commerce

United Kingdom Debt Management Office

The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)

The Welsh Ministers

Higher Education Funding Council for Wales

Local Government Boundary Commission for Wales

The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales

Valuation Tribunals (Wales)

Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards

Welsh Rent Assessment Panels

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 2 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΣΗΜΕΙΟ 6) ΣΤΟΙΧΕΙΟ α)

Σε περίπτωση διυστάμενων ερμηνειών μεταξύ CPV και NACE, εφαρμόζεται η ονοματολογία του CPV.

NACE αναθ. 1 (*)					Κωδικός CPV
ΤΙΤΛΟΣ ΣΤ			ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ		
Τμήμα	Ομάδα	Τάξη	Ονομασία υπηρεσιών	Σημειώσεις	
45			Κατασκευές	Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει: — νέες κατασκευές, αποκατάσταση και συνήθεις επισκευές.	45000000
	45.1		Προετοιμασία εργοταξίου		45100000
		45.11	Κατεδάφιση κτιρίων εκτέλεση χωματουργικών εργασιών	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — κατεδάφιση κτιρίων και άλλων κατασκευών, — εκκαθάριση εργοταξίων, — χωματουργικά έργα: εκσκαφές, επιχωματώσεις, επιπέδωση και ισοπέδωση εργοταξίων, εκσκαφή τάφρων, αφαίρεση βράχων, ανατινάξεις κ.λπ. — προπαρασκευή εργοταξίων ορυχείων: — αφαίρεση υπερφορτίσεων και λοιπές εργασίες διαμόρφωσης και προετοιμασίας γηπέδων και χώρων εκμετάλλευσης ορυχείων. <p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει επίσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> — αποστράγγιση εργοταξίων, — αποστράγγιση αγροτικών ή δασικών εκτάσεων. 	45110000
		45.12	Δοκιμαστικές γεωτρήσεις	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — δοκιμαστικές διατρήσεις και γεωτρήσεις καθώς και πυρηνοληψία για κατασκευαστικούς, γεωφυσικούς, γεωλογικούς ή συναφείς σκοπούς. <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — γεώτρηση φρεατίων άντλησης πετρελαίου ή φυσικού αερίου, βλέπε 11.20, — γεώτρηση φρεατίων ύδατος, βλέπε 45.25, — διάνοιξη φρεατίων, βλέπε 45.25, — αναζήτηση κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου, γεωφυσική, γεωλογική και σεισμική έρευνα, βλέπε 74.20. 	45120000
	45.2		Κατασκευή πλήρων κτιρίων και τεχνικών έργων ή μερών τους: έργα πολιτικού μηχανικού		45200000

NACE αναθ. 1 (*)					Κωδικός CPV
ΤΙΤΛΟΣ ΣΤ			ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ		
Τμήμα	Ομάδα	Τάξη	Ονομασία υπηρεσιών	Σημειώσεις	
		45.21	Κατασκευή κτιρίων και τεχνικών έργων πολιτικού μηχανικού	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — κατασκευή κάθε τύπου κτιρίων κατασκευή τεχνικών έργων πολιτικού μηχανικού, — γεφυρών (περιλαμβανομένων και των γεφυρών για υπερυψωμένους αυτοκινητόδρομους), κοιλαδογεφυρών, σηράγγων και υπογείων διαβάσεων, — αγωγών και γραμμών επικοινωνιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος για μεγάλες αποστάσεις, — αγωγών και γραμμών επικοινωνιών και παροχής ηλεκτρικού ρεύματος για αστικά κέντρα, — βοηθητικά αστικά έργα, — συναρμολόγηση και ανέγερση προκατασκευασμένων κατασκευών στο εργοτάξιο. <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — υπηρεσίες συναφείς με την άντληση πετρελαίου και φυσικού αερίου, βλέπε 11.20, — ανέγερση πλήρων προκατασκευασμένων κατασκευών από τμήματα ίδιας κατασκευής που δεν είναι από σκυρόδεμα, βλέπε τμήματα 20, 26 και 28, — κατασκευαστικά έργα (εκτός από κτίρια) σταδίων, κολυμβητηρίων, γυμναστηρίων, γηπέδων τένις, γηπέδων γκολφ και λοιπών αθλητικών εγκαταστάσεων, βλέπε 45.23, — εγκαταστάσεις παροχών σε κτίρια, βλέπε 45.3, — αποπεράτωση κτιρίων, βλέπε 45.4, — δραστηριότητες αρχιτέκτονος και πολιτικού μηχανικού, βλέπε 74.20, — διαχείριση κατασκευαστικών έργων, βλέπε 74.20. 	<p>45210000</p> <p>εκτός από:</p> <p>– 45213316</p> <p>45220000</p> <p>45231000</p> <p>45232000</p>
		45.22	Κατασκευή στεγών και δομικών σκελετών κτιρίων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — κατασκευή στεγών, — τοποθέτηση επικαλύψεων, — στεγανοποίηση στεγών. 	45261000
		45.23	Κατασκευή αυτοκινητοδρόμων, οδών, αεροδρομίων και αθλητικών εγκαταστάσεων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — κατασκευή αυτοκινητοδρόμων, οδών αστικού και υπεραστικού δικτύου, άλλων αμαξιτών οδών και πεζοδρόμων, — κατασκευή σιδηροδρομικών έργων, — κατασκευή διαδρόμων αεροδρομίων, — κατασκευαστικά έργα (εκτός από κτίρια) σταδίων, κολυμβητηρίων, γυμναστηρίων, γηπέδων τένις, γηπέδων γκολφ και λοιπών αθλητικών εγκαταστάσεων, — διαγράμμιση οδικών επιφανειών και χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων. <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — προκαταρκτικά χωματουργικά έργα, βλέπε 45.11. 	<p>45212212 και DA03</p> <p>45230000</p> <p>εκτός από:</p> <p>– 45231000</p> <p>– 45232000</p> <p>– 45234115</p>

NACE αναθ. 1 (1)					Κωδικός CPV
ΤΙΤΛΟΣ ΣΤ			ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ		
Τμήμα	Ομάδα	Τάξη	Ονομασία υπηρεσιών	Σημειώσεις	
		45.24	Κατασκευή υδραυλικών και λιμενικών έργων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — κατασκευή: — υδάτινων οδών, λιμενικών και ποτάμιων έργων, λιμένων σκαφών αναψυχής (μαρίνες), κλεισιάδων κ.λπ. — φραγμάτων και αναχωμάτων, — βυθοκορήσεις, — υποβρύχια έργα. 	45240000
		45.25	Εκτέλεση λοιπών κατασκευαστικών εργασιών ειδικής φύσης	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — κατασκευαστικές δραστηριότητες που εξειδικεύονται σε τομέα κοινό σε διάφορα είδη κατασκευών και απαιτούν ειδικευμένο προσωπικό ή εξοπλισμό, — κατασκευή θεμελιώσεων, περιλαμβανομένης και της έμπηξης πασσάλων, — γεώτρηση και κατασκευή φρεατίων ύδατος, εκσκαφή φρεατίων, — ανέγερση μη ιδιοκατασκευασμένων χαλύβδινων στοιχείων, — κάμψη χάλυβα, — οπτοπλινθοδομή και λιθοδομή, — ανέγερση και αποξήλωση κριωμάτων και εξεδρών εργασίας, περιλαμβανομένης της εκμίσθωσης κριωμάτων και εξεδρών εργασίας, — ανέγερση καπνοδόχων και βιομηχανικών κλιβάνων. <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — εκμίσθωση κριωμάτων χωρίς την ανέγερση και την αποξήλωσή τους, βλ. 71.32 	45250000 45262000
	45.3		Εγκαταστάσεις παροχών σε κτίρια		45300000

NACE αναθ. 1 (*)					Κωδικός CPV
ΤΙΤΛΟΣ ΣΤ			ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ		
Τμήμα	Ομάδα	Τάξη	Ονομασία υπηρεσιών	Σημειώσεις	
		45.31	Καλωδιώσεις και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <p>εγκατάσταση σε κτίρια και άλλες κατασκευές:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ηλεκτρικών καλωδιώσεων και εξαρτημάτων, — συστημάτων τηλεπικοινωνίας, — ηλεκτρικών εγκαταστάσεων θέρμανσης, — οικιακών κεραιών και σηματοληπτών, — συστημάτων συναγερμού πυρκαγιάς, — συστημάτων αντιδιαρρηκτικού συναγερμού, — ανεγκυστήρων και κυλιομένων, — κλιμάκων αλεξικέραυνων κ.λπ. 	<p>45213316</p> <p>45310000</p> <p>εκτός από:</p> <p>– 45316000</p>
		45.32	Μονώσεις	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — εργασίες θερμομόνωσης, ηχομόνωσης ή μόνωσης κατά των δονήσεων σε κτίρια ή άλλα κατασκευαστικά έργα. <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — στεγανοποίηση, βλέπε 45.22. 	45320000
		45.33	Υδραυλικές εγκαταστάσεις	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — εγκατάσταση σε κτίρια και άλλες κατασκευές: — υδραυλικού εξοπλισμού και ειδών υγιεινής, — εγκαταστάσεων φυσικού αερίου, — εξοπλισμού και αγωγών θέρμανσης, εξαερισμού, ψύξης ή κλιματισμού, — συστημάτων καταιονισμού (σπρίνκλερ). <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — εγκατάσταση και επισκευή ηλεκτρικών εγκαταστάσεων θέρμανσης, βλέπε 45.31. 	45330000
		45.34	Λοιπές εγκαταστάσεις παροχών σε κτίρια	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — εγκατάσταση συστημάτων φωτισμού και σηματοδότησης οδών, σιδηροδρόμων, αεροδρομίων και λιμένων, — εγκατάσταση σε κτίρια ή άλλες κατασκευές εξαρτημάτων και μόνιμων προσαρτημάτων που δεν κατατάσσονται αλλού. 	<p>45234115</p> <p>45316000</p> <p>45340000</p>
	45.4		Αποπεράτωση κτιρίων		45400000

NACE αναθ. 1 (1)					Κωδικός CPV
ΤΙΤΛΟΣ ΣΤ			ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ		
Τμήμα	Ομάδα	Τάξη	Ονομασία υπηρεσιών	Σημειώσεις	
		45.41	Επιχρίσεις κονιαμάτων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — επίχριση σε κτίρια ή άλλες κατασκευές εσωτερικών και εξωτερικών γυψοκονιαμάτων ή γυψομαρμαροκονιαμάτων (στόκου), περιλαμβανομένων και των λεπτών πήχων που χρησιμοποιούνται ως βάση για το κονίαμα. 	45410000
		45.42	Λεπτοξυλουργικές εργασίες	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — τοποθέτηση μη ιδιοκατασκευασμένων θυρών, παραθύρων, πλαισίων για θύρες και παράθυρα, εξοπλισμένων κουζινών, κλιμακοστασίων, εξοπλισμού καταστημάτων και συναφών ειδών, από ξύλο ή άλλα υλικά, — εσωτερικά τελειώματα όπως οροφές, ξύλινες επενδύσεις τοίχων, κινητά χωρίσματα κ.λπ. <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — διάστρωση παρκέτων και άλλων ξύλινων επενδύσεων δαπέδων, βλ. 45.43. 	45420000
		45.43	Επενδύσεις δαπέδων και τοίχων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — διάστρωση, πλακόστρωση, ανάρτηση ή τοποθέτηση σε κτίρια και άλλες κατασκευές: — επενδύσεις τοίχων ή τοποθέτηση κεραμικών, τσιμεντένιων ή λιθολαξευτών πλακιδίων τοίχου ή δαπέδου, — παρκέτων και άλλων ξύλινων επενδύσεων δαπέδων, ταπήτων και επενδύσεων δαπέδων από λινοτάπητες, — περιλαμβανομένων αυτών από ελαστικό ή πλαστικές ύλες, — επενδύσεων δαπέδων ή τοίχων από μωσαϊκό, μάρμαρο, γρανίτη ή σχιστόλιθο, — χάρτινων ταπετσαριών τοίχου. 	45430000
		45.44	Χρωματισμοί και τοποθέτηση υαλοπινάκων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — εσωτερικούς και εξωτερικούς χρωματισμούς κτιρίων, — χρωματισμούς έργων πολιτικού μηχανικού, — τοποθέτηση υαλοπινάκων, καθρεπτών κ.λπ. <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — τοποθέτηση παραθύρων, βλ. 45.42. 	45440000

NACE αναθ. 1 (*)					Κωδικός CPV
ΤΙΤΛΟΣ ΣΤ			ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ		
Τμήμα	Ομάδα	Τάξη	Ονομασία υπηρεσιών	Σημειώσεις	
		45.45	Λοιπές εργασίες αποπεράτωσης κτιρίων	<p>Η τάξη αυτή περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — εγκατάσταση ιδιωτικών κολυμβητηρίων, — ατμοκαθαρισμό, καθαρισμό με αμμορριπή και συναφείς δραστηριότητες για τις εξωτερικές επιφάνειες κτιρίων, — λοιπές εργασίες αποπεράτωσης κτιρίων και τελειωμάτων π.δ.κ.α. <p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — εσωτερικό καθαρισμό κτιρίων και λοιπών κατασκευών, βλέπε 74.70. 	45212212 και DA04 45450000
	45.5		Εκμίσθωση εξοπλισμού κατασκευών ή κατεδαφίσεων μαζί με τον χειριστή		45500000
		45.50	Εκμίσθωση εξοπλισμού κατασκευών ή κατεδαφίσεων, μαζί με τον χειριστή	<p>Η τάξη αυτή δεν περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> — εκμίσθωση μηχανημάτων και εξοπλισμού κατασκευών και κατεδαφίσεων χωρίς χειριστή, βλέπε 71.32. 	45500000

(*) Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1990, για τη στατιστική ονοματολογία των οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΕ L 293 της 24.10.1990, σ. 1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΣΤΟΙΧΕΙΟ β) ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Το μόνο αυθεντικό κείμενο όσον αφορά τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας είναι το περιεχόμενο στο παράρτημα Ι σημείο 3 της ΣΔΠ στο οποίο βασίζεται ο ακόλουθος ενδεικτικός κατάλογος προϊόντων:

Κεφάλαιο 25:	Αλάτι, θείο, γαίες και πέτρες, γύψος, ασβέστης και τσιμέντα
Κεφάλαιο 26:	Μεταλλεύματα, σκουριές και τέφρες μετάλλων
Κεφάλαιο 27:	Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών· ασφαλτούχες ουσίες, ορυκτά κεριά εκτός από: ex 27.10: ειδικά καύσιμα κινητήρων
Κεφάλαιο 28:	Ανόργανα χημικά προϊόντα, ενώσεις ανόργανες ή οργανικές των πολύτιμων μετάλλων, των ραδιενεργών στοιχείων, των μετάλλων των σπανίων γαιών και των ισοτόπων εκτός από: ex 28.09: εκρηκτικά ex 28.13: εκρηκτικά ex 28.14: δακρυγόνα ex 28.28: εκρηκτικά ex 28.32: εκρηκτικά ex 28.39: εκρηκτικά ex 28.50: τοξικά προϊόντα ex 28.51: τοξικά προϊόντα ex 28.54: εκρηκτικά
Κεφάλαιο 29:	Οργανικά χημικά προϊόντα εκτός από: ex 29.03: εκρηκτικά ex 29.04: εκρηκτικά ex 29.07: εκρηκτικά ex 29.08: εκρηκτικά ex 29.11: εκρηκτικά ex 29.12: εκρηκτικά ex 29.13: τοξικά προϊόντα ex 29.14: τοξικά προϊόντα ex 29.15: τοξικά προϊόντα ex 29.21: τοξικά προϊόντα ex 29.22: τοξικά προϊόντα ex 29.23: τοξικά προϊόντα ex 29.26: εκρηκτικά ex 29.27: τοξικά προϊόντα ex 29.29: εκρηκτικά

Κεφάλαιο 30:	Φαρμακευτικά προϊόντα
Κεφάλαιο 31:	Λιπάσματα
Κεφάλαιο 32:	Δεσμικά και βαφικά εκχυλίσματα, ταννίνες και τα παράγωγά τους, χρωστικά και άλλες χρωστικές ύλες, χρώματα επίχρσισης και βερνίκια, μαστίχες (στόκοι), μελάνια
Κεφάλαιο 33:	Αιθέρια έλαια και ρητινοειδή, προϊόντα αρωματοποίησης ή καλλωπισμού παρασκευασμένα και καλλυντικά παρασκευάσματα
Κεφάλαιο 34:	Σαπούνια, οργανικές ουσίες επιφανειακής δράσης, παρασκευάσματα για πλύσιμο (αλυσίβα), παρασκευάσματα λιπαντικά, κεριά τεχνητά, κεριά παρασκευασμένα, προϊόντα συντήρησης, κεριά και παρόμοια είδη, πάστες προπλασμάτων και «κεριά οδοντοτεχνικής»
Κεφάλαιο 35:	Λευκοματώδεις ύλες, κόλλες, ένζυμα
Κεφάλαιο 37:	Φωτογραφικά και κινηματογραφικά προϊόντα
Κεφάλαιο 38:	Διάφορα προϊόντα των χημικών βιομηχανιών εκτός από: ex 38.19: τοξικά προϊόντα
Κεφάλαιο 39:	Τεχνητές πλαστικές ύλες, αιθέρες και εστέρες της κυτταρίνης, τεχνητές ρητίνες και τεχνουργήματα από τις ύλες αυτές εκτός από: ex 39.03: εκρηκτικά
Κεφάλαιο 40:	Καουτσούκ φυσικό ή συνθετικό, τεχνητό καουτσούκ και τεχνουργήματα από καουτσούκ εκτός από: ex 40.11: επίσωτρα αλεξίσφαιρα
Κεφάλαιο 41:	Δέρματα (άλλα από τα γουνοδέματα)
Κεφάλαιο 42:	Τεχνουργήματα από δέρμα, είδη σελοποιίας και λοιπού εξοπλισμού για όλα τα ζώα, είδη ταξιδιού, σακίδια χεριού και παρόμοια. Τεχνουργήματα από έντερα (άλλα από τα έντερα μεταξοσκώληκα)
Κεφάλαιο 43:	Γουνοδέματα και γουναρικά, γουνοδέματα τεχνητά
Κεφάλαιο 44:	Ξυλεία και είδη από ξύλο· ξυλάνθρακας
Κεφάλαιο 45:	Φελλός και είδη από φελλό
Κεφάλαιο 46:	Τεχνουργήματα σπαρτοπλεκτικής και καλαθοποιίας
Κεφάλαιο 47:	Ύλες που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του χαρτιού
Κεφάλαιο 48:	Χαρτί και χαρτόνια, τεχνουργήματα από κυτταρίνη, χαρτί ή χαρτόνι
Κεφάλαιο 49:	Προϊόντα των εκδοτικών οίκων, του τύπου ή άλλων βιομηχανιών που ασχολούνται με τις γραφικές τέχνες. Κείμενα χειρόγραφα ή δακτυλογραφημένα και σχέδια
Κεφάλαιο 65:	Καλύμματα κεφαλής και μέρη αυτών

Κεφάλαιο 66:	Ομπρέλες για τη βροχή και τον ήλιο, ράβδοι (μπαστούνια), μαστίγια κάθε είδους και τα μέρη τους
Κεφάλαιο 67:	Φτερά και πούπουλα καταγεγραμμένα και είδη από φτερά ή από πούπουλα. Τεχνητά άνθη, τεχνουργήματα από τρίχες κεφαλής ανθρώπου
Κεφάλαιο 68:	Τεχνουργήματα από πέτρες, γύψο, τσιμέντο, αμίαντο, μαρμαρυγία ή ανάλογες ύλες
Κεφάλαιο 69:	Προϊόντα κεραμεικής
Κεφάλαιο 70:	Γυαλί και τεχνουργήματα από γυαλί
Κεφάλαιο 71:	Μαργαριτάρια φυσικά ή από καλλιέργεια, πολύτιμες και ημιπολύτιμες πέτρες, πολύτιμα μέταλλα, μέταλλα επιστρωμένα με πολύτιμα μέταλλα και τεχνουργήματα από τις ύλες αυτές· απομιμήσεις κοσμημάτων
Κεφάλαιο 73:	Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα
Κεφάλαιο 74:	Χαλκός και τεχνουργήματα από χαλκό
Κεφάλαιο 75:	Νικέλιο και τεχνουργήματα από νικέλιο
Κεφάλαιο 76:	Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο
Κεφάλαιο 77:	Μαγνήσιο και βηρύλλιο και τεχνουργήματα από μαγνήσιο και βηρύλλιο
Κεφάλαιο 78:	Μόλυβδος και τεχνουργήματα από μόλυβδο
Κεφάλαιο 79:	Ψευδάργυρος και τεχνουργήματα από ψευδάργυρο
Κεφάλαιο 80:	Κασσίτερος και τεχνουργήματα από κασσίτερο
Κεφάλαιο 81:	Άλλα κοινά μέταλλα που χρησιμοποιούνται στη μεταλλουργία και τεχνουργήματα από τα μέταλλα αυτά
Κεφάλαιο 82:	Εργαλεία, είδη μαχαιροποιίας, κουτάλια και πιρούνια, από κοινά μέταλλα και μέρη των ειδών αυτών εκτός από: ex 82.05: εργαλεία ex 82.07: εργαλεία, ανταλλακτικά
Κεφάλαιο 83:	Διάφορα τεχνουργήματα από κοινά μέταλλα
Κεφάλαιο 84:	Λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχανικές επινοήσεις και τα μέρη τους εκτός από: ex 84.06: κινητήρες ex 84.08: άλλοι κινητήρες ex 84.45: μηχανές ex 84.53: αυτόματες μηχανές επεξεργασίας πληροφοριών ex 84.55: μέρη μηχανών της κλάσης 84.53 ex 84.59: πυρηνικοί αντιδραστήρες

Κεφάλαιο 85:	Μηχανές και ηλεκτρικές συσκευές και αντικείμενα ηλεκτροτεχνικών χρήσεων εκτός από: ex 85.13: εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών ex 85.15: συσκευές διαβίβασης
Κεφάλαιο 86:	Οχήματα και υλικό για σιδηροδρομικές γραμμές, μη ηλεκτρικές συσκευές σηματοδότησης για τις γραμμές συγκοινωνιών εκτός από: ex 86.02: ηλεκτράμαξες σιδηροδρόμων τεθωρακισμένες ex 86.03: λοιπές σιδηροδρομικές άμαξες τεθωρακισμένες ex 86.05: τεθωρακισμένα βαγόνια ex 86.06: βαγόνια συνεργεία επισκευής ex 86.07: βαγόνια
Κεφάλαιο 87:	Αυτοκίνητα οχήματα, εκτός του τροχαίου υλικού για σιδηροδρόμους και τραμ, τα μέρη και εξαρτήματά τους εκτός από: ex 87.08: άρματα μάχης και αυτοκίνητα τεθωρακισμένα ex 87.01: ελκυστήρες ex 87.02: στρατιωτικά οχήματα ex 87.03: οχήματα επισκευών ex 87.09: μοτοσικλέτες ex 87.14: ρυμουλκούμενα
Κεφάλαιο 89:	Θαλάσσια και ποτάμια ναυσιπλοΐα εκτός από: ex 89.01A: πολεμικά πλοία
Κεφάλαιο 90:	Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας και κινηματογραφίας, μέτρησης, ελέγχου, ακριβείας, όργανα και συσκευές ιατροχειρουργικής, μέρη και εξαρτήματα αυτών των οργάνων και συσκευών εκτός από: ex 90.05: διόπτρες ex 90.13: διάφορα όργανα, λέιζερ ex 90.14: τηλεμέτρα ex 90.28: ηλεκτρικά ή ηλεκτρονικά όργανα μέτρησης ex 90.11: μικροσκόπια ex 90.17: ιατρικά όργανα ex 90.18: συσκευές μηχανοθεραπείας ex 90.19: συσκευές ορθοπεδικής ex 90.20: συσκευές ακτίνων X
Κεφάλαιο 91:	Κατασκευή ρολογιών

Κεφάλαιο 92:	Μουσικά όργανα, συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής του ήχου, συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής των εικόνων και του ήχου για την τηλεόραση, και μέρη και εξαρτήματα των συσκευών αυτών
Κεφάλαιο 94:	Έπιπλα, έπιπλα ιατροχειρουργικά και μέρη αυτών. Είδη κλινοστρωμνής και παρόμοια εκτός από: ex 94.01A: καθίσματα αεροσκαφών
Κεφάλαιο 95:	Είδη και τεχνουργήματα από ύλες που μπορούν να λαξευτούν ή να χυτευτούν
Κεφάλαιο 96:	Σκούπες και ψήκτρες, είδη για το πουδράρισμα (πομπόν) και κόσκινα
Κεφάλαιο 98:	Τεχνουργήματα διάφορα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ, ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΣΧΕΔΙΩΝ

Τα εργαλεία και τα συστήματα ηλεκτρονικής παραλαβής προσφορών, αιτήσεων συμμετοχής, καθώς και σχεδίων και μελετών πρέπει κατ' ελάχιστο όριο να διασφαλίζουν, με τεχνικά μέσα και κατάλληλες διαδικασίες, ότι:

- α) μπορεί να καθοριστεί με ακρίβεια η ώρα και η ημερομηνία παραλαβής των προσφορών, των αιτήσεων συμμετοχής και των σχεδίων και μελετών·
- β) μπορεί να εξασφαλίζεται ευλόγως ότι κανείς δεν θα έχει πρόσβαση πριν από τις καθορισμένες ημερομηνίες στις πληροφορίες που διαβιβάζονται δυνάμει των ως άνω απαιτήσεων·
- γ) μόνον τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα μπορούν να καθορίζουν ή να τροποποιούν τις ημερομηνίες αποσφράγισης των παραληφθεισών πληροφοριών·
- δ) η πρόσβαση στο σύνολο ή σε μέρος των υποβαλλόμενων πληροφοριών, κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας προμήθειας ή του διαγωνισμού μελετών, είναι δυνατή μόνον για εξουσιοδοτημένα πρόσωπα·
- ε) η παροχή πρόσβασης στις διαβιβαζόμενες πληροφορίες είναι δυνατή μόνο από εξουσιοδοτημένα πρόσωπα και μόνον μετά την προκαθορισμένη ημερομηνία·
- στ) στις πληροφορίες που παρελήφθησαν και αποσφραγίσθηκαν κατ' εφαρμογή των προαναφερόμενων απαιτήσεων έχουν πρόσβαση μόνον δεόντως εξουσιοδοτημένα πρόσωπα·
- ζ) σε περίπτωση παραβίασης ή απόπειρας παραβίασης των απαγορεύσεων ή των όρων πρόσβασης που αναφέρονται στα στοιχεία β), γ), δ), ε) και στ), μπορεί να εξασφαλίζεται ευλόγως ότι οι παραβιάσεις ή οι απόπειρες παραβίασης είναι σαφώς ανιχνεύσιμες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ Α

Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις γνωστοποιήσεις δημοσίευσης προκαταρκτικής γνωστοποίησης σε «προφίλ αγοραστή»

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Τύπος αναθέτουσας αρχής και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
3. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση ότι η αναθέτουσα αρχή είναι κεντρική αρχή αγορών ή ότι πρόκειται ή μπορεί να πρόκειται για άλλη μορφή από κοινού προμήθειας.
4. Κωδικοί CVP.
5. Διεύθυνση του «προφίλ αγοραστή» στο διαδίκτυο (URL).
6. Ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης δημοσίευσης προκαταρκτικής γνωστοποίησης στο «προφίλ αγοραστή».

ΜΕΡΟΣ Β

Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις προκαταρκτικές γνωστοποιήσεις

(όπως αναφέρεται στο άρθρο 48)

I. Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται σε όλες τις περιπτώσεις

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.

2. Ηλεκτρονική διεύθυνση ή διεύθυνση διαδικτύου στην οποία θα υπάρχει ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν πρόσβαση στα έγγραφα της προμήθειας.

Όταν δεν διατίθεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν πρόσβαση για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 53 παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο, παρατίθενται στοιχεία για τον τρόπο αξιολόγησης των εγγράφων της προμήθειας.

3. Τύπος αναθέτουσας αρχής και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
4. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση ότι η αναθέτουσα αρχή είναι κεντρική αρχή αγορών ή ότι πρόκειται ή μπορεί να πρόκειται για άλλη μορφή από κοινού προμήθειας.
5. Κωδικοί CPV· εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα.
6. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση συμβάσεων έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση συμβάσεων αγαθών και υπηρεσιών. εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα.
7. Σύντομη περιγραφή της προμήθειας: φύση και έκταση των έργων, φύση και ποσότητα ή αξία των αγαθών, φύση και έκταση των υπηρεσιών.
8. Σε περίπτωση που η γνωστοποίηση αυτή δεν χρησιμοποιείται για την προκήρυξη διαγωνισμού, την ή τις εκτιμώμενες ημερομηνίες δημοσίευσης γνωστοποίησης ή γνωστοποιήσεων διαγωνισμού για τη σύμβαση ή τις συμβάσεις που αναφέρονται στην προκαταρκτική γνωστοποίηση.
9. Ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης.
10. Ενδεχομένως, άλλες σχετικές πληροφορίες.
11. Διευκρίνιση του αν η σύμβαση καλύπτεται ή όχι από τη ΣΔΠ.

II. Πρόσθετες πληροφορίες που παρέχονται εάν η γνωστοποίηση χρησιμοποιείται ως μέσο προκήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 48 παράγραφος 2)

1. Μνεία του γεγονότος ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς πρέπει να εκδηλώνουν στην αναθέτουσα αρχή το ενδιαφέρον τους για την ή τις συμβάσεις.
2. Είδος της διαδικασίας ανάθεσης (κλειστές διαδικασίες, με χρήση ή μη δυναμικού συστήματος αγορών, ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση).
3. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση αν:
  - α) πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο·
  - β) πρόκειται για δυναμικό σύστημα αγορών.
4. Στον βαθμό που είναι ήδη γνωστό, το χρονοδιάγραμμα παράδοσης ή παροχής προϊόντων, έργων ή υπηρεσιών και η διάρκεια της σύμβασης.
5. Στον βαθμό που είναι ήδη γνωστές, οι προϋποθέσεις συμμετοχής, στις οποίες περιλαμβάνεται:
  - α) εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση ότι πρόκειται για δημόσια σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεστεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένων θέσεων εργασίας·
  - β) εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση του κατά πόσον η παροχή της υπηρεσίας αφορά αποκλειστικά, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία·
  - γ) σύντομη περιγραφή των κριτηρίων επιλογής.
6. Σύντομη περιγραφή των κριτηρίων που θα χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση της σύμβασης, στον βαθμό που τα κριτήρια είναι ήδη γνωστά.
7. Στον βαθμό που είναι ήδη γνωστό, το εκτιμώμενο συνολικό μέγεθος της σύμβασης ή των συμβάσεων· όταν η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι πληροφορίες αυτές παρέχονται για κάθε παρτίδα.
8. Τελική ημερομηνία παραλαβής εκδηλώσεων ενδιαφέροντος.
9. Διεύθυνση στην οποία διαβιβάζονται οι εκδηλώσεις ενδιαφέροντος.
10. Γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες πρέπει να συντάσσονται οι υποψηφιότητες ή προσφορές.
11. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση αν:
  - α) απαιτείται/γίνεται δεκτή η ηλεκτρονική υποβολή προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής·
  - β) θα χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικές παραγγελίες·
  - γ) θα χρησιμοποιηθεί ηλεκτρονική τιμολόγηση·
  - δ) θα γίνουν δεκτές ηλεκτρονικές πληρωμές.
12. Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση σχετίζεται με έργο και/ή πρόγραμμα που χρηματοδοτείται με πόρους της Ένωσης.
13. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Ακριβής πληροφορία όσον αφορά τις προθεσμίες των διαδικασιών προσφυγής ή, εν ανάγκη, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμοί τηλεφώνου και τηλεμοινοτυπίας και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία είναι δυνατόν να λαμβάνονται οι πληροφορίες αυτές.

ΜΕΡΟΣ Γ

Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις γνωστοποιήσεις προκήρυξης σύμβασης

(όπως αναφέρεται στο άρθρο 49)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Ηλεκτρονική διεύθυνση ή διεύθυνση διαδικτύου στην οποία θα υπάρχει ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν πρόσβαση στα έγγραφα της προμήθειας.

Όταν δεν διατίθεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν πρόσβαση για τους λόγους που εκτίθενται στο άρθρο 53 παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο, παρατίθενται στοιχεία για τον τρόπο αξιολόγησης των εγγράφων της προμήθειας.
3. Τύπος αναθέτουσας αρχής και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
4. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση ότι η αναθέτουσα αρχή είναι κεντρική αρχή αγορών ή ότι πρόκειται για άλλη μορφή από κοινού προμηθειών.
5. Κωδικοί CPV· εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα.
6. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση συμβάσεων έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση συμβάσεων αγαθών και υπηρεσιών. Εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα.
7. Περιγραφή της προμήθειας: φύση και έκταση των έργων, φύση και ποσότητα ή αξία των αγαθών, φύση και έκταση των υπηρεσιών. Εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα. Εάν συντρέχει περίπτωση, περιγραφή τυχόν επιλογών.
8. Εκτιμώμενη συνολική τάξη μεγέθους: της σύμβασης ή των συμβάσεων· όταν η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα.
9. Αποδοχή ή απαγόρευση υποβολής εναλλακτικών προσφορών.
10. Το χρονοδιάγραμμα παράδοσης ή παροχής αγαθών, έργων ή υπηρεσιών και, στο μέτρο του δυνατού, η διάρκεια της σύμβασης.
  - α) Σε περίπτωση συμφωνίας-πλαisiού, αναφορά της σχεδιαζόμενης διάρκειας της συμφωνίας-πλαisiού, συνοδευόμενη, ενδεχομένως, από τους λόγους για τους οποίους η διάρκεια υπερβαίνει τα τέσσερα έτη· στο μέτρο του δυνατού, αναφορά της αξίας ή της τάξης μεγέθους και της συχνότητας των συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν, του αριθμού και, εάν συντρέχει περίπτωση, του προτεινόμενου μέγιστου αριθμού των οικονομικών φορέων που θα συμμετάσχουν.
  - β) Σε περίπτωση δυναμικού συστήματος αγορών, αναφορά της σχεδιαζόμενης διάρκειας του συστήματος αυτού στο μέτρο του δυνατού, αναφορά της αξίας ή της τάξης μεγέθους και της συχνότητας των συμβάσεων που πρόκειται να ανατεθούν.
11. Οι προϋποθέσεις συμμετοχής, στις οποίες περιλαμβάνονται:
  - α) εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση ότι πρόκειται για δημόσια σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεστεί μόνο στο πλαίσιο προγραμματικών προστατευμένων θέσεων εργασίας·
  - β) εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση του κατά πόσον η παροχή της υπηρεσίας αφορά αποκλειστικά, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία· παραπομπή στη σχετική νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική διάταξη·
  - γ) ένας κατάλογος και μια σύντομη περιγραφή των κριτηρίων που αφορούν την προσωπική κατάσταση των οικονομικών φορέων τα οποία ενδέχεται να επιφέρουν τον αποκλεισμό τους και των κριτηρίων επιλογής· τα ελάχιστα επίπεδα των προτύπων που ενδέχεται να απαιτούνται· διευκρίνιση των απαιτούμενων πληροφοριών (υπεύθυνες δηλώσεις, τεκμηρίωση).

12. Είδος διαδικασίας ανάθεσης· εάν συντρέχει περίπτωση, αιτιολόγηση της προσφυγής στη διαδικασία του επείγοντος (στην περίπτωση των ανοιχτών, των κλειστών διαδικασιών και των ανταγωνιστικών διαδικασιών με διαπραγμάτευση).
13. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση αν:
- α) πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο·
  - β) πρόκειται για δυναμικό σύστημα αγορών·
  - γ) πρόκειται για ηλεκτρονικό πλειστηριασμό (στην περίπτωση των ανοικτών, των κλειστών διαδικασιών ή των ανταγωνιστικών διαδικασιών με διαπραγμάτευση).
14. Σε περίπτωση που η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, αναφορά της δυνατότητας υποβολής προσφορών για μια, περισσότερες ή όλες τις παρτίδες· αναφορά της πιθανότητας περιορισμού του αριθμού των παρτίδων που μπορούν να ανατεθούν σε έναν προσφέροντα. Όταν η σύμβαση δεν υποδιαιρείται σε παρτίδες, εξήγηση των σχετικών λόγων, εκτός εάν οι πληροφορίες αυτές παρέχονται στη χωριστή έκθεση.
15. Σε περίπτωση κλειστής διαδικασίας, ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, εάν γίνεται χρήση της δυνατότητας περιορισμού του αριθμού των υποψηφίων που θα κληθούν να υποβάλουν προσφορά, να συμμετάσχουν στον διάλογο ή να διαπραγματευτούν: αναφέρονται ο ελάχιστος αριθμός και, κατά περίπτωση, ο μέγιστος αριθμός υποψηφίων που προβλέπεται και τα αντικειμενικά κριτήρια επιλογής αυτών των υποψηφίων.
16. Σε περίπτωση ανταγωνιστικής διαδικασίας με διαπραγμάτευση, ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, αναφέρεται, ενδεχομένως, η χρησιμοποίηση διαδικασίας με διαδοχικές φάσεις, προκειμένου να μειώνεται προοδευτικά ο αριθμός των προς συζήτηση λύσεων ή των προς διαπραγμάτευση προσφορών.
17. Κατά περίπτωση, ειδικοί όροι στους οποίους υπόκειται η εκτέλεση της σύμβασης ή των συμβάσεων.
18. Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την ανάθεση της σύμβασης ή των συμβάσεων. Εκτός από την περίπτωση κατά την οποία η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βρίσκεται μόνο με κριτήριο την τιμή, τα κριτήρια που συνιστούν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά καθώς και η στάθμιση των κριτηρίων αυτών αναφέρονται εφόσον δεν περιλαμβάνονται στις προδιαγραφές ή, στην περίπτωση του ανταγωνιστικού διαλόγου, στο περιγραφικό έγγραφο.
19. Η προθεσμία παραλαβής των προσφορών (ανοιχτή διαδικασία) ή των αιτήσεων συμμετοχής (κλειστές διαδικασίες, ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, δυναμικά συστήματα αγορών, ανταγωνιστικοί διάλογοι, συμπράξεις καινοτομίας).
20. Διεύθυνση στην οποία διαβιβάζονται οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής.
21. Στην περίπτωση των ανοικτών διαδικασιών:
- α) χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο προσφέρων δεσμεύεται από την προσφορά του·
  - β) ημερομηνία, ώρα και τόπος αποσφράγισης των προσφορών·
  - γ) πρόσωπα τα οποία επιτρέπεται να παρίστανται στην αποσφράγιση.
22. Η γλώσσα ή οι γλώσσες στις οποίες μπορούν να συνταχθούν οι προτάσεις ή οι αιτήσεις συμμετοχής.
23. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση αν:
- α) γίνεται δεκτή η ηλεκτρονική υποβολή προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής·
  - β) θα χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικές παραγγελίες·
  - γ) θα γίνει δεκτή η ηλεκτρονική τιμολόγηση·
  - δ) θα χρησιμοποιηθούν ηλεκτρονικές πληρωμές.

24. Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση σχετίζεται με έργο και/ή πρόγραμμα που χρηματοδοτείται με πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
25. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Ακριβείς πληροφορίες όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεμοιοτυπίας καθώς και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.
26. Ημερομηνία ή ημερομηνίες και παραπομπές σε προηγούμενες δημοσιεύσεις στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* που αφορούν τη σύμβαση ή τις συμβάσεις της σχετικής γνωστοποίησης.
27. Σε περίπτωση ανανεώσιμων προμηθειών, δημοσιεύεται το εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα της δημοσίευσης των επόμενων γνωστοποιήσεων.
28. Ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης.
29. Διευκρίνιση του αν η σύμβαση καλύπτεται ή όχι από τη ΣΔΠ.
30. Ενδεχομένως, άλλες σχετικές πληροφορίες.

ΜΕΡΟΣ Δ

Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις γνωστοποιήσεις ανάθεσης σύμβασης

(όπως αναφέρεται στο άρθρο 50)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεμοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Τύπος αναθέτουσας αρχής και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
3. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση ότι η αναθέτουσα αρχή είναι κεντρική αρχή αγορών ή ότι πρόκειται για άλλη μορφή από κοινού προμηθειών.
4. Κωδικοί CVP.
5. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση συμβάσεων έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση συμβάσεων αγαθών και υπηρεσιών.
6. Περιγραφή της προμήθειας: φύση και έκταση των έργων, φύση και ποσότητα ή αξία των αγαθών, φύση και έκταση των υπηρεσιών. Εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα. Εάν συντρέχει περίπτωση, περιγραφή τυχόν επιλογών.
7. Είδος διαδικασίας ανάθεσης· σε περίπτωση διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, αιτιολόγηση της επιλογής αυτής.
8. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση του αν:
  - α) πρόκειται για συμφωνία-πλαίσιο·
  - β) πρόκειται για δυναμικό σύστημα αγορών.
9. Κριτήρια προβλεπόμενα στο άρθρο 66 τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την ανάθεση της σύμβασης ή των συμβάσεων. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση σχετικά με το αν πρόκειται για ηλεκτρονικό πλειστηριασμό (στην περίπτωση των ανοικτών ή των κλειστών διαδικασιών ή των ανταγωνιστικών διαδικασιών με διαπραγμάτευση).
10. Ημερομηνία της σύναψης της σύμβασης ή των συμβάσεων ή της συμφωνίας ή συμφωνιών πλαισίου κατόπιν αποφάσεως για την ανάθεση ή τη σύναψή της.
11. Αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν για κάθε ανάθεση, στον οποίο περιλαμβάνεται:
  - α) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν από οικονομικούς φορείς που είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις·
  - β) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν από άλλο κράτος μέλος ή από τρίτη χώρα·
  - γ) ο αριθμός των προσφορών που ελήφθησαν ηλεκτρονικά.

12. Για κάθε ανάθεση, επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του αναδόχου ή των αναδόχων, συμπεριλαμβανομένων:
  - α) πληροφοριών σχετικά με το αν ο ανάδοχος είναι μικρομεσαία επιχείρηση·
  - β) πληροφοριών σχετικά με το αν η σύμβαση ανατέθηκε σε όμιλο οικονομικών φορέων (κοινή επιχείρηση, κοινοπραξία ή άλλο).
13. Αξία της (των) επιλεγείσας(-ών) προσφοράς(-ών) ή υψηλότερη και χαμηλότερη προσφορά που ελήφθησαν υπόψη για την ανάθεση της σύμβασης ή των συμβάσεων.
14. Κατά περίπτωση, για κάθε ανάθεση, αξία και τμήμα της σύμβασης που ενδέχεται να ανατεθεί με υπεργολαβία σε τρίτους.
15. Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση σχετίζεται με έργο και/ή πρόγραμμα που χρηματοδοτείται με πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
16. Επωνυμία και διεύθυνση του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Ακριβείς πληροφορίες όσον αφορά την προθεσμία υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας καθώς και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.
17. Ημερομηνία ή ημερομηνίες και παραπομπές σε προηγούμενες δημοσιεύσεις στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* που αφορούν τη σύμβαση ή τις συμβάσεις της σχετικής γνωστοποίησης.
18. Ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης.
19. Ενδεχομένως, άλλες σχετικές πληροφορίες.

ΜΕΡΟΣ Ε

Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις γνωστοποιήσεις προκήρυξης διαγωνισμών μελετών

(όπως αναφέρεται στο άρθρο 79 παράγραφος 1)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Ηλεκτρονική διεύθυνση ή διεύθυνση διαδικτύου στην οποία θα υπάρχει ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν πρόσβαση στα έγγραφα της προμήθειας.

Όταν δεν διατίθεται ελεύθερη, άμεση, πλήρης και δωρεάν πρόσβαση για τους λόγους που εκτίθενται στο άρθρο 53 παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο, παρατίθενται στοιχεία για τον τρόπο αξιολόγησης των εγγράφων της προμήθειας.
3. Τύπος αναθέτουσας αρχής και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
4. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση ότι η αναθέτουσα αρχή είναι κεντρική αρχή αγορών ή ότι πρόκειται για άλλη μορφή από κοινού προμηθειών.
5. Κωδικοί CPV· εάν η σύμβαση υποδιαιρείται σε παρτίδες, οι σχετικές πληροφορίες παρέχονται για κάθε παρτίδα.
6. Περιγραφή των βασικών χαρακτηριστικών του έργου.
7. Ενδεχομένως, αριθμός και ύψος των προς απονομή βραβείων.
8. Είδος διαγωνισμού σχεδίου (ανοιχτός ή κλειστός).
9. Σε περίπτωση ανοιχτού διαγωνισμού σχεδίου, προθεσμία υποβολής των έργων.
10. Σε περίπτωση κλειστού διαγωνισμού σχεδίου:
  - α) προβλεπόμενος αριθμός συμμετεχόντων·
  - β) ενδεχομένως, επωνυμία των ήδη επιλεγέντων συμμετεχόντων·
  - γ) κριτήρια επιλογής των συμμετεχόντων·
  - δ) καταληκτική ημερομηνία για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής.

11. Διευκρίνιση, ενδεχομένως, εάν το δικαίωμα συμμετοχής περιορίζεται σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία.
12. Κριτήρια που εφαρμόζονται κατά την αξιολόγηση των μελετών.
13. Διευκρίνιση του αν η απόφαση της κριτικής επιτροπής είναι δεσμευτική για την αναθέτουσα αρχή.
14. Αναφορά ενδεχόμενων χρηματικών ποσών που θα καταβληθούν σε όλους τους συμμετέχοντες.
15. Διευκρίνιση του αν οι συμβάσεις που θα ακολουθήσουν μετά τον διαγωνισμό σχεδίου θα ανατεθούν ή δεν θα ανατεθούν στον βραβευόμενο ή στους βραβευόμενους του διαγωνισμού σχεδίου.
16. Ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης.
17. Ενδεχομένως, άλλες σχετικές πληροφορίες.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ

Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις γνωστοποιήσεις αποτελεσμάτων διαγωνισμών

(όπως αναφέρεται στο άρθρο 79 παράγραφος 2)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεμοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Τύπος αναθέτουσας αρχής και κύρια δραστηριότητα που ασκεί.
3. Εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση ότι η αναθέτουσα αρχή είναι κεντρική αρχή αγορών ή ότι πρόκειται για άλλη μορφή από κοινού προμηθειών.
4. Κωδικοί CVP.
5. Περιγραφή των βασικών χαρακτηριστικών του έργου.
6. Η αξία των βραβείων.
7. Είδος διαγωνισμού σχεδίου (ανοιχτός ή κλειστός).
8. Κριτήρια που εφαρμόστηκαν κατά την αξιολόγηση των έργων.
9. Ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της κριτικής επιτροπής.
10. Αριθμός συμμετεχόντων.
  - α) Αριθμός συμμετεχόντων που είναι ΜΜΕ.
  - β) Αριθμός συμμετεχόντων από το εξωτερικό.
11. Επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεμοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του νικητή ή των νικητών του διαγωνισμού και διευκρίνιση του αν ο νικητής ή οι νικητές είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις.
12. Πληροφορίες σχετικά με το αν ο διαγωνισμός μελετών σχετίζεται με έργο ή πρόγραμμα που χρηματοδοτείται με πόρους της Ένωσης.
13. Ημερομηνία ή ημερομηνίες και παραπομπές σε προηγούμενες δημοσιεύσεις στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* που αφορούν το έργο ή τα έργα της σχετικής γνωστοποίησης.
14. Ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης.
15. Ενδεχομένως, άλλες σχετικές πληροφορίες.

ΜΕΡΟΣ Ζ

Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις γνωστοποιήσεις τροποποίησης σύμβασης κατά τη διάρκεια της

(όπως αναφέρεται στο άρθρο 72 παράγραφος 1)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεμοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής και, εάν διαφέρουν, της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται πρόσθετες πληροφορίες.
2. Κωδικοί CPV.
3. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση συμβάσεων έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση συμβάσεων αγαθών και υπηρεσιών.
4. Περιγραφή της προμήθειας πριν και μετά την τροποποίηση: φύση και έκταση των έργων, φύση και ποσότητα ή αξία των αγαθών, φύση και έκταση των υπηρεσιών.
5. Εάν συντρέχει περίπτωση, αύξηση της τιμής που προκλήθηκε από την τροποποίηση.
6. Περιγραφή των περιστάσεων που κατέστησαν αναγκαία την τροποποίηση.
7. Ημερομηνία της απόφασης ανάθεσης της σύμβασης.
8. Εάν συντρέχει περίπτωση, επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, τηλέφωνο, αριθμός τηλεμοιοτυπίας, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του νέου οικονομικού φορέα ή των νέων οικονομικών φορέων.
9. Πληροφορίες σχετικά με το αν η σύμβαση σχετίζεται με έργο και/ή πρόγραμμα που χρηματοδοτείται με πόρους της Ένωσης.
10. Επωνυμία και διεύθυνση του οργάνου εποπτείας και του αρμοδίου οργάνου για τις διαδικασίες προσφυγής και, κατά περίπτωση, διαμεσολάβησης. Ακριβείς πληροφορίες όσον αφορά τις προθεσμίες υποβολής των προσφυγών ή, ενδεχομένως, επωνυμία, διεύθυνση, αριθμός τηλεφώνου και τηλεμοιοτυπίας καθώς και ηλεκτρονική διεύθυνση της υπηρεσίας από την οποία μπορούν να λαμβάνονται αυτές οι πληροφορίες.
11. Ημερομηνία ή ημερομηνίες και παραπομπές σε προηγούμενες δημοσιεύσεις στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* που αφορούν τη σύμβαση ή τις συμβάσεις της σχετικής γνωστοποίησης.
12. Ημερομηνία αποστολής της γνωστοποίησης.
13. Ενδεχομένως, άλλες σχετικές πληροφορίες.

ΜΕΡΟΣ Η

Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις γνωστοποιήσεις προκήρυξης σύμβασης που αφορούν συμβάσεις για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες

(που αναφέρονται στο άρθρο 75 παράγραφος 1)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής.
2. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση αγαθών και υπηρεσιών.
3. Σύνομη περιγραφή της σχετικής σύμβασης περιλαμβανομένων των κωδικών CPV.
4. Οι προϋποθέσεις συμμετοχής, στις οποίες περιλαμβάνονται
  - εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση ότι πρόκειται για σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεστεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένων θέσεων εργασίας,
  - εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση ότι η ανάθεση της παροχής των υπηρεσιών επιφυλάσσεται, με νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις, σε μια συγκεκριμένη επαγγελματική τάξη.
5. Προθεσμία επικοινωνίας με την αναθέτουσα αρχή σχετικά με τη συμμετοχή.
6. Σύνομη περιγραφή των βασικών χαρακτηριστικών της διαδικασίας ανάθεσης.

ΜΕΡΟΣ Θ

Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις προκαταρκτικές γνωστοποιήσεις για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες

(που αναφέρονται στο άρθρο 75 παράγραφος 1)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής.
2. Σύνομη περιγραφή της σχετικής σύμβασης περιλαμβανομένης και της εκτιμώμενης συνολικής αξίας της σύμβασης και του κωδικού CPV.
3. Στον βαθμό που είναι ήδη γνωστοί:
  - α) ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση αγαθών και υπηρεσιών·
  - β) το χρονοδιάγραμμα παράδοσης ή παροχής αγαθών, έργων ή υπηρεσιών και η διάρκεια της σύμβασης·
  - γ) οι προϋποθέσεις συμμετοχής, στις οποίες περιλαμβάνονται:
    - εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση ότι πρόκειται για δημόσια σύμβαση που μπορεί να ανατεθεί μόνο σε προστατευόμενα εργαστήρια ή να εκτελεστεί μόνο στο πλαίσιο προγραμμάτων προστατευμένων θέσεων εργασίας,
    - εάν συντρέχει περίπτωση, διευκρίνιση του κατά πόσον η παροχή της υπηρεσίας αφορά αποκλειστικά, βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, μια συγκεκριμένη επαγγελματική κατηγορία·
  - δ) σύνομη περιγραφή των βασικών χαρακτηριστικών της διαδικασίας ανάθεσης.
4. Μνεία του γεγονότος ότι οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς πρέπει να εκδηλώνουν στην αναθέτουσα αρχή το ενδιαφέρον τους για την ή τις συμβάσεις και της τελικής ημερομηνίας παραλαβής εκδηλώσεων ενδιαφέροντος και διεύθυνση στην οποία διαβιβάζονται οι εκδηλώσεις ενδιαφέροντος.

ΜΕΡΟΣ Ι

Πληροφορίες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις γνωστοποιήσεις ανάθεσης σύμβασης που αφορούν συμβάσεις για κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες

(που αναφέρονται στο άρθρο 75 παράγραφος 2)

1. Επωνυμία, αριθμός ταυτοποίησης (εφόσον προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία), διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου της αναθέτουσας αρχής.
2. Σύνομη περιγραφή της σχετικής σύμβασης περιλαμβανομένου των κωδικών CPV.
3. Ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο εκτέλεσης των έργων σε περίπτωση έργων ή ο κωδικός NUTS για τον κύριο τόπο παράδοσης ή εκτέλεσης σε περίπτωση αγαθών και υπηρεσιών.
4. Αριθμός προσφορών που ελήφθησαν.
5. Τιμή ή φάσμα των τιμών (ελάχιστη/μέγιστη) που καταβλήθηκαν.
6. Για κάθε ανάθεση, επωνυμία, διεύθυνση συμπεριλαμβανομένου του κωδικού NUTS, ηλεκτρονική διεύθυνση και διεύθυνση διαδικτύου του οικονομικού φορέα ή των οικονομικών φορέων.
7. Ενδεχομένως, άλλες σχετικές πληροφορίες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥΣ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΥΣ

(άρθρο 35 παράγραφος 4)

Εάν οι αναθέτουσες αρχές έχουν αποφασίσει να διεξαγάγουν ηλεκτρονικό πλειστηριασμό περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής στοιχεία στα έγγραφα της προμήθειας:

- α) τα στοιχεία των οποίων οι αξίες αποτελούν αντικείμενο της ηλεκτρονικής δημοπρασίας, εφόσον τα εν λόγω στοιχεία είναι προσδιορίσιμα ποσοτικώς και μπορούν να εκφράζονται αριθμητικώς ή ποσοστιαίως·
- β) τα ενδεχόμενα όρια των αξιών που μπορούν να υποβάλλονται, όπως αυτά προκύπτουν από τις προδιαγραφές του αντικείμενου της σύμβασης·
- γ) τις πληροφορίες που τίθενται στη διάθεση των προσφερόντων στη διάρκεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού και, ενδεχομένως, τη χρονική στιγμή που τίθενται στη διάθεσή τους·
- δ) τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού·
- ε) τους όρους υπό τους οποίους οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλουν τις προσφορές τους, ιδίως τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις οι οποίες, ενδεχομένως, απαιτούνται για την υποβολή προσφορών·
- στ) τις κατάλληλες πληροφορίες για το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και για τον τρόπο και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύνδεσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΟΡΙΣΜΟΣ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:

1. «τεχνική προδιαγραφή»: ένα από τα ακόλουθα

α) όταν πρόκειται για συμβάσεις δημοσίων έργων: όλες οι τεχνικές απαιτήσεις που περιέχονται ιδίως στα έγγραφα της προμήθειας και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά υλικού, προϊόντος ή αγαθού, ώστε να ανταποκρίνονται στη χρήση για την οποία προορίζονται από την αναθέτουσα αρχή· τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν τα επίπεδα περιβαλλοντικής και κλιματικής επίδοσης, τον σχεδιασμό για όλες τις απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία) και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, την επίδοση, την ασφάλεια ή τις διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, τις οδηγίες χρήσης καθώς και τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής των έργων· τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν επίσης τους κανόνες μελέτης και υπολογισμού των έργων, τους όρους δοκιμής, ελέγχου και παραλαβής των έργων καθώς και τις κατασκευαστικές τεχνικές ή μεθόδους και κάθε άλλο όρο τεχνικού χαρακτήρα που η αναθέτουσα αρχή είναι σε θέση να καθορίσει, μέσω γενικών ή ειδικών κανονιστικών διατάξεων, σχετικά με τα ολοκληρωμένα έργα καθώς και με τα υλικά ή τα στοιχεία που συνιστούν τα έργα αυτά·

β) όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις αγαθών ή υπηρεσιών: η προδιαγραφή που περιέχεται σε έγγραφο το οποίο προσδιορίζει τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας, όπως τα επίπεδα ποιότητας, τα επίπεδα της περιβαλλοντικής και κλιματικής επίδοσης, ο σχεδιασμός για όλες τις απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρία), και η αξιολόγηση της συμμόρφωσης, της καταλληλότητας, της χρήσης του προϊόντος, της ασφάλειας ή των διαστάσεών του, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ονομασία πώλησης, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, τις οδηγίες για τους χρήστες, τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής σε οποιοδήποτε στάδιο του κύκλου ζωής του αγαθού ή της υπηρεσίας, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης·

2. «πρότυπο»: η τεχνική προδιαγραφή που έχει εγκριθεί από αναγνωρισμένο οργανισμό με δραστηριότητα τυποποίησης, για επαναλαμβανόμενη ή διαρκή εφαρμογή, της οποίας όμως η τήρηση δεν είναι υποχρεωτική και εμπίπτει σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

α) «διεθνές πρότυπο»: πρότυπο που έχει εγκριθεί από διεθνή οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού·

β) «ευρωπαϊκό πρότυπο»: πρότυπο εγκεκριμένο από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης που έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού·

γ) «εθνικό πρότυπο»: πρότυπο που έχει εκδοθεί από εθνικό οργανισμό τυποποίησης και έχει τεθεί στη διάθεση του κοινού·

3. «ευρωπαϊκή τεχνική αξιολόγηση»: η τεκμηριωμένη αξιολόγηση των επιδόσεων ενός δομικού προϊόντος, σε συνάρτηση με τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του, σύμφωνα προς το αντίστοιχο έγγραφο ευρωπαϊκής αξιολόγησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 12 στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 305/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾·

4. «κοινή τεχνική προδιαγραφή»: η τεχνική προδιαγραφή στον τομέα ΤΠΕ που έχει εκπονηθεί σύμφωνα με τα άρθρα 13 και 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1025/2012·

5. «τεχνικό πλαίσιο αναφοράς»: κάθε παραδοτέο το οποίο εκπονείται από τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς τυποποίησης, πλην των ευρωπαϊκών προτύπων, σύμφωνα με διαδικασίες προσαρμοσμένες στην εξέλιξη των αναγκών της αγοράς.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 305/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2011, για τη θέσπιση εναρμονισμένων όρων εμπορίας προϊόντων του τομέα των δομικών κατασκευών και για την κατάργηση της οδηγίας 89/106/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 88 της 4.4.2011, σ. 5).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

1. Δημοσίευση γνωστοποιήσεων

Οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 48, 49, 50, 75 και 79 αποστέλλονται από τις αναθέτουσες αρχές στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δημοσιεύονται σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:

Οι γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στα άρθρα 48, 49, 50, 75 και 79 δημοσιεύονται από την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από τις αναθέτουσες αρχές στην περίπτωση προκαταρκτικής γνωστοποίησης που δημοσιεύεται στο «προφίλ αγοραστή» σύμφωνα με το άρθρο 48 παράγραφος 1.

Οι αναθέτουσες αρχές δύνανται, επιπλέον, να δημοσιεύουν τις πληροφορίες αυτές μέσω του διαδικτύου στο «προφίλ αγοραστή», όπως προβλέπεται στο σημείο 2 στοιχείο β).

Η Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης χορηγεί στην αναθέτουσα αρχή τη βεβαίωση της δημοσίευσης των πληροφοριών που αναφέρεται στο άρθρο 51 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο.

2. Δημοσίευση συμπληρωματικών ή πρόσθετων πληροφοριών

α) Εκτός και εάν προβλέπεται διαφορετικά στο άρθρο 53 παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο, οι αναθέτουσες αρχές δημοσιεύουν στο διαδίκτυο το πλήρες κείμενο των εγγράφων της προμήθειας.

β) Το «προφίλ αγοραστή» μπορεί να περιλαμβάνει τις προκαταρκτικές γνωστοποιήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 48 παράγραφος 1, πληροφορίες για τις τρέχουσες προσκλήσεις προς υποβολή προσφορών, τις προγραμματιζόμενες αγορές, τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί, τις διαδικασίες που έχουν ακυρωθεί, καθώς και κάθε άλλη χρήσιμη γενική πληροφορία, όπως έναν αρμόδιο επικοινωνίας, έναν αριθμό τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπίας, μια ταχυδρομική διεύθυνση και μια ηλεκτρονική διεύθυνση. Το «προφίλ αγοραστή» μπορεί επίσης να περιλαμβάνει προκαταρκτικές γνωστοποιήσεις που χρησιμοποιούνται ως μέσο προκήρυξης του διαγωνισμού και δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο δυνάμει του άρθρου 52.

3. Μορφή και λεπτομέρειες σχετικά με την ηλεκτρονική διαβίβαση των γνωστοποιήσεων

Η μορφή και οι λεπτομέρειες διαβίβασης των γνωστοποιήσεων με ηλεκτρονικά μέσα που έχουν θεσπιστεί από την Επιτροπή είναι διαθέσιμες στην ακόλουθη διεύθυνση διαδικτύου «<http://simap.europa.eu>».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ, ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟΝ ΔΙΑΛΟΓΟ Ή ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 54

1. Η πρόσκληση υποβολής προσφορών ή συμμετοχής σε διάλογο δυνάμει του άρθρου 54 πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον:

- α) παραπομπή στη δημοσιευθείσα προκήρυξη διαγωνισμού·
- β) την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας παραλαβής των προσφορών, τη διεύθυνση στην οποία πρέπει να διαβιβάζονται και τη γλώσσα ή τις γλώσσες στις οποίες πρέπει να συντάσσονται·
- γ) στην περίπτωση του ανταγωνιστικού διαλόγου, την ημερομηνία που έχει καθοριστεί και τη διεύθυνση για την έναρξη της φάσης των διαβουλεύσεων, καθώς και τη γλώσσα ή τις γλώσσες που θα χρησιμοποιηθούν·
- δ) ένδειξη των εγγράφων που πρέπει ενδεχομένως να επισυνάπτονται, είτε για την τεκμηρίωση δηλώσεων που πρέπει να είναι επαληθεύσιμες και στις οποίες ο υποψήφιος προβαίνει σύμφωνα με τα άρθρα 59 και 60 και, κατά περίπτωση, με το άρθρο 62, είτε για τη συμπλήρωση των πληροφοριών που προβλέπονται στα εν λόγω άρθρα, υπό τους ίδιους όρους με τους προβλεπόμενους στα άρθρα 59, 60 και 62·
- ε) τη σχετική στάθμιση των κριτηρίων ανάθεσης της σύμβασης ή, εφόσον συντρέχει λόγος, τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας αυτών των κριτηρίων, εάν δεν περιλαμβάνονται στη γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης, στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος, στις τεχνικές προδιαγραφές ή στο περιγραφικό έγγραφο.

Ωστόσο, στην περίπτωση συμβάσεων που ανατίθενται μέσω ανταγωνιστικού διαλόγου ή σύμπραξης καινοτομίας, οι πληροφορίες που προβλέπονται στο στοιχείο β) δεν περιλαμβάνονται στην πρόσκληση συμμετοχής στον διάλογο ή στην πρόσκληση διαπραγμάτευσης αλλά επισημαίνονται στην πρόσκληση υποβολής προσφορών.

2. Όταν η προκήρυξη διαγωνισμού πραγματοποιείται με προκαταρκτική γνωστοποίηση, οι αναθέτουσες αρχές καλούν εκ των υστέρων όλους τους υποψηφίους να επιβεβαιώσουν το ενδιαφέρον τους βάσει λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με την εν λόγω σύμβαση, πριν να αρχίσει η επιλογή των προσφερόντων ή των συμμετεχόντων σε διαπραγμάτευση.

Η πρόσκληση αυτή περιλαμβάνει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) φύση και ποσότητα, συμπεριλαμβανομένων όλων των δικαιωμάτων προαίρεσως για συμπληρωματικές συμβάσεις και, ει δυνατόν, την εκτιμώμενη προθεσμία η οποία ορίζεται για την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων προαίρεσως· εάν πρόκειται για ανανεώσιμες συμβάσεις, φύση και ποσότητα, και, ει δυνατόν, την κατά προσέγγιση προθεσμία δημοσίευσης μεταγενέστερων γνωστοποιήσεων διαγωνισμών για έργα, αγαθά ή υπηρεσίες που προκηρύσσονται·
- β) είδος της διαδικασίας: κλειστή διαδικασία ή ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση·
- γ) ενδεχομένως, ημερομηνία έναρξης ή ολοκλήρωσης της παράδοσης των αγαθών, της εκτέλεσης των έργων ή της παροχής των υπηρεσιών·
- δ) σε περίπτωση που δεν μπορεί να προσφερθεί ηλεκτρονική πρόσβαση, διεύθυνση και ημερομηνία λήξης της προθεσμίας για την κατάθεση των αιτήσεων των ενδιαφερομένων να λάβουν τα έγγραφα της προμήθειας καθώς και γλώσσα ή γλώσσες στις οποίες πρέπει να συντάσσονται·
- ε) διεύθυνση της αναθέτουσας αρχής που θα αναθέσει τη σύμβαση·
- στ) όροι οικονομικού και τεχνικού χαρακτήρα, χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και πληροφορίες που απαιτούνται από τους οικονομικούς φορείς·
- ζ) είδος της σύμβασης που αποτελεί αντικείμενο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών: αγορά, χρηματοδοτική μίσθωση, μίσθωση ή μίσθωση-πώληση ή συνδυασμός των ανωτέρω συμβάσεων και
- η) κριτήρια ανάθεσης της σύμβασης και στάθμιση αυτών ή, ενδεχομένως, σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών, σε περίπτωση που οι πληροφορίες αυτές δεν περιλαμβάνονται στην προκαταρκτική γνωστοποίηση ή στις τεχνικές προδιαγραφές ή στην πρόσκληση προς υποβολή προσφορών ή προς διαπραγμάτευση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΙΕΘΝΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ
ΑΡΘΡΟ 18 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2**

- Σύμβαση 87 της ΔΟΕ περί συνδικαλιστικής ελευθερίας και προστασίας συνδικαλιστικού δικαιώματος
  - Σύμβαση 98 της ΔΟΕ περί συνδικαλιστικού δικαιώματος και συλλογικών διαπραγματεύσεων
  - Σύμβαση 29 της ΔΟΕ σχετικά με την αναγκαστική εργασία
  - Σύμβαση 105 της ΔΟΕ σχετικά με την κατάργηση της αναγκαστικής εργασίας
  - Σύμβαση 138 της ΔΟΕ για την ελάχιστη ηλικία απασχόλησης
  - Σύμβαση 111 της ΔΟΕ για την εισαγωγή διακρίσεων (εργασία και απασχόληση)
  - Σύμβαση 100 της ΔΟΕ σχετικά με την ίση αμοιβή
  - Σύμβαση 182 της ΔΟΕ σχετικά με τις χειρότερες μορφές παιδικής εργασίας
  - Σύμβαση της Βιέννης για την προστασία της στιβάδας του όζοντος και πρωτόκολλο του Μόντρεαλ για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος
  - Σύμβαση της Βασιλείας για τον έλεγχο της διασυνοριακής διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων και της διάθεσής τους (σύμβαση της Βασιλείας)
  - Σύμβαση της Στοκχόλμης για τους έμμοτους οργανικούς ρύπους (σύμβαση της Στοκχόλμης για τους ΕΟΡ)
  - Σύμβαση σχετικά με τη διαδικασία συναίνεσης μετά από ενημέρωση όσον αφορά ορισμένα επικίνδυνα χημικά προϊόντα και φυτοφάρμακα στο διεθνές εμπόριο (UNEP/FAO) (σύμβαση ΣΜΕ), Ρότερνταμ, 10 Σεπτεμβρίου 1998 και τα τρία σχετικά περιφερειακά πρωτόκολλα.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XI

ΜΗΤΡΩΑ ⁽¹⁾

Τα σχετικά επαγγελματικά και εμπορικά μητρώα καθώς και οι δηλώσεις και τα πιστοποιητικά που αντιστοιχούν σε κάθε κράτος μέλος είναι:

- στο Βέλγιο, το «Registre du commerce»/«Handelsregister» και, στην περίπτωση των συμβάσεων υπηρεσιών, το «Ordres professionnels/Beroepsorden»,
- στη Βουλγαρία, το «Търговски регистър»,
- στην Τσεχική Δημοκρατία, το «obchodní rejstřík»,
- στη Δανία, το «Erhvervsstyrelsen»,
- στη Γερμανία, το «Handelsregister», το «Handwerksrolle», και, στην περίπτωση των συμβάσεων υπηρεσιών, το «Vereinsregister», το «Partnerschaftsregister» και τα «Mitgliedsverzeichnisse der Berufskammern der Länder»,
- στην Εσθονία, το «Registrite ja Infosüsteemide Keskus»,
- στην Ιρλανδία, ο οικονομικός φορέας μπορεί να κληθεί να προσκομίσει πιστοποιητικό εκδοθέν από το «Registrar of Companies» ή το «Registrar of Friendly Societies» ή, ελλείψει αυτού, πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το εν λόγω επάγγελμα στη χώρα όπου είναι εγκατεστημένο, σε συγκεκριμένο τόπο και υπό καθορισμένη εμπορική επωνυμία,
- στην Ελλάδα, το «Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων — ΜΕΕΠ» του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε) στην περίπτωση των δημόσιων συμβάσεων έργων· το «Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο» και το «Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού» στην περίπτωση των συμβάσεων αγαθών· στην περίπτωση των συμβάσεων υπηρεσιών, ο πάροχος υπηρεσιών μπορεί να κληθεί να προβεί σε ένορκη δήλωση ενώπιον συμβολαιογράφου σχετικά με την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος· στις περιπτώσεις που προβλέπει η ισχύουσα εθνική νομοθεσία, για την παροχή υπηρεσιών μελετών που αναφέρεται στο παράρτημα I, τα επαγγελματικά μητρώα είναι το «Μητρώο Μελετητών» και το «Μητρώο Γραφείων Μελετών»,
- στην Ισπανία, το «Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado» στην περίπτωση των συμβάσεων έργων και των συμβάσεων υπηρεσιών, και, στην περίπτωση των συμβάσεων αγαθών, το «Registro Mercantil» ή, στην περίπτωση μη καταχωρημένων σε μητρώο ατόμων, πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι το οικείο πρόσωπο δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το εν λόγω επάγγελμα,
- στη Γαλλία, το «Registre du commerce et des sociétés» και το «Répertoire des métiers»,
- στην Κροατία, το «Sudski registar» και το «Obrtni registar» ή, στην περίπτωση ορισμένων δραστηριοτήτων, ένα πιστοποιητικό που αναφέρει ότι ο ενδιαφερόμενος επιτρέπεται να εκτελεί την οικεία εμπορική δραστηριότητα ή επάγγελμα,
- στην Ιταλία, το «Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato» επίσης, την περίπτωση συμβάσεων αγαθών και συμβάσεων υπηρεσιών, το «Registro delle commissioni provinciali per l'artigianato», ή, επιπλέον των προαναφερθέντων μητρώων, το «Consiglio nazionale degli ordini professionali» για τις συμβάσεις υπηρεσιών· όσον αφορά τις συμβάσεις έργων ή υπηρεσιών, το «Albo nazionale dei gestori ambientali», επιπλέον των προαναφερθέντων μητρώων,
- στην Κύπρο, ο εργολάβος μπορεί να κληθεί να προσκομίσει πιστοποιητικό του «Council for the Registration and Audit of Civil Engineering and Building Contractors (Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων)» σύμφωνα με τον νόμο περί εγγραφής και ελέγχου εργοληπτών οικοδομικών και τεχνικών έργων όσον αφορά τις συμβάσεις έργων· στην περίπτωση των συμβάσεων αγαθών και υπηρεσιών, ο προμηθευτής ή ο πάροχος υπηρεσιών μπορεί να κληθεί να προσκομίσει πιστοποιητικό από τον «Registrar of Companies and Official Receiver» (Έφορος Εταρειών και Επίσημος Παραλήπτης) ή, διαφορετικά, βεβαίωση στην οποία να διευκρινίζεται ότι ο ενδιαφερόμενος δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το εν λόγω επάγγελμα στη χώρα όπου είναι εγκατεστημένος, σε συγκεκριμένο τόπο και υπό καθορισμένη εμπορική επωνυμία,
- στη Λετονία, το «Uzņēmumu reģistrs»,
- στη Λιθουανία, το «Juridinių asmenų registras»,
- στο Λουξεμβούργο, το «Registre aux firmes» και το «Rôle de la chambre des métiers»,

(1) Για τους σκοπούς του άρθρου 58 παράγραφος 2, ως «επαγγελματικά και εμπορικά μητρώα» νοούνται τα περιλαμβανόμενα στο παράρτημα Α και, σε περίπτωση που έχουν επέλθει τροποποιήσεις σε εθνικό επίπεδο, τα μητρώα που τα αντικατέστησαν.

- στην Ουγγαρία, το «Cégnyilvántartás», το «egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása», και, στην περίπτωση των συμβάσεων υπηρεσιών, ορισμένα «szakmai kamarák nyilvántartása» ή, στις περιπτώσεις ορισμένων δραστηριοτήτων, πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι επιτρέπεται στο εν λόγω πρόσωπο να ασκεί τη συγκεκριμένη εμπορική ή επαγγελματική δραστηριότητα,
  - στη Μάλτα, ο οικονομικός φορέας παρέχει το σχετικό «numru ta' registrazzjoni tat-Taxxa tal-Valur Miżjud (VAT) u n-numru tal-licenzja ta' kummerc», ή, εφόσον πρόκειται για σύμπραξη ή εταιρεία, τον σχετικό αριθμό καταχώρισης που έχει εκδοθεί από τη μαλτέζικη αρχή για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες,
  - στις Κάτω Χώρες, το «Handelsregister»,
  - στην Αυστρία, το «Firmenbuch», το «Gewerberegister» και το «Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern»,
  - στην Πολωνία, το «Krajowy Rejestr Sądowy»,
  - στην Πορτογαλία, το «Instituto da Construção e do Imobiliário» (INCI) στην περίπτωση των συμβάσεων έργων, το «Registo Nacional das Pessoas Colectivas» στην περίπτωση των συμβάσεων αγαθών και υπηρεσιών,
  - στη Ρουμανία, το «Registru Comertului»,
  - στη Σλοβενία, το «sodni register» και το «obrtni register»,
  - στη Σλοβακία, το «Obchodný register»,
  - στη Φινλανδία, το «Kaupparekisteri»/«Handelsregistret»,
  - στη Σουηδία, το «aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren»,
  - στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο οικονομικός φορέας μπορεί να κληθεί να προσκομίσει πιστοποιητικό από το «Registrar of Companies», το οποίο βεβαιώνει ότι έχει συστήσει εταιρεία ή ότι είναι εγγεγραμμένος σε μητρώο ή, εάν τούτο δεν είναι δυνατόν, πιστοποιητικό που βεβαιώνει ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο δήλωσε ενόρκως ότι ασκεί το εν λόγω επάγγελμα σε συγκεκριμένο τόπο και υπό καθορισμένη εμπορική επωνυμία.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Μέρος Ι: Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια

Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα είναι δυνατόν, κατά κανόνα, να αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- α) κατάλληλες τραπεζικές βεβαιώσεις ή, ενδεχομένως, πιστοποιητικό ασφαλιστικής κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων·
- β) ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών, στην περίπτωση που η δημοσίευση των ισολογισμών απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας·
- γ) δήλωση περί του ολικού ύψους του κύκλου εργασιών και, ενδεχομένως, του κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριότητας που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, για τις τρεις τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ' ανώτατο όριο, συναρτήσει της ημερομηνίας δημιουργίας του οικονομικού φορέα ή έναρξης των δραστηριοτήτων του, εφόσον είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες για τον εν λόγω κύκλο εργασιών.

Μέρος ΙΙ: Τεχνική ικανότητα

Αποδεικτικά στοιχεία των τεχνικών ικανοτήτων του οικονομικού φορέα, που αναφέρονται στο άρθρο 58:

- α) οι ακόλουθοι κατάλογοι:
  - i) κατάλογος των εργασιών που εκτελέσθηκαν την τελευταία πενταετία, κατά μέγιστο όριο, συνοδευόμενος από πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης και ολοκλήρωσης των σημαντικότερων εργασιών εάν είναι απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών εργασιών που εκτελέσθηκαν πριν από την τελευταία πενταετία,
  - ii) κατάλογος των κυριότερων παραδόσεων ή των κυριότερων υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν την τελευταία τριετία, κατά μέγιστο όριο, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη. Εάν είναι απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών αγαθών ή υπηρεσιών που παραδόθηκαν ή εκτελέσθηκαν πριν από την τελευταία τριετία·
- β) αναφορά του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών, είτε ανήκουν απευθείας στην επιχείρηση του οικονομικού φορέα είτε όχι, ιδίως των υπευθύνων για τον έλεγχο της ποιότητας και, όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις έργων, εκείνων που θα έχει στη διάθεσή του ο εργολάβος για την εκτέλεση του έργου·
- γ) περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού και των μέτρων που λαμβάνει ο οικονομικός φορέας για την εξασφάλιση της ποιότητας και των μέσων μελέτης και έρευνας της επιχείρησής του·
- δ) αναφορά του τρόπου διαχείρισης της αλυσίδας εφοδιασμού και των συστημάτων ανίχνευσης που θα είναι σε θέση να εφαρμόζει ο οικονομικός φορέας κατά την εκτέλεση της σύμβασης·
- ε) εάν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι σύνθετα ή, κατ' εξαίρεση, πρέπει να ανταποκρίνονται σε κάποιον ιδιαίτερο σκοπό, έλεγχος διενεργούμενος από την αναθέτουσα αρχή ή, εξ ονόματός της, από αρμόδιο επίσημο οργανισμό της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο προμηθευτής ή ο πάροχος υπηρεσιών, με την επιφύλαξη της συναίνεσης του οργανισμού αυτού· ο έλεγχος αυτός αφορά το παραγωγικό δυναμικό του προμηθευτή ή τις τεχνικές ικανότητες του παρόχου υπηρεσιών και, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, τα μέσα μελέτης και έρευνας που αυτός διαθέτει καθώς και τα μέτρα που λαμβάνει για τον έλεγχο της ποιότητας·
- στ) αναφορά τίτλων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολάβου ή των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αξιολογούνται ως κριτήριο ανάθεσης·
- ζ) αναφορά των μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης που μπορεί να εφαρμόζει ο οικονομικός φορέας κατά την εκτέλεση της σύμβασης·
- η) δήλωση στην οποία αναφέρονται το μέσο ετήσιο εργατοϋπάλληλο δυναμικό του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολάβου και ο αριθμός των στελεχών της επιχείρησής του κατά τα τελευταία τρία χρόνια·
- θ) δήλωση σχετικά με τα μηχανήματα, τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό που διαθέτει ο πάροχος υπηρεσιών ή ο εργολάβος για την εκτέλεση της σύμβασης·
- ι) αναφορά του τμήματος της σύμβασης το οποίο ο οικονομικός φορέας προτίθεται, ενδεχομένως, να αναθέσει σε τρίτους υπό μορφή υπεργολαβίας·

ια) όσον αφορά τα προϊόντα που παρέχονται:

- i) δείγματα, περιγραφή ή φωτογραφίες, η αυθεντικότητα των οποίων πρέπει να μπορεί να βεβαιώνεται κατόπιν αιτήσεως της αναθέτουσας αρχής,
  - ii) πιστοποιητικά εκδιδόμενα από επίσημα ινστιτούτα ή επίσημες υπηρεσίες ελέγχου της ποιότητας, αναγνωρισμένων ικανοτήτων, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των προϊόντων, επαληθευόμενη με παραπομπές σε ορισμένες τεχνικές προδιαγραφές ή πρότυπα.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIII

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 68 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3

Οδηγία 2009/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XIV

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΕΣ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 74

Κωδικός CPV	Περιγραφή
75200000-8· 75231200-6· 75231240-8· 79611000-0· 79622000-0 [Υπηρεσίες διάθεσης προσωπικού οικιακών βοηθών]· 79624000-4 [Υπηρεσίες διάθεσης νοσηλευτικού προσωπικού] και 79625000-1 [Υπηρεσίες διάθεσης ιατρικού προσωπικού] από 85000000-9 έως 85323000-9· 98133100-5, 98133000-4· 98200000-5· 98500000-8 [Νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό βοηθητικό προσωπικό] και 98513000-2 έως 98514000-9 [Υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού για οικιακές εργασίες, Υπηρεσίες πρακτορείων διάθεσης εργατικού δυναμικού για οικιακές εργασίες, υπηρεσίες υπαλληλικού προσωπικού γραφείων για οικιακές εργασίες, Προσωρινό προσωπικό για οικιακές εργασίες, Υπηρεσίες οικιακής βοήθειας και Οικιακές υπηρεσίες]	Υπηρεσίες υγείας, κοινωνικές υπηρεσίες και συναφείς προς αυτές υπηρεσίες
85321000-5 και 85322000-2, 75000000-6 [Υπηρεσίες δημόσιας διοίκησης, άμυνας και κοινωνικής ασφάλισης], 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1· από 79995000-5 έως 79995200-7· από 80000000-4 Υπηρεσίες εκπαίδευσης και επιμόρφωσης έως 80660000-8· από 92000000-1 έως 92700000-8 79950000-8 [Υπηρεσίες διοργάνωσης εκθέσεων και συνεδρίων], 79951000-5 [Υπηρεσίες οργάνωσης σεμιναρίων], 79952000-2 [Υπηρεσίες εκδηλώσεων], 79952100-3 [Υπηρεσίες οργάνωσης πολιτιστικών εκδηλώσεων], 79953000-9 [Υπηρεσίες οργάνωσης φεστιβάλ], 79954000-6 [Υπηρεσίες οργάνωσης πάρτι], 79955000-3 [Υπηρεσίες οργάνωσης επιδείξεων μόδας], 79956000-0 [Υπηρεσίες οργάνωσης εμπορικών εκθέσεων και εκδηλώσεων]	Διοικητικές κοινωνικές, εκπαιδευτικές, υγειονομικές και πολιτιστικές υπηρεσίες
75300000-9	Υπηρεσίες υποχρεωτικής κοινωνικής ασφάλισης ⁽¹⁾
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1	Υπηρεσίες παροχής επιδομάτων
98000000-3· 98120000-0· 98132000-7· 98133110 -8 και 98130000 -3	Λοιπές κοινοτικές, κοινωνικές και ατομικές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών παρεχόμενων από συνδικαλιστικές οργανώσεις, πολιτικές οργανώσεις, ενώσεις νέων και λοιπές υπηρεσίες συλλογικών οργανώσεων
98131000-0	Θρησκευτικές υπηρεσίες
55100000-1 έως 55410000-7· 55521000-8 έως 55521200-0 [55521000-8 Υπηρεσίες τροφοδοσίας ιδιωτικών οικιών με έτοιμα φαγητά, 55521100-9 Υπηρεσίες παροχής γευμάτων κατ' οίκον από την κοινωνική πρόνοια, 55521200-0 Υπηρεσίες παράδοσης γευμάτων] 55520000-1 Υπηρεσίες τροφοδοσίας, 55522000-5 Υπηρεσίες τροφοδοσίας εταιρειών μεταφορών με έτοιμα γεύματα, 55523000-2 Υπηρεσίες τροφοδοσίας άλλων επιχειρήσεων ή ιδρυμάτων με έτοιμα γεύματα, 55524000-9 Υπηρεσίες τροφοδοσίας σχολείων με έτοιμα γεύματα 55510000-8 Υπηρεσίες καντίνας, 55511000-5 Υπηρεσίες καντίνας και άλλες υπηρεσίες καφετέριας περιορισμένης πελατείας, 55512000-2 Υπηρεσίες διαχείρισης καντίνας, 55523100-3 Υπηρεσίες σχολικών γευμάτων	Υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων
79100000-5 έως 79140000-7· 75231100-5·	Νομικές υπηρεσίες στον βαθμό που δεν αποκλείονται βάσει του άρθρου 10 στοιχείο δ)
75100000-7 έως 75120000-3· 75123000-4· 75125000-8 έως 75131000-3	Λοιπές διοικητικές και κρατικές υπηρεσίες
75200000-8 έως 75231000-4	Παροχή υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο

Κωδικός CPV	Περιγραφή
75231210-9 έως 75231230-5· 75240000-0 έως 75252000-7· 794300000-7· 98113100-9	Υπηρεσίες φυλακών, δημόσιας ασφάλειας και διάσωσης, στο βαθμό που δεν αποκλείονται, βάσει του άρθρου 10 στοιχείο η)
79700000-1 έως 79721000-4 [Υπηρεσίες ερευνών και ασφάλειας, Υπηρεσίες ασφάλειας, Υπηρεσίες παρακολούθησης συστημάτων συναγερμού, Υπηρεσίες φύλαξης, Υπηρεσίες επιτήρησης, Υπηρεσίες συστήματος ανίχνευσης, Υπηρεσίες ανεύρεσης φυγόδικων, Υπηρεσίες περιπόλου, Υπηρεσίες παράδοσης υπηρεσιακού διακριτικού σήματος, Ανακριτικές υπηρεσίες και Υπηρεσίες γραφείου ιδιωτικής αστυνομίας] 79722000-1 [Υπηρεσίες γραφολογίας], 79723000-8 [Υπηρεσίες ανάλυσης απορριμμάτων]	Υπηρεσίες ερευνών και ασφάλειας
98900000-2 [Παροχή υπηρεσιών από οργανισμούς και φορείς εκτός επικράτειας] και 98910000-5 [Παροχή ειδικών υπηρεσιών προς διεθνείς οργανισμούς και φορείς]	Διεθνείς υπηρεσίες
64000000-6 [Υπηρεσίες ταχυδρομείων και τηλεπικοινωνιών], 64100000-7 [Υπηρεσίες κρατικών και ιδιωτικών ταχυδρομείων], 64110000-0 [Ταχυδρομικές υπηρεσίες], 64111000-7 [Ταχυδρομικές υπηρεσίες που αφορούν εφημερίδες και περιοδικά], 64112000-4 Ταχυδρομικές υπηρεσίες που αφορούν επιστολές], 64113000-1 [Ταχυδρομικές υπηρεσίες που αφορούν δέματα], 64114000-8 [Ταχυδρομικές υπηρεσίες συναλλαγής με το κοινό], 64115000-5 [Υπηρεσίες ενοικίασης ταχυδρομικών θυρίδων], 64116000-2 [Υπηρεσίες ποστ ρεστάντ], 64122000-7 [Υπηρεσίες ενδοϋπηρεσιακής αλληλογραφίας και ταχυδρόμησης]	Ταχυδρομικές υπηρεσίες
50116510-9 [Υπηρεσίες αναγόμεσης ελαστικών], 71550000-8 [Υπηρεσίες σιδηρουργού]	Διάφορες υπηρεσίες

(1) Οι υπηρεσίες αυτές δεν καλύπτονται από την παρούσα οδηγία εάν παρέχονται ως μη οικονομικές υπηρεσίες γενικού ενδιαφέροντος. Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να οργανώνουν την παροχή υποχρεωτικών κοινωνικών υπηρεσιών ή άλλων υπηρεσιών είτε ως υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος είτε ως μη οικονομικών υπηρεσιών γενικού ενδιαφέροντος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ XV

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2004/18/ΕΚ
Άρθρο 1 παράγραφοι 1, 2, 4, 5 και 6	—
Άρθρο 1 παράγραφος 3	Άρθρο 10
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 1)	Άρθρο 1 παράγραφος 9 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 2)	Άρθρο 7 στοιχείο α)
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 3)	—
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 4) στοιχείο α)	Άρθρο 1 παράγραφος 9 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α)
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 4) στοιχείο β)	Άρθρο 1 παράγραφος 9 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β)
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 4) στοιχείο γ)	Άρθρο 1 παράγραφος 9 δεύτερο εδάφιο στοιχείο γ)
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 5)	Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο α)
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 6)	Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο β) πρώτη πρόταση
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 7)	Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο β) δεύτερη πρόταση
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 8)	Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο γ)
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 9)	Άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο δ)
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 10)	Άρθρο 1 παράγραφος 8 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 11)	Άρθρο 1 παράγραφος 8 τρίτο εδάφιο
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 12)	Άρθρο 1 παράγραφος 8 τρίτο εδάφιο
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 13)	Άρθρο 23 παράγραφος 1
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 14)	Άρθρο 1 παράγραφος 10
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 15)	—
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 16)	Άρθρο 1 παράγραφος 10
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 17)	—
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 18)	Άρθρο 1 παράγραφος 12
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 19)	Άρθρο 1 παράγραφος 13
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 20)	—
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 21)	Άρθρο 1 παράγραφος 11 στοιχείο ε)
Άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 22)	—

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2004/18/ΕΚ
Άρθρο 2, παράγραφος 1 σημείο 23)	—
Άρθρο 2, παράγραφος 1 σημείο 24)	—
Άρθρο 2 παράγραφος 2	—
Άρθρο 3 παράγραφος 1	—
Άρθρο 3 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο	—
Άρθρο 3 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 22, άρθρο 1 παράγραφος 2 στοιχείο δ)
Άρθρο 3 παράγραφος 3	—
Άρθρο 3 παράγραφος 4	—
Άρθρο 3 παράγραφος 5	—
Άρθρο 3 παράγραφος 6	—
Άρθρο 4	Άρθρα 7, 67
Άρθρο 5 παράγραφος 1	Άρθρο 9 παράγραφος 1
Άρθρο 5 παράγραφος 2	—
Άρθρο 5 παράγραφος 3	Άρθρο 9 παράγραφος 3, άρθρο 9 παράγραφος 7 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 5 παράγραφος 4	Άρθρο 9 παράγραφος 2
Άρθρο 5 παράγραφος 5	Άρθρο 9 παράγραφος 9
Άρθρο 5 παράγραφος 6	—
Άρθρο 5 παράγραφος 7	Άρθρο 9 παράγραφος 4
Άρθρο 5 παράγραφος 8	Άρθρο 9 παράγραφος 5 στοιχείο α) πρώτο εδάφιο
Άρθρο 5 παράγραφος 9	Άρθρο 9 παράγραφος 5 στοιχείο β) πρώτο και δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 5 παράγραφος 10	Άρθρο 9 παράγραφος 5 στοιχείο α) τρίτο εδάφιο Άρθρο 9 παράγραφος 5 στοιχείο β) τρίτο εδάφιο
Άρθρο 5 παράγραφος 11	Άρθρο 9 παράγραφος 7
Άρθρο 5 παράγραφος 12	Άρθρο 9 παράγραφος 6
Άρθρο 5 παράγραφος 13	Άρθρο 9 παράγραφος 8 στοιχείο α)
Άρθρο 5 παράγραφος 14	Άρθρο 9 παράγραφος 8 στοιχείο β)
Άρθρο 6 παράγραφοι 1 έως 6	Άρθρο 78, άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο α)
Άρθρο 6 παράγραφος 7	Άρθρο 79 σημείο 2) στοιχείο δ)

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2004/18/EK
Άρθρο 7	Άρθρο 12, άρθρο 68 στοιχείο α)
Άρθρο 8 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 13, άρθρο 68 στοιχείο β)
Άρθρο 8 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 1 παράγραφος 15
Άρθρο 9	Άρθρο 15, άρθρο 68 στοιχείο β)
Άρθρο 10 στοιχείο α)	Άρθρο 16 στοιχείο α)
Άρθρο 10 στοιχείο β)	Άρθρο 16 στοιχείο β)
Άρθρο 10 στοιχείο γ)	Άρθρο 16 στοιχείο γ)
Άρθρο 10 στοιχείο δ)	—
Άρθρο 10 στοιχείο ε)	Άρθρο 16 στοιχείο δ)
Άρθρο 10 στοιχείο στ)	—
Άρθρο 10 στοιχείο ζ)	Άρθρο 16 στοιχείο ε)
Άρθρο 10 στοιχείο η)	—
Άρθρο 10 στοιχείο θ)	—
Άρθρο 10 στοιχείο ι)	—
Άρθρο 11	Άρθρο 18
Άρθρο 12	—
Άρθρο 13 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 8 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 13 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 8 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 14 παράγραφος 1	Άρθρο 16 στοιχείο στ)
Άρθρο 15 παράγραφος 1 και 2	Άρθρο 10, άρθρο 14, άρθρο 68 στοιχείο β)
Άρθρο 15 παράγραφος 3	Άρθρο 14, άρθρο 68 στοιχείο β)
Άρθρο 16	—
Άρθρο 17 παράγραφος 1	Άρθρο 10 δεύτερο εδάφιο, άρθρο 12 της οδηγίας 2009/81/EK
Άρθρο 17 παράγραφος 2	—
Άρθρο 18 παράγραφος 1	Άρθρο 2
Άρθρο 18 παράγραφος 2	—
Άρθρο 19 παράγραφος 1	Άρθρο 4 παράγραφος 1
Άρθρο 19 παράγραφοι 2 - 3	Άρθρο 4 παράγραφος 2
Άρθρο 20 παράγραφος 1	Άρθρο 19

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2004/18/ΕΚ
Άρθρο 20 παράγραφος 2	Άρθρο 19 2ο εδάφιο
Άρθρο 21 παράγραφος 1	Άρθρο 6
Άρθρο 21 παράγραφος 2	—
Άρθρο 22 παράγραφος 1	Άρθρο 42 παράγραφοι 1, 2 και 4, άρθρο 71 παράγραφος 1
Άρθρο 22 παράγραφος 2	—
Άρθρο 22 παράγραφος 3	Άρθρο 42 παράγραφος 3, άρθρο 71 παράγραφος 2
Άρθρο 22 παράγραφος 4	—
Άρθρο 22 παράγραφος 5	—
Άρθρο 22 παράγραφος 6	Άρθρο 42 παράγραφοι 5 και 6, άρθρο 71 παράγραφος 3
Άρθρο 22 παράγραφος 7 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο ζ)
Άρθρο 22 παράγραφος 7 δεύτερο και τρίτο εδάφιο	—
Άρθρο 23 παράγραφος 1	Άρθρο 1 παράγραφος 14 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 23 παράγραφος 2	Άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχεία ε) και στ)
Άρθρο 24	—
Άρθρο 25	Άρθρο 5
Άρθρο 26 παράγραφος 1	Άρθρο 28 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 26 παράγραφος 2	Άρθρο 28 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 26 παράγραφος 3	—
Άρθρο 26 παράγραφος 4	Άρθρο 28 δεύτερο εδάφιο, άρθρο 30 παράγραφος 1
Άρθρο 26 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 35 παράγραφος 2
Άρθρο 26 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο	—
Άρθρο 26 παράγραφος 6	Άρθρο 28 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 27 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 1 παράγραφος 11 στοιχείο α)
Άρθρο 27 παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο	Άρθρο 38 παράγραφος 2
Άρθρο 27 παράγραφος 2	Άρθρο 38 παράγραφος 4
Άρθρο 27 παράγραφος 3	—
Άρθρο 27 παράγραφος 4	—
Άρθρο 28 παράγραφος 1	Άρθρο 38 παράγραφος 3 στοιχείο α), άρθρο 1 παράγραφος 11 στοιχείο β)

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2004/18/ΕΚ
Άρθρο 28 παράγραφος 2	Άρθρο 1 παράγραφος 11 στοιχείο β), άρθρο 38 παράγραφος 3 στοιχείο β), άρθρο 44 παράγραφος 3 πρώτη περίοδος
Άρθρο 28 παράγραφος 3	Άρθρο 38 παράγραφος 4
Άρθρο 28 παράγραφος 4	—
Άρθρο 28 παράγραφος 5	—
Άρθρο 28 παράγραφος 6	Άρθρο 38 παράγραφος 8
Άρθρο 29 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 1 παράγραφος 11 στοιχείο δ)
Άρθρο 29 παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο	—
Άρθρο 29 παράγραφος 1 τέταρτο εδάφιο	Άρθρο 38 παράγραφος 3 στοιχεία α) και β)
Άρθρο 29 παράγραφος 2	Άρθρο 1 παράγραφος 11 στοιχείο δ), άρθρο 44 παράγραφος 3 πρώτη περίοδος
Άρθρο 29 παράγραφος 3	Άρθρο 30 παράγραφος 2
Άρθρο 29 παράγραφος 4	—
Άρθρο 29 παράγραφος 5	Άρθρο 30 παράγραφος 3
Άρθρο 29 παράγραφος 6	Άρθρο 30 παράγραφος 4
Άρθρο 29 παράγραφος 7	Άρθρο 30 παράγραφος 2
Άρθρο 30 παράγραφος 1	Άρθρο 1 παράγραφος 11 στοιχείο γ), άρθρο 38 παράγραφος 3, άρθρο 44 παράγραφος 3 πρώτη περίοδος
Άρθρο 30 παράγραφος 2	Άρθρο 29 παράγραφος 2 παράγραφος 7
Άρθρο 30 παράγραφος 3	Άρθρο 29 παράγραφος 3
Άρθρο 30 παράγραφος 4	Άρθρο 29 παράγραφος 4
Άρθρο 30 παράγραφος 5	Άρθρο 29 παράγραφος 5
Άρθρο 30 παράγραφος 6	Άρθρο 29 παράγραφος 6
Άρθρο 30 παράγραφος 7	Άρθρο 29 παράγραφος 7
Άρθρο 30 παράγραφος 8	Άρθρο 29 παράγραφος 8
Άρθρο 31	—
Άρθρο 32 παράγραφος 1	Άρθρο 31 πρώτη πρόταση
Άρθρο 32 παράγραφος 2 στοιχείο α)	Άρθρο 31 σημείο 1) στοιχείο α)
Άρθρο 32 παράγραφος 2 στοιχείο β)	Άρθρο 31 σημείο 1) στοιχείο β)
Άρθρο 32 παράγραφος 2 στοιχείο γ)	Άρθρο 31 σημείο 1) στοιχείο γ)
Άρθρο 32 παράγραφος 3 στοιχείο α)	Άρθρο 31 σημείο 2) στοιχείο α)

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2004/18/ΕΚ
Άρθρο 32 παράγραφος 3 στοιχείο β)	Άρθρο 31 σημείο 2) στοιχείο β)
Άρθρο 32 παράγραφος 3 στοιχείο γ)	Άρθρο 31 σημείο 2) στοιχείο γ)
Άρθρο 32 παράγραφος 3 στοιχείο δ)	Άρθρο 31 σημείο 2) στοιχείο δ)
Άρθρο 32 παράγραφος 4	Άρθρο 31 σημείο 3)
Άρθρο 32 παράγραφος 5	Άρθρο 31 σημείο 4) στοιχείο β)
Άρθρο 33 παράγραφος 1	Άρθρο 32 παράγραφος 1, άρθρο 1 παράγραφος 5, άρθρο 32 παράγραφος 2 πρώτο και τέταρτο εδάφιο
Άρθρο 33 παράγραφος 2	Άρθρο 32 παράγραφος 2 δεύτερο και τρίτο εδάφιο
Άρθρο 33 παράγραφος 3	Άρθρο 32 παράγραφος 3
Άρθρο 33 παράγραφος 4	Άρθρο 32 παράγραφος 4
Άρθρο 33 παράγραφος 5	Άρθρο 32 παράγραφος 4
Άρθρο 34 παράγραφος 1	Άρθρο 33 παράγραφος 1, άρθρο 1 παράγραφος 6
Άρθρο 34 παράγραφος 2	Άρθρο 33 παράγραφος 2
Άρθρο 34 παράγραφος 3	Άρθρο 33 παράγραφος 2 μέχρι τέλους
Άρθρο 34 παράγραφος 4	Άρθρο 33 παράγραφος 3
Άρθρο 34 παράγραφος 5	Άρθρο 33 παράγραφος 4
Άρθρο 34 παράγραφος 6	Άρθρο 33 παράγραφος 6
Άρθρο 34 παράγραφος 7	—
Άρθρο 34 παράγραφος 8	—
Άρθρο 34 παράγραφος 9	Άρθρο 33 παράγραφος 7 τρίτο εδάφιο
Άρθρο 35 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 54 παράγραφος 1
Άρθρο 35 παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο	Άρθρο 1 παράγραφος 7
Άρθρο 35 παράγραφος 2	Άρθρο 54 παράγραφος 2 πρώτο και δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 35 παράγραφος 3	Άρθρο 54 παράγραφος 2 τρίτο εδάφιο
Άρθρο 35 παράγραφος 4	Άρθρο 54 παράγραφος 3
Άρθρο 35 παράγραφος 5	Άρθρο 54 παράγραφος 4
Άρθρο 35 παράγραφος 6	Άρθρο 54 παράγραφος 5
Άρθρο 35 παράγραφος 7	Άρθρο 54 παράγραφος 6
Άρθρο 35 παράγραφος 8	Άρθρο 54 παράγραφος 7

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2004/18/ΕΚ
Άρθρο 35 παράγραφος 9	Άρθρο 54 παράγραφος 8 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 36	—
Άρθρο 37 παράγραφος 1	Άρθρο 11 παράγραφος 1
Άρθρο 37 παράγραφος 2	Άρθρο 11 παράγραφος 2
Άρθρο 37 παράγραφος 3	—
Άρθρο 37 παράγραφος 4	Άρθρο 11 παράγραφος 2
Άρθρο 38	—
Άρθρο 39	—
Άρθρο 40	Αιτιολογική σκέψη 8
Άρθρο 41	—
Άρθρο 42 παράγραφος 1	Άρθρο 23 παράγραφος 1
Άρθρο 42 παράγραφος 2	Άρθρο 23 παράγραφος 2
Άρθρο 42 παράγραφος 3	Άρθρο 23 παράγραφος 3
Άρθρο 42 παράγραφος 4	Άρθρο 23 παράγραφος 8
Άρθρο 42 παράγραφος 5	Άρθρο 23 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 42 παράγραφος 6	Άρθρο 23 παράγραφος 5 πρώτο και δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 43 παράγραφος 1	Άρθρο 23 παράγραφος 6
Άρθρο 43 παράγραφος 2	Άρθρο 23 παράγραφος 6 πρώτη περίπτωση
Άρθρο 44 παράγραφος 1	Άρθρο 23 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο, παράγραφος 5 δεύτερο και τρίτο εδάφιο, παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο, παράγραφος 7
Άρθρο 44 παράγραφος 2	Άρθρο 23 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο, παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο, παράγραφος 6 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 44 παράγραφος 4	—
Άρθρο 45 παράγραφος 1	Άρθρο 24 παράγραφος 1 και 2
Άρθρο 45 παράγραφος 2	Άρθρο 24 παράγραφος 3
Άρθρο 45 παράγραφος 3	Άρθρο 24 παράγραφος 4
Άρθρο 46	—
Άρθρο 47 παράγραφος 1	Άρθρο 38 παράγραφος 1
Άρθρο 47 παράγραφος 2	Άρθρο 38 παράγραφος 7
Άρθρο 47 παράγραφος 3	Άρθρο 38 παράγραφος 7

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2004/18/ΕΚ
Άρθρο 48 παράγραφος 1	Άρθρο 35 παράγραφος 1, άρθρο 36 παράγραφος 1
Άρθρο 48 παράγραφος 2	—
Άρθρο 49	Άρθρο 35 παράγραφος 2, άρθρο 36 παράγραφος 1
Άρθρο 50 παράγραφοι 1-3	Άρθρο 35 παράγραφος 4 πρώτο έως τρίτο εδάφιο, άρθρο 36 παράγραφος 1
Άρθρο 50 παράγραφος 4	Άρθρο 35 παράγραφος 4 πέμπτο εδάφιο
Άρθρο 51 παράγραφος 1	Άρθρο 36 παράγραφος 1, άρθρο 79 παράγραφος 1 στοιχείο α)
Άρθρο 51 παράγραφος 2	Άρθρο 36 παράγραφος 2
Άρθρο 51 παράγραφος 2	Άρθρο 36 παράγραφος 3 και παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 51 παράγραφος 3	Άρθρο 36 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 51 παράγραφος 4	—
Άρθρο 51 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 36 παράγραφος 7
Άρθρο 51 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 36 παράγραφος 8
Άρθρο 51 παράγραφος 6	Άρθρο 37
Άρθρο 52 παράγραφος 1	Άρθρο 36 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 52 παράγραφος 2 και 3	Άρθρο 36 παράγραφος 5 δεύτερο και τρίτο εδάφιο
Άρθρο 53 παράγραφος 1	Άρθρο 38 παράγραφος 6
Άρθρο 53 παράγραφος 2	Άρθρο 39 παράγραφος 2
Άρθρο 54 παράγραφος 1	Άρθρο 40 παράγραφος 1
Άρθρο 54 παράγραφος 2	Άρθρο 40 παράγραφος 2
Άρθρο 55 παράγραφος 1	Άρθρο 41 παράγραφος 1
Άρθρο 55 παράγραφος 2	Άρθρο 41 παράγραφος 2
Άρθρο 55 παράγραφος 3	Άρθρο 41 παράγραφος 3
Άρθρο 56 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 44 παράγραφος 1
Άρθρο 56 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο	—
Άρθρο 56 παράγραφος 3	—
Άρθρο 56 παράγραφος 4	—
Άρθρο 56 παράγραφος 5	—
Άρθρο 57 παράγραφος 1	Άρθρο 45 παράγραφος 1
Άρθρο 57 παράγραφος 2	Άρθρο 45 παράγραφος 2 στοιχεία ε) και στ)
Άρθρο 57 παράγραφος 3	Άρθρο 45 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2004/18/ΕΚ
Άρθρο 57 παράγραφος 4	Άρθρο 45 παράγραφος 2
Άρθρο 57 παράγραφος 5	—
Άρθρο 57 παράγραφος 6	—
Άρθρο 57 παράγραφος 7	Άρθρο 45 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο και παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 58 παράγραφος 1	Άρθρο 44 παράγραφος 1 παράγραφος 2 πρώτο και δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 58 παράγραφος 2	Άρθρο 46
Άρθρο 58 παράγραφος 3	Άρθρο 47
Άρθρο 58 παράγραφος 4	Άρθρο 48
Άρθρο 58 παράγραφος 5	Άρθρο 44 παράγραφος 2
Άρθρο 59	—
Άρθρο 60 παράγραφος 1	Άρθρο 47 παράγραφοι 4 έως 5, άρθρο 48 παράγραφος 6
Άρθρο 60 παράγραφος 2	Άρθρο 45 παράγραφος 3
Άρθρο 60 παράγραφος 3 και 4	Άρθρο 47 παράγραφοι 1 και 5, άρθρο 48 παράγραφος 2
Άρθρο 60 παράγραφος 5	—
Άρθρο 61	—
Άρθρο 62 παράγραφος 1	Άρθρο 49
Άρθρο 62 παράγραφος 2	Άρθρο 50
Άρθρο 62 παράγραφος 3	—
Άρθρο 63 παράγραφος 1	Άρθρο 47 παράγραφοι 2 και 3, άρθρο 48 παράγραφος 3 και 4
Άρθρο 63 παράγραφος 2	—
Άρθρο 63 παράγραφος 1	Άρθρο 52 παράγραφος 1, άρθρο 52 παράγραφος 7
Άρθρο 64 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 52 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 64 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 52 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο
Άρθρο 64 παράγραφος 3	Άρθρο 52 παράγραφος 2
Άρθρο 64 παράγραφος 4	Άρθρο 52 παράγραφος 3
Άρθρο 64 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 52 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 64 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 52 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 64 παράγραφος 6 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 52 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 64 παράγραφος 6 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 52 παράγραφος 6

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2004/18/ΕΚ
Άρθρο 64 παράγραφος 7	Άρθρο 52 παράγραφος 5 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 64 παράγραφος 8	—
Άρθρο 65	Άρθρο 44 παράγραφος 3
Άρθρο 66	Άρθρο 44 παράγραφος 4
Άρθρο 67 παράγραφος 1	Άρθρο 53 παράγραφος 1
Άρθρο 67 παράγραφος 2	Άρθρο 53 παράγραφος 1
Άρθρο 67 παράγραφος 2α	—
Άρθρο 67 παράγραφος 4	Αιτιολογική σκέψη 1, αιτιολογική σκέψη 46 τρίτο εδάφιο
Άρθρο 67 παράγραφος 5	Άρθρο 53 παράγραφος 2
Άρθρο 68	—
Άρθρο 69 παράγραφος 1	Άρθρο 55 παράγραφος 1
Άρθρο 69 παράγραφος 2 στοιχείο α)	Άρθρο 55 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α)
Άρθρο 69 παράγραφος 2 στοιχείο β)	Άρθρο 55 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο β)
Άρθρο 69 παράγραφος 2 στοιχείο γ)	Άρθρο 55 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο γ)
Άρθρο 69 παράγραφος 2 στοιχείο δ)	Άρθρο 55 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο δ)
Άρθρο 69 παράγραφος 2 στοιχείο ε)	—
Άρθρο 69 παράγραφος 2 στοιχείο στ)	Άρθρο 55 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο στοιχείο ε)
Άρθρο 69 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο	Άρθρο 55 παράγραφος 2
Άρθρο 69 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο	—
Άρθρο 69 παράγραφος 4	Άρθρο 55 παράγραφος 3
Άρθρο 69 παράγραφος 5	—
Άρθρο 70	Άρθρο 26
Άρθρο 71 παράγραφος 1	—
Άρθρο 71 παράγραφος 2	Άρθρο 25 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 71 παράγραφος 3	—
Άρθρο 71 παράγραφος 4	Άρθρο 25 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 71 παράγραφοι 5 - 8	—
Άρθρο 72	—
Άρθρο 73	—

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2004/18/ΕΚ
Άρθρο 74	—
Άρθρο 75	—
Άρθρο 76	—
Άρθρο 77	—
Άρθρο 78	Άρθρο 67 παράγραφος 2
Άρθρο 79 παράγραφοι 1 - 2	Άρθρο 69 παράγραφοι 1 - 2
Άρθρο 79 παράγραφος 3	Άρθρο 70 παράγραφος 1, άρθρο 79 παράγραφος 1 στοιχείο α)
Άρθρο 80 παράγραφος 1	—
Άρθρο 80 παράγραφος 2	Άρθρο 66 παράγραφος 2
Άρθρο 80 παράγραφος 3	Άρθρο 72
Άρθρο 81	Άρθρο 73
Άρθρο 82	Άρθρο 74
Άρθρο 83 παράγραφος 1	Άρθρο 81 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 83 παράγραφοι 2 - 6	—
Άρθρο 84	Άρθρο 43
Άρθρο 85	—
Άρθρο 86	—
Άρθρο 87	Άρθρο 77 παράγραφοι 3 και 4
Άρθρο 88	Άρθρο 77 παράγραφος 5
Άρθρο 89 παράγραφοι 1 και 2	Άρθρο 77 παράγραφοι 1, 2
Άρθρο 89 παράγραφος 3	—
Άρθρο 90 παράγραφος 1	Άρθρο 80 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο
Άρθρο 90 παράγραφοι 2 - 5	—
Άρθρο 90 παράγραφος 6	Άρθρο 80 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο
Άρθρο 91	Άρθρο 82
Άρθρο 92	—
Άρθρο 93	Άρθρο 83
Άρθρο 94	Άρθρο 84
Παράρτημα I	Παράρτημα IV

Παρούσα οδηγία	Οδηγία 2004/18/ΕΚ
Παράρτημα II	Παράρτημα I
Παράρτημα III	Παράρτημα V
—	Παράρτημα III
Παράρτημα IV στοιχεία α) - στ)	Παράρτημα X στοιχεία β) - η)
Παράρτημα IV στοιχείο ζ)	—
Παράρτημα V – Μέρος Α	Παράρτημα VII – Μέρος Α
Παράρτημα V – Μέρος Β – I	Παράρτημα VII – Μέρος Α
Παράρτημα V – Μέρος Β – II	—
Παράρτημα V – Μέρος Γ	Παράρτημα VII – Μέρος Α
Παράρτημα V – Μέρος Δ	Παράρτημα VII – Μέρος Α
Παράρτημα V – Μέρος Ε	Παράρτημα VII – Μέρος Δ
Παράρτημα V – Μέρος ΣΤ	Παράρτημα VII – Μέρος Δ
Παράρτημα V – Μέρος Ζ	—
Παράρτημα V – Μέρος Η	—
Παράρτημα V – Μέρος Θ	—
Παράρτημα V – Μέρος Ι	—
Παράρτημα VI	Άρθρο 54 παράγραφος 3 στοιχεία α) - στ)
Παράρτημα VII	Παράρτημα VI
Παράρτημα VIII	Παράρτημα VIII
Παράρτημα IX, 1	Άρθρο 40 παράγραφος 5
Παράρτημα IX, 2	—
Παράρτημα X	—
Παράρτημα XI	Παράρτημα IX, Μέρη Α, Β, Γ
Παράρτημα XII, Μέρος I	Άρθρο 47 παράγραφος 1
Παράρτημα XII, Μέρος II	Άρθρο 48 παράγραφος 2
Παράρτημα XIII	—
Παράρτημα XIV	Παράρτημα II
Παράρτημα XV	Παράρτημα XII